कार्यभेदेन देवध्यानं पत्र ५८ पर

जिसपत्रमें अद्दो रेंपर अंक लगाये हैं वाहां १ से ८ तक

धान्यकवादि दोषनिवारणयंत्रोंविधि

पत्र १३४ से आरम्भ

अंक है आठ अंक ८ अद्दारें का दरह १ से २ दो से ३ तीन स ४ ५ स

पत्र ९१ से वशीकरण मंत्र सनी का विधान है

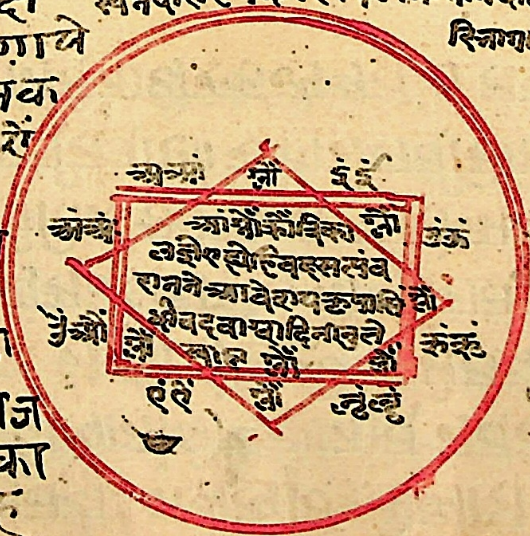
यंत्रपूजा यंत्र विधान भाद्रपद शुक्ल २५ को जपसंख्या रहस्य

जिसके घरमें अनेकोपद्रव शांत्यर्थ पत्र १९० पर है

२ अद्दारें बीज नाम के जोड़का पता लगता है

१ २ ८ के पत्र से छोड़ सनि त्या क वश सर्वार्थ सिद्धि करन

सप्तवार एहि यंत्र लिखें गले में पत्री बांधने से कष्ट हरे रूप सिया सिद्धं

क्लिं राज्य

श्री विद्या पत्र २१६ पर

२० पटलमा १९

पत्रपर ... का विधान

मंत्र प्रकरणों पत्र ७८ से आरम्भ और १२० पत्र पर ... विधान है

पत्र १४० पर यंत्र विधान है

पत्र १८२ पंक्ति श्लोक १०२ से ... हवनादि द्रव्य विधान है

त्रिपुर सुंदरी लो। क २२ सर्वार्थ सिद्धि करामत पत्र १४ पर

त्रराज
२

॥एर्दण॥ अनाद्यंतोऽपराधीन भुवनत्रयः जयत्यविरतोव्याप्त विश्वकालोदिनायकः॥ एन्नंग

वन्सर्वतंत्राणि नवलोक्यानिमेपुरा नित्यानांषोडशानांच नवतंत्राणिकृत्स्नशः॥२॥ तेषाम

न्योन्यसापेक्षा ज्ञायतेमतिविभ्रमः तस्मात्त्वंनिरपेक्षं मेतंत्रंतासांवदप्रभो॥३॥ शृणुका

दिमतंतंत्रं शृणुमन्यानपेक्षया गोप्यंसर्वप्रयत्नेन गोपनंतंत्रस्योदितं ४ कथंकादिमतंना

म्ना तन्मेब्रूहिमहेश्वर कादिकालीतित्राक्षीस्तः पुरातत्वंन्म[illegible]न्मया ५ प्रोक्ते तंत्रेकादिका

लीमता ख्यातेननामतः शृणु तत्सर्वतंत्राणां राजानंसर्वसिद्धिदं ६ कादिसंज्ञानवरूपासा

शक्तिः सर्वसिद्धये तंत्रामण्डकं भुवनेनवनाथैरकल्पयत् ७ तयातेभुवनेतंत्रं कल्पेकल्पेवि

त्रराजः
२

2

म ऋक्षिसल इष्टे होमकर्म च एकत्रिंशो दक्षे च होमात्काम्यफलोदयः १६ त्रयस्त्रिंशो त्र पटलेयं त्राणि
फलभेदतः चतुस्त्रिंशो तु नर्माणि पंचत्रिंशोस्य वासना १७ षट्त्रिंशोस्त्वात्मकथनमयायास्तत्त्व
विग्रहाः उत्पधायं शतं श्लोकाः स्यादेवं तंत्रसंग्रहः १८ सुंदरः सुमुखः स्वच्छः सुलभो बहुतंत्र
वित् २० सोलन्यमप्यगर्वित्वं संतोषो बहुतंत्रता असंशयस्तत्त्वबोधे तच्छिष्ये प्रतिपादनात् २१
भैरवे स्यातिचित्ते च्छा गुरुत्वं दितवादिता एवंविधो गुरुः सज्ञेयः स्थितरः शिष्यकः स्वदः २२ चतुर्भिरि
द्यैः संयुक्तः श्रद्धावान् सुस्थिराशयः क्षुब्धस्थिरगात्रश्च वेश्यकाराजितेंद्रियः २३ आस्ति
कोऽदृढनस्त्रिश्च गुरौ मंत्रे सदेवते एवंविधो नवेच्छिष्य स्थितरोऽस्वकुतुरः २४ गुरुस्यमानेवच

2

ज्जन्ते अवसानेशुकल्पानां सानैःसार्द्धभुजेत्तमां ८ आद्येतंत्रावतारादि द्वितीयेनाथमंडलां नि
त्योद्धारस्तृतीयेस्या ललितावर्ततोहृये ए नैमित्तिकंतथाकाम्प सर्वनंबष्टकेन्वदेत् कामेश्वरीस
प्तमके परतोनगमालिनी ए नित्यक्लिन्नातुनवमे नेरुंडादशमेस्थिता एकादशेवह्निवासिन्य
थवज्रेश्वरीमता ११ त्रयोदशेत्तवेदूती त्वरितास्याच्चतुर्दशे कुलसुंदर्य्यतोन्यस्मिन्नित्यानित्या
षोडषे १२ ततोनीलपताकास्या द्विजयाष्टादशेपरे सर्वमंगलनित्यातो ज्वालामालि
१२ एकविंशतिमेचित्रा कुरुकुल्लात्वनंतरं त्रयोविंशेतुवाराही ध्यानानितदनंतरे २५ पंच
विंशेमातृकाभिः षड्विंशेमंत्रवेन्नवाः सप्तविंशेष्वासरूपम अष्टाविंशेतुलोकतः २५ अनंतरेकु

रुग्ते पूज्ये पूजयेद्यज्ञादिषु एकदेशीनिवासो वा दूरस्थे योजनक्रमात् २२ एकादिक
वसंख्या वर्षेब्दं योजनान्तरे ततोऽनुगते सेवा तदाज्ञापरिपालनं २३ आसनं शयनं व
स्त्रं भूषणं पादुकां तथा छायां कलत्रमन्यच्च यत्स्पृष्टं तत्स पूजयेत् २४ एकग्रामेऽथ कुर्वाज्ञां
न कुर्यादननुज्ञया पूजामध्ये समायान्ते पूज्ये न त्वास्थितिं वदेत् २५ विधेर्हि दोषविनिर्मुक्तः कु
र्यान्नीचे तदाज्ञया वर्त्तते सोपि तद्वेषं कुर्यान्निश्चलमानसः २६ पूजामध्ये गुरौ पूज्ये त्वन्ये
वापि समागते कुर्यात्मेवं समुद्दिष्टं मौनं तैर्न समाचरेत् २७ गुरुर्न मर्त्यो बुध्येत यदि बुध्येत
स्य तु न कदापि जवेत्सिद्धिर्मन्त्रैर्वा दिव्यपूजनैः २८ मन्त्रेण तस्याज्ञयतं पूजां कुर्यात् यथोदितां

नै दद्यादित्थं वचस्तथा प्रसादनाय देवेति तथेति विहतादरं २५ प्रणम्योपविशेत्स्या
र्श्वे तथा गच्छेदनुज्ञया मुखावलोकी सेवेत कुर्यादादिष्टमादरात् २६ असत्यं न वदेद
ग्रे न वक्रुमुल्लयेदपि कामं क्रोधं तथा लोभं मानं प्रदसनस्तुति २७ चापल्यानि वर्जितानि
कार्याणि परिदेवनं ऋणदानं तथादानं वस्तूनां क्रयविक्रयं २८ न कुर्याद्गुरुणा सार्द्धं
शिष्यो नूनं कदाचन: यतो गुरु: शिव: साक्षात्तं स्तुवन्स्तुणमन्तन्नजेत् २९ यथा देवे
तथा मंत्रे यथा मंत्रे तथा गुरौ यथा गुरौ तथा स्वात्मन्येवं भक्तिक्रमे: प्रिये ३० गुरोस्तु
जन्मदिवसे कुर्यादुत्सवमादरात् विशेषजां योगिनीनां भोजनं तत्सदार्चनं ३१ यासे ह

तंत्रराजः
१
4

त्वाद्यं द्वितीयं प्रथमे तथा ४६ द्वितीयमन्यतश्चान्यत्तथान्यद्विकल्पयेत् तत्तत्कोष्ठेषु विलि
खेत्तस्मिंश्च ममक्षरं ४७ एवं चतुर्षु वर्गेषु क्रान्तावधि समालिखेत् स्वनामाद्यक्षरं यत्र कोष्ठे सं
दृश्यते ततः ४८ सिद्धादीन् गणयेद्यावन्मंत्राद्यक्षरदर्शनं सिद्धसिद्धो जयात्सिद्धे द्विगुणात्सि
द्धसाधकः ४९ सिद्धे सुसिद्धः संप्राप्ता सिद्धीरिर्हन्ति गोत्रजान् साध्यसिद्धोतिसंक्लेशात्सा
ध्यसाध्योतिदुःखकृत् ५० साध्ये सुसिद्धोन्नजनात् साध्यारिस्त्वात्मियं हरेत् सुसिद्धसिद्धोर्ध
जपनात्फलं दद्याद्यथेप्सितं ५१ सुसिद्धिसाध्यो जाप्याद्यैः सिद्धये स्यादतोन्यथा सुसिद्धस्तु
सुसिद्धस्तु सर्वजन्मकृतश्रम ५२ तस्मात्तं सर्वसिद्धीनां साधने योजयेन्मनुं अनिवारिरिपो

७

तांचतत्पटलेसम्यक् ज्ञात्वाभक्तिसमन्वितः ३९ नित्यानांचैवरागांच नावेद्यास्तंशकादयः
तथ्याप्यशेष्यतेकिंचि दनिवारादिसिद्धये ४० अग्निन्यादिषुकक्षेषु विंदुसर्गास्यवर्जितं च
त्वारियोजयेदाद्या न्विंदुसर्गौनुसर्वगौ ४१ तेनमंत्रादिवर्णेन नाम्नश्चाद्यक्षरेणच गणयेद्य
तुषष्टंवा पञ्चमंद्वादशंतुवा ४२ रियोर्मंत्राद्यवर्णस्या तेनतस्यादितंन्नवेत् राशिभन्यचक्र
केषु सप्तमंचतृतीयमे: ४३ साध्यानामपिविज्ञेय मेशकाद्यमनुयदे यतस्तेतत्वविज्ञा
न रहितास्तेनचोदितः ४४ प्रागग्रदक्षिणोदक्च सूत्रपंचकयोगतः कोष्ठानिषोडशानि
सु स्तेषुवर्णान्क्रमाल्लिखेत् ४५ चतुर्ध्वंतुर्विभागेन कल्पयेत्तानिवैकमात् प्रथमंप्रथमे

तंत्रराज
५

5

वान् ६० समंत्रस्यरूपणीज्ञेयो नोजतंतस्यपूर्वकं तस्माद्गणविशुद्धिस्तुकार्यासर्वैस्तुसर्वदा: ६१
रुद्राक्षैरपिपद्माक्षैः पुत्रंजीवैःकुंभंदनैः स्फाटिकैश्चप्रवालैश्च मौक्तिकैर्हेमनिर्मितैः ६२ राज
तैर्वाक्षमालास्यात्सर्वंसर्वफलैयुक्त आदिक्रांतैरक्षरैःस्या दक्षमालायथार्थतः ६३ अनु
लोमविलोमाभ्यां मातृकांतरितंजपेत् एवंसर्वगुणोपेता जायतेसर्वसिद्धिमान् ६४ तर्ज
नीरहितैंकुर्यादंगुल्यग्रैर्जपक्रियां अंगुलीसंस्पर्शादपिवागणयेज्जपं ६५ अबुद्धिपूर्वंविदि
ते निषिद्धेकर्मणिकृतं विद्यांजपेच्चतंतेन तस्मात्पापान्मुच्यतेध्रुवं ६६ नित्यातिक्रमदोषाणां।
शांत्यैविद्यांशतंजपेत् नैमित्तिकातिक्रमेण सहस्रंप्रजपेत्सदा ६७ विशुद्धदेहवदनःशुद्धं

५

रेवं यदिस्यात्सद्रिपत्तये ५४ स्फसिद्धारिरत्नौपेण स्वकुलान्नात्रायेध्रुवं अरिसिद्धः सुतंद
त्पादरिस्साध्यस्वयोषितं ५४ अरिस्फसिद्धौ मंत्रस्तु कुलोत्सादनकृत्नैः अथरिःस्वालदाम
त्रः संज्ञाप्तेवसुनिश्चितं ५५ नामाद्यक्षर मारभ्य यावन्मंत्रादिवर्णकं त्रिधाक्षत्वास्वरैर्निद्धा द
त्तदन्यद्विपरीतकं ५६ रुत्वाधिकोऽरुणीज्ञेयो रुणीवेन्मंत्रमुत्तमं स्वयंरुणीवेत्तन्मंत्रं त्यजेत्स
र्वरुणीयतं ५७ कथंरुणीत्वंमंत्राणां साधकानांवमेवद पूर्वजन्मकृताभ्यासः पायादस्याऽ
फलासिद्धत् ५८ पायेनत्रैफलावाप्तिः कालेदैवद्धयाहृणा मंत्रसंज्ञाप्तिमात्रेण ज्ञाप्तनःसि
द्धयेनवेत् ५९ सिद्धमंत्राङ्कुरोलब्धे मंत्राद्यः सिद्धिलाङ्कुर लक्ष्मीमंदादनाहृत्य मंत्रंनोगमवाप्त

दोषैरिकोष्ठगा ७५ बालाल्लब्धक्षरख्याया वृद्धायुर्वक्षरान्विताः निर्जिताक्रमर्बाळल्पा दग्ध
सा:सत्ववर्जिता ७६ अष्टर्णरूपा: छिन्नास्य: स्तंभिता: सानुनासिका: अकालविनियोगे
न: मूर्छिता: स्वपगाक्षपात् ७७ मत्ता पत्रेपवनादन्यवर्णैस्तुकीलिता: रुद्धादिसंधिका: श
म ङ: स्वावैरिसमन्विता: ७८ खंडीकृतास्त्वंशाजापादंगहीना: स्वसंहृता: अष्टर्णैनोपदि
ष्टाये क्षीणवीर्यास्तु तेमता: ७९ सदाप्रयोगात्कुंठत्वं श्लिष्टतानिविलंबनात् स्तब्धा:प्र
लपनैर्जप्या दन्यमंत्रै: सहाविला ८० उपेक्षा नवसप्ययाजापा द्विषम्यादवमानिता: पंच
विंशतिरुद्दिष्टा दोषास्तान्समयेकुरु ८१ बंधनंयोनिमुद्राया मंत्राणांवीर्ययोजनं। अन

व्रतधरः शुचिः विमुखः परनिंदासु देवतादर्शनेच्छुक ६८ परार्थवनितान्नभिपीडासु विगलः स्तुदः
दयान्वितः सर्वजने उद्धाकारी गतस्पृहः ६९ आस्तिकी गुरुरुरुक्तश्च नित्यशो नियमान्वितः यः
स सर्वगुणोपेतो विद्यासिद्धिमवाप्नुयात् ७० अन्यथा वर्त्तमानो यो विद्यां जनवाञ्छितं न तस्य
सिद्धिः कुत्रापि कदाचिच्च कथंचन ७१ आदौ योगो न वेदं ते पल्लवः संपुटः द्वयो एकांतरं तु
ग्रथनं विदर्भोऽप्यंतरीकृत ७२ मंत्रदोषास्तु विज्ञाय गुरुः परिहरेत् क्षणात् अन्यथा स गुरुः
शिष्यं निर्मिदेत् बाविराधकं ७३ तेन तत्परिहारोर्ज्ञ षण्णदे विसमादिता परिहारप्रकारं तु वक्ष्ये
योगीषु तत्वतः ७४ दग्धषट्कर्ण गोमंत्रं स्तब्धस्तः स्यादधिकेर्जपात् गर्वितस्त्व विधिज्ञात ऽशाज

ऊर्मिकावसनाद्यैस्तं पूजयित्वा प्रणम्य च विद्यया विसृजेन्मंत्री स्वविद्यया शिष्यसिद्धये ७० गुरो
स्तु जन्मदिवसं विद्याप्राप्तिदिनं तथा स्वजन्मदिवसं नाथ मासवासरमेव च ७१ अक्षरत्रयसंप्रा
त दिनं पूर्णदिनं तथा षट्पर्वाणि विशिष्टानि सदर्शं सप्तपर्वकं ७२ मासतो वर्षतो वापि कुर्या
देतेषु पूजनं गुरोस्तु जीवितो नित्यं प्राप्तिस्तत्पुत्रकादिकं ७३ पूजयेत्तत्समंतं च प्रणमायेरुपा
चरेत तदभावे तत्कुलीनं तत्कलत्रं वा समाचरेत् ७४ स्तुवीत पंचभिः श्लोकैः स्तोत्रं नित्यं सर्वसिद्धये
प्रातः प्रबोधसमये जपात्कादिवसं भवेत् ७५ नमस्ते नाथ भगवन् शिवाय गुरुरूपिणे
विद्यावतारसंसिद्धै स्वीकृतानेकविग्रहः ७६ नवाय नवरूपाय परमार्थैकरूपिणे सर्वाज्ञान

संबोधयन् शिष्यं संस्कृतं गुरुरात्मवान् ८२ गुरोर्लक्षणमेतावदादिमांत्यं तु वेदयेत् आदिमा
न्त्यविदिनास्तु वर्णस्तुः शारदन्नवेत् ८३ तस्मादादित्य एवासौ ब्रूयात्तस्मदहंकृतिं यदहंकारवि
ज्ञानान्मत्समो जायते नरः ८४ अनादिक्रमसंसिद्ध मातृकायां तयोजनात् तादात्म्यसिद्धितो
विद्धि सर्वमंत्रार्थविग्रहं ८५ द्विजादीनां तु संस्कारं वेदोक्तं समुदाहृतं तेषां तत्र तत्रापि विद्यया
विधिमाचरेत् ८६ स विद्यास्मरणं कुर्यात् क्रियां सर्वत्र चोदितां तेन तन्मयता सिद्धिः सर्वत्र न व
तिष्ठुवं ८७ अन्येषामपि वर्णानां विद्यया समुपाचरेत् निधने विद्यया दाहो विद्ययान्यत्समाच
रेत् ८८ संहृत्य जनो जयेदेकमनेकं वा स्वरक्षितः योगिनं विद्यया सिद्धं सर्वतन्त्र निमंत्रितं ८९

तंत्रराज।
८
8

एवते ज्ञानःसत्त्वः २ एवं इतिश्रीपुरवासे समीरिताः ३ दिव्यामदंतिके नित्यं सिद्धान्नमाविहा
पिब निवसंतिततस्तेभ्यः सप्तुसन्नास्त्वयस्तथा ४ स्वभावः प्रतिस्त्वह त्सकनगस्थेतिनामतः
तेन्द्राणवे वसततं निवसंतिमदात्मकाः ५ एवं तैर्नवभिस्तेवं लोकेप्यधीतवैनवं अकल्पय
त्कादिशक्तिस्त्वदनन्याकृतेयुगे ६ एते हि नुजाललिताकारसंयुताः प्रसन्नाः वदनाः स्मेरां
वराभयकरान्विताः ७ पूज्या एवंविधाः स्वस्व मंडलादिषु पूजने देवी श्रीचक्रसंस्था दे
आकारास्तदाज्ञया ८ त्रिअक्षरान्निधानास्ते सर्वेप्यानंदसंयुताः स्वमंडलेषु नाथांताः शक्त्यं
शौ देवि मंडले ९ मायालक्ष्म्यादिकास्तद्वन्तः वार्णस्थास्तथा नवत् नवानां सर्वशक्तीनां देव
ता

८

तमोभेद भानवे विद्धनायते ९७ स्वतंत्राय दयाक्रान्त विग्रहाय शिवात्मने परतंत्राय भक्तानां भ

व्यानां भव्यरूपिणे ९८ विवेकिनां विवेकाय विमर्शाय विमर्शिणे प्रकाशानां प्रकाशाय ज्ञानिनां

ज्ञानरूपिणे ९९ पुरस्तात्पार्श्वयोः पृष्ठे नमस्कुर्यादुपर्यधः सदा मच्चित्तरूपेण विधेहि भवदा

सनं १०० नमितस्त्वमया भाविरितिसम्पर्कसमीरिता अस्या निष्कालना चितेतत्त्वं स्यात्तसात्कृते १

इति श्रीवोड

अथनाथान्

वक्ष्यामि मद्रूपान्नित्यविग्रहान् विद्यावतारसोपानभूतांस्तत्स्वजनेऽपि प्रकाशीयविमर्शीयस्या

नंदोपर इत्यपि नामभेदाद्दहं लोके कल्पयन्दिव्यरूपतः २ नयस्तेन्यसमुत्पन्नाः सिद्धाश्च नय

दी-

तंत्रराज
९

ह्रीं ह्सौं वेग:

कालदह्रीं दह्लीज्जौल कल्मनाशमकारिणी ॥ ६ ॥ यदेकाक्षरैकमात्रेपि संसिद्धेस्पर्द्धतेनर: रवितार्क्ष्ये
न्द्र कंदर्प शंकराऽनलविष्णुभि: यदक्षरशशिज्योत्स्ना मंडितं भुवनत्रयं वंदेसर्वेश्वरीं देवीं म
हाश्रीसिद्धिमातृकां यदेकादशमाधारं बीजंकोणत्रयोद्भवं ब्रह्मांडादिकटाहांतं तां वंदे सिद्धि
मातृकां यदक्षरमहासूत्रे प्रोतमेतज्जगत्त्रयं ब्रह्मांडादिकटाहांतं जगदद्यापिदृश्यते अक
चादिटतोन्नतपयशाक्षरवर्गिणी ज्ये...... प्रकारिणीस
र्वसिद्धिदा सम्राज्ञ्यर्णनयादेवि ह्रजयेन्नामपूर्वकं तांमेकथयविद्यांतु यासर्वप्रियकारिणी ९
श्रृणुदेविमहासिद्धिकरीं सर्वप्रियंकरीं जवीमरुत्समीपेतो गोक्षारधरयायुता प्राणेपि

तानां च पूजने ऽपि इयं विद्या सर्वतो ये पूजयेत् स्वर्णपुष्पकैः अभिषिक्तस्तु विधिना प्रदद्यात् दक्षिणां
गुरोः ११ गुरुं तदग्रतः प्राश्य विद्यां तदनुज्ञां तथा गुरोर्गुरुं चस्वाग्रतो लब्धविद्यः कान्ते प्रणमेद्
जास्त्ववत् सेवादिभिरुपासनैस्तोषयेदन्यथाशक्तिः स्वीयात् कामिनीं भवेत् १२ चंद्रचंदनकाश्मी
र लघु कस्तूरिकायुतैः पंकैर्विदध्यात् सर्वत्र गुरुमंडलकल्पनं १४ पूजांते मार्जयित्वा तत्काले
चोरसि चांसयोः धारयेत् सर्वतो लक्ष्मीः रस्य सा त्परमेश्वरि १५ पूर्वोक्तमंडले देवं यानि स्थानानि
पूजने प्रोक्तानि तानि स्थानानि पद्मानि परिकल्पयेत् १६ गणेशग्रहनक्षत्र योगिनी शक्तिरू
पिणी देवी मंत्रमयीं नौमि मातृकापीठरूपिणीं १७ प्रणमामि महादेवीं मातृकां परमेश्वरीं

वृता नामपर्यायतः आद्यं कालावाहमितिद्वयं प्रसिद्धं राज्ञीतीयं च त्रीणि नामानि साधके तस्मा
त्संज्ञा प्रविद्धस्तु साधकस्तैस्त्रिभिस्तुतं पूजाप्लोकस्तुतीः कुर्यात्पारंपर्यप्रसिद्धये गुरुमं
डलक्षणं तु कुर्यात्सर्वसुमस्तु पूर्णायां षोडशार्णानि नामान्यालिख्य पूजयेत् अन्यत्र पर्वपट्टे
तु नवार्णान्येव लेखयेत् पूजयेत्तत्र तत्रापि वदन्त्समाकुरीशिवे गुरुमंडलपूजासु सर्वत्र नव
वीदिताः उपचारास्तं तस्तैस्तैः पूजयेत्स्फटिकतानपि गंधं पुष्पं तथा धूपं दीपं नैवेद्यकं तथा
तांबूलं नमस्तोत्रं स्वात्मेतितिसमीरिताः गुरुमंडलनिर्माणं पीठे कुर्यान्महेश्वरि फलकायां
स्थलेवापि सुसिद्धि सुसमे स्थिरे प्राक्प्रत्यग्दक्षिणोदक्च सूत्राणि दश विन्यसेत् पंचांगुलात

मस्ताप्युक्तः सनन्नः स्यात्तृतीयकं पुनर्जवीङ्लयोपेतो ज्याव्वान्तसमन्वितो मादांमस्तत्सखं
ष्टुं नत्नोम्निः सप्तमाक्षरं एवंसप्ताक्षरीबीजा शक्तितंत्रेषुसिद्धिदा सर्वासामपिशक्तीनां देव
तानामवनामभिः योजयेत्नामश्चर्वासा सिद्धैसाधारणान्यथा शक्तितंत्राद्युदितनूतत तंत्रेषुनय
सास्थितिः नवानांनवनामानि नवार्णानिपृथक्पृथक् तानिसप्ताक्षरीयोगात्सत्येकं
षोडशाक्षरं नित्याषोडशरूपाणि तानिज्ञेयान्यनुक्रमात् तेषांनवानांनामानि मंडलानि।
करणांत्रिये पारंपर्यमितिबीजं आदिर्विद्यान्वयस्थितो तेनस्तद्वेनस्तद्विःस्या द्विद्यायामन्य
थान्यथा साधकानांतुनामानि दिनान्तर्यायितोपिवा दिनाक्षराणपितद्याक्रमायोनंसए
समुद्भवेतेरनाम द्वयंभवति॥ द्विरक्षराणि॥

तंत्रराज
२१
21

र्थसिद्ध्यै एकाद्वित्रिचतुःपंच वर्षाण्यालोच्य योग्यतां नक्लिष्टकान्त्यगुणोच्चादिक्रमाद्दैसंसंकरे वध्वा
उत्कर्षेणैव वर्दीक्षयामनन्यधीः अन्यथाचेद्ददेन्नाशं सशिष्योगुरुराप्नुयात् चक्रेदेवांतथाशिष्ये
प्रतिष्ठात्रिविधीष्यते सातुतत्त्वविदाकार्या संप्रदायानुरोधिना स्थिरेश्चनग्रहोपेते शुक्लेगुणेशा।
तिथि मुहूर्तेकारयेद्ग्रहदर्शनं वा अस्तनोदये अहस्त्रयसंपातदिने दर्शदिनत्रये प्रोक्तेषु पंचस्वन्येषु स
र्वदावाऽस्तनोदये कुर्यात्प्रतिष्ठां सिद्धात्मानत्वन्योज्ञानगर्वितः गुर्वनुज्ञानमृते मोहाल्लोभाद्वा कुरुते यदि
सपुत्रदारोनिधनं प्राप्नुवान्निरयंव्रजेत् तस्मात्सर्वाभिषेकेष्वाज्ञानुज्ञः समाचरेत् क्षौद्राज्यदुग्धैः प
यमंतारिकेलांबुसा ततः अभिषिंच्याथतोयेन क्वथितेनाकरौषधैः आवाह्यास्त्रमर्यतत्रनैव के

२१

रेखानि त्ततो देवेशि जायते एकाशीतिपदोपेतं चतुरस्रं तु मंडलं तत्सर्वमध्ये प्रथमं द्वितीयं तत्तु
रोगतो तद्वामे तत्तृतीयं चलिखेत्स्र चनवस्वपि एवं नवोपेतं मंडलं सप्तपदस्तु नवकं नवकं कृत्वा म
ध्येस्त्र हृद्यार्पणात् तेष्वुना मार्ग नवकमालिखमान्यर्चयेत्क्रमात् पूर्णपर्वाणि तन्मध्ये कृत्वास्त्र
त्रयंत्रयं षोडशीकृत्यतेषेवं लिखेन्नामानि तानि वे एवं स्वजातुरेजीवस्तु पेते नामम्रूनि वे स्थाना
नि मंडलीकृत्य तत्रावलेखने कृते एवं यः पूजयेन्नाथान्पर्वस्थवदितः शिवे सदेशिकवरः सि
द्धः स्तस्माद्विद्याविस्फलमा अन्यथानाशिसत्तयोरनर्थाय सुनिश्चितं व्याधिः शस्त्रादिपीडा वाचि
त्वंतो तिर्जलिमृतिः इत्यादिव्यसनताशिन्नृपादग्नितो भृतिः तस्मादुक्तक्रमेणैव कुर्यात्सर्व

कं संवित्स्य मध्यत: स्वांतादावाह्य संस्थाप्य संपूज्य न्याससंयुतं त्रिशो विद्यां वदेत्कर्णे देवा
त्मा हृष्टमानस: देवतागुरुमंत्रात्म तत्वैक्यं भावयन् मुदा शतं जपेत्तदग्रस्थो निकटे विद
न्वसेत् नवेत्संचारिणी शक्ति गुरुमेति न संशय: तस्मात्तदंतिके तस्य पूजादेशादि कल्प
सेत् तदात्म्यमात्मनो लब्धुं गुरोर्मंत्रात्मनीयत: ततस्तदा समारभ्य तदायतो धनादिभि: अ
थाभिषेकं द्विविधं समवाप्य तदाज्ञया अनुग्रहादि कुर्वीत सिद्धये नान्यथा भवेत् विधाय चक्रं
तन्मध्ये योन्यां कुंभं निधाय तं कषायोदकै: समापूर्या त्रिषिच्याभिवदन्मनु क्रमागतसमाचार।
निरतेन स्त्रिया शालिनी द्वितीयमभिषेकं तु कुर्या देवात्मसिद्धये विस्मविपुलं चक्रं जैतियोनि तु

संस्थाप्यप्रपूजयेत् नित्यात्तत्वापि कालोस्य विषयान्सर्वतः क्रमात् प्रज्ञानुरूपेत्करा णेनश्रीचक्रेप्रपू
जयेदपि एवं दिनत्रयं कृत्वा ततो नित्यक्रमं भजेत् गंधैः पुष्पैश्च नैवेद्यैर्धूपैर्दीपैर्नैवेद्यतर्पणैः विरजं प्रपू
जयेद्देवीं योगिनीयोगिभिः समं एवं देवीप्रतिष्ठायां क्रमः सान्निध्यकारकः गुरुवे दक्षिणां दत्त्वा
प्रत्यक्षाय शिवात्मने सर्वस्वं वा तदर्द्धं वा तदर्द्धं वा तदाज्ञया गजाश्वमहिषीमेषपशुदासीमही
युतं दद्यात्स्वशक्तितो नरः स्वशक्तो यदि सर्वदा सर्वथा सौ तदायत्तः स्तोनसिद्धिर्न विद्यते
नचैतद्भक्तिसंक्रांति कथमस्य न विद्यते तत्केलत्कृत्वा संपत्वं शिष्यमाचारभूषणं पंचषट्कृ
टविद्याभ्यां शोधितं बहुवाक्षरैः कलशैरभिषिंच्यामुं श्रीचक्रे संनिवेशयेत्—आधारे हृदये मूर्द्धिन च

विासोत्तुव
सित।५

तंत्रराजः
१२

सार्द्धं मन्त्रिभिर्गुरुः स्वयं स्वकमंसोपि कथयेत् तदावर्त्तितसोपितं अनुतिष्ठेदविच्छिन्नप
र्यायं तस्य विमुक्तो सहस्रं प्रजपेद्द्विधा मन्त्रिभेकसमन्वितः अथवा पल्लवस्थस्तु कलशांस्त
त्र विन्यसेत् तेषु शास्त्रीः समभावासंस्कृत्यैवाभिषेचयेत् एकं कलशं जन्मत्रिशस्य दिने कृ
त्वाभिषेचयेत् एवं नैमित्तिकं नित्यमविच्छिन्नं समाचरेत् नाथैस्तत्त्वैश्च नित्याभिः कालनित्यां
तु विद्यया आधारे हृदये शीर्षे वक्त्रे सूर्ये निशाकरे ध्यायं त्रिसंध्यं प्रजपेत् सवर्गव्यंजनस्वरं
न्यसेच्च मातृकास्थाने तथा तद्देहसिद्धये ग्रहाणां वैपरीत्येषु जन्मर्क्षे ग्रहणे द्वयोः कुदशा शौरि
शुक्रे शुक्रे कुर्याद्देवाभिषेचनं तेन दोषाः स्पृशन्त्येनं न कदाचन तद्वक्तात् क्षुद्राभिक्रूरकर्माभि

13

१२

ष्टोडशत्रिकोणानिविधायात्रमध्येकुंभंतुविन्यसेत् सौवर्णंराजतंताम्रंकांस्यंमार्त्तिकमेववा
पूरितंवारितोयेन कथितेनाष्टरोषधैः निक्षिप्यनवरत्नानि धान्यानिविबुधानिच हिरण्या
निसताम्राणि वासोभ्यामभिवेष्टयेत् स्कन्धांचंदनंचूत पत्रैसाश्वत्थपल्लवैः शातकलजताव कदलदलर
गविंदू हैमातुलुंगफलान्वितैः पिधायकलशानन्याथ न्येवेकशीन्यसेत् सार्धसहस्रंविंशाच्च पद्मं
स्याक्रमोदितान् मध्यकेश्रुतोयादि कृत्वावाह्यात्रिपूजयेच्च कालात्मनित्यामंत्रांश्च जपित्वापूर्व
वासरे जन्मर्क्षेप्रातरुत्थाय स्वनित्यांतत्रपूजयेत् सहस्रंप्रजपेत्पश्चात् होमंकृत्वासमंततः
शृंगकाहलशंखादि वाद्यसंगीतनर्तनैः मुदितैर्योगिनीवृंदैरेकैकंदेवतात्मभिः हृष्टैस्तुपूजितैः

श्मीर लघुकस्तुरिकायुतैः पंकैर्दिव्यास्तवस्त्रगुरुसंमृजलकलसं पूजांते मार्जयित्वा
तत्कालेचोरसिवांसयो धारयेत्सर्वलोकलक्ष्मी रस्यस्यात्परमेश्वरि इत्यैकेमंडलेष्वेव
यानिस्थानानि पूजने प्रोक्तानितानिस्थानानि पद्मानिपरिकल्पयेत् पूजादानव
सानेच पंचश्लोकान्जपेततः देव्यास्तत्वंगुरोर्लब्ध्वा श्लोकश्च दशकंजपेत् गणेश
ग्रहनक्षत्र योगिनीराशिरूपिणी देवींमंत्रमयीनौमि मातृकापीठरूपिणीं प्रणमा
मि महादेवीं मातृकां परमेश्वरीं कालहल्लोहलोल्लोल कलनाशमकारिणीं यदेकादे
क मात्रेपि संसिद्धे स्पर्द्धतेनरः रवितार्क्ष्येंदुकंदर्प शंकरानलविष्णुभिः यदक्षरशशि

रुत्याश्च रिपुकलिता: बलंकथंतवेदस्य लोकस्य परमेश्वर ब्रूहिमे तद्बलंयेन क्लेशानरूपं
स्तरोषत: सोमसूर्याग्निरूपेण जलेनस्पर्शमात्रत: नरूपंस्तरोषती दोषा स्तस्मात्लोकस
मोनदि सोमसूर्याग्निरूपत्वं जलस्यपरिकीर्त्तितं तस्माद्दोषबड:खार्त्ति शांत्येस्मादलि
र्वितं सप्तसूक्तेषु कालेषु पुण्येष्वन्येषुवादरात् कुर्यात्सदक्षिणांपूजां गुरो: प्रत्यक्षमेववा
तत्क्षेपूत्सात जातेषु पूजयेत्स्वर्णपुष्पकै: आनिलिरुस्तुविधिना प्रदद्याद्दक्षिणांगुरो: गुरुं
तदग्रत: प्रामविधौतदनुजंतथा गुरोर्गुरुं तद्गुरुं च स्यात्ततोलब्धविधिकार प्रणाम पूजा
स्तावत् सेवादिभि रुपासनै: तोषयेदन्यथाशक्ति: स्त्रीयात जापिनी नवेत् चंदनचंदनका

ष्टकेश्वरी कामरूपजिकाराद्य श्रीपीठांतर्निवासिनी चतुराज्ञाकोशभूतां नौमि श्रीत्रिपुरामहं
इति षोडशभिः श्लोकैः स्तवनं सर्वसिद्धिकृत् देव्यास्त्वखंडरूपायाः स्तवनं तव तद्यतः ॥१००॥ तो
यतत्त्वमयी० इति षोडशनित्यातंत्रेषु श्रीकादिमते द्वितीयपटलः ॥ अथ षोडशनित्यानां क्रमा
द्विद्यास्तु षोडश वाराह्याः कुरुकुल्लाया आत्मनो ष्टाद्धरस्य च भूतानां च वलेश्चैव क्रमान्मेवान्
ष्टपटे श्रिये श्रीअंते साधुसंकेतैर्लिपिनां प्रमुदीरिते ॥ ह्रस्वाणेलादं सदाह वह्नि स्वैर्ललितेरिता
त्रिविद्या हंसजेदेन ष्टपटे तां च यथाक्रमां हंसाद्यया ष्ट मध्यास्या दादिमध्यस्थहंसया तृतीया
प्रकृतेः सैव तुर्या तैरंस मायया आद्यतुर्या न वेन्मुक्त्यै तिस्रोन्याः सुखसंपदे इति त्रिपुरसुंद

ज्योतस्नामंडितनुवनत्रयं वंदे सर्वेश्वरीं देवीं महाश्रीसिद्धमातृकां यदेकादशमाधारं बी

जंकोणत्रयोद्भवां ब्रह्मांडादिकटाहांतं तां वंदे सिद्धमातृकां यदक्षरमहासूत्र प्रोतमेतज्ज

त्त्रयं ब्रह्मांडादिकटाहांतं जगदद्यापि दृश्यते अकचादिटतोन्नद्ध पयशाक्षरवर्गिणीं ज्ये

ष्ठांगबाहु हृत्कंठकटिपादनिवासिनीं तामीकाराक्षरोद्धारां सारात्सारांपरात्परां प्रणमा

मिमहादेवीं परमानंदरूपिणीं अद्यापियस्याजानंति नमनागपिदेवताः केयंकस्मात्क्व

नेति सरूपारूपभावनां वंदेतामहमक्षय्यां क्षकाराक्षररूपिणीं देवींकुलकलोल्लोल प्रो

ल्लसंतींपराशिवां वर्गानुक्रमयोगेन यस्यांमात्राष्टकं स्थितं वंदेतामष्टवर्गोत्थमहासिद्ध

निशून्यं जविर्युतीमसत् रयः शून्यं वा निर्युतं हृद्यादः सांबतः परं रसः स्थिरां भुव वियत् स्वयुतं प्राण
एवं च दाही निर्युगसस्तस्मात् स्थिराद्यमादाद संयुता स्वरः स्यात्कबीश्व विद्यातातीयतः क्रमात्
चतुष्टयमथार्णानां रसस्तदनु च स्थिरा हृदं बुयुक् दमयादादः स्वरः स्यात्कवीचहृत् दादोंबुमरु
तायुक्तो भौमसाग्निरसस्ततः स्थिरा तु मरुतायुक्ता शून्यसाग्निनजश्वरी हंसोव्याप्तमरुद्युक्तः शू
न्यं व्याप्तमतीं भुव दाहीगोत्राचरयुता तथा दादस्तथा रयः हृद्वरासहितं दादरय चरसमन्वितोरसः
स्थिरा ततः प्राणोरसाग्निसहितो नवेत् शून्ययुग्मं चरयुतं ततः पूर्वमतः परं शून्ययुग्मं च गोत्रा स्या
दाह्ययुक्तो भुनाचरः प्राणोरसा चरयुतौ गोत्राव्याप्तमतः परं गोत्रादाद मरुद्युक्ता त्वं बु व्याप्तमतो

यदिच्छा सम्यक् समीरिता श्रुतिः स्वेनयुतस्त्वाद्यो ललितास्याद्वितीयकः शून्यमग्नियुतं पश्चात् रयो

मा शेन संयुतः प्राणो रसाग्निसहितः शून्ययुग्मं च रायुतं नतो गोचावुनश्चैव दादेन समयोजिता

अंबुस्याच्च रसंयुक्तं वा शक्तियुतं च हृत् एषा कामेश्वरी नित्या कामदेका दशाक्षरी कामेश्वर्यादि

रादिः स्याद सश्चाद्य स्थिरा रसः धरायुक् सचरा पश्चात् स्थिरा पश्चाज्जसः स्मृतः स्थिरा शून्येग्निसंयुक्ते

रसः स्यात् तदनंतरं स्थिरा नः सहिता गोरा सदा हो नीरसः स्थिरा नमश्च मरुता युक्तं रसाच रसमन्वि

ता ततो रसः स्थिरा पश्चात् मरुता सद्योजिता अंबुदं सश्च सचरो रसो घसात् स्थिरा वुनः स्थिराध

रान्विता दंसो व्याप्तेन च चरेणा च रसः स्थिरा ततो मासं च्च युतं शून्यमग्नियुक् रसः स्थिरा ततः सा

तंत्रराज

१७

17

भवेत् हंसः सदादवक्लिस्वेर्युक्तम् मंत्रमुदीरितं पंचत्रिंशाख्यताभिः स्यान्नित्यासोन्नगमालि
नी कथितापरमेशानि वनिताजनमोहिनी हंसस्तु दादवक्लिस्वेर्युक्तः प्रथमस्तुमते कामे
श्वर्यास्तृतीयादि वर्णनामष्टकं भवेत् हृदं कुमरुताद्युक्तं हंसश्चमरुतायुतः एकादशाक्ष
री नित्य क्लिन्नानित्यासमीरिता वनितानवतीतस्य प्रवकोन्निर्जकादिना जायतेसाधको
नित्यं कंदर्पाधिकसुंदरः भूः स्वेनयुक्ताप्रथमं प्राणोदादेनतद्युतः रसोदादेनतद्युक्तं प्राणो
दादवनस्वयुक्तं कंचदादेनतद्युक्तं प्रनादादेनतद्युता ज्याम्वदादेनतद्युक्ता नित्याक्लिन्नोक्तलो १७
द्वयं एषानवाक्षरीनित्या भेरुंडासर्वसिद्धिदा यस्याः स्मरणतोनश्येत् गरलं त्रिविधंक्षणात् भेरुं

न्वेत् वातोनलश्चन्द्रयुक्तं वाक्षरेणसमन्वितं ग्रासोधरायुतः पश्चाद्रसः सत्कृत्यासमन्वितः ग्रासो
न्तसहितो देवि रसोव्याप्तंततश्चहृत् दादेनांबुवहृत्स श्चांजयोंबुमरुदन्वितः शून्यंचकेवलंनदे
रसंश्चसवरस्थिरा वियदंबुयुतंदाद स्त्वग्नियुक्तस्त्वयुतः शुचिः न्तमीरसाद्गमीरुच्युतापंचैकांतरि
ताः स्थिताः तदंतरितबीजानि स्वसंयुक्तानिपंचवै तानिक्रमाज्जपासचरीरसो न्तश्चनभोयुता दंस
श्वरयुतोह्निःस्या ततः आणोरसाग्नियुक्त शून्ययुग्मंवरयुतं हृद्दादोंबु मरुद्युतः व्योमाग्निसहितं
पश्चाद्रसश्च मरुतास्थिरा शून्यंसाग्निनलः कुर्यात् वरेणसहितंप्रिये अंबुपश्चाद्वियत्तस्मान्त
नश्चमरुदन्वित शून्यंमासंचहृद्युक्तं रयदादस्यवक्तिनिः दंसः सदादोंबुरंसावरस्थेः संयुतो

स्मरणादेव विजयावेश्यवैन्नवा हृदंवुवनयुक्तंस्वं नित्यास्यात्सर्वमंगला एकाक्षर्यंत
यासिद्धो जायतेऽक्षैश्वरः क्षणात् न्हूः श्वन्येनन्नसान्तस्थ रसश्वाथ स्थिरांबुव रयोग्निना
युतोन्योंबु मस्कद्युक्ता रसामरुत् नन्नश्चमरुतायुक्तं रसाश्वन्योग्निसंयुतो गोत्रावरेण सहि
ता क्षेंबुसर्वाक्षरस्तथा क्षंङ्मीहस्वदांहांवु रसक्ष्मारयहस्त्वयुक् हंसश्चमरुतादाद्ः श्रा
लश्चमरुतायुतः दाद्ः साग्निः श्रालेश्वरी ज्यामरुत्सद्दितारयः वरिलोवुचगीत्राहल् साग्नि
ज्योंबु रसास्वयुक् दंसः सहाहवक्षिस्वः रयक्षोंवुरसा पुनरितेजवीत तः दादेनानेनतोद्धिः
स्यात् हंसोदाद् मरुतेस्वयुक् दाद्दमास्वयुतश्वसः ससदादास्ततीस्याः सुरहमाद्यास्तु

सा त्वङ्क्षिः कूटाद्वरैर्युता प्रतिलोमादिनिस्तवै र्हस न तिनिसमता यस्मान्नजनतः सिद्धोनरः सा त्वे
वरः सुरदी निशुद्धो चासजायते खेछयानिशः त्वरितो पौसमाधंस्मात द्युतिर्दहस्वरस्वयुक हस्वदार
स्मास्वयुतेवज्जी शीपंचयंतत: मरुत्स्वयुक्तो मध्याद्येदशाम्मा: परतःशिवेन्द्र मिस्सा स्मास्वयुताव्जे
शीषष्टतः क्रमाव षडक्षराणि त्वरिता तृतीये तदनेतरं द्युतिर्दहस्वरस्वेन अस्या आद्यमनंतरं उक्ता
नीलपताकाख्या नित्यासमद्रागाद्वरी समरेविजयंखड्ग पादुकांजनसिद्धिदा वेतालयक्षिणीचेट
पिशाचादिप्रसाधिनी निधानविलसद्धातुसाधिनी कामदीपिता रसोनन्तसाथ्यादात्ले व्यासं स्मावन
द्रविका स्वेनयुक्तान्नवेतिसा विजमेकाद्वरामता वादेषुसमरेक्रद्धे व्यवहारेसदाजयं विथते

त्कारिणी विश्वरंजनी श्रीकरी शिवतावाशी कारिणीसर्वसिद्धिदा आद्यंतुवह्निवासिन्या हंसादित
दनंतरं हंसोधरीस्वसंयुक्त स्तेजश्चरसमन्वितं वायुःअनाचरयुताः ग्रासः सक्तिसमन्वितः हंदा
रयेणदाईत वह्निस्यादष्टमंप्रिये हंसस्माश्चयुतोऽग्रस श्चरयुक्तो द्वितीयकं द्युति तद्दियुतानित्या
त्वरिताहृदयाकरी लक्ष्मीकांतियशोविद्या धनारोग्यायुरातिकृत विषडःखवशामनी सर्वाभि
ष्टासिकारिणी शुचिःस्वेनयु लस्त्वाद्यो रसावह्निसमन्वितः आणोद्वितीयंस्वयुतो वनहस्त्वक्ति
त्तिःपरः इतीरिताक्षरास्यानित्या सौकुलसुंदरी यस्याःस्मरणमात्रेण सर्वज्ञत्वं प्रवंसश्च हस्या
णरसादाद्कुर्तिसमन्वितः विद्ययाकुलसुंदर्यायोजिताः संप्रदायतः नित्यानित्यास्वद्वरा

19

डा छमिदा छंस्याल्लिस्यक्लिन्नाद्यनंतरं ततोंबुस्थत्त्यं देसाग्नियुतं मंबुमरुद्युतं हृदग्निनायुतं स्थत्त्यं व्या
शेनस्थविनावयुक स्थत्त्यं ततः शक्तियुतं नवार्णं यमुदा हृत्ता नित्यासर्वार्थदा वक्ति वासिनीविश्वप्र
स्मरो यस्याः स्मरणः तोवरूपं जायतेनुवनत्रयां द्वितीयं वक्तिरासिन्या नित्यक्लिन्ना चतुर्थकं पंचमं
नगमालाद्यं नेरुंडायां द्वितीयकं नित्यक्लिन्ना द्वितीयं च तृतीयं षष्ठसप्तमो अष्टमे नवमं वस्यादे
तदाद्यमितीरिता महावज्रेश्वरी नित्या द्वादशार्णा समीरिता कांतारसागरस्फुर ङः खसंघातता
रिणी वज्रेश्वर्यं सप्त मा यंसा द्वियदग्नियुतं ततः अंबुस्थान्मरुतांयुक्तं गीर्वाण्या संयुता ततः रयो
व्याशेन स्थविनायुतः स्यात्तदनंतरं अंतार्णो वक्तिवासिन्या इतीनित्यासमीरिता क्रीसमस्त

स्वरी रसश्चैतस्पूर्वकं रसोग्निनायुतः शीर्ष चतुष्कात्रयमेततः ननोत्तुवांवरेणापि हंसस्त्वेत
स्पूर्वकं हंसोग्निनाप्याद्यवितयं हृदयस्वसमायुतं रसश्चरेण तत्पूर्वं अग्निनाच रसोयुतः १
श्चाद्र स्कत्रयंवातो धरयाच ननः द्वि ये प्राणः स्वेनयुतः पश्चात हृदयस्वयुतं रसः माप्तमेतत्र
यंपश्चात हृदादेनांबुसंयुतं गोत्राधराभुता स्पर्शो नादयुक्तोजवीयुतः दादेन पूर्वश्चैव पूर्वेवम
रुतायुतं भूत्पेमरुत्स्वसहितं हृदादेनांबुनाचरः स्पर्शामरुत्स्वसहितो हृदादेनांबुसंयुतां
ज्याग्निः स्वयंयुतोहंसः स्तथांबुमरुता सह हृदयेन स्वेनयुतं रसश्चस्वेनसंयुतः प्राणदाहो
धरायुक्तौ पुनस्तोवह्निनावियत् वार्द्दंयुक्त मंबुस्या। द्वियप्राप्तस्वसंयुतं पूर्वहिरुक्तव

पंचदै उपांस्याधः स्थितं नीलपताकाया अनंतरं त्वरितां स्वनेरूढा अष्टमं नवमं तथा ज्वालामालि
नीनित्या सोऽत्रिषष्ठ्युर्णसमीरिता वेधाकर्षणसंश्लेन वश्यावेशाकरीन्नवेत् वायुः प्राणवनस्थैः स्या
च्छिरास्यादक्षरद्वया यासिद्धाधनश्चन्यात्म निखिलाजायकल्पते श्रुविः स्वेनाथशून्योस्या न्नजसा
न्तरसः स्थिरा। अंबुपञ्चाद्यः साग्नि मरुतांबुरयौ तथा इलायुतोग्निरेतानि पुनरंबु मरुद्युतं।
दादश्चमरुतादंस स्वग्निनैतत्त्रयंपुनः अंबुदाद्दीमरुद्युक्तौ दंसोऽथ धरयान्वितः तेजोग्निनापुनः
पंचवातः समायुतः तोयंचरणतत्स्वर्वं तोयमग्नियुतंततः शून्यं व्याशीनश्रुविना शून्यं श्यामयानतो
युतं दादीधरास्वसदिन स्तोयंचरसमन्वितं एतत्सर्वमधः बीजं चतुष्टयमतः परं ज्यास्वेनयुक्तां

22

- ह्रन्मायया नुवा हृत्स्यात्स्वेनदंसः समन्वितः कुरुकुल्लांत्यवर्णोऽपि स्यादात्माष्टाक्षरस्मृतः सर्वानी
ष्टार्थसंसिद्धौ सुलतोयं सुरद्रुमः संकेतो दारितैर्वर्णैर्द्दशभिः पृथक्प्रामीलोचुरवा स्वामिनिः शक्तिस
ह्याक्षरीयुतैः त्रतमंत्राः समुद्दिष्टाः पंचसर्वार्थसिद्धिदाः येषामालोकतो विश्वं वर्त्ततेस्वराचरं पू
र्वेस्याद्येभ्वतत्सर्वं चतुर्दशांतेदंत्यकौ अंबुनाग्निर्वसिष्ठूत्यं प्राणोजलरयान्वितः रसः स्याद्यास्तमा
यान्त्यां तृतीयोस्यचतुर्थकः रसः स्मयारयोयुक्तश्वरेण परमेश्वरि रसोयुक्तो व्मात्रस्त्यां दंसः
स्वयुतस्ततः पूर्वोसवर्णविसुक्तः षोडशार्णोबलेर्मनुः १०० वाक्तितत्व० इतितृतीयंपटलः ३
अथषोडशनित्यानामाद्यायाः पूजनं शिवे। कथयामिक्रमेणैव नित्यं सर्वार्थसिद्धिदं नॄपि।

णौच श्रुचिः स्वेनयुतस्तथा । स्थिरा रसावनस्वेन द्यावीदंसोधरास्वयुक् च्युतिर्नादिवतीपञ्चा हृदंबुम
रुता युतं दंसश्च मरुतादिद्या दशोत्तरशाता रुरी वारादीपंचमीविश्वविजयानन्दकौमुदी वार्त्तानी
त्विचविरमाता स्तंननाद्याखिलेष्टदा शाणदादौधरायुक्तौ उनराद्यंरसेमरुत् मात्तंमसत्व क्तियुतंद्र:
स्वयुक्ता ततस्त्वयं अस्यादौतु रसायुग्म वर्णेनसमयोजितं दादिनवक्ति शक्तिस्यां युतीदंसस्ततःपरं
नन्तोद्वि ई त्सदादांबु ज्याम्भूत्पं स्वेनसंयुतं अंबुपञ्चाद्वियद्युक्तं मरुतातनन्तःश्रिये श्रूत्पंमात्तंतुवा दं
सः शर्बास्तौ स्यान्मनुत्रयं अस्यषष्ठ्यादिपंचार्णदंसौ स्यादास इरितः एकादशाक्षरादंसो । द्वितीयः
समुदीरितः तृतीयपंचविंशार्णः षोडशमंत्राइतिक्रमात् न्द्रः स्वेनदंसौदादवक्तिस्वयुतः स्वेनदंसकः

ज्यां पंचमीं च सर्वमंत्रासनं तया ततोऽङ्कुरस्सोपेतं वरस्त्वसहितं च तत् तस्य शान्तेऽक्षमध्यस्थन्यासा
षष्ठी समीरिता साध्यसिद्धासनं दद्यात् तयादेव्यै समर्चनात् सप्तम्यावाहनं कुर्यान् नमसोक्तविरवे
डया हंसः हृदादसंयुक्ता सेवस्यात्सप्तमीमता मध्यमेदादयोगस्तु व्यंजनांते समीरितः विय
त्सदाद्य वह्निस्वं शास्त्याद्यं स्याद्धु यं न वेत् तदादिकाः सर्वशक्ती श्चक्रस्थानामनिर्यजेत्
दाद्यन्तमीरसाद्यास्वे वह्निनी बीजमीरितं प्राणो रसाशक्तियुतः काममश्चर्यकरं मदत्तस्य
न्यमंकुरसावह्नि स्वयोगान्मोदिनीमनुः मांसंरसाद्यास्वयुतं विमला बीजमीरितं ज्यानंतो
दाद्यवह्निस्वयोगैः स्यादरुणामनुः हंसश्चहृदसांकु स्याद्या सद्यास्वैर्युतो मनुः जयिन्या

22

त्रिकं तथा काम्यं श्रृणु त्वं पदलेखिनि: यानाति पापयुक्तोऽपि सिद्धिमुनिश्चितं न्यासत्रयसमं
त्राञ्च आसनानां चतुष्टयम् आवाहनमतं पश्चात् समस्तावर्त्तिं तथा मुद्रासुधानां बीजानि
मुद्रास्य नवासने ध्यानं सपरिवारायां नित्यपूजाविधिक्रमं नवावरणशक्तीनां नामान्यर्च
क्रमं तथा मंत्राक्षयोगमर्चाया मुपचारान् जपक्रमं वातः स्वसंपुतस्त्राष्टं मस्तकेन द्विती
यकं हृत्त्वेन समायेन तृतीयं प्रथमा त्वसो अनया करयोः शुद्धिं कुर्यादस्त्रोन्मार्जनात्
हृच्छिरः शिखा रिरवा वर्म नेत्रमस्त्रं षडंगकं द्वितीययासा विज्ञेया या या नित्या कुलसुंदरी तृती
या सैव द्वारस्था ह्या देहात्मासनमेतया त्रिशुद्धं समायोगाच्चक्रासनमुदीरितं हसक्ल ।

श्च वनस्य समुदीरितः शुचिः स्वेन युतस्तद्वत् नवमः परिकीर्तितः एते एकाक्षरा मंत्रा मुद्रारू
पा महेश्वरि बाणाक्षराणि देवेशि षट्छेसौभाग्यदानि वै आद्यं दादीरसात्वं तु हृन्मरुत्स्वयुतं
पृथक् मुद्राक्षराणि पंचादौ व्याप्तास्तु सर्वत्र जनाः द्राक्षी शेषास्तु विज्ञेयाः पंचपंचसमीरिता
त्रिखितीयेस्व संयुक्ते धनुर्वा सर्वमीद्रने दंसगे दीद्रव क्लिस्वेः सस्वेन मरुता तथा पाशौ तयोः
समुद्दिष्टौ तथा सर्ववशंकरौ सर्वस्तंभकरस्त्वेकौ मुद्राषट्कें कुशास्तयोः आवाहनं स्थापनं
च संनिरोधो वगुंठने संनिधापन संज्ञं च हेति मुद्रा नमस्क्रिया संक्षोभन द्रावणाकर्ष वशोन्मा
द महांकुशाः खेचरी बीज योन्याख्याः शक्त्युत्थापनमित्यपि मुद्राविंशतिरुद्दिष्टा स्तासां विर

स्तुसम्पुद्दिष्टः सर्वत्रजयदायकः वादेषु व्यवहारेषु समरेषु विनिश्चितं कंननोदाद सहितं माम

हमास्वयुतं मनुः सर्वैश्वर्याः समारम्भातः सर्वसिद्धिकरस्सदा ग्रासेनन्नोदाद्वह्नि स्वैर्युक्तः

कीलितीमनुः एतैर्मनुरनिशाग्निः शक्तिनिर्वर्गसंयुतैः वाग्देवतां तैर्न्यासः स्याद्येनदेवात्मको

नवेत् मर्त्योपि पूज्यते देवैः सर्वैः सर्वत्र सर्वदा रंध्रे नाले तथाज्ञायां गले हृदि तथान्यसेत् ना

ना वा धारके पाद द्वये मूलाय काव धि गोचादाद मस्तके: स्यादाद्यो न्योमस्याद सो मरुद्दलो:

प्राण रसाव कि स्वे: स्यात्तृतीयक: न्वमीर सास्मास्वयुतश्चतुर्थः शक्तिहृत्सरः प्राणेन दा

दन्द्रः स्विना नेतरः सप्तमः उनः हंसोहृदाते जसाव युत्यादाद्वर स्वयुक अष्टमोदं सहत्स

तंत्रराज
२४

वंकुशानिक्षा खेचर्याविद्रमाणया मध्यमे करयुग्मगे तर्जन्योरृजुसंश्लिष्टे मुद्रैषा क्षानमस्कृ
ती कनिष्ठानामिका मध्ये नखैरन्योन्यसंगता कृत्वांगुष्ठौ कनिष्ठास्थौ ऋजु कुर्याच्च तर्जनी सर्वसं
क्षोभिणी मुद्रा त्रैलोक्यक्षोभकारिणी एतस्या मध्यमे देवि तर्जनीवत्कृते सति सर्वविद्राविणी मुद्रा
सर्वासामपि योषितां तास्यां मंकुशरूपाभ्यां संश्लिष्टाकर्षणी मता परिवृत्तांगुली कृत्वा नख
श्लिष्टतलौ करौ अंगुष्ठौ तर्जनी श्लिष्टौ नखे रावेशकारिणी करावेवं प्रसृते कृत्वा मतास्येत
त्कनिष्ठिके तदग्राश्लेषतोऽनुगे मध्यमेनामिके कुर्यात् तन्नखस्थे तु तर्जनी अंगुष्ठौ मध्य
मोपरि इयमुन्मादनी मुद्रा सर्वोन्मादनकारिणी अस्यास्त्वनामिकेऽनुगे तर्जन्यावंकु

ऽमस्या

24.

२४

वृतंस्पृक्के यानि विरचिता निस्क मंत्राः सिध्यंत्यय ततः कृत्वांजलिकरौ कृत्वा व्यस्तौ तद
नामिके तल्लस्वे तर्जनी युक्ते त्रिखंडा ललिता वद्दा अथो मुखौ करौ श्लिष्टौ प्रसृतांगुलिसंयु
तौ विद्ध्या स्यावनीमुद्रां सर्वांसास्यावनी मता अंगुष्ठाग्र नखाश्लिष्ट क[illegible]निष्ठा मध्यमुष्टि
कौ सुश्लिष्टनखरौ मुद्रैषा संनिरोधिनी कृत्तु तर्जनीमुष्टिभ्यां कराभ्यां पार्श्वन्द्ह्मितः अभ्यासो प
क्रमाञ्च्यांसौ पक्रमे तौ निवेशयेत् एषाव गुंठनीमुद्रा संनिधानकरी पुनः मुद्रांजलिस्तु विज्ञे
या प्रसृता मुकुला पि वा वालकोदंड मुद्रास्या दृज्वंगुष्ठेन मुष्टिना पाशमुद्रा तु तेनैव तर्ज
न्यंगुष्ठयोगतः कनिष्ठानामयोः श्लिष्टे स्यादंगुष्ठस्तु तर्जनी कुटिला कास्तु मध्यमस्था मुद्रास्या

देवि स्वप्नमंत्रतत्त्वतः स्थूलसूक्ष्मपराख्यास्ता स्त्रैविध्यं स्वप्नविधे स्वप्नमंत्रयोरूपं क
थितं तव सांप्रतं तस्य रूपं त्वं शृणु लयीभूता मंत्रिणस्ततः क्रमात् तत्तद्यस्य स्वप्न दर्शनेन तु का
र्य्यते तव मायावच्छिन्नत्व स्वप्रसादादहंकृती मुद्रांतानि तिमुद्रा स्याद्येनैका मुष्टिरेव तु स्वप्न
नेदात्कोपहर्षौ ज्ञानिनां जनरस्ततः तेनैव सर्वदेवानां मुद्रा हर्षप्रदा मता पूजाकाले दर्शनी
या मुद्रास्ताः सर्वदा शिवे त्रिलोकी कार्वमस्त्याते व्येकस्मिन्नर्धकल्पनं षडंग नित्यातातीरेके
कं दशावारतः जलेन विद्यारूपेण प्रोक्षयेदर्घवारिणा स्वात्मश्च जोपकरैः दक्षिनाकामरा
जांके यंत्रितां मुद्रितां स्मरेत्त नित्यार्चने भुक्त सर्वत्र प्रोक्त नैमित्तकार्चने कास्यध्यानोक्तरूपेण

ङ्काकृती एषा महांकुशामुद्रा स्तंभनाकर्षकारिणी सव्यदक्षकरौसम्यक् मत्स्यस्योत्कर्परीततः
मणिबंधेवबध्नीया दंजलिं मध्याङ्गुष्ठयोः विधायकुंचितेतर्जन्यौ वंगुष्ठौ कारयेद्दृढ कनिष्ठानामि
केकुर्यात् मत्स्यस्तोकराङ्गुष्ठगो इयंसाखेचरीमुद्रा ललिता प्रीतिकारिणी अस्यादिस्वनेनैव
सर्वाः सिध्यंतिदेवताः मध्यमामध्यपार्श्वाधः कनिष्ठाग्रे विपर्ययात् अनामिकेधोमत्स्यस्तेतर्ज
न्यावंकुशाकृती इतरेतलरवाग्रे बीजमुद्रेयमीरिता कनिष्ठांगुष्ठसंश्लेषान्महायोनिस्त्रिखंडि
का कनिष्ठानामिकामध्या अप्यस्याङ्गुष्ठतः क्रमात् वलिताऊर्ध्वयोगेन ऋज्वौतर्जनीकौकरेद्वा
स्युर्थ्यापनमुद्रेषा जपपूजासमाधिषु मूर्ध्निकिरणमेतस्या स्वनेनासमीरितं मुद्राः स्युस्त्रिविधः

तंत्रराज
२६

स्मरेत्ततः परं रूपं संतप्तागदं चिंत्यं ध्येयं स्मृतिस्तथा नाम बीजमप्यात्मा च अमृतं स शरीर
कं बीज इत्यं स्वराद्याश्च आकर्षणं तका: क्रमात् नित्या कलेति च ततः सप्त्राकर्याचिये क
मात् पश्चाद्दलं सप्तारस्यवामावर्त्तेन सुंदरि कुसुमा मेखला पश्चान्मदना मदनातुरा रेखा सं
वेगिनी पश्चादंकुशा मालिनीति च इत्यानंगादिका: सर्वसप्ताकर्षतगा अपि प्रागादिदिक्षु च
न्यादिकोणे भगर्गा: प्रदक्षिणं अष्टस्वपि पत्रेषु तृतीयावर्लौ स्थिता: चांतश्चतुर्दशारादौपश्चि

26 माद्प्रदक्षिणं संक्षोभिणी प्रथमा विद्राविण्यनंतरा आकर्षणाह्लादनिका ततः संमोहिनी २६

ति च स्तंभिनी जंभिनी पश्चाद्वशीकरि च रंजिनी उन्मादिनी ततो ज्ञेया ततः स्यादर्थसाधिनी संपत्ति

समेतां शक्तिभिः स्मृतां प्रथमस्थाने देव्यास्तु सप्तुल्लासात्मकमांत्वतः नवावरणशक्तीनां ध्या
ने देव्याः समं नवेत् कामांकयंत्रादन्यत्र त्रणावर्णाग्रधादिकं तत्समं परमेशानि वक्ष्यस्थानाम
शेषतः अणिमा लघिमा पश्चात् महिमा तदनंतरं तथेशित्वं वशित्वेच प्राकाम्या भुक्तिसंयुता
इच्छा रसस्तुता सर्वकामास्तुः सिद्धयो दश बीजद्वयाद्या सिद्धांता सप्ताद्यर्थविसंयुताः ब्राह्मी मा
हेश्वरी पश्चात् कौमारी वैष्णवी तथा वाराही च तथेंद्राणी चामुंडा तदनंतरं महालक्ष्मी कथिताः
शक्तयश्चतुरस्रगाः एताश्चाष्टौ तद्वयाद्याः सप्ताद्यर्थतगा क्रमात् द्वारकोणदिगासीना
अधऊर्द्ध्वं च संस्थिताः प्रादक्षिण्येन ताः सर्वाः शृजये त्वथमाहतो कामं तु शमहंकारं शद्व

थापश्चिमादजदक्षिणे वशिन्यादीन्यजेत्स्मागवत्तसम्याकुर्यान्नमःपदे मध्यत्रिकोणमन्तितः
शरांश्चापमथार्चयेत् पाशमंकुशमिक्षुमयं कं तत्कुजांतिके वीजान्युक्तानि नामानि नमो
न्तानि महेश्वरि नाथांश्च ९ प्रतो देव्या जयिनी विमलांतरा मध्यस्थदेवी त्वेकैव षोडशाका
रतः।स्थिता यतस्तस्मात्तनौ तस्या स्वन्यापंचदशार्चयेत् मध्यत्रिकोणकोणेषु पश्चिमाद
ग्रदक्षिणे कामेश्वरीसवज्रेशी तथा वनगमालिनी सर्वदयं ततो विद्या त्वेकैकं पावना
च ततो नामानि शक्तीनां देवीपक्षाक्षरीयुतं तेसाः समर्चयेत्पश्चात् मध्ये दे
वीतथार्चयेत् [illegible] यांसमस्तांश्चिपांश्च पीठदेव्या सिधायुतं देवी सप्ताक्षरीपे

पूरणी मंत्रमयी द्वंद्वक्षयंकरी इत्यसर्वादिकाः सर्वास्त्वन्वर्थसंज्ञिता अंतर्दशारयुग्मे तु देवीस
सा करादिकाः सिद्धिसंपत्तदेव पश्चात् तृतीया तु प्रियंकरी चतुर्थी शक्तिराख्याता तथा मंग
लकारिणी कामप्रदा ततोऽपि दुःखात्परतश्च विमोचनी मृत्युप्रशमनी पश्चात् तथा विघ्ननिवारि
णी अंगसुंदरिका पश्चात् तथा सौभाग्यदायिनी दशैताः शक्तयः पूज्याः इत्यसर्वादिकाः क्रम
त ज्ञावशक्तिरथैश्वर्यप्रदा ज्ञानमयी ततः प्रोक्ता सा पंचमी शक्तिस्तथा व्याधिविनाशिनी प्री
काधारस्वरूपान्या तथा पापहरा परा तथैवमानंदमयी तथा रक्षास्वरूपिणी दशमी श
क्तिरुदिता स्यादीप्सितफलप्रदा इत्यसर्वादिकाश्चैताः षष्ठावरणगा यजेत् अंतरष्टस्वपि त

सिद्धसेवनसंशयः द्वितीयतृतीयखंडेन कुर्यात्स्त्रजोपचारकान् पाद्यार्घ्याचमनस्नानवसना
नरणानिच गंधपुष्पंधूपदीपो नैवेद्याचमनंपुनः तांबूलमर्चनास्तोत्रं तर्पणंचनमस्क्रिया
एवंसंपूज्यगुरुतः दीक्षायोगसमन्वितो जपेत्सहस्रंशतंमथवा शतंजंतुवाजंतुवा ततोदे
व्याःप्रसादेन स्वात्मानंतत्समंस्मरन् न्यासत्रयंविधायाथ देवात्माविहरेत्सुखी एवंनित्य
क्रमंयस्तु कुर्वन्गुरुपरोनरः नतस्यकुत्रचित्कश्चित्कदाचित्क्लेशसंभवः यस्तस्यामंग
लंक्लेशानुपेक्षांवासमाचरेत् तस्यादेव्याःप्रसादेन तानिसर्वाणिस्यंदितत् नवावरणना
मानि तत्तच्चक्रस्यनिक्षिप्तस्तथा मूलमंत्रैरतुलासिद्धिस्तत्तत्केषुपूजनात् त्रैलोक्यमो

शतंतदिन

त मित्कुक्षांतरं पूजनं प्रतिरक्षं च मध्यस्थां विद्यया नवनामभिः सप्ताक्षर्यास्मिन्नेतं तु पूजयेत्तथा
र्पयेत् द्वयमेतादृ इति श्रीक्रमा गुणान्योगिन्यष्टस्यपि अनिक्ष्माहृतेस्तस्मा पूजां गृह्णां त्वितिक्रमात्
दे मांगृ ह्लामिति निवेदेत् तद्वैविधं मां प्रत्यक्षे विद्ये स्थूलं समस्तयानाम सूक्ष्मं मंत्रतनुं तथा परं रू
पं त्वर्पणेन विदितं पूजनं शिवे विद्याबीजत्रयं देवि तुरीयस्य स्वरशेखरं तत्तुरीयस्वरूपं तु विज्ञ
य तदा रितं तदा तत्वं तु देवास्ते साधकस्य स्वयं भवेत् तद्भावनां प्रत्यक्षे आज्ञे महोदयकरी तु मां
ऊर्ध्वविन्द्वात्मकं वक्त्र मधो बिंदुद्वयात्मकं कुचद्वयं च तच्छेषैः श्रीपांगानि भावयेत् १०० वा तु ०।
इति कादिमते चतुर्थः पटलः ४ भावनेन तु तेनैव जपेद्विद्यां समाहितः मंत्रात्मनस्ते साक्षात्तु

नंतावयन्मूर्द्धरंध्रगं ज्योतिरूपंचनाथाग्नि मुतिष्टे न्यस्तविग्रह: नानावर्णायुधाकार वाहना
न्तरणा: स्त्रिय: सर्बदा सर्वगा: सर्व सिद्धिदाबलिदानत: रक्तगंधांबर: स्रग्वी रत्नभूषा
विभूषित: प्रसन्नचेता: कर्पूर वासितस्तांबरागवान् पद्मासन: प्राग्वदन: प्राणानायम्यसं
यत: षोडशाक्षरमंत्रेण बलिंदत्वार्चयेद्गुरून् मूर्द्धि तस्याज्ञयापश्चात् पूजांकुर्याद्यथाविधि
नाथंचतन्मयीभूतं ध्यात्वात्मानं तदात्मकं नवरत्नमयंद्वीपं नवखंडविराजितं मातृका
द्येनतन्नाम्ना नमोतेनसमर्चयेत् पुष्पंनीलंच वैडूर्यं विद्रुमं मौक्तिकंतथा ईशान्मरकतं
वज्रं गोमेदं पद्मरागकं कल्पको द्यान मत्रैव कृतंश्चापि समर्चयेत् इंदिपाण्पश्वरूपा

दनं वाह्यं सर्वाशापरिपूरकं सर्वसंक्षोभणं सर्वसौभाग्यपरिदायकं सर्वार्थसाधकं सर्वरो
गहरमेव च सर्वरक्षाकरं सर्वसिद्धिप्रदमतः परं सर्वानंदमयं मध्ये बिंदुस्थानं शिवात्मकं
एवं नवानि नामानि गुणयोगीनि पार्वति प्रकटाद्याः सगा गुप्ता स्तथा गुप्ततरास्तथा संप्रदाया
स्तदंतःस्थाः कुलकौलिनिगर्भकाः रहस्याः सुरहस्यदं तथा परापररहस्यकाः अतिरहस्या
तु मध्यस्थाः स्युःन वियद्वा त्रिपुरा त्रिपुरेशी स्यात् सुंदरी पुरवासिनी श्रीमालिनी च सिद्धा वा म
हात्रिपुरसुंदरी मध्यवर्तकेत्तु पुरत स्त्रिपुरेति पदान्विते विद्याः सप्ताक्षरी मध्ये योजितैरेभिरर्च
येत पूजाक्रमं तद्धि शोषान् विद्यासाधनकर्मवि साधकाः व्रतसर्वांश्च सिद्धिविज्ञानिनेवद त्रिपुरानान्माला

तंत्रराज: लोहितं तत्सनाबेधाह्णीहितं वनिजं वउ: ज्ञाणायामं विधमाथ कृत्वा लक्ष्य करशीधनं आद्यया

२० थत्त्तीयादिवष्ठां ता निस्तथा सनं रक्षयेद्दीजनमसोर्मध्यस्थैर्नामनिर्युतं ततो द्वितीयथाजी

कृ षडंगानि समाचरेत् प्रसारितत्तलेनैव पाणिनाहृदयंशिर: शीर्षाशिखा तथा सम्यग् श्चं

) गुष्ठेन मुष्टिना तथा विश्वस्यां पाणिभ्यां वर्मस्कंधदिनाभिगां तर्जनीमध्यमानामा शीर्षाने

त्रत्रयेक्रमात् प्रसारिततलाभ्यां तु लाजवयकुदीरितं सराहृत्तर्जनीज्येष्ठा योगादस्त्रमुदी

३० रितं दिग्विदिक्षूपरितथाल्वाधोमध्येवविघ्नहृत् ततः कृत्वा वशिन्यादिन्यासं प्राग्ग्रुक्रयोग ३०

६ त: सम्प्राप्यावाहनं कुर्या द्विंयपाथत्रिखंडया अधीथवक्रमध्यस्थयोनिमध्येनिवेरपतां

णि तत्र पश्चिमतो यजेत् इंद्रियार्थनिजान्मूर्तेतन्नाम्नेव समर्चयेत् पश्चिमादितु मध्यांतं विलो
मान्नवरत्नकं कालीमुद्रा मातृकाचरत्नं दक्षे गुरुस्तथा तत्वं सहाक्षमूर्तिश्च वक्रेश्वर्यंतना
मिकाः उत्क्रमक्रमेणेशं पूज्य तत्रस्थ केश्वरीं द्विये करुणातीयपरिक्षिमध्यो माणिक्यमंडपं दे
शेकालं तथाकारं शाङ्कं कोणे प्रपूजयेत् रूपिणीशक्तिसहितं ततः संगीतयोगिनीः समस्त
गुह्यसंकटसिद्धसिद्धयोगिनि चक्रचुक् सम्राट्रेस्पवेतास्तु प्रजयेत् सर्वमातरः दे मादिपाते
साक्षरे स्थापयेदर्घमंबुना शेवतावंङकाश्मीर जयुकस्तूरिकायुतं नावयन्वक्तिस्वर्येऽ तता
निपर मेश्वरि जपेद्वदशावारं तत्तर्पयेत्तेन योगिनीः आधारे हृदयेरंध्रे विद्या खंड त्रयं स्मरन् लो

वामावर्त्तेन संस्थिताः वामास्तु त्रिविधाः प्रोक्ताः स्थूलसूक्ष्मपरत्वतः स्थूलाः पुष्पमयाः
सूक्ष्मा मंत्रात्मानः समीरिताः पराश्च वासनायां तु प्रोक्ताः स्थूलास्त्वष्टविधे कमलं कैर
वं रक्तं कह्लारेंदीवरं तथा ४९ सहकारकमित्युक्तं पुष्पपंचकमीश्वरि मालत्यंकोन जतकं च
जातीमविधानतः ५० जयत्यंत्रप्रयोगादौ सिद्धेमंत्रैस्तु पंचभिः तथाविधिस्यात्क्वा वैस्थलं उद्रु
कांडजं मे मध्ययोन्यग्रकोणादि संस्थाप्रोक्तक्रमाद्यजेत कामेश्वर्यादिकांशक्तिः तथा मध्ये शिवां
यजेत ५१ उदरपंपुडानवकं चत्वारि च ततः परं उपचारान्विधायाथ प्रोक्तयोगसमन्वितं जपि ३१
त्वादशावारंचं स्वात्मानं देवता तत्तु स्मरन्स्वात्मनित्याः पंच दशनित्याः समर्चयेत् ततोन्तात्म

तथाविधांसावरणां ध्यात्वा मुद्राः प्रदर्शयेत् श्रीकासप्रदशायामातानुपचारैः समर्चयेत् जयिनीदिम
लामध्ये नाथान्नवयजेद्विशः ततो देव्यास्तु मूर्तित्वा न्नित्यावंवदशापि च देवीस्त्रौंयजेत्तद्वि
शानिः स्तन्मयीः क्रमात् आरभ्य पश्चिमद्वार द्वंकशारवामध्यार्चयेत् अनितस्याष्टसु तथा दिक्षु
धीइं तथोदिताः तथा वा स्यादिका अष्टौ प्रजयेत्प्रथमावृत्तौ मूलविद्यायुतेः श्रीकं नामभिर्मध्य
तो यजेत् नवस्वावृत्तिषु श्रीकं नवानि मनुभिः क्रमात् निवेदयेच्च तत्स्रजां मुद्रांकुयन्निचैकशः
षोडशारे त्वष्टदले तथा तत्र चतुराहतौ श्रीकाभिः शक्तिभिः श्रीस्तः क्रमात्स्रजां समाचरेत् मध्ययो
नेरग्रमूल पार्श्वयोर्वहिरर्चयेत् बाणान्पंच तथा चापं पाशमंकुशमीश्वरी वाग्वादीशांतमभितो

र्त्मनियोजयेत् ततो न्यासत्रयं कृत्वा प्राणायामपुरःसरं जपित्वा स्तोत्रयुगलं दे
व्यात्मार्चिवरे त्वसौ पूजाविशेषान्देवेशि शृणु नित्यक्रमोदितान् अशक्तानां तु विस्तारे
तथा पल्लवशास्यते अन्यथानर्थकारी स्यात् संक्षोभोर्चनमीश्वरि इति त्रिविधमाद्यं स्यात्
द्वितीयं नवयोनिषु चतुर्दशान्मध्यान्ता चतुर्थं बीजरूपतः पंचमं सर्वहृत्स्वार्थं नारीतंबां
स्थितपदं तत्प्रकारांतु देवेशि कुरु कुल्लार्चने शृणु इति पंचप्रकारार्चा प्रोक्ता सर्वार्थसि
द्धिदा विद्यायां साधनं सिद्धिः तद्गतं वर्ज्यमेव च तदाजिगुरसविकानि दिग्गानि प्राक्तनाद्यतः
शृणु क्रमेण देवेशि सर्वदा प्रीतिकारकं येन मर्त्योपि सिद्धेत जीवन्मुक्तो भवन्मयः स्यात् तु

लिंपेच्च मंत्रैरस्त्रवर्मान्तकैस्तु: आत्माष्टाक्षरमंत्रेण पूजयित्वा ततो जपेत् ५४ सहस्रं पुरतो देव्याः शालत

द्दिनजं तु वा संध्यात्रयं बलिसंख्य मुक्तादाजीकरूपतः ५५ ततः पुष्पांजलिं कृत्वा मूलेनास्त्रवर्महि

मयेत् कुंडे स्थंडिले मध्ये वा संजीव्याग्निंबिन्दुकुशैः ५६ रेखाश्चतस्रः प्रागग्रा उदगग्राश्च संलिखेत्

मध्ये तत्राग्निमाधाय क्रव्यादांशं परित्यजेत् ५८ परिषिच्य परिस्तीर्य वह्निदेवीं विभावयेत् प्रत्येकं

सप्तजिह्वासु कुर्यान्नव घृताहुतीः ५९ ततः पूजाक्रमेणैव कृत्वा षोडशाहुतीः ततस्तां विंडगे

धाम्नि विलीनां परिभावयेत् ६० बलिं दद्यात्ततस्त्वैरे कुरुकुल्लामनुत्रयात् अलब्धं जनतुष्ट्यां

कुदाने तोक्ष्णैः स्वरूपतः ६१ अस्त्रवर्मदेवीचक्रस्थां तयातद्रूपवान्स्वयं स्वतुल्याशक्तिचक्रं खेच

तंत्रराज
२२

33

ह्निने सर्वदापिच नास्तिकैः सहसंलापो मैथुनपरिनिंदितं चिंताशोकौ तथालापं देशांतरपरिव
र्मं तथासरेषुवर्ज्यानि प्रीतिकान्यस्मानि शांकरि शृणु सर्वत्र सर्वेषां सर्वदानाशकानि च परदेव
तास्त्रीस्व वांछा तन्निंदनानि च स्त्रीपुरो षेप्रहारं च दुष्टास्वपि नयोजयेत् सिद्धिविक्रांतिचोक्तानि
वासना कथ्यते मया आनुकूल्यस्य चिह्नानि शृणु साधयतस्तदा स्वप्ने यातेषु वनिता वृंदै सम्मेल
नं निशि गजाद्रिसौधशृंगेषु विहारो राजदर्शनं गजानां मृगनाभीनां च दर्शनं नृत्यगीतयोः उत्स
वं स सुरा मांस दर्शनं स्पर्शनं तथा निद्रा निशृणु देवेशि विघ्नानघातिरिंद्रियश्रवणं तथा रा
ष्ट्रक्षोभो वह्निवायु जननीबंधुनाशनं गुरावुपेक्षा संपत्ति र्वस्तूनां माधिकाधनं अन्यमंत्रा

२२

सुगंधिसलिलैः प्राक्पूजापीठस्वरूपवान् गुरुं वित्तेन संतोष्य रत्नागारे क्रमं नजेत् ॥१०॥ सं
ध्यात्रयेपि जपवान् सहस्रं मौनसंयुतः मोचागुडसितोपेतं पयः पायसमर्पयेत् ॥११॥ नीरा
जनं च कर्पूरैः कुर्यात्संध्यासु तास्वपि होमं दशांशतः कुर्यात् तर्पणं चेऽमज्जलैः स्वनिस्मादूर्ध्व
तो जापं त्रिसहस्रं दिनं प्रति कुर्यात्तेन नवे स्वर्णं लक्षं स्वर्णं लभीश्वरि एवं तत्कृतत्रयं प्रोक्तं अथ
मे तु कृते युगे त्रेतायां द्विगुणं तद्द्वापरे त्रिगुणं स्मृतं कलौ चतुर्गुणं प्रोक्तं मन्त्राणां तु संख्यया ला
तीयसप्तसंख्यासा तेन स्यादेकविंशति त्रेतान्येषु युगेषु स्यात्संख्या द्विरुदीरिता वनिताकोनतो
लोगान्न विघ्नं जायते यदि तासु संख्यासु पूर्णासु संप्रार्थ्य स्वं श्रयेत् क्रमं वज्यानिश्चके देवेशि त

तंत्रराज
२४

34

वान् मुखे सर्वार्थसिद्धिस्याल्करयोरल्पसिद्धिकृत् कुक्षौ तु नित्यं नैःस्फल्यं पादयोः सर्वहानि
कृत् पृष्ठे मृतिरस्तु नियताहृष्टं सर्वार्थदायकः ९५ तस्मात्तत्साधु विज्ञाय कुर्यात्सिद्धसमी
रितं कंजनंदेशाकूर्मेस्याजूर्द्ध कूर्मेस्वरास्तथा ग्रामादिकूर्मे द्वितयं कूर्मेनतु द्वयं मितिसंप्र
र्वमुखी यस्मात्तेन तत्सिद्धिरीरिता एवंकूर्मविभागोयमीरितस्तेवहुविधिः मंत्राणांयेनसिद्धिः
स्यात्सर्वेषां सर्वतः सदा संबध्यायामविस्तारं कृत्वाष्टानिरसुशोषतः विज्ञायवर्गेतिथेकमा
द्यंतानि प्रकल्पयेत् वास्तवज्ञातरूपेतु प्रसिद्धं नामतोभवेत् तत्तत्स्थानेतु नियतमन
र्थमूल्यतातथा १०० ओंनमः ० इति पंचमः पटलः ५ अथषोडशनित्यानां नित्याचांनिरला

२४

र्वनेश्च ह्य विघ्नो नित्यार्च्चने निशं नराणां बहुभिः पुष्पैः फलैर्बहुभुजन्मसु श्रद्धास्वैर्यसंप्रदाय शुद्धि
र्नित्यार्च्चने भवेत् कूर्पस्थितिं अविज्ञाय योजपादिविधिस्थितः स प्राप्नोति फलं नान्यथा नाशकी
निच तस्मात्कूर्मविनागं तु विज्ञायाखिलमाचरेत् सर्वतुर्द्धास्थिती लोके तस्य कारं स्फल क्षये
प्रथमस्तु परः कूर्मस्ततो देशगतस्तथा ग्रामगो गृहगश्चेति चतुर्द्धा तद्व्यवस्थितिः देशं यामं च
क्षेत्रास्तु नवकांविनजेत्ततः आगादिपश्चिमांतं तु कादिमांतानि विन्यसेत् अक्षराणि समान्येव
चत्वारि परयोर्न्यसेत् इशो द्वयमध्ये मध्ये स्वरान्यागादि विन्यसेत् ईशांतास्तु दिशः पश्चान्नानायणं
यतो भवेत् तन्तु खंपार्श्वयोः पाणी कुक्षी पादौ ततस्ततः पुच्छमेक मध्ये मध्ये इष्टमेवं षडंग

तंत्रराज
३५

स्तु पूजयेद्देवीं पूर्ववत्सर्वसिद्धये आषाढमासि पूर्णायां चंदनैः कुंकुमान्वितैः एलाकंकोलजा
तीनिरूपैतैः पूजयेच्छिवां ८ श्रावणेमासि पूर्णायां पवित्रैः पूजयेच्छिवां तद्विधानमिदं नडेश्च
फे सौन्नाग्यदायकं सौवर्णैराजतैर्वापि सूत्रैः पट्टसमुद्भवैः कार्पाससंभवैरक्तैर्नवधा गुणितैः
सूत्रैः कुर्यात्पवित्रं शक्तीनां सर्वासां षोडशांगुलैः नवांगुलैर्वा तत्संख्य सग्रंथ्यादिसंयुतं
अथवा हस्तिशक्तिनां तत्संख्यांगुलादिकं कृत्वाधिवासं पूर्ववत्तु पूजयेत्तैर्यथाक्रमात् होमे
त्वेकसग्रंथि तन्मानं स्यात्पवित्रकं अष्टोत्तरशतैः सूत्रैः कुर्याच्चक्रस्यवलारकं पूजाविष्ट
रमानेन विलानादवलंबयेत् वाराहीकुरुकुल्लादि शक्तीनां मूलशक्तिवत् स्वमानेनात्मनः

35

३५

त्मनां नैमित्तिकं च काम्यं च वदेहं स्फटिकंदरि १ नित्यं नैमित्तिकं काम्यं सापेक्षं पूर्वपूर्वतः
अन्यथा त्वजनं चैव करोत्यापत्परंपरां नित्यार्चनरतैः सिद्धैः कार्यं नैमित्तिकार्चनं तदित्थं
नमस्ये वत्से चैत्राद्यं फाल्गुनावधि वै ते दमनकं कुर्यात्समूलैर्वा पृथग्दलैः पूर्वपक्षस्य तु ईरणां।
निशि संस्थाप्य विधया परेद्युर्निलपक्षमांते कुर्याद्देवेस्तु पूजनं अस्मिन्मासे च पूर्णायां वसंतो
त्सव पूजनं अस्मिन्मासे च पूर्णायां वसंतोत्सव पूजनं कुर्यात्तत्कालसंभूतैः अस्तु नैश्चंद
चंदनैः सौगंधिकैः सकाश्मीरैः पूजां पूर्ववदुज्ज्वलां वैशाखे मासि पूर्णायां पूजयेद्धेमपुष्पकैः
अपि वा चंदकस्तूरी चंदनैः शिशिरोदकैः ज्येष्ठे मासि च पूर्णायां कदलीपनसाम्रजैः फलै

तंत्रराज
२६

36

दक्षिणां च समुद्धसेत् एवमेकादितष्टघा पूर्णां तं पूजयेत्स्त्रियै तेन विद्यान्तदेस्त्रिया नृपतिकुरु
तेर्वकं २४ कार्त्तिकेमासि पूर्णायां कुंकुमेन समर्चयेत् रात्रौ प्रदीपकैर्होमं कुर्याद्धृत समेधितैः
२५ दे वग्रे स्थापयेदीपा न्विद्यया षोडशाक्रमात् शक्तिनामेक मेकं तु स्थापयेत्तु तदग्रतः।
अथवा नाजनेमध्ये त्वेकं तमपि तोनव कृत्वा निवेदयेन्मूल विद्यया सप्तकं मार्गशी
र्षेव पूर्णायां नारिकेलांबुवंजुकं निवेद्यान्तर्पयेन्मात पिष्टा पूपेर्यथाविधि पुष्ये मासि च
पूर्णायां शर्करा निर्गुडेन च पूजयेद्दिष्टसंसिद्धै गरयंडग्धं निवेदयेत् माघे मासि च पूर्णायां पं

२६

तिलैः शुद्धैस्त्लघीलरैः पूजयेदुग्ध नैवेद्य सिता पूपादिभिः सदा फाल्गुने मासि पूर्णायां पं

कुर्यात्पवित्रं तत्र कृसंख्यया क्रमागमप्यशिष्याणां शास्त्रवत्समुदीरितं अन्येषां योगिशास्त्री
नां मेकग्रथिसंख्या नद परिधानश्रमाणेन मंडपस्यैकसूत्रतः सग्रंथ्यं गुलैर्युक्तं षत्सवत्सा
तुसंख्यया कृत्वा पवित्रत्रितयं तानि देव्यै समर्पयेत् तत्क्रमानन्वयेष्वेकं ग्राह्यं नवतिसर्वतः न
कुर्यान्मानसांकर्यं यदि कुर्याद्धिनस्यति अथ नाड्यपदे मासि पूर्णियां केतकोद्भवैः प्रसूनै
स्पर्चयेद्देवीं गंधपुष्पोपहारकैः आश्वयुज्यां विशेषस्तु दर्शांते प्रतिपत्तिथिं आरभ्य पूजये
द्देविं पूर्वोक्तविधिनायुतं २१ होमे शतादितस्थ्या पूर्णियां षट्शताधिकं सहस्रं तु जपया
त्रिसं जपश्चैवं समाचरेत् २२ कन्यकायां समावाह्य देविं संपूज्यतत्क्षितः दत्वान्नषण्णवस्त्रादि

तंत्रराज
२७
37

देव्यास्तैर्नवनाममन्त्रैः ललिताकामदाकामे स्येतातिथ्यादशाक्रमात् चैत्रादिमासनामानि तेषु
तैर्दानं पूजनैः ५० आनिष्टं समवाप्नोति बलारोग्यादिसिद्धिभिः ब्रीहिमाषयवक्षौद्र घृततै
लपयोः बरैः हेमरत्नं तिलं मुद्गमिति द्रव्याण्यनुक्रमात् चैत्रादिषु तु तन्नाम्ना दद्याद्विप्राय विद्व
र्चयेत ५२ श्रीफलातककरंजाद्रु निंबाश्वत्थकदंबकैः बिल्वोवटश्चमातुलुं पादपाः स
मुदीरिताः ५३ चंदनद्वय कर्पूर चूताश्वत्थमपीवगाः तेषु चैत्रादिषु यजे दाज्ञासिद्धिर्हितान्न
वेत् ५४ चैत्रादिकृतु संज्ञतैः द्रुमैर्नित्यामर्चयेत आयुः कान्तिश्रियं लक्ष्मीं विजयं राज्यमस्तुते ५५ २७
प्रतिपत्तिथिमारभ्य क्रमादेकादित्रिक्षितः मोचांगुडं नालिकेरं चूर्णं तिलं मधुपयोदंपि ५६ ततः प्रति

कुजैः स्वर्णराजतैः चूतसौगंधिमधुकैः पूजयेद्दीक्षिताश्चयी विषुवायनदर्शेषु युगादिषु समर्चनं कुर्यात्स्त्रीभिः
कंचुकपेशागमोक्तेषु तेषु च नित्यनैमित्तिकाचरेत् निरन्तानां यतात्मनां भोगं तेकामरूपाणि पद्ममणिसम
न्वितैः यंत्रहोमः क्रियाध्यान। योगतर्पणपूजनैः भोक्तानिकाम्यरूपाणि प्रयोगे न्यस्तसमार्चनात् २४ स्ना
नांति जयोलाभो निग्रहो निधनं तथा पद्ममणितदंगत्वा दत्वेषां न पृथक् स्थितिः २५ तान्निवै तान्निवेत्रां
त तिथिवारश्च पार्वति पूजाङ्गैर्देशकालैः कथ्यंते साध्वनुक्रमात् स्थापयेत् पुरे ग्रांते पूजा~~ङ्गैर्देशकालैः~~
ये द्वारिमंडले जयायदहनागारे त्वाप्नायानिलमंडले शोभयोमोमगिदेस्या सीतश्वेतारुणासितैः द्रव्यैः
बोढाबिन्त्यादः क्रमाद्वात्रिंश पूजयेत् तान्निवेशादिरुतवः खंडानि समुदीरिताः नित्यपूजाविधौ भोक्ते

तंत्रराज॰
३५
.38

शार्णैर्युलीन पूजां तत्परमेश्वरि ॥ देव्या बलिः समारभ्यात स्ताराराशक्रेषु विद्यया । तां स्त्रकेत्वंबिये वाक्षि -
तारा विद्यां दशाक्षरी न्तः सेन मरुतावुक्तो रयोद्राक्षरान्वितः । रयीधरान्वितः पश्चा द्व्यक्षरमंमरुद्यु
तं एवं तत्ततीयबक्तंसाक्षतु र्थसप्तमंनवेत । १९ तद२ मंविद्या द्दंबुमरुदन्वितं । दंसम्बुमरुतावुक्तः ओ
क्ताविद्यादशाक्षरी । अनया साबलिं दद्या द्विद्यया परमेश्वरि ध्यानमस्याः प्रवक्ष्यामि समस्ताप
त्तिकं ततं ॥ यस्मात्तोयेषु सर्वत्र बाधीन्त्व वतिस्मृते ॥ रूपामवर्णां चिंतयनां छिन्नजां वरपंकजे दक्षा
नां वकुर्णातिर्वकि रूपालिरा वृतां । शक्तिभिः स्मेरवदनां रत्नमौक्तिक भूषणां रत्नपादुकयोन्यस्त ३८
पादांबुजयुगां स्मरेत २० ह्रीमंकुर्यान्नित्यशस्तु घृताक्तैरक्त पुष्पकैः सुगंधिभिः सितैः पुष्पैरला ।

सर्ववित्। आणबुद्धिं तथा शक्तिं अष्टपत्रेषु पूजये। तदंतरष्टकोणेषु वाग्देव्यष्टकमर्चये॥ ततो बाणा
न् धनुः पाश मंकुशं बाणित्तोयजेत् मध्यत्रिकोणकोणेषु सेच्छाज्ञानक्रियात्मिकाः॥ शक्तीर्यष्ट्वाथ
तन्मध्ये संविदासनमर्चयेत्॥ ततस्तां पंचविंशार्णमूलमंत्रेण पूजयेत् ततस्तदाज्ञया पीतं परीतं
दीप्यमानस्तः १८ पश्चिमं पुष्परागं च संज्ञाप्यावतरेत्क्रमात् परीयमाने दिक्चैता न्यर्वतीस्तत्र तत्त्वे १९
इंद्रियाण्युत्तमास्त्वाद्यी न्यश्चिमादि विलोमतः नमोंतैर्नामभिः पूर्वं मर्चयेद्गंधपुष्पकैः २० नवरत्नमयं
दीपमित्यादि प्रागुदीरितं एवं समर्चनं देव्या ललितायाः प्रियंकरो २१ एवं देवीं पूजयित्वा श्रीचक्रं
ऊममनीषितं प्रसीदयन्तस्तस्मात्पूजयेद्देवमीश्वरि। देवीं तां कुरुकुल्लां तु पोताऽपरिपूजयेत्। पंचवि

तंत्रराजः
२८

उत्र धनारोग्यादिसिद्ध्ये ५५ सीसकोस्यादिवृत्तः पूर्वोक्तविपरीतकृत कलकायांवटेन्नीतो स्थापये
त्कदा ५६ स्थापितंयदिलोकेन मीदेनाज्ञानतोपिरा कुलंबित्तमपस्वं निर्मूलयति सर्वथा पर्व
ताग्रेयजेद्देवीं पलाशकुसुमैर्निशि सिद्धद्रव्यैश्च सप्ताहात् खेचरामलनंभवेत् अरण्येवटमूलेवा कुंजे
वाधरणीभृतां कदंबजातिपुष्पाभ्यां सिद्धद्रव्यैःशिवांयजेत् ५७ मोसेनसिद्ध्यन्ति पूः जलकावोबि
लप्रदः केतकीकुसुमेसिद्धा श्चेटकांवारिधेस्तटे ६० आज्ञामनीषांस्वनितां रणेमायां मठकृतां व
सुनिमालामृषां वदधुरस्से दयानिशांपीवं लकुचेः कृत्वादेवीयजेन्निशि शाल्मलीकुसुमैः सिद्ध
द्रव्यैर्मासंतु निर्भयः स्मशानदेशेदेवेशि सिद्धंतस्यपिशाचिकाः अरमपातप्रदाराद्धे जीयाता

३९

२८

पदास्ना द्वीनमेकैकशः क्रमात् दद्यात्त्रिकमथैवं स्या कृतेनलक्ष्मा क्षयो भवेत् ४७ रविवारेरुणांभोजैः कुंकु

दैः सोमवारके भौमेरक्तोत्पलैः सौम्यवारे तगरसंभवैः गुरुवारेषु कल्हारैः शुक्रवारेसितांबुजैः उत्पलैः

शनिवारेषु पूजयेदक्षमादरात् निवेदयेत्क्रमात्तेषु रविवारादिसप्तसु पायसं दुग्धकदलीनवनीतं

सितेघृतं ५० एवमब्दं समाराध्य देवीं गंधादिभिः क्रमात् ग्रहपीडां विजित्याशु सुखान्यपि च समश्नुते चतु

रस्रे समास्य नववक्त्राण्यनुक्रमात् उल्लतोल्लतमामध्याच्चक्रं स्याल्लिखनं धृतं त्रिस्त्रिक्रमाच्चुल्लतं तद

भजत्वं श्रियं लभेत् एकद्विपट् क्रमात्तोक्तं श्रियैकीस्यैवकल्पते नवानि समरूपाणि सर्वाणीष्टार्थसिद्ध

ये रत्नैर्हेमनिरूप्येव ताम्रहवदिवक्रमात् कृत्वा श्रीचक्रनिर्माल्यं स्थापयेत्पूजयेदपि लक्ष्मीकांतियशः

तंत्रराज
२९

मासत: यासां प्रसादलाभेन कामरूपीनवेल्लर: यातिर्विघ्नजयीविघ्न वारी विघ्नविनोदवान् ७२ षडाधा
रा भ्रमध्येतु चक्रेसंचिंसन्नजयेत् चंद्रचंदनकस्तूरी मृगनाभिमहोदयै: ७२ त्रिकालज्ञीनवेदेवीं तेषुस
म्यग्विचिंतयेत् पूर्णप्रतीतोनयानि विकल्पेनयमीरितं देविचक्रेणसहितां कुंडकेसलिलेस्मरन् मात्र
क्रासहितां विद्यां चिरावृत्यामृतात्मकं नाडीसारस्वतीं जिह्वां दीनाकारांस्मरन्पिवेत् अष्टसुतुविधंत
स्य पांडित्यंतुविजायते एवंनित्यमुष:काले य:कुर्याद्बुद्धिमान्नर: सयोगीब्रह्मविज्ञानीशिवयोगीतथा
त्मवित् अनुग्रहोत्थचक्रस्थांदेवीं तानिवृतांस्मरन् चंपकेंदीवरैर्नासादारोग्यमुपजायते ज्वरस्तृत ३९
उ०
उन्मादशीतिकाकामलाब्धिक्षतं दंतकर्णज्वरशिर:शूलगुल्मादिकुक्षिजा: व्रण०प्रमेहक्षयरोगो

40

निर्द्विबच्चिरं निर्जिनविपिनेरात्रौ मासमात्रं तु निर्भयः यजेद्देविं चक्रगतां सिद्धद्रव्यसमन्वितां
मालतीजातिपुन्नाग केतकीमसृणैः क्रमात् तिनासिध्यंति वेताला स्नानारुसेच्छयाचरेत् ६५ श्म
शानेचेडिकागेहे निर्जिने विपिनेपिवा मध्यरात्रे यजेद्देवीं कुसुमवस्त्रादिभूषणैः कृष्णचर्केतिकृष्णोत
पतिकुश्ड्रारायोजयेत् साध्ययोनिंतद्योः बलिं छिंदलिवेदयेत् सिद्धद्रव्यसमोपेतं मासात्तद्द्वात्मलोच
नात् जायते नीषणः कृत्वा स्त्रान्म साध्यं निवेदयेत् विश्वसेद्दास्संतुष्टाः पुनरेसनिजेच्छया देवाल
लाटनेत्रेषु आर्घ्यतेन तिरोहिताः रक्तन्नूषांबरालेप मालान्नूषितविग्रहः उद्यानेनिर्जने देवींच
केसेचित्सप्तूजयेत् ७० कल्हारचंपकाशोक पाटलीशतपत्रकैः सिद्धद्रव्यसमोपेतै मर्त्याःसिध्यंति।

कल्हारैः पुत्रसिद्धये शतपत्रैर्जयावाप्त्यै केतकैर्बद्धनाशये सौरभाढ्यैः प्रसूनैस्तु तिलैःसौभाग्यसिद्धये
पूजयेन्मासमात्रं वा द्विगुणं त्रिगुणं तु वा यावत्फलाप्तिर्वा कांक्षी शर्कराघृतपायसैः एवं स्वचक्रपरिवा
रां तां देवीं सलिलमध्यगां तर्पयेत्कुसुमैः सार्धैः सर्वज्वरशांतये घृतैः पूर्णायुषः सिद्ध्यै क्षौद्रैः सौभाग्य
सिद्धये दुग्धैरारोग्यसंसिद्ध्यै त्रिविधैरैश्वर्यसिद्धये नारिकेलीफलैः प्राप्त्यै हिमतोयैर्दपाशये सर्वार्थसिद्ध
येत्तोयैः रविबिंबेन्मदेश्वरीं पूर्णोद्यानेयजेद्देवीं सिद्धद्रव्यैर्दिवानिशं निवसंस्तत्र तत्पुष्पे जायते मन्मथो
पमः पूर्णायुर्नियतं देवीं कन्यकायां समर्चयेत् कुलाः परैरितामंत्रा विमुखास्तान्प्रसंतितै लिंगत्रयगता

देवी चक्रस्था निखिलशक्तिभिः पूजयलिंगमखिलं लभते च परत्र च शतमानकृतैः स्वर्णपुष्पैः सोऽस्य वा

गृहे एष्वपि ये दोषजाः सर्वे तथा शमं यांति ॥ पूजया परमेश्वरी दुर्लभं चक्रस्य निर्माल्ये काश्मीरं समुदीरितं सिं
दूरं गैरिकं लाक्षा दरदं चंदने पिवा विलक्षरे लिखेदस्त्रं पीडरा अस्त्रसंयुतं दरदेनास्य मध्यस्थां पूज
येत्परमेश्वरीं तासि स्तत्र [illegible] भिः साकं सिद्धद्रव्यैः सुगंधिभिः कुसुमैर्मासमात्रेण नागकन्याः समेत्य तं
पातालादिषु लोकेषु रमयंति प्रियाश्चिरं यक्षराक्षसगंधर्वसिद्धविद्याधरांगनाः पिशाचाप्सरकावीराः
किन्नरान्भुजगाः प्रियो सिध्यंति पूजनात्तत्र तथा तत्प्रोक्तकालतः किंशुकैर्नृपवल्लभावाप्त्यै पाटलैर्ग
जसिद्धये रक्तोत्पलैरश्वसिद्ध्यै कुमुदैः खरसिद्धये ८६ उत्पलैः [illegible] संसिद्ध्यै तगरैः पशुसिद्धये जंबा
रैर्मंदिरावाप्त्यै लिकुचैर्गजसिद्धये ८७ दाडिमैर्निधिसंसिद्ध्यै मधुकैर्गानसिद्धये बकुलैरंगनासिद्ध्यै

तंत्रराज
४१
42

मिणवे अथध्यानं प्रवक्ष्यामि नित्यष्टजासु चोदितं येनदेवीस्तुप्रसन्ना ददातीष्ट मथत्ततः ७ बाला
र्ककोटिसंकाशां माणिक्यमुकुटोज्ज्वलां हारग्रैवेयकांचीभि रूर्मिकानूपुरादिभिः मंडितारक्तवस
नां रक्ताभरणशोभितां षड्भुजां त्रीक्षणामिंदुकलाकलितमौलिकां पंचाष्टषोडशद्वंद्वषट्कोणचतु
रस्रगां मंदास्मितलसद्वक्त्रां दयामंथरवीक्षणां १० पाशांकुशौच पुंड्रेक्षु चापं पुष्पशिलीमुखं रत्न
पात्रं सिंधूरवर्णं वरदं बिभ्रतीं करैः एवंध्यात्वार्चयेद्देवीं नित्यष्टजासु सिद्धये प्रयोगादिषु सर्वत्र वक्ष्ये
ध्यानानि तत्र वै मदनी त्यादितो वक्ष्या तथादीपनमोहनी शोषणश्चेति कथिता बाणाः पंच पुरोदिताः १२ ४१
कुसुमा मेखला वक्ष्या मदना मदनातुरा अनंगवेदना ... पंचमी मदवेगिनी १४ ततो भुवनपा

सितैः पूजयन्मासमात्रेण प्राग्जन्माद्यैर्विमुच्यते पापकृत्यादिकैः खेचरीतरैरपि देवीस्वरूपं स्वमात्मा
नं चक्रं शक्तिसमं ततः भावयन्विषयैः पुष्पैः पूजयंस्तन्मयो भवेत् १०० गंधतत्त्वं १०१ इति षष्ठः
पटलः अथ षोडशनित्यासु द्वितीयायाः समीरिता कामेश्वरीति तां सर्वकामदां प्रणमत्वतः २ तन्मा
संतध्यानभेदांस्तच्चक्रांस्तत्पूजनं तद्योगभेदांस्तद्वं भाष्ये भीष्टार्थप्रदानपि विद्यारूपं तु ते देवि
षोडशं प्रागेव तु स्फुटं मूलविद्याक्षरैरेव कुर्यादंगानि षट् क्रमात् एकेन हृदयं शीर्षं तावता चैव यं द्व
यात् चतुर्भिर्नयनं तद्वद् दस्त्रमेकेन चोदितः ४ दकस्तोव नासाद्वितये जिह्वा द्वतान्निगुदस्के व्यापकत्वेन
सर्वांगे मूर्धादिपादावधि ५ न्यसेद्विद्याक्षराणि षु स्थानेषु तदनंतरं समस्तेन व्यापकं तु कुर्याद् क्रम्क

43

गणपं दुर्गां क्षेत्रे शं चान्नितोयजेत् ~~[illegible]~~ चतुरस्रस्थां अग्न्याद्यंशेषु विद्यादि सप्ताङ्कयंतिर
स्थितैः तन्नामभिर्बलिं तेभ्यो दद्याद्गंधादिकोदितैः ततस्तामगविद्यात्मां कृत्वार्घ्यैः पूजयेच्छिवां
आगुल्फैरुपचाराद्यैः होमं कुर्यात्ततस्तथा घृताक्तैर्मधुराक्तैर्वा प्रसूनैस्तु अन्नाज्याभ्यां चतुष्क
या ततः प्राग्वत्समापयेत् एवं नित्यं पूजयितु राज्यारोग्यसंपदः लोकानुरंजनं नारी नृपावर्ज
नकर्म च अष्टपत्त्रेण सिध्यंति तद्योगात् शृणु सुंदरि महाचमत्कारकरं त्रैलोक्यक्षोभणक्षमा
न् २७ पुरा देवी पंचकामात्मं च ज्ञानात्मकान्निजान् ससर्ज बाणानुक्तांश्च त्रिविधान्यागुदीरितान् ५२
२८ तेषां नामानि रूपाणि मंत्रांश्च क्रमतः शृणु यैर्विश्वं वशमायाति क्षणेन तद्भावनादिना २९

लास्यात् शशिरेखा लनंतरं रेखागगनपूर्वान्या शून्या: पत्रेषु चाष्टसु श्रद्धा प्रीतिरतीवैव धृति
कांतिर्मनोरमा मनोहराष्टमी प्रोक्ता देवीसात्र मनोरथा १६ मदनोन्मादिनी पश्चान्मोहनी
शंखिनी ततः शोषणी च वशंकारी शिंजिनी सुभगा ततः सस्वराः षोडश प्रोक्ताः प्रियदर्शिनी
कांतिकाः शून्यास्ताः प्रतिपत्रं तु प्रत्येकं षोडशाच्छदे पूषा वेश्या सुमनसा रतिः प्रीतिर्धृतिस्तथा
ऋद्धिः सौम्या मरीचिश्च परतत्वं शुमालिनी शाखिनी चांगिराच्छाया ततः संपूर्णमंडला तुष्टा
मृता रमा कथिता कलासु: सस्वरा विधौ: २० षोडशास्वपि पत्रेषु शून्यपेत्ता यथाक्रमं बहिः
षट्कोणकोणेषु डाकिन्या द्यास्तथार्चयेत २१ तद्बहिश्चतुरस्रस्थां लोकेशांस्तत्समान्यजेत वह्नकं

तंत्रराज
५२

स्वामी समस्तान्वशगान्कुर्युर्बाणानेषैव मूलतः नालांतं विन्यसेन्नित्यं यसः सर्वांगनास्मरः एषो
यंत्राणि सर्वाणि त्रैलोक्यक्षोभणानि वै तानि क्रमेण कथयाम्याकर्णय समाहिता तेषु पंचसु बी
जेषु पुनरुक्तिविवर्जितैः योजयेदष्टनित्यैस्तैः स्वरान्षोडशमायया अष्टाविंशति संयुक्तं ।
ज्ञातं तेन भवंति वै तैर्यंत्राणि विधेयानि पंचानां क्रमतः शिवे वृत्तत्रयस्थं षट्कोणं कृत्वा मध्ये स्व
मक्षरं लिखेत्साध्याख्ययोपेतं षट्सु कोणेषु तं पुनः विलज्य विंदुमायाभ्यां मध्यकर्हं लिखेत्क्रमा
त् वृत्तोत्तरालयोर्बाह्ये चतुःषष्ट्याद्दिशा लिखेत् एवं यंत्राणि पंचसुः पंचानां क्रमतः शिवे पंचकि
श्वैकमस्तत्य यंत्रेषु मदद्रुतं ५५ द्वितीयं जवरेखाद्यं संनामानि लिखेत्तयोः बहिस्तृतीय

44

५२

प्रथमः कामराजाख्यो द्वितीयो मन्मथस्तथा कंदर्पस्तु तृतीयोऽन्तु ततो मकरकेतनः मनोभवः पं
चमः स्यात् नामान्युक्तानि वै क्रमात् ध्यानमेषां स्फुटं शृणु विश्वविक्षोभकारिणां पीतश्वेतारुणाकारा
स्त्रयोऽन्यो धूम्रनीलको सर्वे द्विनेत्रा द्विभुजाः स्मेरवक्त्रसरोरुहाः पुंड्रेक्षुचापपुष्पेषुधरा रत्नात्मकाः
क्रमात् विश्वाकारा विश्वमनो विक्षोभनियतात्मकाः एषां मंत्रान् स्फुटं शृणु क्रमादेकाक्षरानपि
यैरेकैकैः संदृतैश्च यंत्राणि स्युः पृथक् पृथक् सर्वं सदा स्ववह्निस्थैः कामराजः समीरितः प्राणोऽस्या
वह्नियुतः स्याद्यास्येन्नापि मन्मथः श्रुविः स्वसंयुतः प्रोक्तः कंदर्पो भुवसायुतः द्वसयास्येन्त्वसंधी
रुः सोऽयं मकरकेतनः सद्वद्यै दवह्नि स्थैरुक्तोऽयं मनोभवः नालवक्त्रसहनानि गुह्येषु न्यासत

सोयं

प्रागुल्लिजसमुत्पन्नात्तन्नावयेच्छोतिमुच्यते ५३ एतदष्टममध्यस्थं कुंतकृत्वा यथाविधि तेनातिवि
वेदोन्नामपि रोगदारिद्र्यदुःखक्षये ५४ कुचंदनैर्वा सिंदूरैर्गैरिकैर्हिंगुलैरथवा कृत्वाथकाश्मकं न्मोफ
लकायां शिलासु वा मध्ये विद्यायुतं कृत्वा तत्रावाह्यान्तिपूज्यतां कामेश्वरीं तदग्रस्थो जपेल्लक्ष
योद्यतः तेनास्य पूर्वजन्मात दुःकृतान्यपयांति वै अस्मिन्नजन्मनि सलक्ष्मी मवाप्य सुख
मेधते नरे नारी नृपकन्यां नगरं वाथ पत्तनं देशं जनपदं विश्वं तन्मध्ये द्विलिख्य लेत्तु पूजयेद्गं
धैः पुष्पैर्गंधैः काश्मीररसान्वितैः नैवेद्यैः कदलीदुग्ध शार्कराप्रायसादिभिः मंडलावातदर्वा
सहस्रवासरमेव वा कंदर्पसमसौन्दर्यो जायते नितरां नरः ६० सुवर्णादिषु संलिख्य धारण

रूपेण षट्कोणेन प्रवेष्टयेत् चतुर्थं विलिखेत्कोणे ष्वेष्णु षट्स्वपि पार्वति वेष्टयेत्संवमेनैव तत
द्यंत्रं सर्वमोहनं तस्यापि परतो वासे तेरा वेष्टयेद्गुरो दिशे: मन्त्रान्तरं जनये छद्दिर्मात्ट कयापि च
यंत्राण्येषामेवं स्यैवं पञ्चकामात्मकानि वैतैरसाध्यं जगत्स्वेषु न किंचिन्नकदाचन मनुजं मनुजे
न्द्रौ वा महिलां वामदाविलां च अष्टस्वस्कोष्णु मध्यस्थं नावर्यैन्द्येन तेजसा एकीभूतं जपेद्देवा न्य
कृत्वाण्यपि पंचवे तेन ते वशगाः स्युर्वं यावज्जीवं न संशयः ५० तेषष्टमस्य मध्यस्थ नात्मसाध्यं
जपासक्तं तन्मंत्रार्णप्रकारैश्च तथारूपालंकृतैर्वृतं ५१ नावद्यनात्मनायस्तं जपेत्तान दारा
ण्यपि तेन ते वशगाः शीघ्रं दष्टुजाणान्नधनानि च तस्याष्टस्य मध्यस्य बीजेमंत्रेणवेष्टयेत्

तंत्रराज

तेनसर्वत्रतुमयास्वरैर्योगउदीर्यते येयेमंत्राः श्रीस्वरवर्णविहीनास्तेश्वयोजयेत् १० तेनतेबलवंत
स्तुः कार्येष्वक्षकलान्विताः तस्मात्सर्वत्रसंयोगः स्वरैः सर्वार्थसिद्धिदाः एवंतैरेवजायंते यंत्राणिसबलानिवे
ष्टांगिराद्दिनियोगोऽथ वक्ष्यतेषांमनुक्रमात् ११ तद्वयांतषट्कोणं कृत्वामध्येनिजेप्सितं १२ मायागर्भेसमालि
ख्य वेष्टयेन्मातृकाक्षरैः प्रथमेकनकावाप्तिः द्वितीयेभूपणोदयः तृतीयेकन्यकासिद्धिश्चतुर्थेनृपतिग्रहः
पंचमेवाहनावाप्तिः षष्ठेस्त्रीवश्यमीरितं सप्तमेनवनाप्तिरष्टमेधेनुसंगमः नवमेवशयेद्भूपं दशमेवारणेन्द्र
यां एकादशेनेप्सिताप्राप्तिर्नविजयीनरः समरसामतिवादेषु व्यवहारेषुद्युतेषुहिविधेश्वपि द्वादशेनेप्सिता

46

४४

वाप्तिः परेणारिविनाशनं तत्तत्वर्विवतदृक्क लिखितंतत्रतत्रच स्थापितंमंडलान्मासात्सकुहोरात्राद्यथा

धरणीतले लक्ष्मीकांतिधरा रोग्ये राज्ञुः शलभिवाप्नुयात् अनाहतैस्तु विद्यार्थैः षोडशस्वरयोजनात्
घनवसाशातं वर्णा जायंते मंत्रसंभवाः स्वराणां सर्वतंत्रेषु योजनं केन हेतुना क्रियते परमेशान तन्मे
कथय सांप्रतं स्वराः षोडश देवेशी व्यंजनानि तथा पुनः पंचविंशत्समाख्याता तयोरन्योन्यसंगतेः ना
रसादेहन्तेस्ते व्यंजनैः स्वरयोजनं तस्मात्प्रयोजनं विधिरहस्यं परमेश्वरि नारस्या वर्णरूपाया हसौने
त्रैसमीरिते प्राणाः स्वराः समाख्याता विंदुसर्गौ तु चेतना अन्योन्यवयवानि स्तु रन्यानि परमेश्वरि तेन
तद्युक्तितो वर्णाः प्रसीदंति नचान्यथा इत्थ विंदुसर्गौ हसौ तुर्यः स्वरश्चेति विपंचनं नारसामातृका देहे वि
द्धि वैतन्यजंजना तेन तैर्हीनरूपास्तु मंत्रा विद्यास्तथा परे निःप्राणदेहवत्कार्यकरणेष्वक्षमाः स्मृताः

वाग्मी मूकोऽपि जायते ततः कर्द्दनयंत्रेण वैरीवाक्स्तंभनं भवेत् एकविंशेन यंत्रेण वादानां दंति नाम
पि रक्षा भवति तद्भूर्ज खननाद्धारणादपि द्वाविंशेनांबुधौ पोता नह्नि रुपंति कदाचन पारं प्रयांति वा की
र्णा द्विचित्राय यंत्रेश कथ्यः षोडशानां तु नित्यानां प्रत्येकं तिथिषु क्रमात् तत्तत्तिथौ तद्भजनं जपहोमादि
ताचरेत् घृतं च शर्करा दुग्धं मधु पंकदलीफलं क्षौद्रं गुडं नारिकेलं फलं ताजातिलं दधि एवं प्रथकं चणकं तु
डुं पायसं च निवेदयेत् प्रतिपत्तिथिमारभ्य क्रमात्पंचदशस्वपि एष कामेश्वर्यादिशक्तीनां सर्वासामपि चोदि
तं आद्याया ललितायास्तु सर्वाण्येतानि सर्वदा निवेदयेच्च जुजपा द्वनोदयानुलोमपि विद्यानक्षिप्तां ति
स्य मल्लिष्टावासयेन्निशं ततद्दिध्याकर्षोक्तं मौषधं तत्प्रमाणतः संपिष्य गुलिकीकृत्य तानि सर्वाणि साध

47

पिरा ७९-चतुर्दशेन वृष्टिः स्यात् परेण स्तंभनं रिपोः क्रोधवैरसमुद्योग गमनादेरविशुद्धं ८० षोडशेन धृतेनासौ
नृताद्यैर्नैव बाध्यते ततः परेण यंत्रेण खातेन धरणीतले रक्षा भवति सर्वत्र प्राणिनां भवति ध्रुवं अनं
तरानंतरास्मां खननात्फलकद्वये सस्यानां बकुलिः क्लेशो नशः स्याद्रूक्षमपि देशानामपिवा
स्योन्य कलहात्पीडनं भवेत् अनंतरेण यंत्रेण विरोधी मनुजां भवेत् राज्यसंधितत्वेतस्य खन
नेनाल्पकालतः एकविंशेन यंत्रेण शीगाल्ल वैरिणो ध्रुवं द्वाविंशेन गवां रोगः त्रयोविंशेन देति
नां चतुर्विंशेन तेषां तु पीडानां क्षरणानाशनं अष्टाविंशेन यंत्रेण कृत्स्नाप्रतिनिवर्तते मरणा
भूमिखननात् ह्रदाद्यादिषु बंधनात् तटाककूपवाप्यादिषु पतनाद्याति नाशं ध्रुवं ततः परेण यंत्रेण

तंत्रराज
४६

48

सपीतांकमलासनां ५ कल्हारपाशांकुशेक्षु कोदंडान्वामबाहुभिः दधानां दक्षिणैः पद्म मंकुशांपु
ष्पसायकं ६ तथाविधाभिः परितः वृतां शक्तिगणैस्तु तैः अक्षरोक्ताभिरन्याभिः स्वरोन्माद मदात्मभिः
पंचविंशच्छतार्णैः स्वैरूपिणीशक्तिपंचकं सहाकुरीव संयोज्य वारुणीस्तत्संरक्षकायजेत् । मदनां मो
दिनींलोलां जंभिनीमुद्यमां शुभां ह्लादिनींद्रावणींप्रीति रतिं रक्तां मनोरमां सर्वोन्मादां सर्वसुखा
मनंगामजितोद्यमां अनल्पां व्यक्तविभवां विविधक्षोभविग्रहे १० एतासु शक्तयः पंच पंचाशक्तिः शा
तेत्विति ताभिर्वृतां तु तां देवीं पूजयेत् वांछितासये अथ पूजाक्रमं देवि शृणु सर्वार्थदायकं येनवि
श्वं वशे त्वयादपि स्थावरजंगमं चतुरस्त्रद्वयं कृत्वा कुर्याद्वारं तु पश्चिमे तन्मध्ये अष्टदलं कुर्यात्

४६

पेत् अर्घ्यतर्पणं नित्यं स्नानपानानुयोजनं ॥ ९८ ॥ रसंयुतं लाने धारणं सर्वसिद्धिकृत् राज्ञां विशेषतो
रक्षां कुर्यादिति स्तुतिस्मृत्वा: स्नाने पाने धारणे च गुलिकायोजनेन वै रोगापमृत्युकृत्यादि दोषाद्रक्ष
मुक्त्वा: नवाद्यं तेन तोनितं सर्पयित्वा शुद्ध कवित् ॥ १०० ॥ रसतत्त्व ॥ १०१ ॥ इति सप्तमपटलः ॥ अथ पीठ
शक्तिस्तासु तृतीयां नगमालिनीं ॥ शृणु देवि प्रवक्ष्यामि सांगां सावरणां क्रमात् ॥ १ ॥ तदंगान्यथ तच्चानेत्र
दावरणदेवता: तत्सूजाया: क्रमं होमयंत्राणि विविधानि वरे तन्मंत्रोद्धारं वदितं पूर्वमेव मयातव ।
अंगानि मंत्रवर्णैः सादाद्येनानुदीरितं ॥ २ ॥ ततः स्वतुर्भिः शीर्षस्याद्विरावृत्तिरुदीरिता चतुष्टयत्रये: शी
षाण्यंगानि षडिति क्रमात् ॥ ३ ॥ अरुणामरुणाकल्पां सुंदरीं सुस्मिताननां त्रिनेत्रां बाहुभिर्षड्भि ।

रैरुद्रीरैते: ह्रजपेदाष्टवर्णेन विदध्यातद्दलिह्यं जपेदष्टोत्तरशतात मध्येदैवात्स्वनित्सशः आग्वदग्नि
मुखं कृत्वा होमं कुर्याद्दशांशतः संयोज्य विंदीलां आग्वत्मूले नाम्यर्वीतां तया स्वात्मन्युद्वासयेऽस्क प्रका
रेण महेश्वरि देवात्मावशाये द्विश्व नरनारीनराधिपान् काम्यहोम मथोच्यते नानाभिष्टसिदायकं त्रि
मध्वक्तैः पुंडरीकै र्होमाद्विशान्त्वशंनयेत् आरग्वधैस्तुराजानं करवीरैस्तु वैश्यकं उत्पलैर्वशयेच्छूद्रं
वनिताजपयाकृतैः विल्वैर्लक्ष्मी र्नवैर्होमै न्नम्यादः कमलैकृतात कैरवैर्वादनावाणिर्दरैर्वृतै र्महद्यशः
सौभाग्यं बंधूकैः सिद्धै रक्तसौगंधिकैर्ज्ञनैत् तवर्गैव स्वसंसिद्धै उनांगैर्न्दं बणोशये मधूकैः कन्यकासिद्धैः ४७
पालाशैः स्वर्णसिद्धये किंशुकैरंशुकावाप्त्यै पाटलैः पशुसिद्धये रक्तोत्पलैः सर्वसिद्धै होमयेत्परमेश्वरि च

त्कर्णिकागतं योनिद्वयं तयोर्मध्ये तिर्यग्रेखां विधाय ततः योनिः कुर्याच्च तत्रान्तरस्थायोनयः परितः स्थि
ताः अथाष्टदले मगास्ताः पुरा रक्ताः संस्थाप्य पूजयेत् मध्ये वृत्तद्वयं कृत्वा तत्र विंशतिरेखया निपाद्य
तावती योनी मदनाद्याः समर्चयेत् वृत्तान्तराले त्वग्नितोयजे दं गानि षट्कमात् तन्मध्ये नागमालां
ता मावाह्य रक्तस्वरूपिणीं संस्थाप्य तादि निर्युक्ता मर्चयेदुपचारकैः अर्घमंगैश्चपद्मलीन संशोध्यास्तु
द्रूपमलतः द्वारस्य पार्श्वयोः रागद्वेषराज्ञी तथार्चयेदुपचारकैः अर्घमंगैश्चपद्मलीन संशोध्यास्तुद्र
२८ शब्दं स्पर्शं तथा रूपं रसं गंधं च पूर्ववत् तदंतर्वृत्तयोर्मध्ये षडंगानि तथार्चयेत् ९९ तदंतर्नगमा
लायां मदनाद्यास्तथार्चयेत् मध्ये पदे वीमग्नितोयजे तान्यायुधान्यपि ततो देवीं षोडशान्निरूपवा

स्मिन्विनियोगोविधियते चतुर्दशानांयंत्राणां विनियोगंश्च क्रमशिये वश्यमाकर्षणंस्तंभ मारोग्यंविजयंश्रियं
स्त्रोंगजाश्वगोमेष महिषीनामनुक्रमात् नरनारीनृपाणांच क्षोभयोगेनसाधयेत् अष्टताणैः सुकूलाणै
ललितारहितैस्तुतैः नित्याचतुर्दशार्णैश्चाप्येकषष्टि शतेनच षट्पंचाशतसमोपेतं चतुः शतमुदीरितं तैर्व
चस्वनायोग कलानिवक्ष्यक्रमशिये त्रिकोणमष्टपत्राब्जं बहिर्वृतद्वयंतथा विक्षयनभ्रेमायास्थं कृत्वानाम
त्रिकोणगं अंतरालत्रयस्यंचबहिः पत्राष्टगामिव चतुर्दशार्णमालिख्य वृत्तमध्येतुमातृकां विलिख्यावा
वृत्तजपसेक सिद्धानियोजपेत् ४५ स्वयस्त्रिंशतमंयंत्रं मराख्यमृतपंचके ज्वरेघोरेशीतिकायां
तथाचातुर्थिकेगदे स्फोटेवसूरिकायांच नेत्रात्माकुक्षिसंभवे यक्षराक्षसगंधर्वपिशाचोरगपीडने

४८

ध्ययंत्राणि वक्ष्यामि वांछितार्थप्रदानि तु चंदनागुरुकर्पूर कस्तूरीकुंकुमैर्लिखेत् सर्वाणि सर्वतोयंत्राण्य
ष्टाशावालिकासुकः २१ सुवर्णे रजते ताम्रे त्वंमुकेप्वूर्जपत्रके धारणं मूर्ध्नि वा क्वीवा कंठे कट्यां प्रकोष्टके
२२ निश्चयकापिप्रजांवा कुर्याद्यंत्राण्यशेषतः षट्कोणं वृत्तयोर्मध्ये कृत्वा तन्मध्यतस्तथा योनिं विलि
ख्य तन्मध्ये मायांसाध्यसमन्वितं विलिख्य कोणवितये बहिः षट्कपिसं लिखेत् एकैकं वृत्तयोर्मध्ये शेषाणि
निसमालिखेत् बहिर्मातृकया वेष्ट्य हस्तं तं विंडयुक्तया एवं यंत्राणि मंत्राणि दर्शानि दर्शानि निर्वर्ते वरमेष्ट
तषष्टोवक्ष्ये षंसंप्रत्ययेद्धिवे ज्यां कंदाबीवुहत्वेन मायया मृतपंचकं तत्पंचकं स्वरैर्भेदा दशीतिर्मयया
तथा तैरखंडहीनैः षष्टिस्यान्मायया च तथा भवेत् षष्ट्याशतं समुद्दिष्टं वर्णं प्रमृत विग्रहं तेषां सर्वत्र तत्रे

तत्रैव पद्मं चतुर्दशदलं वहिर्वृत्तद्वयं तथा लिखित्वा कर्णिकामध्ये योनिं मायोदरां लिखेत् दलेष्वपि
तथा शक्तिं चतुर्दशसु संलिखेत् नगमालां मध्यशक्त्यां मायावासान्तर्वर्त्ये हृदि: पश्चिमादितु वायव्यान्त
मन्त्या आवाह्य संपूजयेत् ५८ यथाक्रममिदं चक्रमासां साधारणं भवेत् मध्ये मध्ये तु याः पूज्याः शीघ्राद्यन्त
दलाश्रिताः यथाक्रमेण विज्ञाताः पूजयेद्दलविग्रहाः चतुरस्रद्वयं वास्य कृत्वा धारणी दिक्षु (राणि) द्वास्था पार्श्वयो
पार्श्वयोः कोणेष्वर्च्येद्दशकमात् ब्राह्मीं माहेश्वरीं द्वारे पश्चिमे सव्यदक्षिणे कौमारीं वैष्णवीं सौम्ये
वाराहीमैन्द्रीं च पूर्वगे चामुण्डां समहालक्ष्मीं याम्ये (द्या) वाद्ये दिक्कोणकाः (गाः) देशकालौ तथाकारशश्च जो
क्रमेणैव स्थलद्वारे जपैर्येत्क पूर्मातपाताः क्रुलक्ष्विरे (क्र+ श्री) ६२ श्वरे सपवेचारा ततैसैसंस्पैस्क

बालग्रहार्त्तोदौर्भाग्ये वंध्यात्वे वैरिपीडने वादे चोन्मादके राज क्रोधे चौरभये तथा डाकिन्यादिगणैः षड्भि

राक्रांतस्य ब्रह्मराक्षसैः प्रमेदकाम लाभार्दि दोषजेषु त्रिषुक्रमात् योजयेदुक्तविधिना त्रयस्त्रिंशादि

तीश्वरि कामेश्वर्यादिनित्यानां साधारणसमर्चनं शृणु देवि प्रवक्ष्यामि सर्वरोगनिलयोगतः तासां पंचदश

नां तु मंत्रवर्णाः समीरिताः शतद्वयं षष्ठवति तेषु मुक्तं तत्र पूजनं प्राक्प्रत्यक् दक्षिणोदक् चरेखा विंश

तिमालिखेत् तेन कोष्ठानि जायंते चतुरस्राणि पार्वती शतत्रयं त्वेक षष्ठ्या तेष्वीशादि प्रदक्षिणं प्रवेश

गत्या विलिखेद्यावत्संख्यं यथांतरा पंचाषष्टिस्तेषु दिक्षु प्रागादिषु चतुष्टयं अवशिष्टं नवेतेषु दिक्

स्थे द्वे कोष्ठे तेषु च मायाचतुष्टयं तस्य मालिखेद्वाढितं क्रमात् एकोनपंचाशत्कोष्ठे द्वे कोष्ठे तेषु।

वंधुंतेसच्छेरेत्तुवाभेताकंर्वपिवरस्य यजाक्षदिनाद्रुविह्रू तुचावल्मस्यनेसक। इमिल्केधयरा याष्टक॰ तैसकम्प्यन्मगावस॥ ध्रींहीं यों डी मौपै तैगौ लंत्रिंधंवेस्मै तेविंले चंडौ मोठुध्रीगों वेतै जंस्वौ पैल्के छि सुंडे श्रोंदूं सौ दोंडे णौ मेडे गो ल्के तं यं यों ष्टं प्ये च्चे ते स्वां स्रौ केडे क्षि मुंदेंठु पेत डौं नि: मो क्षि लौ विं से स्मिंन्र चं यें दे त को मे घे जं: सुं नौ ते रं क्षौ कौ मे ध्रो स्लुं मौ भ्रें त्वो यो न्हे से रवो सां क्षौं न्हे रै: यं से स्नै के स्मिंन्र त्रैं ते से हं मा गें मो तै रं सिं मे डुं श्रे जें निं नं हूं ये ज्ञौं ते भ्रे जे से॰ तं: गुं यों डो गं स्रौं डे गौ॥ णौ धुं मो वे यो मे से ए॰॥ चें हौं ल्के ध्रौं त्रि पै ष्टे न्मो यें ह्रिं लौं भ्रे लौ र्वे ठे श्रो॰॥ नैः तं लें वेज्ञौ

र्भोस्तुमः अपूपैः पायसैर्दुग्धैः सुश्रितैः सितसंयुतैः कदलीपनसाद्यैश्च फलैर्मधुभिरेव च नैवेद्यैः
प्रीणयेद्देवीं नृत्यगीतादिभिस्तथा एकरात्रं त्रिरात्रं वा पंचरात्रं तु सप्त वा नवरात्रं तथा पक्षं मासं
चार्द्धिकं तु वा वर्षं वा फाल्गुनान्तं वा स्यात्समस्तार्त्तिनाशनं यद्वा लोकातिकृत्येषु दीर्घरोगिषु
वैकृते देवतानामथो स्नाते विविधेत्वभिचारके दारिद्रे विजयार्थास्तां डाकिन्यादिपीडने कष्टेषु
न्येषु घोरेषु पूजैषा सर्वकामदा पीठे वा तु समे कृत्वा वेदिकामेतु पेतु वा कृत्वैतत्स्थौल्कस्तथैव च
कदम्बैस्तथार्चयेत् नमेरुचंपकाशोक पुन्नागबकुलांबुजैः मल्लिकामालतीजाती सप्तच्छोत्पला
दिभिः सुगंधिभिस्तथान्यैश्च पूजयेत्स्वर्णमानसः ७१ एतद्विधानं तु पात्रे पुलाकन्यांश्च पूजयेत्।

तंत्रराज
५१

S3 दि=

कं ञो सा ते वु से रे वी०। स्य रं लों लि त के फे नो०। ते रा न्म खि उ ले शि स०। त्यं ग
ल ई ओ हु फ ञो०। येत हि ता से व नि मे र०। त स ए ते वै पै घ ञो० व द त स त वै यि हे०।
तै रै रू स दि वै ति ञो० येत वि वे र्मो द थै नि रो०। छो त्वा त मै स रु तै दे०॥ यं त्सि ये
ञो ह ते ह दे०। र: नि ता थ हा को ये सो०। यं स्व वै मा त्स्व धि पि सो० दो वि वै के त्सिं दो सि
न० ते मै वे मे ड्रि ऐं ति दे त तौ त्कु ने वीं चे वै पा०। यं य: स्मा नौ वे ल त्तो न्मे यो०। घ: रो वे त:
त्स के ति त० वं न ति ते फ्रु कौ वै पो० न्म उ क्षि वे हा तो रु दे० यो सैं मा वे रा न्लो वे सि०। ५१
स्व रा दे ल ड कौ ज पो० वं सैं ए घी वैं पा को वि त ष यो अ रे सो कै सो०। ते वैं नी ये रि ए सै त्को०।

१५

ये डु स्यो स्मिंनृ यौं ते त तै अ ~~है म्मो थे ह्रि ले छ तौ र्धे मु~~ ओंगा नै तैं लो पि दिं०॥ पेत्र्
र जः लें क्लि कुं रैं ञ्रों०। तै कं तैं त वा मे घृ दि०। तं स्या ये बों रु ते पै निं०। श्रा लौं
तै द प के लि तें०। धु वै क्तं लि म तं छि गा०। तिं क जं हृ वे जं ले त्रे०॥ धु क्रि ते वि म धृ यें
[illegible] ह्रि [illegible] ट्टूं लं लु ल्लि आ मौ म्हृ ते०। यः दाँ नो दां ल स्वो म्ता। ये०॥ रं वाँ रव ह्रि [illegible] र्कृ कां थे
म्हे०। वों स्तु थों लें पि पु म के०। स्वों स्मा सि [illegible] हृ क्लि कु नें मे०। तं र्क्षं री ते छि म व स्ते०। नें स
ले म्हृ तै ता व ञाकृ०। यात। दि स लि हृ त वे नि०। हं स्वा कृ लि जौं तै ड गा०।० नें यं र नौ स्त्रु
लैं के मे०। स्य नौ के क्रें र हु लि वा०। तं सौं तौ नो लें लं थे। क्रि०। ग्धं डां तं लं ड कां स्त्रु के०॥
ला

तंत्रराज
५२

कलेवरां विवेकविधुरांमलां मानलज्जान्वयातिगं चिंतयन्नर्चयेच्चक्रं मध्येदेवीदिगंबरां ९८
जपादाडिमबंधूककिंशुकाद्यैः समर्चयेत् अन्यैः सुगंधिभिः शेफालिकुसुमाद्यैः सुगंधिभिः त्रिस
प्तरात्रादायाति प्रोल्लसद्रूपामदाकुला यावच्छरीरपातं सा छायेवानपगा स्वसा १०० रूपतलः
११ इति अष्टमपटलः अथषोडशनित्यासु चतुर्थीं शृणु पार्वति नित्यक्लिन्नाभिधानां तां तन्न

५४

त्रे प्रागुदीरितं १ तदंगानि वस्त्रध्यानं तच्चक्रं ध्यानिस्सर्वनं हीमतर्पणन्ते दांश्च यंत्राणि फलानि द
तः निर्दिष्टे क्रमतो वक्ष्ये समस्तं परमेश्वरि आद्येन मंत्रवर्णेन हृदयं समुदीरितं ततोद्वाभ्यां   ५२
भुमश्चिन्त्यं द्वाभ्यां द्वाभ्यां न्यसेत्क्रमात् ४ तंत्रे षडंगम

क्लें[८] सं[४] दों[६] ह्[२] औं[७] स्मं[३] वैं[५] सिं[१] वत्तं[८] त्वं[४] यीं[६] तों[२] नं[७] सौं[३] म्लं[५] यें[१]॥ अथान्यत्प्रकारेण देवेशि चक्रमाद्भुतदर्शनं
योन्याकारं वनिता गर्व पर्वतवज्रकं षड्विंशांगुलमानेन कृत्वा योनिं समे तले तत्र द्व्यंगुलमानेषु
रेखाःपंचकादर्शयेत् तेनात्र योन्यो जायन्ते त्रिकोणानि शतात्परं चत्वारिंशच्च चत्वारि तेषु मंत्राक्षरा
णि तु आदक्षिणप्रवेशे न विलिखेत्तु निरंतरं मध्ये वशिष्ट नवके नववर्गसमन्विते नाथानवलिखेत्प
श्चात्साध्याख्यां कर्मसंयुतां सर्वत्र विलिखेद्भूमीन्द्रयच्चावर्तनेन तु अर्द्धरात्रे तु तां साध्याख्यां कर्मसंयु
तां सर्वत्र विलिखेद्भूमीन्द्रयच्चावर्तनेन तु अर्द्धरात्रे तु तां साध्यां स्मरन्मदनवह्निना दह्यमानां हृत
स्थां तां मस्तकस्थापितांजलिं विकीर्णकेशीं मालोलनीवनामरुणारुणां वायुवेगेरवत्सताकास्यपदेसिपम

तंत्रराज

पत्रे

55

चतुरस्रगताः पूज्या मदारुणच्छलेक्षणाः मध्यनित्यासमाकारवर्णवाहायुधान्विताः चतुरस्रद्व
यं कृत्वा प्राक्चतुर्द्वारसंयुतं तन्मध्ये षट्दलं पद्मं तन्मध्ये त्र्यस्रकं तथा अग्रे षडंगमूलान्यां कृ
त्वा तां प्राङ्मुखीमर्चयेत् चतुरस्रे पश्चिमादिनि क्रमसंस्तं यजेद्वुताः ५५ द्वारपार्श्वेषु कोणेषु दिक्षु ता
दशा पूजयेत् तदन्तरषट्पत्रेषु पश्चिमादिप्रदक्षिणं अर्चयेत् षट् शक्तीस्ता स्तदन्तर्योनिकोणगाः
अग्राद्यदक्षिणान्तिस्र शक्तीश्चोक्तविधानतः कर्णिकायां निमध्यस्य देशे वाग्वीरवाक्षिषु।
निर्झसां पुरतो दिक्षु यजेदंगानि षट्क्रमात् ततो देवीं तु तां नित्यां नित्यक्लिन्नामुदीरितैः उप ५२
चारैरर्चयेच्च बलिं दद्याच्च पूर्ववत् तदग्रतो जपेद्विद्यां सहस्रं च दिवा रातं ततोऽर्च्य शिवां होमं

बीजं तत्र तत्र करद्वये न्यसेदंगुष्ठमूलादि कनिष्ठाग्रांतमूर्द्धगं शेषं तलद्वये न्यस्त्वा हृदक श्रोत्र

नसीर्द्वयो: त्वविध्वजे च पायौ च पादयोर्न्नकान्न्यसेत् अरुणामरुणाकल्पां मरुणांशुकधारिणीं

अरुणस्रग्विलेपां ता चारुस्मेरमुखां बुजां नेत्रत्रयोल्लसद्वक्रां नालेश्मंबुमौक्तिकैः विराजमा

नां मुकुटलसदर्द्धेन्दुशेखरां ८ चतुर्भिर्बाहुभिः पाशमंकुशं पानपात्रकं अनयं बिभ्रती पद्मम

ध्यासीनां मदालसां ९ ध्यात्वैवमर्चयेल्लिसं क्लिन्नां निसांस्वशक्तिभिः क्षोभिणी मोहनी लोलो त्रि

कीणादिषु शक्तयः १० नित्या निरंजना क्लिन्ना क्लेदिनी मदनातुरा मदद्रवा द्राविणी च द्रविणी

चाष्टधा लगा मदाविला मंगला च मन्मथार्त्ता मनस्विनी मोदा मोदा मानमयी मायामंदा मितावती

तंत्रराज
५४
56

त्रिका मालतीजाती शतपत्रैर्जुहुतैर्भवेत् कीर्तिविद्याधनारोग्यसौभाग्यविजयादिकं आरग्वधप्र
स्तनैस्तु कौडाक्तैर्द्धनाढ्यवेत रक्तोत्पलैर्जुहुते २० रक्तांबराणि वनिता भूपालस्य वशं तथा भूपावाहनवाणिज्य
सिद्ध्यश्चास्य वांछिताः लवणैः सर्षपैर्गौरैरितरैर्वाथ होमतः तत्तैलाक्तैर्निशामध्ये त्वान्येद्वांछितां वधूं तैला
क्तैर्जुक्रया त्वक्ष दरशुष्मैर्निशांतरा मासादराते स्त्रीवार्ति ज्वरेणान्नवतिध्रुवं आरुष्कर युतांस्तक्ते
स्तद्वीजैर्निशिहोमतः शत्रोर्द्देहे व्रणातिस्फुटः साध्यानि चिकित्सिकैः तैरेव दलितांगस्तु रिपुर्याति
यमालयं तथा ततिलसंसिक्तैः बीजोरंकोलकैरपि २५ मरीचैः सर्षपाज्याक्तैर्निशि होमात्तु मासतः
वांछितां वनितां कामज्वरार्त्ता मानसे ध्रुवं २६ मरीचैः सर्षपापेतैः सप्तरात्रं जुहुतैर्निशि थैर्यमातकु

कुर्यादुक्तकर्मणातु आज्यसिक्तांश्च साज्येन पुष्पैर्वासोरनान्वितैः जुहुयात्सामवेदितसंख्यया

ध्रुत्समाप्यतत् अस्याश्च देवीमथ्यतां स्वास्वमनुहास्य पूर्ववत् न्यासंकृत्वा स्तोत्रयुग्मं जपित्वान्न

यस्मरेत् २२ विद्यायासाधनं सम्यक् समादितफलप्रदं श्लोके देवी प्रवक्ष्यामि प्रयोगाहियतोभवेत्

२३ जितेन्द्रियो हविष्याशी त्रिसंध्यार्च्चरितीरयेत् आगवल्लसं तद्दशांशं कुर्याद्धोमं वतर्पणं मधूक

पुष्पैर्मधुरक्तैर्बकुलैस्थैर्यथापिवा चन्दनकस्तूरीवासितैस्तर्पयेञ्जलैः ततो विद्याप्रयोगार्हो नि

त्याष्टा निरतस्तथा सहस्रजापीतज्ज्ञः कुर्यादुक्तं न्वान्यथा पद्मैरक्तैः श्रीमधुरक्तैर्होमात्क्लीम

वाप्नुयात् तथैव कैरवैरक्तैः रंगना स्ववशं नयेत् समानरूपवत्याया सुक्तायागोः पयः स्तुतैः म

मूलं तर्पयेत्तद्विद्याजं जपेत् नरनारीनृपास्तस्य वश्याः स्युर्मरणावधि तैरेव पिष्टैः कृतं तु कृत्वा
तन्मध्ये तस्तथा साध्यनामस्फुटं कृत्वाऽम्बुत संजाप्य तत्क्षणात् वश्यास्ते वत्सरं न्यूनं स्तन्नामीणा
न्वितैस्तथा कृत्वा विपाक्ष्य रवादं स्त्र वशायेत्तांस्तदर्द्धकं ४८ नारिकेलफलांभोभिस्तर्पणा द्वनिता वशाः
कर्पूरवासिते तोयैर्नृत्तुष्यास्युर्वशे स्थिता ४९ तर्पणात्लवणांभोभि जलैः सर्वे स्युः किंकराः तथैव
वणेयुक्तेन तोयेन वनिता वशाः ५० गुडेन वारिणामासं तदर्द्धं सप्तरात्रकं तर्पयेद्यस्य नाम्नैव
सतस्य स्याद्वशो नित्यं केतकैर्वासितैरिंडु युक्तैः केलफलोदकैः तर्पणाद्वनिता दद्युः शाल्मलिजं ५५
धनं तमेरुवासिते तोये स्तर्पणात्कृमि पादशं चंपकैर्वासितजलैस्तर्पणं सर्वरंजनं पाटलीशात

लै र्निस्यं उः शापामानयेद्वधूं अलाजैर्जुकयाल्लिस्यं शात मष्टोत्तरं तुदाते नाल्प ह्गौं तुवनेनोक्का कात्व
तिप्रिये शाली निराज्य युक्ता निर्दे माज्ञाली मवाप्नुयात् सुभेसुभं घृतैराज्यमिश्रैरिष्टं कृतैनवेत् साध्यर्द्दर
कृ संस्तुतां विष्ट पादरजः कृतां राजीमरिखलोणीस्यां उत्तलीजुकयाल्लिशि ६० अपदास्यांच जंघास्यां जा
नुस्यामुरुयुग्मतः नाभेरधस्ता हृदयाक्लिन्नेनाकं वतस्तथा ६१ शिरसावशुलीद्रोण छित्वाशस्त्रेणवैकमा
त् एवं हादशाधहोमा नरनारीनराधिपा वश्यास्नवंति सप्ताहा ज्वरान्तश्वासवांच्छया प्रयांतिनिधनंवा
स वांछयानन्ययोगतः पिष्टेनगुडयुक्तेन मरिचैर्जीरकैर्युतां कृत्वापुत्तलिकां साध्यनाम युक्तामथो
हृदि सनामहोमसंपात घृतेसंपाक्ष्यतांपुनः स्वशाल्मिजकराग्रेण सदष्टं प्रजेन्म तु अमर्व्वितहृता

तंत्रराज
५६
58

दीनि षट्क्रमात् षट्सु कोणेषु विलिखेद्विष्ठमनुचतुष्टयं द्वन्द्वयोरंतरादिक्षु लिखेत्कोणांतरालेतः
न्यूनाक्षराणि अवलेकं यीगात्स्वाशतान्वितं पंचकं परमेशानि स्फलेतानि यथाक्रमं एषु सर्वत्र द्वा
से वृत्ते कृत्वात्र मातृकां विलिखेदमितः १ श्रा द्विनियोग मथोच्यते वश्येत्रयमथाकर्षेद्वयं शास्तोद्
यं तथा मध्ये ताम्राक्षरन्यासभेदात्कीर्तितकल्पनं एवं तत्फलभेदस्तु सप्तविंशतिधा भवेत् शेषाणि ष्ट
लदेवेशि क्रमेण विनियोगतः स्तंभनं मोहनं पश्चाद्विद्वेषोच्चाटने तथा मारणं व्याधिभिः क्लेशः कुलो
त्सादकरं तथा गजाश्वोष्ट्रखराणां च रक्षा महिषमेषयोः गवां नराणां नारीणां विजये समरे द्विषां ५०
दंडकुंडेन तथा वादे व्यवहारेषु सर्वतः क्षुत्तेषु रक्षा नगरग्राममंडलगा तथा विद्यायां गुनरुत्पत्ति द्विता

५६

पद्माभ्यां वासितैस्तर्पणं जलैः सर्वलोकचमत्कारकारी भवति नित्यशः कस्तूरीवासितांभोभिस्तर्पणं सर्व
सिद्धिकृत् इंदुचंदनसौरभ्यवासितांभः प्रतर्पणं वांछितार्थस्तुसंसिद्धिं मेडलाकुरुते ध्रुवं सक्तुमि
श्रजलैराज्यधनधान्यादिनिश्चरं गुडमिश्रजलैराज्ञो तर्पणं विघ्ननाशनं क्षिवाकजरशोपेते जलैर्वेण
यतर्पयेत् उष्णोदकैः समरिचैस्तर्पयेद्वैरिमृत्यवे केवलोष्णोदकैस्तस्मात्तीव्रज्वरसमुद्भवः निंबपत्ररसो
पेतैरंबुभिस्तर्पणाद्ध्रुवं जायते भोन्यवैरस्यं योनतेनाशमाप्नुयुः तथैवोष्णोपसलिलैस्तर्पणाद्वैरिणोऽन्न
त्रं अतिसारादिभिर्दैवे रौद्रैस्क्लेशमावहेत् ६० अथयंत्राणि देवेशि श्रृणु वांछाप्रदानि वै यैः कृतैः सिद्ध
योदस्तो भवंति जननादपि ६१ षट्कोणवृत्तयोर्मध्ये कृत्वा वृत्तेसमानकं विद्याद्यवर्णविलिखेद्वितीया

तंत्रराज
५७
59

स्तब्धजिह्वो निरुद्योगः शुष्कास्यो जललोचनः ८० विलोकयन्दशादिशांत्स्तम्भलज्जः पलायते पते
द्वपादयो क्षिप्रं जितोस्मीति त्वयावदत् तृतीयेन निशापिष्टतोयेन लिखितेन तु कर्पटे खर्परे वापि
स्थापितेनोदुम्बरतले चुल्लीवादिनैर्हुतैः स्तम्भयेत्स्फुटं रिपोः शेषां गतिं मतिं जिह्वां समरं सर्वमे
व च न्यायां तमयतो रात्रौ मार्गमध्ये खनालिदं बलिं दद्यात्तु तयो यातलकूचोक्तया पुनः तेन तत्स्
तनाल्वष्टा रुग्णोगतसमुच्छ्रमा नीतान तन्मुखा जातौ घटते यं त्रवैनवान् चतुर्थेनारितरुच्छदो
त्थफलकातज्जे लिखितेन पुरोक्तेन स्थापितेन पुरे रिपोः ८६ नाशमेति रिपुः क्रुद्धैर्वैरिरोगादि
सेनवैः तेषु तेषु प्रयोगेषु कुर्याद्रक्षामथात्मनः ८७ पंचमेनाथ षष्ठेन सप्तमेनाष्टमेन च नव

५७

वर्णानितान्यपि एकादशासुस्तैः प्राग्वत्स्वरयोगान्महेश्वरि षट्शतस्त्वाशातं प्रोक्तं वर्णमंत्रगामिनां शो
क्रयंत्रेषु विलिखेदेकादशविभागतः ७३ मातृकांविन्यस्यावेष्ट्य कुर्यात्तन्नामयोजनं षोडशानांस्वयंत्रा
णां विनियोगमथोच्यते ७४ अनेनतुयंत्रेण कन्यकाः स्ववशां नयेत् तेनैवतासामार्गेच समयेत्स्वेकधा
रणैः ७५ स्वस्यावेशंचतेनैव कुर्यान्मंत्रं जपन्धिया तन्मयीभावयेत्कन्यां धूपंसर्जरसे दहेत् ७६
आविष्टे तांसमभ्यर्च्य प्रोक्तैस्तैरुपचारकैः ७७ स्वजानांहितानर्थान्नाचष्टे सात्मनस्तदा ततोमंत्रीस्व
ना योज्यतां तदात्मानं वेत्स्वयं तासामावेशमस्यैव समयेदस्यक्षरणात् द्वितीयेतुयंत्रेण कर्पटे
गैरिकद्रवैः लिखितेनजपेद्वादे प्रतिवादिनमेतरां स्थापनात्स्यनियतमतिप्रोद्दीपितद्रवणात्।

-रितीबाध्य दन्यक्षुद्रादितस्तथा चतुर्दशीनयंत्रेण भूर्जपत्रं स्थितेन वै धृतेन कामिनीनांतु सौ
भाग्यमतुलं भवेत् तथा पंचदशेनापि स्वर्णपट्ट धृतेन तु बंध्या तु लभते पुत्रं गुणाढ्यं दीर्घजी
विनं षोडशेनोक्तरूपेण साभिषेकं धृतेन वै सपत्नीबाधिका तेन नश्येत् सा त्वंत वाहना भूर्ज
स्थेन धृतेनैवं सर्वेषामपि सर्वदा रक्षा भवति मर्त्यानां राजचौरग्रहादितः १०० स्पर्शतत्व० इति
नवमः पटलः अथ षोडशनित्यासु ये स्कंडापेव मीतुया तद्विधानं महाप्राज्ञे कथयामि य
थाविधि १ मंत्रोद्धारस्तृतीयेऽभूदं गान्या वृत्तिदेवताः पूजाक्रमं च यंत्राणि तथैवरिवुनिग्रहं

कीलप्रयोगाद्विजयं समरेषु महीक्षितां रक्षांपुरगाजाध्वानां राज्यरक्षांचवैकमात् २

मेनत्र कुर्वीत रक्षा राष्ट्रेषु राजये प्रागादिषु चतुर्दिक्षु वज्रादिअस्त्रं दिक्षुपि मध्ये च स्थापयेद्यंत्रं
ताम्रपट्टेषु कल्पितं कमलेन नवमं मध्ये स्थापयेद्रक्षा योगतः स्वराष्ट्रे नगरे राज गृहद्वीपक्षकमा
त्वनेत् ए० तेन वैरिकृताः कृत्याः प्रयोगाः क्रूरविग्रहाः प्रविष्टमंत्र राक्षसाः सेनाः नाशयन्ति प्रयो
जकं द्वादशं राजतेपट्टे विलिख्य कवचेदक्षत रत्नवीरः प्रवेशपाशुनाशयेज्जावधेष्ठ तत् एका
दशं निशातीय धूमगैरिकलेखनात् कर्पटे स्थापितं शीघ्रं शमयेत्कृतान्तरणं द्वादशेनेंद्रका
श्मीरलिखितेन घृतेन तु तासम्यक्सर्वे रक्षान्त वेन्नृणां त्रयोदशेनयंत्रेण तालपत्रं कृतेन तु
तालविसेन कुङ्कुंतः स्थापितेनार्चितेन च गृहे रक्षान्त वे आदि चौरग्रहभुजंगमात् राजतोवे

अष्टास्रंत्र्युरवंद्यात्ववृत्तसमन्वितं तदंतस्ताद्दशांकुर्यात्त्रिद्कोणं वारुविरद्वं [12] पदंतस्ताद्दशीं
कुर्यायोनिंतन्मध्यलीयजेत् मेरुंडा पंचमीनित्या मुक्ताशक्तिभिरावृतां १३ अर्घ्यंषडंगमूलान्मां
संसाध्यप्राङ्मुखो यजेत् बलिंवशीडरागेण दद्यादाद्यंतयोः क्रमात् १४ अथध्यानंप्रवक्ष्यामि
देव्याः सर्वार्थसिद्धिदं तदावृतिस्थशक्तीनां क्रमेणश्रृणुपार्वति १५ तप्तकांचनसंकाशादेहां
नेत्रत्रयान्वितां चारुस्मितांचितमुखीं दिव्यालंकारभूषितां ताटंकहारकेयूररत्नस्तबक
मंडितां रसनानूपुरोर्मिकादिभूषणैरतिसुंदरीं पाशांकुशौचर्मखड्गौ गदावज्रधनुःशरान् क
रैर्दधानामासीनां पूजायामन्यदास्थितां शक्तिश्च तत्समाकार तेजोहेतिविरन्विताः पूज

आद्यंतद्वयमध्यस्थैः षड्भिः कुर्यात्षडंगकं रंध्राज्ञामुखकंठेषु हृन्नाभ्याधारपद्वये न्यसेन्मंत्रा
र्णनवकं मातृकान्याससपूर्वकं ततः शक्तिहृत्तिस्साध्यानंचश्रृणुपार्वति वाह्याष्टदलेषु ब्राह्म्याद्या
युगशक्तीश्च पूजयेत् तदंतरष्टपत्रेषु विजयांविमलांशुभां विश्वांविभूतिंविनतांविविधांविमतां
क्रमात् तदंतरष्टकोणेषु कमलांकामिनींतथा किरातांकीर्त्तिसहितां कुट्टिनींकुलसुंदरीं कल्या
णींकालकोलांच पूजयेदक्षयोगतः ८ डाकिनी शाकिनी लहाकिनी काकिनीतथा साकिनीहा
किनी षट्सुकोणेषु परितोर्चयेत् इच्छाज्ञानक्रियाशक्तिः स्वर्चयेदंतराहतौ अष्टकोणांतरालेषु
पूजयेदायुधाष्टकं चतुरस्रद्वयंकृत्वा दिक्चतुर्द्वारसमन्वितं तदंतरष्टपत्राब्जं वृत्तयुक्तमथांतरा २२

मराशिगे स्मशानेस्थापयेत् तत्र लग्ने विद्वेषणं भवेत् २७ निंबपत्ररसैः पिष्ट्वा स्मशानांगारलेखनात् दृष्ट्वा
दाखुत्वचि वस्त्रे हृदयजापतः ड्रीं विद्वेषं त्वचि लिखेद्यंत्रं गोमुखत्वचि समालिख्य स्वसंज्ञान्तं श्वस्मि
न्नुत्तरे रिपोः उत्तराभिमुखः भाषाय शिलाधः संध्याद्वोर्जपेत् जपित्वा ड्रोंकुसेरमंत्र जयेत्तं प्रतिवादिनं
३० एतन्मुखवलीकेन प्रतिवादी हतोऽस्मः निरुत्तरः पलायेत जितोऽस्मीति वदेत् तुरा दरितालेन
घृष्टेन निशारसप्लुतेन तु विलिखेद्वादविजयं यंत्रं दुष्टक्रमेण वैरुरुचर्मणि तद्भक्त लिखितं तद्धि
वोर्यं हे ड्रोंकाल लेखनेड्क्रमं पूजाजपान्वितं उच्चाटयेद्धि इत्यासा नियतं मंत्रवेत्ता वात्त्वच
र्मणि च तद्वक्त्र लिखितं तत्स्मशानके पूजाजपक्रमोपेतं निखनेड्क्रकालतः मासेन याति वैरी

येसद्दन्तिनः स्मितसौम्यमुखाः सदा एवं देवी मावहन्ति निरावृता मर्दयेत्तथा बलिमाद्यं तयो
र्दद्यात् सर्वेष्ट विधिनायुतं स्नातो मौनी पयोनरः प्रजपेत् लक्षकं तद्दशांशं राजनेद्गौस्त्रिमध
रैः कुशेशयैः तावच्च तर्पयेत्तोये सिंदविंदनवासितैः अर्चयेन्नित्यशो देवी सहस्रं प्रजपेदपि
ततः सगुरुसंतोषिष्ट प्रयोगा[illegible] विधिनाचरेत् अन्यथा निःफलं नूयात्स्वस्फ तैनं निंदंति वा २२ द्वि
तीयादौ स्त्रिनिर्वीजैः बहोन्वैचसमीरितं नियदारम्यमथान्येस्तु त्रिभिरेसंह्यौन्त्व षट्कोणं वृत्तयु
ग्मं च कृत्वा तन्मध्यतो लिखेत् द्वितीयार्णसाध्ययुतं कोणेष्वन्यत्रयं लिखेत् २५ अधरेषु समाया
ति तानि लेख्यानि सर्वदा वृत्तयोरंतरासाध्य समेतैः पवनाक्षरैः २६ संवेष्ट्य तानि संजप्य रिपीरद

तंत्रराज
९१

63

न काकतित्तिरपादयोः विलिखेद्यं त्र्यणुकानि शीत्वा रेतिवध्यतत् खनेन मंगलवारेतु शीतकालेचतुष्पथे
त्रिसप्ताहाद्ध्वजेईरी स्याउन्मतो दिशोद्दशा तान्येवतत्प्रभृ मस्थं तदालयस्तु विस्थितं नाशयेज्जन्मसाम्य गो
खरोष्ट्राजसेरिन्ताद् सप्ताहतद्यान्मासा द्यान्मासातियत मंत्रवेनवात् तद्योतिष्टणे दे वेशि यंत्रधा
तात्रिवेकतः तन्मंत्रवर्णैर्यविस्थैश्चित्रामंत्रार्थवैनवांस् ~~[illegible]~~ पद्ममष्टदलंकृत्वा मध्ये त्वाधसनामकं
लिखित्वाष्टसु पत्रेषु चतुष्कं तद्विरालिखेत् वहिर्द्दिशांतराकुर्यान्मातृकाक्षरवेष्टनं आगुक्तैरेवतै
र्द्रव्यैः संसृज्य विनियोगतः ततस्त्रीराविताराः स्यात्तथा मंत्रानुभावतः विजयं समरे राज्ञां श्लक्ष्णवे ९१
रिविनाशतः ५० मंत्राक्षराणि प्रत्येकं योजयेत्षोडशस्वरैः तेन मंत्राक्षराणि स्युः संख्यया सप्तशतंपुनः ५१

तुदाद्ज्वरस्युतीयमं तृतीयं मध्यतः कृत्वा त्वितरान्बहिस्तो लिखेत् साध्यसंज्ञयोने स्त्वचितन्मध्यंहि
ष्टेन पिंडितं बद्ध स्मशानकस्मामिलितं निक्षिप्तं नष्टकूपके ओल्ककाजसमोपेतं नाशये त्सलिले रिपुं
२७ तदेव वह्निमूलेन पिष्टेन मनुजास्त्रजा लिखितं लिखितं गोत्वचि क्षिप्तं चुल्ह्यामुपरि वह्निना उ
ज्वलितेनानिशं मासादग्निनाम्नोपतेद्रिपुः तृतीयेन तु मध्येन बहिस्तैरितरैरपि उलूककाकपक्षा
१३॥ स्त्वां अथ मोत्सेन संलिखेत् गर्दभत्वचि त्वरात्वाकुंडमध्ये तद्दध्येतः ४० साध्यष्टकैः धनेव काको बीजै तन्म
स्तसोन्नवैः कटुतैलप्लुतैर्होमान्मतोरिम्रियते ध्रुवं साध्यर्क्षं वृक्षकीलं तु प्रोक्षयंत्रसमन्वितं ख
रस्नायुमिरावद्धं स्वातं वैरिपुरे निशि राशौ तद्दष्टमे मासात्तस्युरं पित्रकाननं काकोलूकवकाश्वे

पट्टे तु लिखितान्यर्चितस्तु नः स्थापयेत्साध्वनूनं नरेन्द्र एकादशासमुद्यमे गजवाजिगृहेष्व
स्य भांडागारेष्वमंडपे अंतःपुरेनगर्यास्तु दिक्षु मध्येवतत्खनेत् यंत्रसंस्थापितंयंत्रं त
त्रार्च्यं नित्यशो नृपः कारयेत्तेन तत्सर्वं त्रागुप्तं रक्षयेन्नवेत् बीजानि तानि प्रत्येक मष्ट
पत्रसरोरुहे मध्येदलेषुपरितो लिखेदेकैकशः क्रमात् वह्निमातृकायावेष्ट्य संजप्यान्य
ञ्चनित्यशः स्वजन्मर्क्षादिनवकेकुर्याच्छांतिमनुक्रमात् यत्नकृत्रेन्नवेदस्य ग्रहतो राजतो
पि वा रोगतो वैरितो वापि तस्मिंस्तनेन शामयेन मंत्रालौ बध्नस्तस्यं यंत्रं कृत्वा तु तेन तु
रक्षां कुर्वीत सर्वेषां सर्वापत्तारणाय वै ६७ तत्तद्यंत्रे तद्दिनेषु स्नानपानाशनादिना ग्रहजं

चत्वारिंशाश्चत्वारि तैर्यंत्रस्वनंष्टपण यन सर्वत्र समरे विजयो भवति ध्रुवं ५२ प्राक्प्रत्यग्दक्षिणोद।
क्क कुर्याद्रेखास्तु योदश तेन तावंति कोष्ठानि संभवंति समेततः ५३ कृत्वा शस्त्रं ततो बाह्ये वृत्त
युग्मं ततो लिखेत् अक्षराणि शिवाद्यं तु निर्ऋस्यंत मनुक्रमात् ५४ तत्र मंत्रार्णकोष्ठेषु नवस्वारभ्यांसमा।
लिखेत् वहिरष्टसु कोणेषु द्वितीयार्णादिसं लिखेत् ५५ अंतरालेषु विलिखेद्वाह्यं वृत्तद्वयांतरा तान्येव
मातृकार्णानि विदिक्षु तयोन्यसेततः एतत्पटे समालिख्य ध्वजीकृत्य तल्लक्षणात् तदेव वैरिशिविरे नि
खनेदुदयेशनैः सद्यस्तत्पोन्यकृतद्रा नाशमेति सुनिश्चितं तदेव स्वपुरे मध्ये स्थापयेद्विवलोदये
परान्निवारकृत्यानि दुरितानि न तत्र वै संस्पृशंति पुरांतः स्थान्यं त्वराकृतुजनावतः ६० लघं वं ताम्रे

रंध्रके: प्राप्तैर्मृतोपि महात्म्यान्मंत्रस्योत्तिष्ठतिध्रुवं ७६ अग्निन्यादिषु कस्रेषु नवानि नवसु
क्रमात् विलिख्य देवीलज्जास्थां नवाकारां नवस्वपि ७७ पूजयेदुपचारैस्तां नित्यशो नक्ति।
संयुत: प्रगुरूपरिवारादि रहितां पूजयेन्नपि ७८ सिद्धिमेतिनरोनक्ता परयाचेत्समन्वित:
स्त्रीबालवृद्धाशक्तीनां गतिरेखाच सिद्धये ७९ नैसर्गाकर्णयोर्जप्ता द्विषांतस्मैतदैवस:
निर्विषीजायते वित्या मंत्राणां शंकय: शिवे ८० त्रैलोक्यमोहनी विद्या सर्वतोनवतास्तु
ता न कदाचित्तु साधीरुक्ता तां मे ब्रूहि महेश्वर ८१ सर्वेषामेव मंत्राणां विद्यानामव्ययशालिनी

कासरूपंप्रवक्ष्यामि शृणु तत्त्वमिदमद्भुतं येन नारी नरत्त्वपदेवता: सर्वजंतव: नजं सेनेयथा

वैरिजं कुंभं श्रामस्येवनसंशयः क्रमेणनवयंत्राणि नवग्रहमयानितु तस्मात्तद्ग्रहं कोशं तत
हंत्रेणश्रामयेत् सेकाशानविन्दूत्सादि प्रयोगेसदितैःक्रमात् द्विविधनिविधान्येनि यंत्रैर्जलनि
वेशने १० नाशयेत्पानसेकाभ्यां धारणेनार्चनेनच एतिस्तुनवत्तियंत्रै यत्नसाध्यंनकुत्रचित्
देशेवानगरेग्रामे मंडलेरर्बुदादिके प्रथमंमध्यतः खात्वा प्रागादिषुततोष्टसु द्वितीयादीनि
तुखनेतत्रलक्ष्मीरतिस्थिरा धर्मार्थौचातिसंहृष्टौ नवेत्तामुत्रयोगतः द्वितीयंमध्यतः खा
त्वा त्वितराण्यन्ततः खनेत् धार्मिकास्तेनतत्रस्थाः प्रसीदंतिचदेवताः सम्यक्सस्येषुवतथा।
कांत्यारोग्ययशोबलैः पुत्रज्ञानधनैश्वाढ्याः भवंतिचनिरामयाः दृष्टेषुघोरैः कणिनिर्नवनिर्नव

तंत्रराज
६४

निषेककलं देवि श्रृणुष्व वक्ष्ये यथाविधि सोमसूर्याग्निरूपेण जलेनेमितमंत्रतः जपपूजादिनाभि
षेचनवे नाभिषेकतः दुर्लक्षणसमुत्थानि तथाऽऽःकर्मजानि च । एवं तद्दुर्नीतिजनितान्यन्यानि दु
रितानि च नाशयेत्तत्क्षणादेव सलिलैरिव पावकः एवं अपुत्रो वित्तविद्यायुरारोग्यादिसमन्वितः
लभते चैव बहून्पुत्रान् सुखी च चिरमेधते केमद्रुमादियोगेषु जन्मनाशकनाद्युतः योऽत्र शांतिं सदारिद्र्य
क्लिष्टः सोऽपि श्रियैधते आजन्मसंचितैः पापैरपथ्यादिनिषेवणैः अनीत्या वैरिवृद्धितिरस्कारादिभि
स्तु वा ये रोगां पीडयंत्येनं तेते नश्यंतक्षणतः कांतिलक्ष्मीधनारोग्य विद्याविजयकीर्तिभिः सुचि
रंजीवति विख्यातः पुत्रपौत्रादिभिर्युतः नवाभिषेकं तं वसुदोषेषु विघ्नेनाचरेत अपमृत्युं विजे।

66

६४

मांत्वा तत्प्रयोगरत्नाढ्यं अकारादिक्षकारान्तैर्मातृकार्णैः सबिन्दुभिः प्रत्येकं पुटितान् कृत्वा मंत्रान्वि
द्या अथाविधा विद्यामातृकावर्णसंपुटयेन्मंत्रतोविधा ओं क्लीं तद्यंत्रं नवके कुम्भं संस्थाप्य चैतया ज
प्तपूर्णान्होमार्चा सिद्ध्यासेकहरितः कुर्वन्दनैर्गैरिकैर्वादरदैश्चन्दनस्तथा सिन्दूरैस्त्वंङ्गलैर्गुग्गुलैः सितैः
क्षौद्रैः सितैरपि नवानां नवनिक्कुर्यादेनियंत्रप्रकल्पनं चैत्रादिविषुवद्द्वंद्वे तथैवायनयोर्द्वयोः दक्षो
त्तरायोर्जन्मत्रितये पर्वणि क्रमात राजा वा राजमहिषी सेनापत्यादिकोथवा अन्यो वा नाक्ति।
श्रीनाथः कारयेदग्निरक्षार्थं दक्षिणामग्नि बेवदद्याच्छूरिस्वशाक्तितः वित्तसानकुर्वीत यदि कुर्व
ीतलोभतः संदहेत्तं पावकवत पुत्रलक्ष्मीकलत्रकैः तस्मात्सर्वत्र तंत्रेस्मिन्वित्तशाठ्यं न चिंतयेत्ताञ्ज

तंत्रराज

६५

पश्चात्तंत्रोदितं न्यसेत् ललितायास्तु वर्गैस्तस्त्रीक्लमष्टभिरेव च तेन तस्मात्तु लिपिशोन्या सोमेवस
मीरितः तप्तकांचनसंकाशां नवयौवनसुंदरी चारुस्मेरमुखांभोजां विलसन्नयनत्रयां ए अष्टाभि
र्वाक्रुभिर्युक्तां माणिक्याभरणोज्वलां पद्मरागकिरीटांशु संभेदारुणिताम्बरा १० पीतकौशेयवसनां
रक्तमंजीरमेखलां रत्नमौक्तिकसंभिन्नस्तबकाभरणोज्वलां रत्नांगकंबुकुंडलेंदु चापपूर्णेंदु मंडला
न् दधानां बालकांतिवर्भिः कल्हारं हेमश्रृंगकं पुष्पेषुमातुलुंगं च दक्षनां दक्षिणैः करैः स्वसमानाभिरन्ति
तः शक्तिभिः परिवारितां एवं ध्यात्वार्चयेद्भक्तिवासिनीं विश्वविग्रहां ज्वालिनी विस्फुलिंगन्यो मंगला
सुमनोहरा कनकांकितवा विश्वा विविधा चेति शक्तयः अष्टकोणेषु संपूज्या स्तदग्रात्तु प्रदक्षिणं

67

६५

स्यात्स्माद्भक्तः शुद्धांतमानसः जीवन्मुक्तश्चिरंयोगी तुवाजीवतिमन्मथः ॥ इतिश्रीरुद्रयामले उत्तरतंत्रे १००॥१०१॥ इति द

शमः पटलः ॥ अथषोडशनित्यासुयाषष्ठी समुदीरिता सा विद्या वह्निवासिन्याः कथिता तन्त्रवाद

२१ तदंगानि लिपिन्यासं ध्यानंशक्तिर्निरूपणं तत्साधनविधिंतस्याः प्रयोगानि विधानपि होमयंत्रविशे

देश्च कथयामि यथाक्रमं विद्याद्वितीयबीजेन स्वरान्दीर्घान्विनियोजयेत मायांतानषड्भिरेवांगान्या

चरेत्सकरांगयोः नवाक्षराणि विद्याया नवरंध्रेषु विन्यसेत् व्यापकंच समस्तेन कुर्याद्वै आत्मसिद्धि

ये सर्वास्वपिच विद्यासु व्यापकन्यासमाचरेत् ५ तेन तन्मयीभूया त्साधकस्तेन सिद्ध्यति तस्माद्वि

शेषण देवीनां प्रसादास्तेन्नवंतिच ६ मातृकायाः षडंगंच मातृकान्यासमेवच सर्वासांप्रथमं कृत्वा

देवीं तथार्चयेत् अनुक्तेष्वंगमूलाभ्यां मर्घ्यं संसाधयेत्तथा अज्ञातुक्तौ होमविधौ घृतमन्नाद्यभे
ववा संख्यानुक्तौ सहस्रं स्यात्क्वतं वा तं वा वीदितं पूजासमाप्तिरप्येव मनुक्ता आग्वदीरिता विद्या
यां साधनं तद्वत् तंत्रेऽस्मिन्परमेश्वरि अन्यतंत्रानपेक्षत्वात् स्वर्णत्वेनानुमाकृतं काम्यहोमविधिवत्सेष्ट
फलवांछितदायकं शालितंडुलमादाय प्रस्थं भांडेन वैक्षिपेत् समानवर्णवत्साया रक्तायागोपय
स्तथा द्विगुणं तत्र निक्षिप्य श्रपयेत्संस्कृतेनले घृतेन सिक्तं सिक्थं तु कृत्वा तत्सस्तिं करे निक्ष
य विद्यामष्टोत्तरशतं जप्त्वाऽश्नीते ततः एवं होमो महालक्ष्मी मावहेत्सतिपत्कृतः २० शुक्रवारे घपित
था वर्षात्प्रसमो भवेत् एवमाद्युविशेषेण आग्वहोमं समाचरे २१ तस्मात्तिथौ त्रिमधुक्ते मल्लिका

दलेषु द्वादशस्वेता राशिशक्तिः समर्चयेत् मेषां वृषाख्यां शक्तिं मिथुनां कर्कटामपि सिंहां कन्यां
तुलां कीटां चापां च मकरामपि कुंभां मीनां यजेत्याग्नु दशादारभ्य शांकरि १७ चतुरस्रद्वारस्तुगेपां
श्वमीः कोणादिस्तुच अन्यदीक्षुः दिशीः शक्तिः मोक्षादशा समर्चयेत् १८ मायासहाद्यैर्मध्यगतैर्न
मन्त्रिरीरितैः घस्मरा सर्वभक्षा च विम्बासा विविधाङ्कता विचरूपा निसपत्ना निरातंका च पावनी आविल
वैनवारक्ता दशमी परिकीर्तिता वलिदेवी तु संप्रोक्ता कुरुकुल्लाद्य विद्यया यत्नोक्तादेवतास्तु वलि
कर्मणित्तत्रतां सप्ताश्रुर्यासमोपेतां विदध्याद्वलिदेवतां चतयोर्नवयो निंकुल्लान्तबहिरंबुजं द्वाद
शाद्वेदसंयुक्तं विदध्याद्वृत्तयुग्मकं तद्वहिश्चतुरस्रे द्वे द्वारद्वयसमन्विते २२ पूर्वपश्चिमयोस्तस्मिं श्चक्रे

ध्यामि ते देवि विद्याप्राप्तिविधिं शृणु ॥ १० ॥ येन विद्यादेवताभ्यां मैक्यं योगेन सिध्यति तत्रा
त्मभावयोरैक्यरूपमानंदविग्रहं ॥ ११ ॥ यदवाप्तुं यजंते ह्या पाने ये मुनयो द्विकौ कुर्वंद
नैः कुंकुमैर्वा सिंदूरैर्गैरिकैः शुभैः विदध्याद्धि उल्लेखकं मक्करेखं सुशोभनं यस्याप्यव स
माख्यातं नित्यपूजाविधिक्रमे तत्र कुंभं निधायांत जले संपूज्य देवताः श्रीक्रमसमोपेतं
पूर्वैर्ध्यागीतनृत्तकैः कृत्वोत्सवमथान्येद्युः आम्वदभ्यर्च्य तां तथा तन्निधौ आज्ञुखं शिष्यं तुक्ते
लक्षणसंयुतं ॥ १५ ॥ तथाविधो गुरुः कुंभजलैस्तमभिषेचयेत् तज्जलं प्राशुदं स्याद्दिक्कुगंधर्व
सिद्धिदं अन्यासु क्रमतो निष्ठां वाप्नोति सुनिश्चितं वक्रिदादं मृतिरोगं दारिद्र्यं देशमोचन ॥ १७ ॥

द्यैः सितैर्जुनेत कमलाज्याभ्यां वनितयतं जत्वा नाग्रोन्नवेलरः यद्यद्विवांछितं वस्तु तानि सर्वाणि सर्वदा
घृतहोमाद्वाप्नोति तथैव तिलतंडुलैः पंचमीषु विशेषेण पूजां कुर्याद्व्रती भवेत् प्रतिपत्तिथिमारभ्य
पंचदश्यंत मेविकैः कामेश्वर्यादि चित्रांता देव्यस्त्वेकैकविग्रहाः यतस्ते न स्वस्वतिथौ लास्ताः पूजाज
तादिभिः प्रीणयेद्व्रतसंकल्प समेतो भक्तिसंयुतः तेनायुः श्रीधनारोग्य विद्याकीर्तिसमन्वितः जीवेद्वर्ष
शतं लक्ष्मी स्वकुलागमश्चतत्त्ववित् यतिथौ यास माख्याता तासुता: समवाप्नुयात् विद्याविविधदेवताः
प्रोक्ता पंचदशापि च संज्ञाभ्यजपहोमार्चा योगतर्पणसेकतः विद्यया देवतात्मानं संभाव्याखिलमान्व
रेत् विद्याशक्तिविधिदेवं ब्रूहि सम्पङ्गमाधुना नामसां पंचदशानां च येनैताः साधको भुरवाः प्रत्येकं

तंत्रराज
६९

70

शिकस्तस्मा द्दिनादारभ्य सोपितं नित्यशोजपपक्षजाद्यो रूपासीत शिवां गुरुं एवं पंचदशानांतु नि
त्यानांक्रमईरितः विद्याशक्तिविशेषैर्देवि सम्यक् सर्वसमीरितं तासां नैमित्तकं काम्यं ललितोक्त
विधानतः ५७ कुर्यात्प्रतिष्ठाद्यं चैवं यत एतास्तु तन्मया: आसामन्योन्यमंगांगि पूजास्तु
परमेश्वरि ५८ एकांगिते स्थितान्यात्म सपरिवारास्तथाविधा: अन्यदाज्ञोक्तरूपास्ता स्तत्रतत्रार्च
नैमित्ता: ५९ तासां काम्यफलावाप्ति ध्यानं तत्पटलोदितं एवं सर्वसमाख्यातं साधारणविधा
नकं ६० विद्यामंत्रा इतिप्रोक्तं यत्तज्जीदं वदश्वनो श्रणु देवि विशेषं तु संदर्भत्वे समे पिव ६१
वर्णानां देवताभेदा द्विधा ग्रुस्ते त्वशोपतः त्वदैवतास्मृता विद्या मद्दैवतास्तु मंत्रका: पुनरस्या

६९

क्रमादृक्षादिवाद्यंतं फलानिस्पर्शमानिवै ततोसौपरिक्षयाशु शुक्लेशुक्ले च वाससी समावस्यनिजे
विशेः समस्तैर्वापुरोदितैः अन्यैर्श्चपादयोर्न्यस्यं पंचश्लोकैस्तुवंश्शिराः प्रणम्योत्थायपुरतो बद्धांज
लिकरोन्नवेत् ततोगुरुस्तमाहूय चक्रमध्येनिवेशयेत् ५० मनसाभावयन्नैक्य मात्मानंदेवतात्मना
प्रोक्तक्रमेणतांदेवीं विद्यारूपांमहाद्युतिं ५१ समावाह्यस्वहृदि विशुद्धेनक्रमात् संस्था
प्य प्रोक्तरूपांतां आत्मानंचवदेन्मतं ५२ जीवकर्णेत्रिशः शृणु देवतात्मासमाहितः ततस्तद्दे
वतांविद्यां शतंजप्त्वा तदात्मवान् ५३ पुनस्तदाज्ञयोत्थाय पुष्पैरभ्यर्च्यतैः स्तुवन् प्रणम्यत्रि
रुपासीत मूर्ध्निबद्धांजलिस्तुवन् ५४ आरूह्यक्रममाचारात् प्रोक्तास्समाश्रजेतिलं आदिशेद्

तंत्रराज
६९
ज

71

पत्नादपि त्वचेत्सर्वे क्लंफलमीश्वरि द्वितीयं खर्परे तेन विलिख्य निशि तापयेत् नारिकेलस्य समाया
तिवसहस्मर्ते मावारविलंघिनी तृतीयं तेन तत्रैव लिखित्वा निशि तापयेत् ७२ श्मशानाग्नौ मुक्तके
त्रा: कृष्णाद्वैरी ज्वरातुर: तदेव दंपतिं दृश्य बल्लंगारं तु निर्वृजे ७३ रसापिष्ट्या लिखित्वाग्नौ संताप्य
निखनेत्तत: श्मशाने वैरिण: ज्ञोस्तु कालेकुम्भ्यायोजयेत् ७४ मंत्रं तदैव संस्त्रांत: पिशाचाक्रोति उ
न्नवेत् चतुर्थं विलिखेत्कुक्षि पञ्चवीरे सितांबरे पूर्ववत्तत्र निखनेज्ज्वरात्र क्रमेण तु दाहज्वरेण
सहसा दिउ यातियमालयं ७६ पंचमेन धवापट्टे द्वयोर्नाम लिखेद्वयो: काकोलूकजपक्षोत्थले
खन्याखर्परद्वये। श्मशाने निखनेत्सायुग्म दीती रद्वयेद्वयं नद्यांतु वारिपूर्णायां विद्वेष: स्यात्तयोर्मि

६९

सुयंत्राणि तत्फलानि शृणु प्रिये विद्याङ्कुरे भूतानि दशदलेषु स्वराणष्टौ तैस्तथा स्वराणां संगमादष्ट
विंशत्याशातमीरितं विषमयन्तयोर्मध्ये त्वष्टकोणं ततो द्वयं कृत्वा तेषु न्यसेद्वर्णान् अष्टस्वष्टौ तु
मध्यत: मायानामान्वितं कृत्वा तारेण प्रवेष्टयेत् अंतर्वृत्तांतराले तां लिखेद्वर्णान्दशाक
माल् कमानुरूपान्स्वारा लिखेडकक्रमेणवै बहिर्वृत्तांतरां प्राग्वदादिकां स्वराणि एवं
षोडशायंत्राणि जायंते तैर्यथाक्रमं तैर्यंत्रैः साधयेल्लिलं मनीषितमशेषतः प्रथमं खर्परे रक्त
वह्निमूलेन: संयुतं सिंदूरं तदसे पिष्ट्वा धत्तूररससंयुते लिखित्वा खदिरांगारे तापयेल्लिखितं जा
१वान् नारी नरो नृपोन्यो वा समायाति त्वतद्दलात् तदेव तेन ता म्रेवा कांस्ये वा प्राग्वदालिखेत् तत्ता

तेवराज
७०

72

स्तुविशेषेण सुखितास्तु रयत्नत: आमसौवीरमध्यस्थं विद्विषयाति वैरिणो तत्रैव कथनाद्योगं द
यो रुत्सादयेदपि स्त्रुंवी मस्त्वि पिप्पल्य: सुसूक्ष्म परि चूर्णिता: लकुचस्य रसो देता स्तन्मध्ये ताद्विनि
क्षिपेत् तापयेत्त्रिगुसंध्यासु यत्रारातिस्तु तत्सुख: ८० ओष्ठकाले ज्वरेरार्त स्तापत्रासमन्वित:
द्वादशांकर्पदेशात्रि रसेनालिरमलस्तुन: ८१ डाहिकायुगमध्यस्थं कृत्वा तद्वेषयेहृढं स्थापयेत्कुंडिका
गेहे शास्तुरायतनेपिवा स्वगेहे तिमध्येवा शायनस्थानतोपिवा स्तंजयेद्वैरिणो रोषमुद्योगं बाध
चिंतनं ८२ व्यवहारं रणेचान्य दस्यास्ति मलमात्म: त्रयोदशेन त्वर्जस्ये नाष्ठचारणितोंगना ८३ वंध्या
पिलबधेपुत्रं विविनायं त्रशाक्रय: चतुर्दशगतेनाम कृत्वा हूर्जे चतत्तया सिक्यमध्यगतेकृ

३०

यः सप्तमेनामसंलिख्य। सीसपट्टे यथाविधि। शिरःकपाले निक्षिप्य स्मशाने निखनेन्निशि ८० सप्ता
हात्तु गृहाद्वैरी व्रयात्युच्चाटितोन्यतः नवमं देन्मिरू त्वातदुर्भिकायां रवेर्दिने सिद्धयोगेऽशुभे लग्ने धिप
णोदय एव वा कृत्वायमृत्युरोगादिदुःखैर्मोमुच्यते नरः दशमं राजते पट्टे कृत्वा वेश्मनि कुत्रचित् नि
धाय पूजयेद्विश्म न्यग्रमपाता दिशांतये। तथान्यत्तगदालोघ्य रक्षेदेतस्य धारणात् एकादशं लिखे
द्भूर्जे पटिरेऽङ्कद्वैस्तुतत उरूक्रमसमोपेतं गुलिकां कृत्पलं पुनः सितसिक्थमये लिंगे संस्थाप्या
स्पर्चितं पुनः ८५ स्थापयेत्कोडमध्येतु पूजयेन्नित्यशश्चतत संध्यासु सुसितैः पुष्पैः सौरम्यादौर्वि
धानतः मासात्तदर्चितस्य प्रादा दूरीस्तुः शत्रवो ध्रुवं नवेषु माधितास्तेन तेना रोग्यमवाप्नुयुः ज्वरार्ता

तंत्रराज
७१

73

णि यंत्राणि फलन्त्येव ततः श्रीक्रमेण सकलं कथयामि यथाविधि ह्यमेकैकमथच ह्यंह्य
मथह्यं मायया पुटितं हसौं कृत्वा कुर्याद्गणानि षट्क्रमात् प्रत्येकं शक्तिपुटितैर्मंत्रार्णैर्दशभिर्न्य
सेत् हकश्रोत्रनासा वाग्दृशो नाभिगुह्येषु चक्रमात् रक्तां रक्तांबरां रक्तगंधमाल्यविभूषणां चतु
र्भुजां त्रिनयनां माणिक्यमुकुटोज्ज्वलां ६ पाशांकुशाविक्षुचापं दाडिमीसायकं तथा दधानां बा
हुभिर्नेत्रैर्दयामदसुशीतलैः ७ पश्यंतीं साधकं अस्त्र षट्कोणाब्जामहापुरे चक्रमध्येसु रवासीनां
स्मेरवक्त्रसरोरुहां शक्तिभिः स्वस्वरूपाभि रावृतां पोतमध्यगे सिंहासने स्थितः देवं सोतस्था
निश्चशक्तिभिः वृत्तांताभिर्विनोदानि यातायातादिभिः सदा कुर्वाणामरुणांभोधौ चिंतयेन्मंत्रना

७१

त्वा तंनिशीथे नितापयेत् सप्ताहाद्वशमायांति स्त्रियो वा पुरुषा नृपाः गजाद्या मृगास्तन्ये ये जीवा
भूतलाश्रयाः परेणानाम्नायुक्तेन फलकालिखितेन वै सुखप्रसूतिः स्यात्स्त्रीणां तत्पूजा वेष्टणादि
ना षोडशीनामसंलिख्य धारयेत्स्वालिनां तथा रक्षा भवति सर्वत्र ग्रहरोगभयादिषु तदेव स्वर्णप
ट्टस्थं विक्षय विधिना युतं ८८ उर्मिकां गदन्नृपादौ मूर्ध्नि वा बिन्दुयात्ततः आधिव्याधिविनिर्मुक्तो निः
सपत्नो जितेन्द्रियः ८९ जोष्माक र्सविषुणानां जीवेद्वर्षशतं भुवि १०० पीनितत्व १०१ इति एकादशः
पटलः अथ षोडशानित्यासु सप्तमीयाः समीरिता तस्या विधानं वक्ष्यामि श्रृणु सर्वार्थसाधकं १ अ
स्यैव विद्याप्रागेव छदशाक्षरविग्रहा तदंगानि लिपिन्यासं ध्यानं शक्तिसमर्चनं २ साधने होमकर्म

तंत्रराज
७२

74

ततोर्चयेत श्रीपाम्बिंदेमपीतंच सिंहासनमनंतरं तत्ववकं ततो देवीं आवदावाद्यशक्तिभिः
मायासहाकुरीमध्यगतेनामभिरर्चयेत बलिंचदद्यात्तदनु सहाकुर्यात्त्रिरोक्तया देव्यास्तुकुरु
कुल्लाया होमंकुर्याद्यथाविधिः २० घृताक्तै रक्तपुष्पै ईतिवर्तिहोमसमाचरेत आगवत्समापये
दित्य मर्चनतेसमीरितं २१ वसंतकालेग्रीष्मेवा पूर्णिमारम्भसाधयेत हविष्याशीपयोभक्षः
फलमूलाशनोथवा २२ स्नातः सुगंधिसलिले रक्तपुष्पकवाससुचिः तेजश्चंदनकाश्मीरकर्प्रा
लोहितविग्रहः २३ अंजनाक्ताक्षियुगल स्तांबूलारुणवक्त्रवान् मुखार्पितेत्रिशकलीहृष्ट
चेतोजितेंद्रियः मौनित्रिकालपूजासुकृतसंकल्पसाधनः तस्याशीकृतशिष्टेनजपेद्दिवा

७२

पिकां १० इच्छाज्ञानक्रियातत्र त्रिकोणस्थाश्च शक्तयः डाकिन्याद्याः षडस्त्रस्थाः पञ्चद्वादशपत्र
गाः ११ हलेखा क्लेदिनी क्लिन्ना क्षोभिणी मदनातुरा निरंजना रागवती तथैव मदनावती मेखला
द्राविणी वेगवती च दश शक्तयः ततः षोडशपत्रस्थाः शक्तिराकर्णयाम्बिके १३ कमलां कामि
नी कल्पां कलां कलितकौतुके किरातां कालकदने कौशिकां कंबुवादिनी १४ कातरां कपटां
कीर्ति कुमारीं कुंकुमामपि चतुरस्त्रस्थितास्वापि शक्तिराकर्णय क्रमात् १५ जंभिनी वेगिनी ना
गा चपला पेशला सती रतिः श्रद्धा भोगलोला मदोन्मत्ता मनस्विनी १६ दिक्षु द्वारे षु पार्श्वेषु कोण
दिक्षु च संस्थिताः द्वादशैता महादेव्य चतुरस्त्रे नियोजयेत् १७ कृत्वार्घ्यमंगमूलाभ्यां प्रोक्षयं

गुरुस्तत्कोनित्यकृत्य कृतसंकल्पसंयुतः मद्दग्भजापीस्थिरधीर्मंत्रवीर्यविदात्मवान् यः सोपि
काम्यान्कुर्वीत प्रयोगानान्यथाशिवे यद्यज्ञानेनमोहेन चापलेनाथवाचरेत् अनर्थक्लेश
राजादिपीडाः प्राप्नोति निश्चितं अरुणैः पंकजैर्होमं कुर्यात्त्रिमधुराप्लुतैः मंडलात्प्रजतेलक्ष्मी
मद्दतीमष्टाग्रविंशदां कल्हारैः क्षौद्रसंयुक्तैः पौर्णयेतद्दिनावधि जुजुयान्नित्यशीनकृत्या सद
विकल्पैः श्रुतैः तद्दिने गुरुपूर्वोक्तान्नोजयेद्धुक्तपूतः तावज्जपान्होमांते यावत्संख्यं कृतं
कृतं : चंपकैः क्षौद्रसंसिक्तैः सहस्रहवनाद्ध्रुवं लभते स्वर्णनिष्काणां शतं मासेन पूर्ववत पाटलैः
घृतसंसिक्तैः स्त्रिसहस्रं कृते स्तथा दशादि मासाल्लभते चित्राणि वसनानि च कर्दस्वंदनाद्या

समाहितः नित्यश्रीनोजयेद्धिया भक्त्या तनजनकौतुकान् त्रयाददीनान्मधुर पायसंनोज्य
भक्तिमान् अभ्यासात्स्वर्विसर्जने नित्यशास्त्रद्दिनेष्वा गुरुंजीवंतमासाद्य अभ्यासकृदात्म
वान् भक्तस्तत्याबराद्यैस्तं संतोष्य तदनुज्ञया कृतारंभोतिसशक्त्या पूजयेत्तंचभक्तित श्चेतेव वि
शे स्तोत्रै श्चतंसंतोष्यकृतीभवेत् विशेषाद्गुंचदर्पंव दंभेवासत्यमेवच २९ नकदाचित्स्वकुर्वी
त विशेषागुरुसंनिधौ एवंलकृत्वयंजस्यात् ह्वयोग्रांकृनेद्दुते ३० आरग्वधे प्रसूनैर्वा प्रसूने
र्बकुलोद्भवैः मधुकजैश्चपंकैर्वा त्रिमधुराक्तैश्च नित्यशः ३१ चंद्रचंदनकस्तूरी काश्मीरसुरभीकृ
तैः तर्पयेत्सलिलैस्ताव द्दिनेशोभक्तिमान् दृढः ३२ एवंसंसिद्धमेवस्तु कुर्यात्काम्यानिसाधकः
म्या

भवेत् तद्दिने भुजपेच्छिष्टां निस्पृहः सलिलं स्पृशन् सहस्रवारं तत्तोयैः स्नानपानं समाचरे
पाकाद्यमपि तैरेव कुर्याद्रोगविमुक्तये ५० साध्यर्क्षवृक्षसंभूते रूपणं सर्षपं तिल पिष्टं
वसाध्यपादोत्थ रजसा च समन्वितं ५१ कृत्वा पुत्तलिकां तेन सुहृदये नाम संयुतां शाल्मलि
त्वायसैस्तैलैः शाकिलिकाञ्जनेत् ५२ एवं दिनैः सप्तभिर्वा त्रिभिर्वैकदिनेन वा साध्यो वरपोऽनवेक्ष्य
च मपि दूरस्थितोऽहठं ५३ तथा विषं पुत्तलिकां कुंकुमभ्रे खनेद्भुवि उपर्यग्निं विधायात्र विधयादि त्र्यो
जनेत् ५४ त्रिसहस्रसहस्रं त्रियामायां सर्वपैस्तद्गमाहुतैः शतयोजनदूरादप्यानयेद्धितां बलात् ५५ तीनु
पुत्तलिकामर्ध मधूच्छिष्टसमन्वितां वृतप्रमाणप्रतिष्ठाच श्मशाने निखनेन्निशि ५६ साध्ययोनिं च तत्रैव छि

ति सुगंधान्वि मासतः वस्त्रनैलन्नतेहच्छे रम्भैर्नीगोपयोगिभिः ४१ शालीभिः क्षीरसिक्ताभिः सप्तमी
पुत्रातं जनेत् तेन शालीसमृद्धिस्यात् मासैः षड्भिरसंशयं ४२ तिलैर्जैस्तैस्ल दिवसे वर्षादारोग्यमाप्नुया
त् स्वजन्मर्क्षे विधुस्तथा हुवान्निर्जुहुयात्तथा निरातंको महाभोगः शतं वर्षाणि जीवति उद्भूवातिल
हुवान्नि स्विधुजन्मसु वा जनेत् ४४ तेनायुः श्री यशोभोग उत्पन्निधादिवान्नवेत् घृतपायससंयुक्तैस्तु ज
ते स्तेषु विधुक्षमात् ४५ आयुरारोग्यविभवै र्द्वेपमासेन्नवेत्तथा सप्तम्यां कदलीहोमात् सौभाग्यं लभते
घृतः ४६ दूर्वात्रिके सु आदेश मात्रे स्त्रिस्वाक संयुते जुहुयाद्दिनशो घोरे सन्निपातज्वरे गदे ४७ महारोगे दूर्वाभि
स्तिलै स्त्रिलो च वैस्तु वा त्रिभिर्वा नित्यशो होमं कुर्यास्त्रिस्वाज संयुते षण्मासाद्वतो वापि रोगान्मुच्यः सुखी

77

षं वज्राकारं यथा भवेत् दिक्षु चत्वारि चत्वारि मार्जयित्वा त्रिकोणकं कुर्याद्बहिः षट्कोणानि पंचषष्ठ्या शतं
भवेत् तेषु पूर्वादिपरितो लिखेद्विद्याक्षराणि तु अग्रवस्वरविनिला निजयुक्तविधिना तथा चत्वारि चत्वारि
सप्तशतं ते षोडशमध्यतः एकविंशतिकोष्ठानि शिष्टानि पुनरंबिके ६८ तेषु पर्यायनिलाणं वर्णषट्कस
मन्वितं घटिकायुगवर्णौघ लिखेत्सायुक्तयोगतः ६९ शिष्टेषु विद्यावर्णांश्च लिखेद्द्वादश शोभनाः साध्या
ख्यामालिखेद्दक्षः क्रमेणाब्जपुटयोर्द्वयो ७० चतुर्दिक्षु लिखेत्कोणे अग्निनैर्ऋतिकार्णकान् द्विविक्रमेणैव
क्षुत्प क्षोणयोस्तत्र्युयं त्रयं ७१ एतत्कोष्ठेषु संलिख्य संयुज्यविधिनायुतं स्मरान्जपेन्मनुपञ्चा त्रिलह
स्वतत्तस्तु तह ७२ विनियुज्या दयोष्ठेषु कार्येषुक्रमः त्रिवे न्यूताक्षराणि चतुर्नर्त्ती खेत्कार्या तु स्थ

७६

त्वाद्दत्वा बलिं ततः कृताभिषेकस्तां विद्यां जपेल्लक्षशतत्रयं ५७ ज्वरितो रक्ष्मेरोगी मासान्नानाविधैरपि रोगै
र्मुक्तादि संक्लिष्टो नश्यत्येतिः सुनिश्चितं ५८ यद्यंतरास्थमुद्धृत्य सलिलेनांखनेन्निशि क्लिशैस्तैः स विनिर्मुक्तः
सुखी जीवति निस्तले ५९ सर्षपकं तेन कृत्वा तां सर्षपाज्ये निवेशितां तोयमध्ये निधापयेत् तत्काथयेऽल्पवासरैः
६० वैरी तीव्रज्वरेणार्त्तः कृते स्यागवत्सुखी भवेत् तामेवच्चंडिकागेहे तथा बलिस्थितं खनेत् ६१ साध्योनरश्चना
रीवा व्याकुलायतनेरवनेत् तद्विधानेन सहितं सत्रुरुन्मादवान्भवेत् ६२ महावज्रं च वज्रं च यंत्राण्येतान्या
हि॰ न्यनुक्रमात् प्रयोगान पिवकापि समाहितधियाश्रुणु ६३ भागे भस्मदक्षिणे दद्यात् विरालसूत्राणि पातयेत्
तेन कोष्ठानि जायंते त्वेकषष्ठ्या शतत्रयं ६४ तेषु कोष्ठेषु तेष्वपि मार्जयित्वं चकेनच चत्वारिंशात्तताः शो

तंत्रराज
प्र८६

जयः एवमेतस्य वज्रस्य वैनवं कोनुवर्णयेत् ८२ अथान्यद्वज्रनिर्माणं निधानं वक्ष्येऽहं प्रिये येनह
स्तगतेन स्युः सिद्धयो विश्वदस्तगाः ८३ आकृष्य दक्षिणोदक्षु दशास्त्रणि पातयेत् तेनैकाशीति।
कोष्ठानि जायन्ते तत्रच पूर्ववत् ८४ मार्जयेद्दशकोणेषु विलिखेत्तथा त्रिकोणान्विचतुर्दिक्षु तेषु नान्येव
पूर्ववत् ८५ विलिखेदवशिष्टेषु मंत्रार्णांस्तद्दिणस्तथा एकस्मिन्मध्यमे शाक्तिं जवरे साध्यमालिखेत् ८६
एतच्च पूर्वबीजेषु वितिसुंज्याति जेतव्यान् नेदस्य नयोरस्ति प्रयोगे तु सर्वतः एतद्वज्रस्य मध्य
स्थं नामकृत्वा महीभुजः दशादिक्षु दयेशीर्षे संस्थाप्य समरे कृते निरस्य वादिनीशत्रो श्चतुरं
गो महीभुजः अकृताशेषसर्वांगो वशी लक्ष्मीधरान्वितः निवर्त्य सुचिरं जीवेद्भोगानि जेतया।

78

प्र८६

तः महावज्रमितिख्यातं सर्वत्रैवापराजितं विजयस्तंभादद्धेन बद्धोच्चाटनकर्मसु रक्षां पुष्टिं वशां
तिं च तथैवरिपुनिग्रहं देशराष्ट्रपुरग्राम निवासादिविशेषतः धीरैश्चल्योत्पातजातेषु न्द्रमौ संलिख
गैरिकैः मध्येदेवीसमावाह्य पूजयेन्नित्यशः शिवां संध्यासुतिसृषुप्रोक्त क्रमान्नीराजनं तथा कुर्या
त्रिरात्रं द्विगुणं त्रिगुणं काम्यरूपतः राज्ञां वैरिनिरोधेन पुरीमात्रावशेषिते वितन्वे मंडपे तस्य प्रोक्तं व
ज्रलिखेन्महत् दरदेनार्चयेत्तस्य मध्येदेवींप्रविन्यसेत् नृत्तगीतादिभिः सार्धं संध्यासु च विशेषतः
एवं प्राग्वद्दिने तस्मिन् विजयी नृपतिर्भवेत् वैरिनाशेन वा तस्य नगाच्चासनतो पिवा ८० ततस्तन्मार्जयित्वा
तत्काले कृत्वा पुरीवलैः परियाद्दिशिकं त्वथो गजे जीवेच्चिरं सुखी निःसपत्नो निरातंक षडंगरव्यातवे

तन्मध्यं विलिखेत्सदा धारयेन्निशि वै भुजे विदिक्षार्थसिद्धये ९८ प्राक्प्रत्यग्दक्षिणोदक्षु प्रवस्र
त्रालिपातयेत् कोष्ठानि षोडशान्तस्तु स्त्रेणुपद्मानि कारयेत् प्रागुक्तेषु विधायैव मर्चयेद्यामतः
क्रमात् देवीं तस्याः पूजयेद्धोमो सर्वसंपद्वाप्तये २०० वाद्भुतत्व २०१ इति द्वादशः पटलः अथ
षोडशनित्यासु आद्योदीक्षा त्वष्टमी तदा तद्विधानं प्रवक्ष्यामि सद्यो हितफलप्रदं १ विद्येभ्यासः
स्मृतः पूर्वं मध्यन्यासक्रमं तथा तदा वरणेशाक्षीश्च तथानन्तरं प्रजने २ तत्साधनं तत्प्रयो
गान् होममंत्रादिविस्तरा प्राणप्रतिष्ठाविद्यां च तद्विधानं च तत्फलं ३ क्रमेणैव प्रोक्ता
न्यशो षेणमहेश्वरि येमंत्रोद्भवनेरमातो निग्रहानुग्रहक्रमः ४ कुर्यात् प्राग्वत्प्रचंडेगा निविद्या

एतन्नामतलेष्कृत्वा स्थापयेदग्निवृद्धये ९० त्रिक्षयवृत्तयोर्मध्ये षट्कोणं तस्य मध्यतः वासेवक्र
त्वा विद्याया बीजवाद्यमथांतिकं ९१ षट्सुकोणेषु तु उनरस्य पश्चिमयोर्लिखेत् कैकैकं पार्श्वको
णेषु इई इत्यंतराउनः ९२ मातृकां विलिखेदादि क्षांता बिंदुसमन्वितां मध्यबीजस्य मध्यस्थं लि
खेन्निजं वांछितं ९३ नर्तुदर्शनीतानां कुमारीणां निर्दक्षुजे कंवेष्टयेत्सद्यो वक्तनात्तस्य जाय
ते ९४ स्वरप्रसारितैर्मंत्रवर्णैः पद्मानि कारयेत् हृन्नाष्टपत्रयुक्तानि षोडशानि मनोहर ९५ कर्णि
कासु च पत्रेषु लिखेदेकैकमक्षरं कर्णिकायास्य मध्यस्थं कुर्यान्नाम निजेप्सितं ९६ घंटिकाक्षरसंयु
क्तं वितिर्यं स्यात्तु नितरां अहोरात्रं षोडशाक्षरकृत्वा तां तेषु योजयेत् ९७ समस्तं वांछितं तत्र

दक्षमीशिवां तस्याध्यानं स्फटिकप्रख्ये यन्मयं विश्वमीरितं तथापि ज्ञनकसंज्ञाणदेतीः कुक्षांपरांतु
निदाघकालमध्याह्न दिवाकरसमप्रभां नवरत्नकिरीटां च नीलकोमलवर्णांबरां नानाभरणसंभि
न्न देहकांतिविराजितां शुचिस्मितां मध्यंजुजां स्तूयमानां महर्षिभिः पाशांखेटंगदारत्नचषकं
वामबाहुभिः दक्षिणैरंकुशं खड्गं कुठारं कमलं तथा दधानां साधकाभीष्टदानोद्यमसमन्वितां ।
ध्यात्वैवं पूजयेद्देवीं दूतीं ऽमीतिनाशिनीं वृत्तद्वं ह्रदि स्वांसस्य तद्व्यं षद्दलांबुजं तथा षडस्त्रमध्य
स्थं तद्वदष्टदलांबुजं चतुरेव वह्निवासिन्याः कृत्वा तन्मध्यगां शिवां आवाह्य संपूजिताः शक्तीः अणुक्र
विधिना स्थिताः जप्त्वा कृत्वा नमस्कृत्य स्वात्मन्युद्वासयेत्तथा साधनं प्रोक्तमार्गेण कुर्याच्छक्तिम

80

७८

ध्येनोक्तमार्गतः तेनैवपुटितैरणैर्न्यसेच्छ्रोत्रादिकेषु ८ षष्ठं मनसि विन्यस्य व्यापकं विद्यया न्यसे
त् पश्चादर्घ्यं समुद्दिष्टं तच्छक्तीः शृणु पार्वति विह्वलाकर्षणीलोला नित्या मदनमालिनी वि
नोदा कौतुका पुण्या पुराणा चतुरस्रगा वागीशी वरदा विश्वा विजवा विघ्नकारिणी वीरा विघ्न
हरा विद्ये सुरूपा पञ्चाक्षराक्रयः सुमुखी सुंदरासारा सुमनाश्च सरस्वती समया सर्वगा विद्धि
तुरुकाख्या षष्ठाक्षराक्रयः ९ डाकिन्याद्याः पद्मस्थेषु सर्वास्त्वग्रास्वदक्षिणं मूलदेवीसमाकार
वर्णायुधसमन्विताः १० शिवां वाणीं इरसिद्धां सेवियदवतीमपि नादां मनोन्मनीं पट्सु पद्मे
षु परितोऽर्चयेत् ११ इच्छाज्ञानक्रियाशक्तिस्त्रिषु कोणेषु पूजयेत् मध्ये देवीं हेतितत्त्वं पूजये

तंत्रराज
७९
81

छागमांसैस्त्रिमध्वक्तैर्होमात्स्वर्णमवाप्नुयात् क्षीराक्तैः सस्यसंपन्नां भुवमाप्नोतिमंडलात् पद्माक्तैर्द
वनालक्ष्मी मवाप्नोतिविनिर्दितैः ३० अथयंत्राणिवक्ष्यामि नानाभीष्टप्रदानिते श्टण्वंतेषुविधानानि
समाहितमनाःशिवे हृतीनिसाद्दरेणुस्पु रनाहतानिवैदश तैः षोडशास्वरयुतैः वक्ष्याशातसमुद्दी
रितं चतुरस्रद्वयंकृत्वा तदंतर्वृत्तयुग्मकं तदंतरष्टकोणंच दंतर्वृत्तयुग्मकं कृत्वातत्रलिखेन्मध्ये
विद्याद्यंनामसंयुतं वृत्तयोरंतरालेषु वह्निकोणेषुवाष्टसु लिखेद्द्वेद्वंद्वरेतेषु वाक्षाद्वृत्तद्वयांतरा कर्मा
नुरूपान्मूलार्णान् दशस्त्रुरेणुश्रतः मातृकाविलिखेद्दिक्षु द्वादशद्वादशक्रमात् अंस्वत्तुर्थकोणे ७९
षु शेषाणांचविलिखवने ३६ स्वरेविंडसमायोज्य योजयेअंजनेपरं एवंयंत्राणिजायंते दशसिद्धा

नारीकेलफलीवेत्ते पुष्टिर्लक्ष्मीमवाप्नुयात् [२२] तैथाज्यसिक्तैः

तन्द्रितः २० काम्यहोमविधिं देवि श्रृणु संकल्पसिद्धिदं येनासौ वांछितं सिद्धिमवाप्नोति सुनिश्चितं [२१] वरा
येद्वनिता होमा गुग्गुलैर्मधुमिश्रितैः कल्हारैः क्षाराक्तैः रक्तोत्पलैः त्रिमध्वक्तैश्चंपकैश्च प्रसूनैर्व
कुलोद्भवै २२ मधूकजैः प्रसूनैस्तु कृतैः कन्यामवाप्नुयात् पुन्नागजैः कृतैर्वस्त्राण्यैरिष्टमवाप्नु
यात् २४ माहिषे मरिचैः राजैः रजनार्थेश्च गास्तथा अवाप्नोति कृतैः स्वर्णैर्ज्यै रत्नेनानंव साधकः
२५ शालिपिष्टमयीं कृत्वा पुत्तलीं सितसंयुतां हृदे शस्त्रस्तनामार्णं पचेत्तैलाज्ययोर्निशि तामन
ग्निवा रात्रौ विद्याजप्तां तु जुहुयात् सप्तरात्रप्रयोगेण नरो नारी नृपोऽथवा दासवद्वशमायाति विल
जाणादिमर्पयेत् हयादिश्वेरक्तैः सितैर्वा जुहुयात्तथा त्रिसप्तरात्रान्मत्तरी मवाप्नोति प्रियं नरः

तंत्रराज
८०

82

जित्वा सुखी चिरंजीवी क्षेमवानायुर्निरामयः अस्मिन्बिंबे तत्रैव कुंभं संस्थाप्य तैर्जलैः कृत्वा तस्मै द
क्षिणां च दद्याद्भूरिस्वशक्तितः आगतश्चापि तस्मै तु दद्यात्सर्वस्वमेव वा येनासौ तोषमायाति तावद्वि
त्तं समर्पयेत् षष्ठे कर्पूरसंयुक्तं पट्टे शालि लिखेत्ततः मसृणो वा शिलापट्टे पीठे वासौ धन्वतले च
लाज्यपायसापूपव्यंजनानि निवेदयेत् अर्चयेत्त्रिषु संध्यासु जपन्विद्यां तथा वशी प॰ विसप्तरात्र
मात्रेण ज्वराद्यामान्निवारजात् मुच्यंते प्राणिनो वित्याः शक्तयो मंत्रयंत्रयोः प॰ सप्तमं ताम्रपट्टे तु
कृत्वा वा स्फाटिके ध्वज स्थापयेन्मंदिरे तस्मिं लक्ष्मीरास्ते तिसुस्थिरा अष्टमं राजते कृत्वा विन्यसेत्
सर्वसंपदे नवमं हैमगं कृत्वा नृपाद्यैर्धारयेच्छिवे दशमे सर्वकार्याणि साधयेदर्चयेच्छिरां यद्यहि

८०

स्प दानिवै प्रथमं गैरिकैः कृत्वा तत्रावाह्य शिवां यजेत् सप्तम्यां त्रिषु संध्यासु सिताक्षयसमन्वितं कृ
त्वा निवेद्य पयसा प्रातर्मध्यंदिने तथा दधि नक्तं च सायं तु क्षीरं मोचाफलं तथा एवं मंडलमर्च्य वा कुर्या
त्स्नानं समाहितः वांछितं प्राप्नुयाद्देव्याः प्रसादेनाल्पयत्नतः द्वितीयं दरदैः कृत्वा तत्रावाह्यार्चयेत्तां दिनैः
सुपक्वच्छागमांसेन सौद्मन्नं निवेदयेत् ४१ तावज्जन्मदरिद्रोपि नित्यं वशीकर्तुं न प्रयत्नतः तथैव वनितां हृद्यां
वशयेद्यावदात्मवशं तृतीयमपि सिंदूरैर्विधाय यावार्च्य तत्र तां तावद्दिनं स्वयं वशयेत् विधिनः शत्रु चतु
र्थं कुंकुमैः कृत्वा तत्र मध्येऽर्चयेत्तथा सप्तद्वीपवत्सर्वां प्राप्नोत्यस्याः प्रसादतः पंचमं चंदनैः कृत्वा।
तन्मध्ये पूजयेच्छिवां केवलं पायसं मिष्टं सिताघृतसमन्वितं निवेदयेत् त्रिसंध्यासु मासाद्रोगान्निवर्तते

घृष्टी सोमादिमरुताद्युतं अग्निर्दक्षश्रवणो पश्चादादिजयं तथा जातवेदस्युक्तातीतं सा स्वप्ष
समकोणतः इच्छि एवमग्निर्युतं मायया स्यगादिवयं पुनः इन्द्रादीं वु वरैः स्वैन गोत्रादान्निमिपरं
६४ आद्यं मरुत्समोपेतं सोमाग्नि ग मनंतरं पुनराद्यत्रयं वांबु मरुद्युर्तं जलायुतं श्वेतं मायान्वितं
पश्चाच्चतुर्थं पंचमं तथा अग्निर्दक्षो मरुद्युक्तो आद्यं च मरुताद्युतं स्वं स्यादन्यथ राद्युक्तं इदं तु
मरुदन्वितं दक्षश्रु मरुताद्युक्तं चत्वारिंशाक्षि विभक्तिः यादि सप्ताक्षरैः कुर्यात् षडंगानि क्रियोगतः स्व
गादिषु वतान्येव न्यसेत् षिक्लिपुटस्थितं ६८ ध्यायेद्देवीमरुणाशक्ति मरुणां मरुणांबरां अरुणाक
ल्पमुकुटां मरुणाधरपल्लवां ६९ अरुणायतनेत्राब्जयुग्मां चारुस्मिताननां प्रसूनपिंडपाशांच

वांछितं कार्यं तत्तन्मध्यगतं तथा कृत्वा तां पूजयेत्तत्र तत्कार्यं हृदये स्मरन् तद्दिनैस्तदवाप्नोति ना
त्र कार्यविचारणा दर्शैवतानि यंत्राणि सूर्येन्दुत्वाग्नि पूज्यम् लिक्य निर्मितपात्रस्थ क्षीरमध्ये विवे
ष्टयेत् त्रिसंध्यमर्चयेद्रक्त गंधपुष्पैः समाहितः साध्यस्याग्निपुरखी विद्यां जपन्नित्यमनुस्मरन् पाशे
न कंठमावध्य पतितं निजपादयोः न्यस्तांजलिकरं शीर्षे दासोहमिति वादिनं त्रिसप्तरात्राद्वपाः सुन्दर
नारीरूपादयः तदेव क्षोभं कुर्यात्त्रि संध्यासु विष्णुनिस्पृहाः कामार्तवनितां काम ज्वरतस्माशयाश्च
तैः कुललज्जाविवेकांश्च परित्यज्यास्य किंकराः ६० नवेयुरिति यंत्राणां प्रयोगास्ते समीरिताः प्रा
णप्रतिष्ठा विद्यां ते वक्ष्ये हं शृणु पार्वती ६१ वातीन्नोधरायुक्तं स्पर्शाख्यां प्राणसंयुतः जवीदहमस

तंत्रराज

८२

न्येकोनपंचाशज्जा यंतेतेषुविन्यसेत् अणुत्तरंसमारभ्य परितोपिश्चवेशत: श्लिष्टेषुमध्यतवस्तु
लिखेदंगोदितान्क्रमात् तत:श्लिष्टद्वयेसाध्य नामालिख्यसाधक: संजप्यविद्यांहस्तेन स
जीवेतस्पृशन्स्थितं ८० तेनपुत्तलिका: कुर्यात्सिद्धयेनान्यथाजवेत् साध्यजीवाह्वानयत्नं स्पृएव
क्रामितेकृतं ८२ मेत्रवीर्यस्फूर्तिकुर्वन्त्याल्लहृदयागनत: ज्ञानकर्मेंद्रियाण्यपर्यान्मनोजीवंतनु:तथा

84

तस्मात्साध्यशरीरांता स्तुत्तसांतामनिलया रक्तरज्वाशाक्तिमध्या तानानीयापर्यंद्रिया विद्यायास्व
क्रांतेषु साध्यनामनियोजयेत् एवंनियोजितांविद्यां सहस्रंप्रजपेत्स्पृशत् जीवहस्तेनतच्छित्ते ति। ८२
शाम्यत्येषुसाधक: एवंसंस्थापितेप्राणा उत्तानिसंदतीवृत: साध्यस्यजन्मनक्षत्राण्याकर्णयवदामि

दधानांपाणियुग्मतः ७० स्वसमानाभिरभितो वेष्टितांदशशक्तिभिः अनंतशक्तियुक्ताभिः पू
जयेत्सर्वमध्यतः ७१ प्राणापानासमानाश्च व्यानोदानाश्च शक्तयः नागाकूर्मसिद्धकरा देवदत्ता
धनंजय ७२ चतुरस्रद्वयं कृत्वा तदंतर्वृत्तयुग्मकं तदंतर्दशपत्रा ब्जंतदंतस्त्रद्वयं तथा कृत्वामध्ये
समावाह्य कृत्वा ध्यात्वा पूजयेत्सुता: तन्मंत्रं जपेत्सम्यग्वेतदृशांशकं नेतथा तिलैः शुद्धैः सर्वेषु
सितैर्मधुरसंयुतैः तर्पयेत्क्षीरनाडीन जलेनैवस्थंतु साधयेत् तंत्रैःसिन्धास्तु उक्तस्मीयंत्राणयुक्तानिस
र्वतः अनयाविद्यया साधका णांस्तत्र नियोजयेत् मंत्रमस्याः श्लक्ष्णाङ्गी सद्यः प्रत्ययकारकं ये
नपुत्तलिकाजीवस्पंदयुक्ता भनीर्बलात् ७७ आकृष्ट सन्ध्याकि णोदक्कं सूत्राणपट्टे निपातयेत् कोश

तंत्रराज

८२

85

अनिवारस्यविषया नाकर्णयवदामिते पापिष्टान्नास्तिकान्धीरान्देव ब्राह्मणनिंदकान् प्रजानां
घातसर्व लोकाकर्मसुसंस्थितान् केवहानिधनस्त्रीणा मादत्तारिंकुलांतकं निंदकंसमयांनांच।
पिशुनंराजघातकं विषाग्निकुरवास्त्राद्यैर्हिंशकंप्राणिनांसदा नियोजयेन्मारणेषु कर्मस्वेतैर्नपात
की कृत्वाप्सुमारणंकर्म तदंतेस्वधनाईतः पादतोगुरुविप्रांस्ता नाराध्यस्वैकानित्यया अग्निबिंबत
तोविद्यां जपेल्लक्षंदविप्रस्तुकर जन्मत्रयेप्यदृमात्र मनिषेकंसमाचरेत् सहस्त्रंहोममर्चात्तु त
त्पापैरेषमुच्यते एतत्तेकथितंसर्व इतिनित्याविधानकं १०० पादतत्व० ८२ इतित्रयोदशपटलः ८२
अथषोडशानित्यानवमीयासमीरिता प्रोक्तैवत्वरितांविद्या प्रागेवद्वादशाक्षरी १तद्विक्षानं

ते तज्जन्मलग्नसंजाता नवांशार्क्षप्रक्षनकं अन्यान्विन वक्त्राणि नवग्रहसमन्वयात् तेषु तेषु प्रयोगं
स्तु वक्त्रामुपरि होमके ८७ रिपोर्नरस्य केशांच चरणोत्थं रजस्तथा अन्यान्वांगरोमाणि पुत्तल्यां योज
येत्ततो ८८ वस्त्रादिषु तु सर्वत्र पुत्तल्याप्रोक्तया तथा एवं सर्वसमारम्भात् प्राणाकर्षणकर्माणि ८९ अ
नयाविद्यया कृत्वा प्राणाकर्षणमुत्तमया ततो निर्दिष्टपुत्तल्यां तत्र तत्रोक्तमाचरेत् ९० सर्वत्र मार
णे प्रोक्ते साध्यर्क्षग्रहसंस्थिति प्रक्रान्तां तत्र वक्त्राणां तथैवाष्टकवर्गकं ९१ दशास्थितिं विसंवीक्ष्य कु
र्यान्मारणमात्मवान् अनवद्यं कृतं कर्म स्वात्मानंदं ददाति तत्क्षणात् ९२ ब्राह्मणं क्षत्रियं किंत्वन्यं वनि
ता मास्तिकं नरं वदान्यं सदयं नित्यं मतिचारेन योजयेत् ९३ योजयेद्यदि वैरेण प्रसंगेन निहंतितत्.

कुंकुमममंडलां त्रिनेत्रांचारुवदनां मंदस्मितमुखांबुजां १० पाशांकुशधराग्नीति लसत्कुज
चतुष्टयां ध्यात्वैवं तोतलां देवीं पूजयेद्भक्तिनिर्भरः ११ तदग्रस्थाप्तुकद्वारी शास्त्रापकरी
ज्वला प्रसादेकलदानेव साधकानां त्वरान्विता १२ यतः सा त्वरितेत्युक्ता मया शक्तिर्न
वस्मसो रूपस्वर्णोंगदापाणि र्बर्बरीध्वशिरोरुहः १३ किंकरश्चाग्रतस्तस्याः पूज्यः सर्वार्थ
सिद्धये तद्द्वारपार्श्वयोः पूज्ये जयाविजयसंज्ञिके १४ शक्तितत्समहरी स्वर्णनेत्रे वेत्रलकरां
बुजे ऊंकारीखेचरीचंडी छेदिनी रूपणी ततः १५ स्त्रीऊंकार्यौ क्षेमकारी लोकपालसमाश्रमाः
पूज्याः पत्राष्टपत्रेषु स्थितामेतावर्णशक्तयः १६ यानिर्निसार्चितातिः सा लरोनारीषुमन्मथः

भ्रूमध्ये आज्ञे ह्रीमयं चादिभिः समं येन मंत्री मन्मथात्मा विश्वं नयति वश्यतत्वं विद्यावद्गुर्थवर्णादि सप्तभि
स्त्वक्रैस्तथा कुर्याद्वेगाभिर्युग्मार्णैः षडुन्मेलकरांगयोः शिरोललाटकंठेषु हृन्नाभ्याधारकेतथाक
रुयुग्मेतथाजानु द्वयोर्जंघाद्वयेतथा पादयुग्मेतथावर्णा मंत्रजानन्दका विन्यसेत् द्वितीयोपांत
मध्यस्थै मंत्रार्णैरितरैरपि तारार्द्यैः स्मरमेतत्स्थानं तत्वरूपीस्तत्स्वरूपजनं श्यामवर्णांशुनाकारां नव
यौवनशोभिनीं द्विद्विकुमारदृष्टनागैः कल्पितारत्नरणोज्वलां ताटंकमंगदैस्तद्वद्रसनान्तपुरस्वतैः वि
चकृत्रियविद्भूषणद्ध जातिनिर्मीमविग्रहैः पल्लवांशुकसंवीतां शिखिपिछकृतैर्भुजैः वेलयेन्द्रसित
भुजां माणिक्यमुकुटोज्वलां बर्हिवर्हकृतापीडां तच्चंद्रांतत्सताकिनीं गुंजागुणलसद्वक्षः कुच

तंत्रराज
८५

तत्कर्णयोर्जपन्निद्यां यष्ट्वावाजपसिद्धया २५ संताड्य श्रीवेसहसा मृतमुत्थापयेदितिका
मद्दीम्पविधिं देवि श्रृणुकंस्मयथाविधि २६ कृत्वायोनिं कुंमनमध्ये तत्राग्नौ विधिवद्धुनेत् तिलस
र्षपगोधूम शालिधान्यैर्यवैर्जनेत् २७ त्रिमध्वक्तै रेकशोवासमेते र्वासमद्दये बकुलैश्चंपकै
जड्डैकल्हारैरस्मुणोत्पलैः २८ कैरवैर्मल्लिकाकुंद सिंधुजैः कर्णिकारजैः दो मासृस्ञीवसीत्ता
ग्य मासुर्तिस्वंयशोनिधिं २० यद्यद्वांछितंसर्व मवाप्नोतिसुनिश्चितं दूर्वागुडूचीमश्वत्थं वटमा
रग्वधंतथा ३१ सिताकर्कमस्कृजंकृत्वा रीगान्मुक्तोनरोचिरात् रक्तजंबुनारिकेलं मेचाग्रडसिते
र्द्दुतैः ३२ एकैकैर्वनितावरपा यावजा वेधनादिभिः तेस्त्रैराज्यपतुतेर्न्दपा वश्याःस्युर्द्दवना

८७

८५

श्मशाने पूजाविधिं तस्याः स्वरितायां महेश्वरि भगवदर्थं विधायेशा महासिद्धाधिके श्मशाने आशाने दे
वरचिते विंद्याकुरद्वयं पश्चिमद्वारसंयुक्तं तदंतं वृत्तयुग्मकं तदंतर ष्टपत्राब्जं विधाय तु
शिवांपरां शंखबुद्धावाह्य परितः शक्तिर्निवेष्टितां तथा मुद्रां दर्शनपूर्वं तु पूजयेत्तां यथोदितां
२० अग्रपत्रांगुष्ठ्रत मध्ये चाष्टौपुरोदितौ किंकरस्यावलिंदद्या देव्याग्रे प्रागुदीरितैः स्वसमानग
लाक्षीणं मंडलस्थस्य नक्षितः एवं पूजां विधायाग्रे जपेद्विद्यां सहस्रकं शतं वाकृतदीपस्तु पू
जां अम्बवत्समापयेत् ततः साधितविद्यस्तु प्रयोगानाचरेन्नरः विश्वैर्दशांशांजुहुयात् तत्र्यंशेसा
धूनेजपे एवं संसिद्धमंत्रस्तु मंत्रतैस्तु लुकोदकैः २४ कालिंदष्टमृतानां तु मुखे संताड्य जीवयेत्

तदाशान्तेऽपि नितः कुर्यात् त्रिशिखान्यस्य मध्यगे कोष्ठेतारसमं मंत्रस्थं नामकृत्वा शिवादिषु ५३ शादि
पेडवेशेन द्वादशाहाद्रिमायया विद्यामालिख्य संजप्य विन्यसेत्सर्वसिद्धये ५४ श्रियै कीर्त्यै चैव वरणाय
सौभाग्यायाखिलाप्तये विषग्रहगदोन्माद शान्त्यै शुद्ध्यै जयाप्तये ५५ नरनारीनृपादीनां वरणायवि
नयान्वितत् आग्नेयादिकोणेषु नवस्थानानि पातयेत् ५६ जायन्ते च चतुःषष्टिकोष्ठानि परमे
श्वरि तेषु सर्वनिरूपादि लिखेत्क्रमात् कुमारत ५७ वदिस्त्रलां श्चरेखरंते वषड्भुक्तेसु वीक्ष्ये
त चतुरस्रं महाचक्रं विद्याङ्गन्मकरेश्वरि ५८ सर्वतोभद्रविन्यासात् मुहुर्मुहुः सर्वसिद्धिदं दार्ववत्किंषु
तंत्राद्यं विषहृन्मकृत्सा ततः ५९ नमश्चमकृतीपेतं मासं तेन समन्वितं एतान्येव विलोमानि प्रथमं

त्रिये स्त्रीरात्रौ स्रोऽकृतेर्मस्यावे डीतिष्टुंसश्रीवतः सर्वपाज्यकृतेन्हस्तुकाष्टाग्नोवैरिम्हत्सवे तदक्रौ
वैरियोस्तुत्य मांसैरपिचतत्कृते अर्केंधनाग्नौयास्तुत्य कृतजोत्सादितंवरं अरुष्करघृतोपेतं फणि
शीर्षकृचोऽकनेत् कृष्णांशुकशिरोवेष्टः खड्गपाणिश्चरोष्ववान् ३७ निशामध्येकृतेत्सद्योनिहंतुंवैरि
णोद्भवात् हस्तुकाष्टानलेतस्य फलैः पत्रैश्चहोमतः सप्तराज्यादशातेषु गजाश्वारोगमानुषुः ३८ चतुरं
गुलजैर्होमाच्चतुरंगबलैरिपोः सप्तादाशीगडः खार्लिन्नवत्सेवनसंशयः एवमस्यास्तुविद्याया वैभवं
कोनुवर्णयेत् ४० तथापितद्दिशाकिंचिज्जगतेतच्छृणुप्रिये अथयंत्राणिवक्ष्यामि समस्तानीष्टसि
द्धये[१] तानिसर्वाणिदेवेशि कुरुविंशेऽक्रमेणैवे प्राक्प्रत्यग्दक्षिणोदक् सूत्राणिद्वादशपयेत् ४२

कड्डियोजिते: ततोबुंस्वयुतंतेन मालाकलितरूपिणा ५८ हतद्वयेन निःपाद्यकुंभपश्चाधरोत्तरं
कृत्वा स्वर्णादिपूरकोषु संपूज्या स्मर्वतस्तुतः ५८ स्थापयेत्कुंपसंसिद्धं तेषुपूर्वोदितेषु वै तत्र लक्ष्मी
रतिस्फीता नीरोगाश्चप्रजास्तथा ६० गजाश्च पशावस्त्यत्ये प्राणिनः सुखिनोनिशं भूतप्रेतपिशा
चादि पीडा सुविघ्नयादिदं अलक्ष्मी शांतयेवश्य सिद्धयेसर्वसंपदे निग्रहंस्कंदेवैरि शत्रवो
यस्य शक्तितः स्वल्पेनैवतुकालेन नवंत्येवपराभवः प्राग्वदेकाशीतिपदं कृत्वातन्मध्यकोष्ठके
दाहगर्भेनामकृत्वा तथादिग्विदिक्षुक्रमात लिखेद्बीजचतुष्कंतु वह्निमारुतविग्रहं येस्यचो
वैरिणस्वेरं विमुंचंतिकलेवरं रसोदाद हृमास्वयुतोप्यासो दादह्रमयास्वगः प्रजा दाहद्रमा।

89

चरणं भवेत् ५० द्वितीयाद्यं द्वितीयं स्याच्चतुर्थान्त्यं द्वितीयकं तृतीयं च चतुर्थं स्यात् ज्ञात्वा सान्त्व
रात्ततः ५१ प्रतिलोमं तथैतेषां द्वितीयं चरणं भवेत् तृतीयतुर्यौ परत इत्थं वर्णात्ततस्त्विला ५२
मरुच्युता भाषादे तत्प्रतिलोमं तृतीयकं चतुर्थं द्वादशं विंशं तदाद्यं ते विलोमगाः ५३ एतच्चतुर्थच
रणं श्रीविद्याया महेश्वरि सर्वतोभद्ररूपैषा विद्या सर्वार्थसाधिका ५४ यत्र स्थिता सा च क
स्या न तत्राशुभसंकथा दशास्त्रनिपातेन कृत्वैकाशीतिकं पदं ५५ तन्मध्यकोष्ठे दावस्थं कृ
त्वा नाम स्ववीथिषु लिखेद्वर्णचतुष्कं तं स्वप्रणं भवेद्यथाविधि ५६ ज्याध्रास्त्वेर्नायया दक्षतो
वुस्वरान् गाइत्वा ततः श्रियो लिखेद्द्वियां शिवरेखो दिग्गादिकं ५७ प्राग्वद्वर्णान्तताले स्वैर्विदिक्षे

तंत्रराज
६८

न्तेकादशकर्मैवच रसः क्षमयाग्निदादोचप्रतिलोमं तृतीयकं नादीनादी दादवक्ती रयोद्वा
तदनंतरं ७५ प्रतिलोमं तु तेषां स्याच्चतुर्थं वरणं शिवे एवं मनुद्वयं कोष्ठेष्वालिख्य बहिस्य
पु ७६ वेष्टयेत्प्राग्वदादान्या मुक्तक्रमसमन्वितं मर्कटीदंडिगरलै रालिप्तं स्थापितैरकं ज
प्तं विनिःक्षिपेदक्षविवरे वत्वरेथवा वल्मीके मातृजवने शास्तुरायतनेथवा स्मशानेपीत्क
समये पीत्क्रमसमन्वितं यत्रदेवादिगं यंत्रं तत्रालक्ष्मीगदैः समं मारीतुस्थिरासाध्या
सर्वैः देवासुरैरपि आग्नेय्वनवनिःसृत्तैरष्टाष्टकपदं शिवे ७० कृत्वा तेषीशारक्तो दिगारं त्वा।
त्कालिकामनुं विलिख्य यमर्मत्रेण ओक्तबीजद्वयेन च ७१ वेष्टयित्वा बहिश्चक्रं स्थापयेत

७०

स्वयुतार्द्धं सोदाद्यादिसंयुतः ईशारूढो दिगारं नासं क्लिशो विलिखेत्ततः कात्यायमस्य क्रमतो विद्यामंत्रं
च संक्रमं सर्वतोऽन्तद्रूपां तु कात्यानुष्टुन्नमीश्वरि शृणु वक्ष्यामि परतो यमानुष्टुन्नमीश्वरि प्राणोम
रुत्समोपेत इलावद्यासमन्विता ८० नतीमरुद्युतं दाद्रश्च तुर्णं प्रतिलोमतः प्रथमस्वरणं तस्य द्वि
तीयं शृणु मेव च ८२ नतीन्तु वाणा स एतत्प्रतिलोम्या द्वितीयकं तृतीयमेकादश मंत्रतो गोत्राचरान्विता ९०
रयस्तेषां विलोमं तु तृतीयं वरणं मनोः चतुर्थं द्वादशं विद्धि रयो चाथो विलोमकं चतुर्थं वरणं प्रोक्तं
विघ्नैषा सर्वनाशिनी व्याप्तं काली तृतीयं च मरुतां तु समन्वितं नाद एषां विलोमं च प्रथमं वरणं यमे
एतद्द्वितीय तुर्यौ च नन्तसान्तश्च नादकं एतेषां प्रतिलोमं च द्वितीयं वरणो मनोः अंबुधुक्षौ मरुच्चास्मि

तंत्रराज
९९

७१

लानिच यथाक्रमं श्रृणु वक्ष्यामि देवेशि साधकानां सिद्धये तृतीयो मंत्र अगं कृत्वा पमंगे
डशपत्रकं ९० तन्मध्यकर्णिका मध्ये शक्तिं साध्यसमन्वितां परे षुषोडशार्णानि देवि
येतत्वमायया हस्त्रयोरंतरावाह्ये कुंभं डीकां समालिखेत् एवमेकादशीकानि यं
त्राणि प्रथितानि वै ९२ विनियोगान्थैतेषां क्रमेण श्रृणु पार्वती प्रथमं राजरक्षा
द्वितीयं देमरक्षकं ९३ तृतीयं नृपरक्षायां चतुर्थं दंडरक्षकं अष्टमं गृहरक्षा स्यात्
पंचमं कुरुते राजवेश्मरक्षां तु सर्वतः ९४ षष्ठं सर्वविधरक्षा स्यात्सर्वेषामपि सर्वदा
कालिको रणहादिसो नयेन्नृपः शत्रुतस्तथा नवमं सर्वरोगार्त्तेः सर्वेषामपि सर्वदा उक्ता

८९

तदधोमुखं एतच्चक्रं सर्वचक्रोत्तमं फलकस्य रभेम्बरि अनुस्केषपिनामानि योजयेत्कोष्ठमध्यतः
लवणोषणमेदांबु गृहं धूमाग्निसंयुतं श्मशानांगारनिर्वीत्य निर्यासो विषमीरितं वि
षाख्यवर्ण जठरे साध्यमालिख्य तद्बहिः अष्टहं देवकट्वर्जमालिखेद्दशवर्णकं कालिका
स्यं ततो जम्बं वेष्टयेन्मायया ततः बहिः कुंत्नं विदध्यात् वषोलका ख्यरविध्यनतः एवमन्ये
श्च नवभिः विद्यावर्णैर्यथाक्रमं विदध्यात् लवयंत्राणि दशानां चक्राणां स्थले सर्वरक्षाजयं
वश्यं नरनारिनृपादिषु सौभाग्यं लक्ष्मीयशोदेम वासांसि च समाप्नुयात् अन्यानि तस्मान्यकरा
णि मंत्रैस्त्वेका दशापरैः खरतिल्लैर्नवित्यंख्या षट्सप्तस्या शतं स्मृतं तैर्यंत्रिकरणं तेषां क

लोहितांशुकसंभूषास्रग्लेपनां वक्त्रपुष्करांबुजां ३ अतिवक्त्रां त्रिनयनां तथा हासस्मितान्वितां
अनर्घरत्नघटितं माणिक्यमुकुटोज्वलां ४ ताटंकहारकेयूर रसनानूपुरोज्वलां रत्न
स्तवकसंभिन्न लसद्वक्षःस्थलां शुभां ५ कारुण्यानंदपरमा मरुणांबुजविष्टरां भुजैर्द्वादश
भिर्युक्तां सर्वेषां सर्ववाग्मयीं ६ अक्षमालांकुशस्रजं पद्मं कुंडिकां रत्ननिर्मितां रत्नपूर्णं च चषकं
लुंगीं व्याख्यानमुद्रिकां ७ दधानां दक्षिणैर्वामैः पुस्तकं चारुणोत्पलं हैमीं च लेखनीं रत्न मा
लां कंबुवरं भुजैः ८ अनिलस्तूयमानां च देवगंधर्वकिंनरैः यक्षराक्षसदेवर्षि सिद्धविद्याधरा
दिभिः ९ ध्यात्वैवमर्चयेन्नित्यं वाग्लक्ष्मीकांतिसिद्धये । सितां केवलवाक्सिद्ध्यै लक्ष्म्यै हेमप्रभां

रकं स्याद्देवेशि प्राक्प्रोक्तविधिनाश्रुतं दशमंत्रुर्जपं कृत्वा प्राग्वत्सिक्थोत्थलिंगके स्थाप
येच्छीतजेतोये घटादौ सविधेश्वतं पूजयेच्छान्तिवजपेत्स्पष्टज्ञान्जीवकरेणतं क्षीराब्धिवारक
सादि जातो दाहज्वरः क्षणात् विमुच्यतं प्रयोक्तारं नाशयेत्तत्क्षणात्प्रिये एवमेतानि यंत्राणि
नामतः सर्वकार्यकृत् सर्वासामपिनित्यानां प्रातरेवसमर्चये १०० पूजादौ स्वस्वबलिं दद्यात्सो
डशार्णेन पार्वती प्राणितत्व० १०१ इति चतुर्दशं पटलः अथ षोडशनित्यासु दशमीयासमी
रिता विद्योक्ता कुलसुंदर्याः स्वस्याः पूजाविधिक्रमाः २ तस्याः तमथ तन्त्र्या संतत्वाक्लीरतत्
मर्चनं तत्साधनं तयोरूपभेदान्प्रयोगांश्च वाक्यदान् लोहिता लोहिताकार शक्तिवृंदनिषेविताः

योनिषु पूजयेत् वह्निरष्टच्छदां नीजे ब्राह्मयाद्याश्च समर्चयेत् १८ चतुरस्रे लोकपालांश्च
क्तिरूपां समर्चयेत् इंद्राग्नियमरक्षो निर्वरुणानिलसोमकान् १९ ईशानं च विधीन्
नागा च्यष्टदिक्ष्वधरोत्तरं शक्यं ते तन्मन्त्रिः प्राग्वत्पूजयेत् सर्वसिद्धये २० चतुरस्रद्वयं कृत्वा
शाक्तुत्पद्मा रसंयुतं तन्मध्ये वृत्तयुग्मस्थं कुर्यादष्टच्छदांबुजं २१ चतुस्त्रिपंचचत्वारि ना
गतो नवयोनिकं कृत्वा तत्तां समावास्य प्राग्वत्सम्यगथार्चयेत् २२ एकादशास्वं तं शक्ती
मध्ययोनेस्तु पार्श्वयोः तथैव लोकपालांस्त शक्तीद्वारद्वये वर्चयेत् २३ विशेष एव सामान्य
मन्यदर्चनमंबिके सर्वासां कुर्याद्बलिं दद्यात् पूजांते कुरुकुल्लया २४ एवं नित्यार्चनं कुर्या

८१

मपि १० सूमान्तां वैरिविद्विष्टे मृतयेनिग्रहायच नीलांचमूकीकरणे स्मरेल्लसदवीक्ष्या ११
त्रिनि स्तेरुदितैर्मूल वर्णैः कुर्यात्षडंगकं आदिमध्यावसानेषु पूजाजपविधौक्रमात् १२
प्रत्येकं तैस्त्रिभिर्बीजे दीर्घस्वरसमन्वितैः कुर्यात्करांगवक्त्राणां न्यासंप्रोक्तंयथाविधि १३
ऊर्ध्वप्राग्दक्षिणोदक्पश्चिमापरनामभिः भुविन्यस्ततरस्थे स्वैस्तदात्मसुयथाक्रमं १४ आ
धाररंध्रहृत्स्वैकं द्वितीयंलोचनत्रये तृतीयंश्रोत्रचुबुके चतुर्थंघ्राणतालुषु १५ पंचमंचांस
नाभीषु ततः पाणिपदद्वये मूलमन्त्रतीन्यसे लवधाम्मूलवर्णकैः १६ नोंबासरस्वतीवाणीसं
स्कृताप्राकृतापरा बहुरूपाचित्ररूपा रम्यानंदकौतुके १७ एवमेकादशप्रोक्ता नव

विद्यास्वरूपभेदांस्तु शृणु वक्ष्ये यथाविधि त्रयीमयत्वं विद्याया स्तथा संजनसंगमात् वा
च्यवाचकरूपस्य प्रपंचस्यापि तत्त्वतः कारण परमात्मत्वमनेयत्वैव वैकमात् कथयामि
शृणु प्राज्ञे विविधास्त्वव वैनवाः अकारादिः सामवेदो ऋग्वेदश्च तदादिकः यजुर्वेद इकारादि
स्तेषां संयोगतः श्रुतिः तं लिप्यतिं शृणु प्राज्ञे प्रोक्तां श्रबीदर क्रमात् विलिख्य योजयेत्सर्वं
त्राष्ट्रशास्त्रानुसारतः गुणसंख्या ऋग्यजुषां ततस्तेनापरं तथा वृद्धिसंख्या समायुंज्यादिस्
त्पन्नं स्वरैर्वृतः तेनत्रयीमयी विद्या कार्यकारणयोगतः आद्यक्षरजस्सूत्रानि सर्वाण्युत्पाति
येनवै मध्यमार्गितप्राणा व्यंजनादेस्तु मातृका प्राग्वत्कारण कार्यत्व योगाद्वाचकरूपतः

नित्यहोमं घृतेनैव प्रातः सलिलपानं च कुर्याद्विद्यात्मसिद्धये २५ चंदनोशीरकर्पूर कस्तूरी
रोचनान्वितैः काश्मीरकालागुरुनिर्मद्गन्धैद्रवैरपि २६ आलिप्तगात्रो हृष्टात्मा करतो मौ
नमन्वितः चित्ररूपांबरः स्रग्वी जपेद्विद्यां निशामुखे २७ पूजयेद्धरिशिवा मंत्रैर्गंधैः सर्वार्थ
सिद्धये सर्वाभिरपि नित्याभिः प्रातर्मात्रिकया समं २८ त्रिजप्ताभिः पिबेत्तोयं तथावाक्सिद्
ये शिवे अन्यैरपि च मंत्रस्तैर्विद्याभिस्तत्त्वसिद्धये २९ प्राग्वत्कृत्वयं जप्त्वा तद्दशांशं च त
र्पयेत् सुगंधिसलिलैर्होमे तावत्तिमधुरप्लुतैः ३० पंजाशवृक्षैर्विकच्चैरंडुष्टैर विखंडितैः सि
द्धविद्यः पुनः कुर्यात् काम्यकर्माणि साधकः ३१ हेमावर्ण विजेदेन फलन्नेदाः समीरिताः

तंत्रराज

८२

95

ध्रंजनानां तथा त्रिषु ज्ञातुं न ज्ञायते सैरमा विद्यानां परमेश्वरी ४६ एवं सानंतवितत्वा तानि:
शेषं वदे त्कथं तथापि त्वस्म संज्ञाणं दे ती: काश्च न वर्णिते ४७ आयुर्लक्ष्मीकीर्त्तिभोग सौं
दर्यारोग्यदायिका: ऐहिकामुष्मिकज्ञानमया: सकलसिद्धिदा: ४८ विद्याया: कुलसुं
दर्या: हंसयोगात्त्रिशुक्रमात् विजयाख्या महाविद्या विश्वसंज्ञाणतत्परा ४९ हंसमा
योगतस्तेषु जीवाख्या विश्वचिन्मयी द्वयोर्नियोजनात्तेषु जायते सा वयोर्द्व ५० हृदादि
स्वचिन्मयी विद्या हंसादिर्मन्मयी मनु: तेषु दाद समायोगा द्विश्वाख्या विश्वविग्रहा ५१ प्रत्येकं
शक्तिपुटिता विद्या विश्वविमोहिनी स्ववरांबुरसोपेत मायान्यां पुटितात्तु सा ५२ त्रिपु

८२

३९ तद्वर्णगरसायोगा त्कृतादित्वेन वाच्यता इति वाचकवाच्यत्व रूपाद्विश्वात्मतोदिता ४०
परारूपं तृतीयेन त्रिंशिकौकं त्रिकात्मकं एकमेषा विश्वमयी विद्यारूपन्निदांष्टक ४१ श्रुवि
राद्या वाक्स्वरूपा द्वितीया वह्निनेरिता विंदुसर्गात्मनोरैक्यरूपा सात्वा वर्यविंदुः ४१ तेन वीजे
न विश्वात्मरूपा सा समग्गीरिता वनं तृतीयमास्मातं मायया स्वेन वावृता ४२ एता नैव तु रवंद्र
स्मा संकेतेति निगद्यते ज्ञातृज्ञानज्ञेयदोषगुणतेजस्त्रयात्मिका ४३ असास्तु मध्यमे वी
जे रसाद्याण नियोजनात् वाच्यवाचकरूपात्म प्रपंचस्य हि कारणं ४४ तृतीये हृत्समायो
गा त्रिकविश्वात्मतोदिता हंसहृद्योगतस्तेषु जंगमस्थावरात्मता ४५ एकद्व्यादिसमायोगा

तंत्रराज
९४

९६

यन्तीं प्रसन्नस्मेरवक्त्रकां ६१ रक्ताभिषेकसंपन्ना मष्टपत्राब्जमध्यगे त्रिकोणेस्वस्तिकासीनां करुणा
नंदमंदिरां ६२ प्रवालाक्षस्रजं रत्नचषकं रक्तपूरितं पुस्तकं चवरं दक्षैर्दधानां सर्वमंगलां ६३ अका
रादिसकारांत षोडशात्रयकल्पिते कुलासनेदलस्थाने मध्येतद्दिव्ययान्विते ६४ समावाह्यार्घ्यसं
कल्प्य पूर्वतांमर्चयेत्क्रमात मध्यत्रिकोणकोणेषु रतिंप्रीतिंमनोभवां ६५ अग्न्यादिसव्यगास्वदक्ष
पत्रेषुमातरः चतुरस्रेलोकपालान् प्राग्वद्धस्ताः सम्यर्चयेत ६६ विभ्रानमष्टसहस्रा इतिसम्यक्समी
रितं बलिद्वयंचदीपंच प्राग्वदम्यत्समुन्नयेत् ६७ चतुर्गुणंचतुर्थांशं स्वसमानंनियोजितैः ब्राह्मीरस ९४
वचाङ्ग्यैः स्थितंसर्पिस्त्रिभिर्दिनैः ६८ सयंत्रंमातृकाविद्या जप्तंत्वयुतमादरात् दिनशोविलिहेत्स्यात।

राघृतसंज्ञासा सर्वप्यायनविग्रदा मायाख्यामीदिनाज्ञीस्का तन्मध्याक्षीत्तणीमता तदंताक्षी।
दिनीख्याता वातादि: स्यान्मदोदया त्रयोदशीतिकथिता स्त्रिपुरानिधयंस्मृता: आसांक्रमवि
विपर्यास जाता विद्याष्टसप्तति: तासां विधानंते प्रोक्त मयोषंलकृसागरे संपत्करीतिकाप्य
स्ति विद्याया विंस्यवैन्नवा तांवक्ष्येष्टफलदेवेशि साधकानिष्टसिद्धये प्राणो रसामरुद्वह्नि स्व
योगादाष्टमीरितं वातेनचरस्वाम्यां द्वितीयमपि पार्वती हंसहृद्वनमायाग्नि स्त्तनीयंपरमेश्व
रि एवंत्रिवर्णासाविद्या विधानंवाप्यकथ्यते तृतीयबीजेनांगानिदीर्घस्वरायुजाक्रमात् कुर्यात्क
रांगयो: प्राग्वदित्थंध्यायेश्वतांपुन: ६० दाडिमीकेसरप्रभारम देहवासोविचित्रपलं चतुर्भुजांत्रिन

तंत्रराज
९५

शुद्धिमे मातृकान्यासं तद्यंत्रं परमेश्वर कथयामि ह्ययंतेद्य वद्वैतत्पटलेखिलं ह्रस्वदीर्घस्व
रद्वंद्व त्रुटितैः षंढवर्जितैः कुर्यादंगानि षड्वर्गैः पंचपंचदशाक्षरैः स्वरेषु मध्यतः ऋॡकारा श्च
त्वारः षंढविग्रहाः करांगयोर्विधायेत्थ मादिक्षांताक्षराणि वै भालेवक्त्रवृत्तेनेत्र श्रोत्रनासा
कपोलतः ओष्ठदंतशिरोजिह्वा स्वेकशो विन्यसेत्स्वरान् दोःकरयोः पादयोर्मूल मध्यसंधि
अग्रयोगतः विन्यसेत्स्वचतुर्वर्गं पंचमं पार्श्वपृष्ठतः नाभौ हृदि च विन्यस्य यापकान्दशाक्षांस्तु
त्वगसृङ्मांसमेदोऽस्थि मज्जाशुक्रांतगामिषु प्राणजीवात्मसु तथा न्यसेदेवं समाहितः हृद
यस्पर्शतस्तेषां स्मरन्धातुषु विन्यसेत् अथवा हृदये स्कंधकुगेच त्रिककद्योः हृदयाद्धस्तपा

९७

९५

द्धान्मुक्तो भवेत्कविः शिवोंबिकाकुमारश्च विधिर्विष्णुस्तथा रमा कुबेरो रविश्चंद्रो रुद्रा गुरुः सितसौर
य ३० वारेशा खेषु वारेषु तांताहिनजविद्यया नामसप्ताक्षरीयुक्ता द्रजये तर्पयेत्सुनेत् वर्णौषधिस
मुत्थेन च स्वनामं वितेन तु मातृकान्याससहितं स्वश्रीदक्षाक्षरेण तु विशेषतो महीपानां मार्तानां
च विधिं चरेत् तेन ते सुखिनो भूयुः सान्वया यावदायुषं क्रूरेषु व्याधिषु प्राप्ते अन्यथैवं तु मंडले नवको
ष्टे नव पीठस्थान् राजकेतसमन्वितान् मध्येंद्र यमपाशांङ्क वक्रिरक्षोनिलेशिवे कोष्टे तांस्तैर्यजेत्स
द्यो मुक्तरोगः सुखी भवेत् गृहार्त्तिषु रिपुक्लेशे दुर्भिक्षे त्रिविधे तथा उत्पाते समरोद्योगे कुर्याजका
र्चनादिकं ७६ संख्यजपतद्दिदांसम्यग्दद्याज्जांस्वर्णमंबरं तेन सर्वापदुन्मुक्तः सुखीजीवतिन्दतले ७७

तंत्रराज
९६

९४

ह्रूंकीतिपातिकीनित्यशीजपश्च्जाद्यैः कालान्मतसमतांत्रजेत् ९२ जिह्वायामक्षराण्येता
न्यसहकाक्षावयन्धिया अविष्टीविह्नीष्टीषु इज्यते वाग्भिर्निर्जनैः ९४ ह्रूं ह्रिंडाबिंबमध्यस्थं
सुधावर्षविक्षयिनं विन्नावयन्निति मन्तुजपेदेकाग्रमानसः मंडलात्कवितासिद्धिः सर्वज्ञाथा
मयीन्नवेत् वादादिषु तु सर्वत्र देवत्मा जयीन्नवेत् ९६ यंत्राणि निःस्वाविद्यायाः समान्येका
न्मयोगतः तेनात्रनोक्तानि शिवे सर्वसिद्ध्याकराणि वै ९७ षोडशास्वपि विद्यासु यंत्रादन्य
त्समीरितं प्रयोगजातमन्योन्यं विद्यादैक्ययोगतः ९८ वृत्तयुग्मं षडस्रं च कृत्वा मध्याग्र
मध्यतः नामालिख्य बहिः षट्सु तत्त्रयं स्वेन मायया ९९ विलिख्य मातृकां स्ते कृत्वा त

६॥
९६

दाय् जठरेच्च वदने न्यसेत् हृत्स्यहृद्याहृतं चाष्ट पत्रमब्जं महीश्वरं विधाय विलिखेन्मध्ये हंसहृद्धनत्राक्षि
कर्णिकं हृदं स्वरान्केसरेषु वर्गान्पत्रेषु वा लिखेत् पंचपंचाक्षरी वेता न्दावां हृदि विदिक्षु च ८७
स्वरेषु पुनरक्षराणि पंचान्यानि तु पंच वै सर्वे जनानां जनत्व नेदतोऽहृदि रन्वय: ८८ सर्वात्मा शि
धरास्थेन शक्तिस्तत्संचकं न्नवेत् अन्यान्येकादशाशिवे संधिमात्रादिसेनवा: ८९ एतद्यंत्रस
मध्यस्थं नामकृत्वा प्रयोजयेत् प्रातर्मूर्ध्नि स्मरेद्दिंड बिंबस्थं सर्वसंपदे ९० अनिषेकाद्वा
रणाच्च ध्रजनाद्धोदकल्पिते स्थापनो गृहदेशादौ यंत्रं सर्वार्थसिद्धिदे ९१ एतद्यंत्रस्थमध्यस्था
देवता: सकलान्नपि संल्लिधिफलदा नैव साधकानां विनत्वते ९२ विशांतांतु नरो मूर्खो जडो

स्फुरद्बिंबाभ्यां माणिक्यमुकुटोज्ज्वलां पद्मरागकृताकल्पां मरुणांशुकधारिणीं ७ चारु
स्मितलसद्वक्त्र पद्मसरोजविराजितां अतिवक्त्रां त्रिनयनां भुजैर्दशभिर्युतां पाशांकुशगुणपुंड्रेक्षु
चापखेटत्रिशूलकान् वरं वामैर्दधानां च अंकुशं पुस्तकं तथा ९ पुष्पेषुमंडलाद्यं च टंकपाशा
न्येतथा दक्षनां दक्षिणैर्हस्तैर्ध्यायेद्देवीमनन्यधीः १० अनंतांशक्तयो देव्या स्वाकल्पविराजि
ते ललिताशक्तिवृंदाद्य बीजद्वय मथोक्रमात् ११ पूर्णमंडलवर्णास्तु रंतेशक्तितिसंयुताः सप्ताक्ष
र्युताः संज्ञा विद्याः स्युर्दशाक्षरा १२ षट्सप्तसा पंचशतं यजेत्तानिर्वृतां शिवां षट्कोणकोणे

ष्वासीना डान्यादीस्तथार्चयेत् १३ रक्षोनिलेन्द्ववन्हीशा वरुणेषु क्रमात्स्थिताः डाकिनी राकिनी।

धारणान्मुखे जिह्वायां नावना त्सर्व गीर्णीश्वयं विगादते १०० वाखातत्वं० १०१ इति पंचदशः

पटलः अथ षोडशानित्या सुयाशीक्षैकादशी तुतां नित्यानित्यांष्ट लेखाह्ने यदायत्तमिदं

जगत् १ विद्योच्चारः कृतः स्वं तद्विधानमिदोव्यते यासौ समस्तजीवानां देहस्थिति विधा

यिनी २ न्यासं ध्यानं ततः शक्ति स्तासिंह जांवसाधनं यंत्राणि वज्ररूपाणि षडाधारेषु संस्थि

तिं ३ नियहानुदद्दोषड्भिः कालव्याप्ति मितिक्रमात् दीर्घस्वर समेतान्यां हंसद्वयांवडंगकंध

न्यूमध्ये कंवद्द्लानि गुह्याधारेष्ववक्रमात्। विद्याक्षराणि कमशोन्य सिद्धिं ज्युतानितु ५ मा

यकंवसमस्तेन विधायविधिना युतं ध्यायेत्समस्तसंपत्ति हेतोसर्वात्मिकांशिवां ६ उद्यत्का

गांश्च नश्येत्तदाद्दैवतः २२ प्राणांस्तस्य प्रसंत्येव कुपितास्तत्क्षणाद्धिरे अनया विद्यया लो
के यन्नसाध्यं न तत्क्वचित् २३ विद्याक्षराणि सप्तास्याः स्वरैः सप्तस्वरसंयुतैः शतं द्वादशसं
युक्तं तैर्यंत्राणि वदामि ते २४ वृत्तद्वयान्तः षट्कोणं तदन्तर्वृत्तयुग्मकं विन्यस्य मध्ये मायास्य मे
कमक्षरमारमया २५ बहिः षडालिखेत्स्वरान् तयोर्मध्ये तमात्रके कृत्वान्तर्बहिरेवसुः क्रमाद्यं
त्राणि षोडश २६ प्रथमेन धृतेनास्या वीरस्माधिसंहृतिः द्वितीयेन शिरोरोगा नश्यंतिपरमेश्व
रि २७ तृतीयेनाक्षिसक्कशान्तिः श्रोत्रजानां परेण तु पंचमेन तु जारोगाः षष्ठेन पादजाः
२८ सप्तमेनोत्तराधिस्था धृतेन निधनाश्रयाः धृतेनाष्टमयंत्रेण ज्ञानेन्द्रियगता गदाः २९ परे

पश्चा च्छाकिनी काकिनीमपि साकिनी हाकिनीमूल देवीसहशाविग्रहाः देतीस्तामनिलः शाक्ति रू

पास्तन्मुकुटानताः कृतन्यासार्घसंकल्पः १९ जयेदीरितक्रमात सबलिंद्वयहोमैस्तु जपेद्विद्यां यथो

दितां षट्कोणाष्टदिरश्रंस्तु शताष्टै कंदलान्वितं कृत्वा तेष्वर्चितानिस्तु हस्तां १९ जाम्तुनभमा दिचतुः

षट् दशाद्लैर्द्विदशाष्टद्वयच्छदैः १ स्त्रैराट्टत बहीले युजेस्तच्छ्रीरितार्चना चतुरस्रद्वयेवाप्ये चतुर्द्वार

समन्वितं विधीयते ष्टुशास्त्वास्य शाक्तिनां विंशतिं यजेत ब्राह्म्यादी लोकपालारमाः षोडशाद्वार

संस्थिताः अनंतब्रह्मनियति कालरूपा विदिग्गताः २० विद्यात्साधनं जम्बद्वर्णलक्षं पयोव्रतः

त्रिस्वाङः सिद्धैरष्टौरंस्तु जेर्द्दवनं तथा २१ जपतर्पणहोमार्चा सेक सिद्धमनुर्नरः कुर्याड्रक्षान्वयो

ये ३७ प्राक्प्रत्यग्दक्षिणोदक्क सूत्राण्पश्चादशाक्षिपेत् तैस्तु कोष्ठानि जायंते नवाशीतिशतद्
ये ३८ प्राग्वरुतकोणकोष्ठानि षड्विन्मार्जयेत्क्रमात् मध्ये वज्रं यथान्यया तथाकुर्यात्स
मेततः ३९ सपंचचत्वारिंशात्कं शतकोष्ठैस्तु वज्रकं अस्त्राणि चत्वार्ययाणि चतुः कोष्ठैस्तु
पूर्ववत् ४० विद्यां च तस्य मध्याधः कोष्ठमारभ्य संलिखेत् प्रादक्षिण्यप्रवेशेन कूटांस्तान्मध्य
खंडजात् ४१ मध्ये वाशिष्टनवके वामदक्षत्रयद्वये प्रतिलोमानुलोमात्म विद्याद्वयमथालिखे
त् ४२ शिष्टेषु त्रिषु कोणेषु साधकाख्यां तदूर्ध्वगे कर्ममध्ये थरेखाध्य मालिखेदपि सर्वतः ४३
चतुस्त्रिकोणमध्ये च द्विरेखा निर्वीकृतं मध्यव द्विलिखेत्तेषु वज्रयंत्रमितीरितं ४४ एवमन्यैः पंच

णकर्मेंद्रियगादशमेनानिलोद्भवाः एकादशेन पित्तोत्था द्वादशेनरुपोद्भवाः २० त्रयोदशेनदोषा
णां संनिपातसमुद्भवाः प्रयांतिविलयंसद्यो यंत्राणांशक्तिवैभवात् २१ चतुर्दशेनयंत्रेण भूतडे
तपिशाचकाः प्रयांतिनीताः क्षणतः सर्वेप्यतिविग्रहाःशिवे २२ तंत्पत्रेणमहारोगा हतेनाशेन बाध
काः षोडशेनधृतानश्यंति दारुणारोगमीश्वरि २३ यंत्राणिषोडशैतानि धारयेद्व्याधिशांतये सर्वे
षां प्राणिनां सम्यग तुष्टिपुष्टिदे शिवे २४ सर्वत्रयंत्रधारणं सात्त्विकं सदक्षिणं सर्वं दत्तं सविश्वासं
फलसेवान्यथान्यथा कुविदानात्तु साविद्या एवं कूटानि धौशिवे कार्यसिद्धिमनन्तसकलं कुरुते
नसिद्धानयोः तद्विधाः कूटभेदाः सुविंशत्याशतसप्तकं तैर्वज्रयंत्रनिर्माणं फलानिचत्र्यप्रकाशि

तंत्रराज
१००
२०२

हृत्पद्मदये संस्थाप्य परमेश्वरि देवतात्मा तन्निखिलान्निरुद्ध दशाद्यन्तवर्षे ५३ देवीं निजहृदात्तानि
डाकिन्यादिभिरंबिके मूर्तिसप्तकमुत्साद्य प्रतिष्ठाप्य समर्चयेत ५४ नित्यशस्तत्पुरो विद्याजपजतं
चापि कारयेत यत्र तत्र गदा लक्ष्मी रिपुग्रहा विनाशिका ५५ दुर्निरुद्धदुष्कर्मोत्थ पीडाः कृत्याः
परेरिताः नक्रदावित्सं च भवति विद्यायं चानुभावतः ५६ मंगलान्येव जायंते सर्वेषां सर्वतः सदा॥
कार्मिकाश्चैव राजानः सर्वसंग संयुता ५७ फलकापट्योः कृत्वं पूजातो निजमंदिरे वांछितं स
मवाप्नोति मंडलान्मासतोपि वा ५८ आसां देहे स्थितिं वक्ष्ये श्रेष्ठफसर्वार्थदायिनी सुषुम्नामध्यसंस्थे १००
षु षडाक्षरां बुजेषुता॥ ५९ तिष्ठंति डाकिनीनां देव्यः सिद्धांति ज्ञानपूजिताः वह्निस्थ मंडले पूजां निय

त्रिशूलखड्गैरेवं प्रकल्पयेत् इति षड्वज्रयन्त्राणि जीर्णानि क्रमतः शिवे ४५ लोहद्वयकृते पट्टे शि
लायां वा चतुर्थ्यां वा पट्टे वा फलकायां वा षट्कं षट्सु प्रकल्पयेत् ४६ फलकापट्टयोः पूजां कुर्यान्नि
त्यश एव तु इतराणि तु संस्थाप्य यजेत्तत्रैव तां शिवां ४७ तत्स्थापनप्रदेशे तु विदध्यान्मण्डपं शुभं नवह
स्तायामततं पताकातोरणान्वितं ४८ फलपुष्पवितानाद्यैरुपेतं परिकल्प्य तु उत्सेधायामविस्ता
रहस्तां वेदीं च मध्यतः ४९ एकं चेत्षड्ढ्नमध्ये तु कुर्याद्द्वित्र्यादिकं तथा ईशाग्नेयनैरृतकोणेषु वाय्वादिषु य
थाक्रमं ५० अथ मन्त्रार्के ग्रहे तन्त्रोन्मन्त्रेषु क्रमेण वै निवेश्य गन्धपुष्पाद्यैर्नृत्तगीतादिभिस्तथा ५१
समाराधयेदेवमेवं तु त्रिदिनं जीर्णशक्तिभिः कृत्वा जपित्वा जीर्णोद्धारे त्वन्यस्वैर्वा स्थिरोदये ५२ स्ववामगे

तंत्रराज
१०१
203

कितीयजेत् पादुकाजनराजसमधातीजः समन्वितां ह्रं आज्ञारमेज्ञेत्तु वीर्मध्ये द्विदलेषु
न्तविग्रदे सेवितां दरुद्राक्तीष्यां हाकिनीं यजयेत्तथा ६९ त्रिकालज्ञानतः सर्व वित्ताल्लोकन
कारिणीं विश्वसृष्टिस्थितिध्वंस शक्तिदामप्ययत्नतः ७० उत्क्रम विपर्यासो नियदोंतर्वहि
स्तथा ध्वजमंसर्वक्तिः स्वार्त्ति नाशनं संपदास्पदं ७१ त्रमो विधायषट्कोणं सम्रकं बीजकदिङ्मा
त्र मध्ये वतत्रतांनि त्सा नित्सांगंश्चादिनिर्जयेत् ७२ अग्नितस्त्व खडस्वेषु तत्व्वटकंतत्क्रमाद्य
जेत् वायेथप्रिवताः जाग्वस्वोरुवर्णाः समर्चयेत् ७३ तासां वक्ष्यामपितथा षट्सु कोणेषु रा
रूयः षट्त्रिंशताः समादेव्याः सर्वाद्धपादुकादिनि ७४ जाग्वत्स्वरेण पंचस्तुरद्रबेदिकादि

१०१

ह्यातु यद्यात्मिकं ६० विशुद्धाख्ये कंठदेशे षोडशास्वरपत्रके धूम्रवर्णाम्बुजे देवीं डाकिनीं तत्समाकृ
तिं ६१ शाकिनिः स्वररूपाभिरावृतां तत्र पूजयेत् तया सर्वज्ञता सिद्धिर्नवसेवन संशयः ६२ अना
हताख्ये हृद्देशे सिंदूरारुणपंकजे राकिनीं द्वादशदले कादिवांताक्षरादिभिः ६३ शक्तिभिः पूज
येन्नित्यं कीर्त्यायुः श्रीधनाप्तये मणिपूरकसंज्ञे च नाभिस्थे दशपत्रके ६४ इंद्रनीलनिभे डादि द
शावर्णात्मशक्तिके लाकिनीं पूजयेद्देवि विजयश्रीसमृद्धये ६५ स्वाधिष्ठानाह्वये पद्मे बालार्क
त्विषिषड्दले वादिषड्वर्णशक्तिभिरावृते काकिनीं यजेत् ६६ स्वजन्मूले समस्तापत्तारणायाह
सिद्धये आधाराख्ये ओन्तुयोर्मध्ये चतुःपत्रे सुवर्णाभे सरोरुहे ६७ वादिसांतार्णशक्तिभिरावृतो सा

पिवा कृत्वास्थापयेद्द्वैरिन्द्रामिषु ८२ प्राक्प्रत्यग्दक्षिणोदग्दशास्त्रनिपातनात् एकाशीतिप
दानि स्युस्तेषु कोणचतुष्टये ८३ प्रत्येकं दशकोष्ठानि मार्जयेच्छिष्टवर्ज्यैके चतुर्दिक्षु त्रिकोण
निचतुः कोष्ठैः प्रकल्पयेत् ८४ तेषु मध्यस्थकोष्ठेषु साध्यंकर्मसमालिखेत् शिष्टेषु मध्याद्
कोष्ठमारभ्य प्रातिलोमजात् ८५ विद्याकूटांस्तु षट्त्रिंशदालिखेत्प्राग्दक्षिणं योन्यस्त्रजापि
ष्ट तद्वक्त्रोदलेपितं ८६ स्थापयेत्स्थोल्कसमये रिपुक्षेत्रगृहादिके स्मशाने वेदिकागेहे।
कृत्योत्सादकरं भवेत् ८७ इति निग्रहमाख्यातं समस्तरिपुमर्दनं अनुग्रहं पृथक्प्राह्ये।
प्रजाभक्तविधानतः ८८ पायसान्नं गुडान्नं च मुद्गान्नं तिलान्नकं तथा हरिद्रान्नं तिला

मांतकाः परेषुयवलस्थाणं रद्दितैस्तैस्तथार्चयेत् ७५ तेषांमपिचचक्राणां शक्तीनांचविलो
मतः १ जातिग्रहसंज्ञास्या त्सा शत्रूणांविपत्तये ७६ पदस्थचक्रेषुपदं कुंर्यात्लिख्यारिमद्दीरुहः
क्वाथतोयाग्निसंस्पर्शात् कृष्णांबरसमन्वितान् ७७ मर्दयेत्रेयजेतासु तद्योनिबलिदानतः
क्षिपेत्खगादिनिस्तैस्तुः स्पर्शः शत्रोः कलेवरात् ७८ निवेश्यंयोनिरक्तेन संपन्नचरणारिपीः
ड़ोमेचक्रंकुर्यातिलैव फलिशीर्षस्कंवारुणा ७९ आयेद्देवीश्चकुपिता दष्टोष्टाबाकृतिर्निजैः
अद्दरंतिंपिशाचेन्मी विकिरंतीश्चततनुं ८० जपारुणश्चविकसत्कांतान्नीमान्ततिः स्वनाः धा
त्वैवं निग्रहं कुर्यात् डिभ्नांमारणायवै ८१ चक्रंवातिग्रहे डीरूकं वज्ररूपंभयंकरं कांस्येसीसे

705

र्णा रूपकैर्वैशसंस्तुता: सप्ताक्षयर्वि संयुक्ता मंत्रा: पंचदशाक्षरा: ९७ चतुषष्टिपदैम
ध्म चतुष्कदिनविद्यया मनीषितं समाप्लि रवतेषु तन्मिथुनानि वै ९८ घटिकाक्रमयोगे
न हृन्मायामध्यगेर्चयेत एवं मंडलमासाद्य स्थानीस्येवान्निवाञ्छितं ९९ निस्कशस्ताःस
मावास्य तस्मिंश्चक्रे समर्चयेत समस्तवांछितप्राप्तिः सदा भवति सर्वतः १०० प्राणतत्व०
१०१ इति षोडशः पटलः अथ षोडशनित्यासु षोडशीया समीरिता तस्या नीलपताकाया
विधानं सर्वसिद्धिदं १ न्यासक्रमविधानं च ध्यानं शक्तीः प्रपूजनं साधनं सिद्धविघ्नस विज
यं कामरूपतां २ पादुकां मंजनखड्ग वेतालाश्च पिशाचिका यक्षुलीश्चेटकान्मायायं

न्नेव मूर्ध्नि लंबद्धमेवच ९० चक्रेषु सप्तसु तथा दुर्गाक्षरविग्रहाः षुवतीसप्तकं स्थाप्य
प्राग्वदभ्यर्चिताः क्रमात् ९१ नूपुराम्बरगंधस्रग् भोजनाद्यैस्तु तोषयेत् तुष्टास्तु तास्तु
ष्टास्तुः शक्तयस्ताः समास्तदा ९२ प्रागुक्तवज्रे साध्यास्यां तथा निरमानुलोमजान्
कूटान्तुक्तसमारंभा स्यादक्षिण्येन संलिखेत् ९३ पीठेषु पीठरूपेण स्थापयेत्षोडश
न्नमिषु पीठान्येव फलानि सु योगिनीयं लघुविग्रहः ९४ आदिक्षांताक्षरैः प्राग्वद्दीपिनी
शक्तिसंयुतैः बीजद्वयाद्यैः सप्ताद्यैर्यंतैः पंचदशाक्षरैः ९५ पंचाशत्स्वक्षरयः दृग्गाः
पंचाशत्क्षेत्रपालकैः दिनेषु घटिका योगात्पंचाशान्मिथुनान्यपि ९६ तेषां बीजद्वयं च

पार्श्वस्थैः सर्वाभरणभूषितैः १० अंकुशं च ततः शक्तिं खड्गं बाणं तथान्वयं दधानां
दक्षिणैर्हस्तै रासीनां पद्मविष्टरे ११ स्वाकारवर्णवेषास्य पाण्यायुधविभूषणैः शक्ति
वृंदैर्वृतां ध्याये देवीं नित्यार्चनक्रमे १२ त्रिवृत्ते वलयेष्वेतं पद्म महायंत्रं ततो बहिः अष्टा
स्त्रं भूपुरं द्वंद्वं भूतेत तुरस्त्रयुग्मकं १३ चतुर्द्वारयुतं दिक्षु शाखाभिश्च समन्वितं कृत्वामा
त्स्वृतां शक्तिगणैस्तत्रार्चयेच्छिवां १४ इच्छाज्ञानक्रियाशक्तीस्त्रिषु कोणेषु पूजयेत्
अथ त्सदक्षिणैनैव यजेद्द्वारान्निपंचकं १५ डाकिन्यादीर्यजेत्पद्मसु कोणेषु परितः क्र
मात् ब्राह्म्यादीरष्टपत्रेषु तत्कोणेष्वब्दिस्तथा १६ प्रागुक्तास्तत्र पूजयेच्छक्तीर्नित्या

ज्वालिचक्रदामिती प्रयोगानानुपूर्वेण संदिष्टानामशीवत: दक्षाग्निः स्तिह्वितिर्मसीनवे
विद्याधरीपरः स्कलविद्याङ्कुरैरंगान्याचरेत्व्यतिक्रमात् द्विवृत्तु पद्मवद् अर्णैः क्रमेण
पठितीरितैः ५ श्रोत्राणेनासायुगले चाविकं चे हृदि क्रमात् नाभावाधारके पादसं
धिषु विभुवक्रमात् ६ मंत्राक्षरालिक्रमशोन्यसेत्सशदशापि च मापकं चसमस्तेन
विद्ध्याद्यथाविधि ७ इंद्रनीलनिभां नास्यत् मणिमौलिविराजितां पंचवक्त्रां त्रिनय
नां मरकतौस्तुक पौरिलीं ८ दशाष्टहस्तां लसन्मुक्ता प्रायान्नरत्नमंडितां रत्नस्तबकसं
निभदेहांमारुस्मिताननां ९ पाशांकुशाकां च मपि शार्ङ्गचापं वरं करैः दधानां वाम

CC-0. Lal Bahadur Shastri University, Delhi. Digitized by Sarvagya Sharada Peetham

द्दशासुक्रमात् तान्यांमेवविलोमान्यां भुत्स्वेऽपरिरितान् मंत्रवर्णदिशानांच तत्तत्संख्या
श्रुताःश्रुणु परस्तात्तस्य नेशानां मंत्रान्वक्ष्येयथाविधिः चतुर्विधःस्याद्विजयो द्वंद्वेस
चतुरंगके कूटयुद्धे दुर्गजेच तेषांमंत्राश्चतुर्विधाः कामरूपत्वमुदितं स्वेच्छयान्तर्हिवि
ग्रह विश्वात्तु मात्मनः शक्तिः स एको मंत्र ईरितः २७ पादुकायुगलं विद्या वैचरासंतु
पादयोः कृत्वास्मरेद्वांछितंतु देशंतत्र तदास्थितः २८ तन्मंत्रः स्यादेकविधस्तथाभ्यांज
नमीरितं येनास्मादौ निधिं पश्ये देवाद्यांश्चांतरिक्षगान् २९ खड्गश्चताद्दृशः प्रोक्तः ।
करस्थोनाहितास्कृणात् पलायिता वा पदयोः अलमेषु वशंगताः ३० वेतालाःसुरस

नित्यादि षूदिताः नलिह्य्यं वतुर्वीत षूजां प्रागवत्समापत सर्वत्र नित्यदीमंतु कुर्याद्दिन्या
ज्यतीपिवा तिलतंडुलकैर्वापि प्रोक्तं इत्यानुदीरणे विद्याकुराणां सर्वेषां स्वरव्यंजन
विंडकान् पृथक्कृत्वापि मणिते विपंचाशकं भवेतिदि तेनतल्लक्षं संख्यं तु जपेद्दियां पयो
व्रतः तद्दशांशं कुर्नेद्गो सर्वत्राक्कुरलक्षके २० प्राङ्मुखोनित्यषूजासु साधनेषु च साध
कः नित्यानामपि सर्वासां वासनायामुदीरितं २१ ततः सिद्धमनुर्मंत्री कुर्यात्सिद्धिवुकौ
तुकं तद्विधानं प्रकल्पे प्राज्ञे वक्ष्ये विद्यादिभेदतः २२ दशानामपि सिद्धानां विद्यास्त्वासांनि
दागतां संख्याता वल्लाम्लसंप्रोक्तः कुमेणासांकल्पानिव २३ विद्यादिकूटे त्वाद्ये तु बीजये

रनित्रंसाधकाः सर्वसंमताः वैटकाः सुभ्यस्तुः षष्टिस्तेषां मंत्राश्चतत्समाः तेपिनानाविधाकाराः
सिद्धास्तेषुरीश्रितं मायासंरमाश्चित्र रूपाश्चित्रात्पेस्पेत्तया नित्रां बन्धूतुपदरेषुं स्ताविद्धैकातस्य
सादने ४० विद्यायानवमार्णादि वर्णैर्वह्निसदिरितैः दशविद्याः प्रजायंते श्रुणुत्वसेश्वताः क्रमात् ४१
नित्सतोविजयं देही सुक्तासंपुटयेत्ततः विद्यासाविजयप्राख्यांभ्वतुर्द्दैकादशाक्षरा ४२ मेदेतिकामरू
पंमे देही तिपुटयेत्ततः त्रयोदशाक्षरी विद्या कामरूपप्रदेरिता ४३ नित्सदेपाडुकांदेही सुक्ता
कुर्याश्च संपुटं हादशार्णानवेद्धिया सिद्धादयाश्च पाडुके ४४ तथा नित्समदेसुक्ता देस्संजनमितीरये
त् पुटयेत्तद्द्येनाद्य हादशार्णासमीरिता ४५ ध्वनित्सेदेहि स्वड्गमित्सुक्ता पुटयेत्तथा हादशार्णानवे

ख्याताः सिद्धंते चैकविंशया। निक्षाय साधकं स्कंधे चरेद्युर्वाक्ष्यास्पते २१। विकृतांगमुखाः केचित्के
चित्केतिर्यङ्मुखांगकाः केचिज्ज्वलनादंगा वेतालाश्च जविग्रहाः २२ सर्वे पिशाचा वाक्यादस्य
शत्रून्नयसंतिव। किंकराः शीघ्रकरणा ज्ञवेद्युर्वा वदायुध २३ पिशाचास्ता हराः शीघ्राः कामरूपे
रूपविग्रहाः कुशाः कुञ्जशायाः शीघ्रकारिणः सुरसंरक्षकाः २४ तेषामेकान्तवेदिष्वां तयाते किंक
राः सदा। तैरेव प्रहरेच्छत्रून् ज्ञात्वा मनिशां रणे २५ षट्त्रिंशद्रूपसंयुक्ता यक्षिण्यो वांछितप्रदाः सु
रूपा दिव्यकन्याश्च चित्रवसनाभरणान्विताः २६ असदायायौवनाढ्याः स्रग्गालेपनसौरभैः समेता
सर्वान्नीष्टानि दद्युस्ताः साधकाय वै २७ तासां विद्याश्च षाड्विंशा दृष्टे तास्वप्रत्युविये यान्तिः सिद्धानि

शदाक्षरा यक्षिण्यो निष्टदायिका: तासां विद्या: क्रमेणस्तु स्वहीजहृयसंपुटै: नित्यद्वेमदेस्थे
ते: षड्वर्गैश्चैकनामभि: विद्या: षड्विंशदाक्षरास्ता: सिद्धादष्टुरीश्वितं तासां विद्यार्णसंख्या
स्तु स्पष्टं वक्ष्ये यथाक्रमं पंचमी पंचदशमी विंशतिश्च तयांतिमा-चतस्र पंचदशाकास्तृतीया
साष्टमी तथा त्रयोदशी साष्टदशी द्वाविंशा द्वादशाक्षरा सैकविंशश्च तद्वत्तु चतुर्दशासमन्वि
ता नवमी दशमी चैक विंशात्त हृदनंतरं ५८ चतुर्विंशा पंचविंशा सप्तविंशा तद्व्यगा त्रयस्त्रिं
शादिकास्तिस्र त्रयोदशायुता: परा: ५९ चेटकानां चतुःषष्टि स्तन्मंत्राश्च वदामि ते स्पष्टसिद्धा
स्तु तेनित्यं साधयेयु: समीहितं ६० छिन्नमोवाहको वीरो विकल: कोरक: कवि: सिंहनादोम

त्सिद्धा खड्गंदद्यात्कुशोत्तमं ४६ नित्यद्रवेतिवेतालान् देहीतिपुटयेत्तथा त्रयोदशाक्षरीविद्या
सिद्धातान्दर्शयेत्तथा ४७ पिशाचान्मेजयश्चेति श्वंनित्यमदद्रवे पुटयेत्सर्वविद्यान्तां विद्यान्त
स्तदशाक्षरी ४८ षड्विंशाक्षरायक्षिण्यः सर्ववांछितसिद्धिदाः तासांनामानिविद्याश्च स्थलेक्ष
क्रेयथाविधि ४९ विचित्राविभ्रमाहंसी भीषणीजनरंजिका विशालामदनातुष्टा कालकंठी
महाभया ५० माहेन्द्रीशंखिनीचैन्द्री मंगलावटवासिनी मेखलासकलालक्ष्मी मालिनीविश्वना
यिका ५१ सुलोचनासुशोभाच कामदासविलासिनी कामेश्वरीनंदिनीच स्वर्णरेखा मनोहरा ५२
प्रमोदारागिणीसिद्धा पद्मिनीसरतिप्रिया कल्याणदाकलादक्षा ततश्चसुरसुंदरी ५३ इतिषड्वि

कामदेश्वरी तेषां संख्या[illegible]पि तथा प्रत्येकं ज्ञेया यथाविधि चतुर्दशाक्षरास्तेषु नव मंत्राः समी
रिताः तथा पंचदशार्णेषु षड्विंशतिरुदीरिताः ७० षोडशार्णेषु मनवः पंचविंशतिरीरिताः
तथा सप्तदशार्णेषु चत्वारो व्याकुलक्रमात् ७१ विद्याक्षरे षनादृत्याण्णकराणि चतुर्दश स्व
स्वरैस्तैर्नवेत्संख्या चतुर्विंशतिद्वयं ७२ तैर्यंत्राणि सप्तसु तेषु प्रोक्तक्रमाद्यजेत् देवता
सप्तवारेषु भास्करादिषु लक्षिताः ७३ वारारम्भां सप्तमीयुक्ता मिष्टं देवीं लिखेत् यंत्रस्य
मध्यमायास्यं तत्र सिद्धिश्च पूजयेत् ७४ तत्त्रयोर्नवयोनिं च कृत्वा वादौ षट्कोणकं बहिः
कृत्वाऽष्टपत्रसप्त युग्मं कुर्याद्यथाविधि ७५ विलिख्य तेषु क्रमतो वर्णान्द्वात्रिंशदा लिखेत्

हानादः सुग्रीवो मर्कटेशानुः विडालाखोविडालास्यः कुमारः खेश्वरोन्नवः मयूरो मंगलोत्सीमो
द्विपवक्त्रः खराननः मातंगश्चनिसाचारी हयग्रीवो हकाननः सैरिभासो गजमुखः पशुवक्त्रो मृगा
ननः क्रौंचको माणिनश्च क्रीडकः सिंहवक्त्रवः श्येनास्यः कंकवदनः काकास्योदयवक्त्रकः
महोदरः स्थूलशिरा विकृतास्यो वराननः चपलः कुक्कुटास्यश्च मायावीमदनालसः मनोहरो
दीर्घजंघी स्थूलदंतीदशाननः सुमुखः पंडितः कुम्भी वराहास्यः सटामुखः कपटः कौतुकी
कालः किंकरः कितवः खलः नक्रको नयदः सिंहः सर्वगश्चेतिकीर्त्तिताः वीजद्वयपुटांतः
स्थै मदंति स्त्रवेयुतैः नामान्तिसोर्हितीयांते देहीतिपदसंयुतैः एवंमंत्राश्चतुष्षष्टिः क्रमाद्

तद्दाः सुवर्णानि वासांसि भूषणानि फलानि च ८४ आस्वाद्यानि च पेयानि भोज्यानि विविधानि
च आलेपनानि माल्यानि दद्यादाजीवितावधि ८५ आयाति सर्वदा मह्यं उत्सङ्गादेर्दिवाञ्छितं ।
इत्युक्ता निस्पृहास्तां तु पूजयेच्च जपेत्तथा ८६ अष्टोत्तरसहस्रं तु तां तां दिशां मनन्यधीः एवं ताः
सर्वयक्षिण्यः फलं दद्युर्यथेप्सितं चेटकानां तु सर्वेषां लेखक्रमेणैव एकस्मिन्नेव पर्वसुः
सिद्धाः सिद्धुः तटेन च तेषां च वर्णलक्षं तु जपेद्रक्षविधानतः मौनं दिनेषु सततं कुर्यात्सिद्धि
न्वालयेत् मध्यरात्रे सदा होमं तर्पणं च समीरितं जपो दिवा निशां होमः सर्वेषामपि साधने १०९
ने ९० चेटकास्ते समागत्य: मध्यरात्रे तिना बलाः क्षीनयेयुरमुं क्षीणं नवेदेत्ययतस्तुरः ९१

दलेषु कोणेषु तथाष्टमध्यद्वयेऽथ नः मातृकामकथाद्यां दैवि लिखेदां तत्क्रमात् तस्य कोणं
तरालेषु दलस्थाणीन्सम्मा लिखेत् अथास्य दक्षिणं त्वेवं सप्तयंत्राणि तैर्न्नवेत् सिद्धीनां यक्षिणी
नां च चेटकानां तथैव क्रुराः चेटकानां विशेषोयं मध्येष्टच्छंदसंबुजं तेषां मुख्यक्रमेणैव साधनानि
कलावधि अयोगानुष्ठाणं देवेशि यैः सिद्धैर्मत्समो भुवि इज्यते सर्वलोकेश्च सर्वतः सर्वदापि व
८० आरण्यवटमूले च पर्वताग्रगुहासु च उद्यानमध्यकांतारे मातृपादपमूलतः सिंधुतीरवने।
चैता यक्षिणीः साधयेत्त्रिशः एकैकस्मिन् वर्णलक्षं जपेदुक्तविधानतः तद्दशांशं तर्पणं च हो
मं कुर्यात्सुस्तनकैः कदंबबंधूकजपादयमारैश्च लोहितैः ततः प्रीताः समागस्य प्रसन्ना वांछि

तंत्रराजः

११०

112

पूर्णाशयः शांतानंदो निरपेक्षः कलान्वितः धनी लोलः परद्वेषी प्रेमन्दरागवयोन्वितः १००
जीवात्मा० १०१ इति सप्तदशः   अथ षोडशनित्यासु संज्ञीक्ता यास्त्रयोदशी तद्विधानं शृणु
आद्ये विद्यायाः उदिता नव १ तदंगान्यक्षरैः पास ध्यानार्थे स्यात्सुशक्तिभिः तद्यंत्रविनियोगांश्च वक्ष्ये
दं विजयप्रदान् २ विद्यायाव्यंजनैर्दीर्घस्वरयुक्तैश्चतुष्टयं शेषात्मानं च हृद्यं कुर्यात्षडंगानि करांग
योः ज्ञानेंद्रियेषु श्रोत्रादि प्रथविलेच विन्यसेत् अक्षराणि क्रमाद्बिंदु युतानान्यन्तु पूर्ववत् ४ पंच
वक्त्रां दशभुजां प्रतिवक्त्रं त्रिलोचनां नानारत्नमुकुटविन्यस्त चंद्रलेखां विराजितां ५ सर्वाभरणसंयुक्तां   ११०
पीतांबरसमुज्ज्वलां उद्यद्भास्करबिंबतुल्यदेहकांतिशुचिस्मितां शंखं पाशं खेटचापौ कल्हारं वाम

प्रतद्भाः किं तवेष्टं तत्करोमीति वदेन्निशि । तेऽप्येकं तथेत्युक्त्वा न मां मुंचत इत्यादि नित्य
शास्त्वा जपान्निरुपासीताचरेत्ततः स्मृते तमेत्य संदिष्टं साधयेयुः समीहितं शत्रूणां सम
रे तंगं प्रहारमहिते जने कुर्वंति प्रार्थितार्थानां प्रदानं स दिवानिशं आनयेयुश्च वनि।
ता वांछितास्तत्क्षणाद्ध्रुवं निश्चलीकुरुते मत्तं दंतिनं वा द्वयं नरं नित्याषोडशाके सिद्धौ।
देवर्षिपितृराक्षसैः विद्याधरैरुरगैः सिद्धैः किन्नरैरप्सरोविधैः साध्यैश्च नवनिर्यदैः शरद
शाकैर्लोकपालैस्तथान्यैरपि दैवतैः राजन्निर्वनितान्निश्च। नरैरन्यैर्मृगैस्तथा एवं श्रूय
ते सर्वदा सिद्ध समीहितसुखास्पदः दृष्टाशायो वदान्यश्च दयावान्सुमुखः क्षमी एए।

कुर्वीत प्रजां प्राग्वत्समापयेत् ललितारहिताः पंच दशनित्यास्तिथीश्वराः चंद्रखंडल
सन्मौलियुताः स्यात्तन्मयी मता १५ मायासमान्करीमश्र गतैर्नामभिर्विर्चयेत् तदावरणगा
शक्तीस्तत्समाकारदेहिका १६ अथास्य दक्षिणे नैव ताः सर्वास्तेषु प्रजयेत् तासां क्रमेणेना
मानि प्रत्येकं वक्ष्ये यथाविधि १७ नित्यानित्यावज्रदित सर्वं त्वं वतुरस्रके अंतः।स्थिताष्ट
कोणेषु प्रजयेद्क्रमविग्रहाः १८ जयाच विजयां दुर्गां नजांनजकरीमपि दीप्तां दीमकरी
नित्या मष्टकोणेषु लक्षिताः १९ तदंतर्षोडशादलेष्वः वंधि त्वोडशानिताः शक्तिस्तागंध
पुष्पादि युती लक्षिसमान्विताः २० विदारिकां विश्वमयीं विश्वां विश्वविनंजिकां वीरांवि

वाल्हा ऊर्मिः चक्रं तथाकुशांखड्गं सायकं मातुलुंगकं दधानां दक्षिणैर्द[illegible]स्ते अयोगेन्नीम
दर्शिनां अपाङ्गनेत्रिः सौम्यं द्वि सिंहोपरिस्थितां सनां व्याघ्रस्थदानिरमितः शक्तिभिः परिवारितां स
मरी ब्रजने न्येषु प्रयोगेषु सुखासनां अयोगेषु सुखासनां शक्तयश्चापि स्रजायां सुखासन
समन्वितां: सर्वादेव्याः समाकार सुखपाण्यायुधा अपि १० चतुरस्त्रद्वयं कृत्वा चतुर्द्वारोपशो
भितं शाखाष्टकसमोपेतं तत्र भाग्वतसमर्चयेत् ११ तदंतर्वृत्तयुग्मां तरष्टकोणे विक्षयहु त
दं तस्य तदा पद्मं षोडशाच्छंदसंयुतं १२ तथैवाष्टच्छदं पद्मं विकास्यावासतत्रतां तत्रष्ठस्याद्व
तांसम्यगुपचारैस्तथार्चयेत् १३ अनाज्यांस्यान्नित्यहोमं कुर्यात्तातिलतंडुले बलिद्वयंच

तंत्रराज
११२

लिकुयाग्निमध्यस्थैर्यथाविधि होमात्ससप्तवारेषु कुर्यात्पीठे स्थस्तनि: श्रीरूपवारेषायो
ष्टायां तन्मंडलत एव वै विजयं समवाप्नोति समरे द्वंद्वयुद्धके मल्लयुद्धे शास्त्रयुद्धे वादद्यूत
द्वयेपि च २० व्यवहारेषु सर्वत्र जयमाप्नोतिनिश्चितं चतुरंगुलजै: उष्ठे होमात्तं स्तंभयेदरिर
तथैव कर्णिकारोत्थै: पुन्नागोत्थैर्निम्बजै: पंचकै: कैलकैराजवृक्षजैर्मधिरोक्षवै: प्रा
ग्वद्वारेषु जुहुयात् क्रमात्सुप्तेस्तु सप्तति: श्रीक्षेषु संजनं शत्रो र्गोवान्नवति अवं शतो
नि:कवचव्रतामो ततस्सिद्धिस्तु हो मत: सर्षपाज्यप्लुतानि स्ते अपनं सेव पादयो: वृन्तुका ११२
ष्टानले मृत्यु पत्रपुष्पफलैरपि समिद्भिस्तु तानिस्ते अपनं सेव पादयो: वृन्तुकाष्टानले

२२४

क्षोभिणी विद्यां विनोदां वित्तविग्रहां वीतशोकां विषघ्नीं वांदिवुलां विजयप्रदां विनतां
विविधां विद्यां ओंकाराकारसमन्विताः २२ तदंतरदलेषु शक्तिरष्टानि तोर्चयेत ओंकारक्र
मेण गंधाद्यै नीक्लिनिम्नाग्नायोवशी मनोहरां मंगलां च मदोत्सिक्तां मनस्विनीं मानिनीम
धुरां मायां मोहनीं मुक्तां दिव्यहा एवं स्वज्या जप ध्यात्वा होमोपासनतो वशी नजनेनि
त्यशो देवी यासौ स्यात् सर्वतः सुखी श्वेतांकाक्षमतो विद्यां वर्णजं जपेद् दशी होमं रक्तांबु
जैः कृत्वा सिद्धमंत्रोदयान्वितः अयोगानाच रेमांत्री होमयंत्रविधानतः जपेन तर्प
णेनापि पूजनेन यथाविधि कमलैः कैरवैः रक्तैः सितैः सौगंधिकोत्पलैः सुगंधिशेफा

तथा बुधवारेषु शुक्लायाः सवत्सायाघृतान्वितं पूर्वोक्तफलसंसिद्धि नवत्येवव्रत
द्दिनैः तत्तद्वारेषु तत्तजनमूर्त्तीमेवकृतक्रिया सर्वत्रहोमश्चहोमार्चाजपजंत्रादिकर्मसु
तत्तल्लिप्यार्चनंतत्तद्वारेशाद्यमूजनं ४४ विधाय पश्चात्कर्माणि तानिकुर्यात्समा
द्दितः शीघ्रंतत्फलंसिद्धेनवत्येवान्यथान्यथा पिप्पलाग्नौगुरौवारे तजस्यैस्तघृ
तप्लुतैः कृतैस्तथा तत्फलाप्ति स्तद्दिनैः स्यादसंशयं तेजवराग्नौभृगुजे वारेहोमंत
डुलैः तत्सिद्धिर्विदधीतेस्यं तद्दिने स्तत्सिध्यति ४७ शमीवह्नौतजस्यैस्तु स्तु
ड्यात्कृष्णगोघृतैः तद्दिनात्तत्फलानिस्युरितिवारेषुसप्तसु ४८ विजयोनिद्दितः।८

मस्तुपंचतुर्थकाले जयास्तमथ्यग्दवारेशार्वनपूर्वकं अरातेश्चतुरंगं तु वलंरोगादितंनवेत् ते
नाद्रूपविजयोन्नया लिधनेवापिवापुनः २९ अर्कवारेर्कजेरिथ्यैः समिद्भिर्मोत्तडकवे पत्रैः
पुष्पैः फलैःकाण्डे मूलैश्चापिजनेत्क्रमात् सवर्णारुणवत्साया घृतसिक्तैस्तुमंडला
त् अरातिदिङ्मुखोन्नत्वा कुंडेत्रस्तेविधानतः पलायतेवारोगार्त्तः प्रलमेद्वानयात्वि
तः वैरीवलसमग्रोपि शौर्यमानानिन्वितोपिवौ पलाशोध्मानलेतस्य पंचागैस्तद्धृता
हुतैः होमेनसोमवारेच नवेस्तागवंनसंशयः ४० खादिरेध्मानलेतस्य पंचागैस्तघृत
हुतैःवारेभौमस्यद्भवना तदाप्नोतिमुनिश्चितं ४१ अपामार्गेध्मजेव ज्ञो तत्समिद्भिर्जुने

पंचयुक्पा त्स्वरैस्तथा अशीत्यर्णवती विद्या तैर्यन्त्राणि प्रकल्पिये प्राक्प्रत्यग्दक्षिणोदक्कद
शास्त्रनिपातनात् एकाशीतिपदानि स्युस्तेषु तानि लिखेत्क्रमात् मध्यकोष्ठे न्निधां कृत्वा प्रागु
क्तविधिनांबुतं श्रीं ह्लीं क्लींसवरेखा आ एपत्रा वा सानि प्रज्जपेतां तपासीतिपुरो विद्यां जपन्निसं
समर्पयेत् विद्याक्रमं तत्र यन्त्रे यजेत्स फलमाप्नुयात् प्राक्प्रत्यग्दक्षिणोदक्क चतुःसूत्र
निपातनात् नवानि संभवंत्यत्र कोष्ठानि परमेश्वरि त्रिभुजसेकमन्त्राणि साष्टपत्राणि संलि
खेत् तेषु मध्यस्थपद्मस्य कर्णिकायां समालिखेत् ६० नामगर्भं तु तं विद्यां तद्वदिक्ष्वष्टप
त्रके तेषामादितो ष्टौ संरक्ष्य विडनातद्वदिस्तथा कर्णिकायां तु नाम्नैकं बहिरष्टौ तथा ष्टसु

226 ११६

सम्यग्घवनात्तिथिवृद्धयोः विजयंश्शृणु देवेशि कथयामि क्रमेण ते प्रतिपत्तिथिमारभ्य

पंचम्यंतक्रमेण वै शालीभक्तकमुंजै अथवा माषैश्च होमतः ५० महिमाज्यप्लुतैस्ताभिस्ति

थिभिः सम्पवाप्नुयात् षष्ठ्यादि दशम्यंत मन्त्रान्नवघृतैस्तथा ५१ आगुल्मैर्निस्तुषैर्होमात्स्वा

गुल्मफलमाप्नुयात् तदूर्ध्वं पंचकैस्तैस्तैः समस्तैश्च तिलद्वयैः ५२ सिताज्यैः पायसैः सिक्तै

शाविकैस्तु घृतैस्तथा हवनात्तदवाप्नोति यदाहैकलमीरितं ५३ एवं नक्षत्रवृद्ध्यास्य व द्धौ

क्तौलैस्तैर्मधुप्लुतैः हवनादपि तत्प्राप्तिः नवस्थेवन संशयः ५४ विद्यायां प्राग्वदर्णानि पं

चपुंजात्सवरैस्तथा अश्लीस्पर्णवती विद्या तैर्यंत्रालिप्शृणु प्रिये ५५ प्राक्युतग्वदर्णानि

दरिद्रयापटेकृत्वा कलशेवाशरावयोः निधायनिर्ऋतिमध्येवा शायनंस्यात्रकीर्तिजे ७० अस्म
र्विखयाजाप्यं कुर्यात्तंभासुनिस्वराः सहस्रप्रोक्तकालेन स्तंभयेदखिलंदृढं ७१ शत्रोरु
द्योगरोधाख्यं मतिष्टकरणंतथा अवरारं२णोद्योगं वादेवाचंमतिरूधं ७२ एतत्साधुकृत्सु
रत्नि द्वयैरालिरमतत्रतां संध्या सुदृढजयेन्नित्यं सहस्रंप्रजपेत्तथा ७३ दीक्षकालत्रयोगेण
श्रियंप्राप्नोति पुष्कलं अथात्मज्ञजस्तंभंतु यंत्रंवक्ष्येतिवैभवं ७४ प्राग्वद्धिसमस्त्राणांपा
तेन्मादयेत्तथा कोष्टानिनवषोडशाचतुःशतमितिस्फुटं ७५ तत्वतुः कोणकोष्टानिमार्ज
येत्सैकविंशति मध्येवज्रंनवेत्यंचाशीतिकोष्टेयथाविधिः ७६ तत्वतुदिक्कविलिखेत्रिको

एवमष्टसु सल्लिख्य वेष्टयेन्मातृकाक्षरैः ६२ विलोमैरनुलोमैश्च मायाद्विजसमन्वितैः चतु
रस्रत्रमेवास्से लक्ष्मीवर्णैःसमालिखेत् ६३ एवंकृत्वा दलस्थयुग्म मानेकोणं निधायतं विद्याक्षरैर्बाध
काथ जलैराश्वश्य शर्ववत् ६४ अस्यर्मविद्यामयुतं जपित्वातैर्विक्षिप्ततः अभिषिंचेत्ततः क्रौरै
र्विमुक्तो जायतेसुखी ६५ विजयं सर्वतोऽस्या स्त्रीरक्षेषपिचसक्षसु नवयद्रवौ रिपुभिः सर्वतः
क्लेशासंतवे ६६ समरस्थो भ्रमेकीर्तिं समृध्योरप्यवाप्नये पुत्रार्थेबांछितप्राप्त्यै विप्रजन्मसु
कारयेत् ६७ एतद्यंत्रंगैरिकेण पीठेसंलिख्यतत्रतां देवीमावाह्यसंपूज्य जपेद्विद्यांतथायुतं
६८ एवंत्रिः सप्तभिःसप्त रात्राद्विश्वंवशंनयेत् राजानंवनितांमर्त्यान् त्याश्चप्राणिनोऽखिलान् ६९

स्थापनादचिरेणैवे आदितान्नाकृयंस्थानं नवसेवनसंशय ८५ वज्रस्यदिक्कोणांतराला
न्कुर्यात्रिशूलकान् दादशाष्टे स्वसंयुक्ते लिखेत्त च्छृंगमध्ययोः ८६ तत्रसंस्थाप्यगदिनं वि
द्याजस्तविक्रतिना नालस्थेन निजश्चेन तमाक्षिप्यगदीवदेत् ८७ स्थावेश्याकारणंकर्म स्थपया
नकमंतथा ग्रहभूतपिशाचाद्या अस्मा विस्थापयंतिवै ८८ यंत्रमेतद्विलिखमाश्मस्य स्वर्वस्था
पयेत्क्वचित् राज्ञो गेहे तस्यराज्ञः कुमार्गुवुतिनान्वयं ८९ स्थाने गजानां वाहानां नवकुल्यान
वस्थपि स्थानेषु स्थापितान्येत स्थर्चयेद्दिनशस्तथा ९० दिक्कुमध्येव तत्रैव रोगाः क्रूराः परे
रिताः वीक्षितुंतांजुवंनैव शक्तास्यस्तत्स्मावतः ९१ चंद्वंदनकाश्मीरे रालिखाप्तिनवे

णान्येकर्कोष्टतः सर्वमध्यस्थकोष्ठेष्वचतुर्थष्वत्वष्टयी विद्यानामोदरोकृत्वा प्राग्वद्वर्णस्त्युसंति
खेत एतदग्रेष्वतुष्कस्य स्परशांत्रिचतुरस्त्रकं ७८ विधायतत्रविलिखे न्मातृकां प्राग्विधानतः एकि
नवजैयंत्रेण विजया विजयप्रदा एतत्सोक्लेषु संलिख्य स्थापयेत्स्वोक्तरूपतः विजयं समवाप्नो
ति प्रोक्तेष्वपि चसप्तसु विलिख्याश्वत्थफलका तत्नेयंत्रं कुर्वंदनैः जपाराधनसंसिद्धं स्थापयेन्नृ
न्पवेश्मसु देशे वा तत्र दिनशो वधतेश्रीस्त्वं वला पिशाचाराक्रुसाः कृत्वाः वेतालाः सुर्नतत्रवैाष्टर
पालाशफलकायांतु विलिखेत्तद्यथाविधि स्थापयेद्यत्र कुत्रापि तत्क्षेत्रं ब्राह्मणस्यदं दृर्वो
ऋ स्थापनाज्जज प्रातीनवतिसंस्थिरा वटे विलिख्य खनन्मसत्तनं नवतिक्षवं ग्रदेवरविधानेस्य .

कृ

दैनवाः स्युः समीरिताः १०० नेत्रतत्व० १०१ इति अष्टादशः पटलः। ॥अथ षोडश नित्यासु या
षोडशी चतुर्दशी एकाक्षरा सा कथिता विद्या सा सर्वमंगला॥१॥ न्यासक्रमं ध्यानविधिं शक्तीरा
वर्णस्थिताः पूजाक्रमं साधनं च विनियोगादिकात् क्रमात् २ मूलविद्याक्षरैर्दीर्घस्वरभिन्नैः ष
डंगकं तानि तत्स्वरभिन्नानि न्यसेत् वेणुमनोवधि ३ सुवर्णवर्णां सितचीरां मुक्तामाणिक्यभूषणां
माणिक्यमुकुटां नेत्रद्वयदेरवद्याननां ४ द्विभुजां स्वासनां पद्मे त्वष्टषोडशतद्वयैः पत्रैरुपेते
स्वचतुर्द्वारिन्नसन्नयुग्मके मातुलुंगफलं दक्षे दधानां करपंकजे॥ वामेन निजभक्तानां प्र
यच्छतां धनादिकं। स्वसमानाभिरभितः शक्तिभिः परिवारितां। षट्सप्तभिरन्याभिरक्षरोत्था

पटे अनर्घ्यविद्या जप्तं तं पटं मास्त्रार्यशापयेत् दाहज्वरार्त्तमचिरान्मुच्यते तज्ज्वरेण सः अन्ये
षपिगदेष्वेवं कारयेत्त छिमुक्तये समरेषु महीपानां येवमेऽतउदारितं निःसाणपटदेन्येषु वा
द्येषु च समालिखेत् दर्द्दनाथ तन्मध्ये तां मावाहस समर्च्चयेत् विजयां विजया वाष्टेकुगपलाउये द्भजेत्
प्रसर्पीतेन तच्छब्दाकर्णनेन पलायते द्विषो दरानयो द्विषौ नाभियाति कदाचन सजीवघूतकाले
तु येवमेत द्विनिर्मितं गुलीकोऽस्य तत्कंठे वध्वा पश्चात्तु योधयेत् एतत्तद्दर्शनमात्रेण पलायंते द्विषो
दरा निर्जीवेष्णुवतयंत्रं जपमाप्नोति सर्वतः न्यासाध्यं विद्यते तेन वज्जयंत्रेण पार्वति ध्यायेद्धक्केरि
वीर्यंत्रं विद्यां वालोहिताक्षीं तदैव दासवत्तस्य वशीभवति तत्क्षणात् ९९ इति तेविजयानित्या

शान्मिथुनानि वै प्रोक्तक्रमेण सृज्य चिन्निर्गुणात्तु सर्वतः। स्वराणां तु स्वतंत्रत्वात् स्वसं
ज्ञाः शक्तयस्तथा ३० तासां नाथास्तत्सहशनामरूपाः समीरिताः मिथुनान्येवमुक्तानि। त्रिं
शद्दक्रमेणैवं तानि संसृज्य तत्तेज स्वयात्मनिजसे शिवे प्रोक्तानि देवतारूपाण्योवाशा
स्यर्थै तैर्जलैः ३२ अभिषेकात्तु तत्तेज स्वयदेव्यात्मतामवेत् वाताद्यैर्या समायांतैः षट्स
शतियुतैः शतैः ३३ पंचभिर्योजिते नित्या विद्यां तां सर्वमंगलां ततस्तस्यो वनस्पाते स्वरा
न्षोडशायोजयेत् ३४ ततः सहस्रैर्भवन्ति र्शते नवषोडश रूपाणि नित्या विद्या या जायंते
परमेश्वरि तैर्वर्णाभिर्योगांश्च फलानि च वदामि ते इतद्वयं विधयास्मावद्रिः षट्कोणमालि

नीचंद्रिकाकांतिर्ज्योत्स्नाश्रीप्रीतिरंगदा। पूर्णापूर्णामृताकाम दायिन्यः सस्वराः कलाः एताःषो
डशचंद्रस्य कलाः कलतुमीपमाः तपिनीतापिनी धूम्रा मरीविर्ज्वालीनीरुचिः सुषुम्नाभोग
दाविश्वा बोधिनीधारिणीक्षमा। एताःस्युः शक्तयः प्रोक्ताः क्रमाद्वादशान्तानुगाः नकारादिडका
रांत वर्णेश्वारीविलोमतः २५ धातार्यमा च मित्रश्च वरुणोंशुर्भगस्तथा। विवस्वानिंद्रपूषाख्यो।
पर्जन्यः समनंतरः २६ त्वष्टाविष्णुरितिप्रोक्ता द्वादशार्काः क्रमेणवै। धूम्रार्चिरूष्माज्वलिनीज्वा
लिनीविस्फुलिंगिनी। २७। सुश्रीः स्वरूपाकपिला हव्यकव्यवहे अपि। यादिक्षांताक्षरमयाः श
क्तयोदशकीर्तिताः २८ तेषांदशानांनामानि वासनोक्तानि तेशिवे। कादिक्षांताक्षराणांतु द्वावि

ह्रजयेत्षोडशाह्वये आग्नेयंत्यादितः सर्वाः क्रमादन्वर्थसंज्ञकाः ॥१५॥ ब्राह्म्याद्यालोकपाला
स्त्माः शक्तीर्द्विरिपुह्रजयेत ॥ पश्चिमादिष्वितु दिक्षु चतस्रः पीठविग्रहाः वलिद्वयं वदो मंत्र कु
र्यात्साग्नस्समापनं। जपं तु नित्यशः कुर्यादष्टोत्तरसाः सहस्रकं। आग्नतां साधयेद्विद्यां छात्रिंशल
क्षमानतः होमं दशांशतः कुर्याद्लाजाभ्यां घृतेनवा। एवं संसिद्धविद्यस्तु कुर्यात्षोक्तानशेष
तः प्रयोगानाम्नथातस्य नैष्फमयशीन्दतिः विदध्यातेन तां पीठक्रमेणाराधनक्रियाः सं
साध्य पश्चात्कुर्वीत मंगलान्मंगलीदितान् ।२०। प्रयोगार्थविवर्णाशक्ति र्वद्ये देविमृणु प्रिये। सो
मसूर्याग्निरूपाश्च तास्त्वष्टौ त्रिंशदेवताः २१ अमृता मानदा पूषा तुष्टिः पुष्टी रतिर्धृतिः शशि

त्रिरञ्चितां ड्रयोगीभ्रन्यदा निस्य सपर्यांस्तु लक्षशक्तिकां। ताशक्तिः श्चष्ठदेवेशि यानित्यावरणे
स्थिताः नडांनवानीनमांच विशालाक्षीं शुचिस्मितां। कङ्कनांकमलाकल्पां पूजयेदष्टपत्रके
कल्लांच शरणीं नित्या मम्रतां जीवितां दयां अशोकाममलां पूर्णां पुण्यान्नाग्यामथोद्यतां।१०वि
वेकांविन्नवांविश्वां विततांचाष्टयुग्मके। पूजयेदन्नितः शक्तिः डादशिण्पेक्रमेणवै ११कामि
नीं खेचरींगवीं पुराणांपरमेश्वरीं। गौरीं शिवां ममेयांच विमलां विजयांपरां १२ पवित्रां पद्मिनीं
विद्यां विश्वेशीं शिववल्लभां। अशेषरूपामानंदां मेबुजाक्षीमनिंदितां।१३। वरदांवाक्यदां
वाणीं विविधांवेदविग्रहां विद्यांवागीश्वरींसत्यां संयतांचसरस्वतीं।१४।। निर्मलांनादरूपांच।

यंत्राणि देवि जायंते तैश्चासौ सर्वमंगला एवमेवमासांतु नित्यानां यंत्राणि स्युः पृथक् पृथक् तस्मा
दासिर साध्यानि न कदाचिच्च कुत्रचित् विद्यते तेषु यत्किंचिद्द्व वक्ष्ये कोरोषतो वदेत् नाथात्मका
नि येन स्युस्तेन तानि नवक्रमैः नित्या षोडश यद्देवि विदध्या द्विनियोगकं विशाल मध्य विन्यासं
विधाय नवकोष्ठकं आग्नादिभ्यपर्यंत मादक्षिणक्रमाल्लिखेत् नवानि नवकुजाङ्ग स्तेषु रूपाणि
चालिखेत् सप्तम्या साध्यसंयुक्तं नाथान्देवीश्च लतत्क्रमात् यद्यद्विवांछितं कर्म तत्तत्तेषु विलिख्य
वै पीठे वाम्लतले वापि पूजयेत्षोडशवासरं ततः प्राप्नोति वांछितार्थं स्वात्मन्युग्रास्यदैवता ५० चक्रं
प्रकारान्तस्तीयं केदारादिषु निःक्षिपेत् एवमन्यानि यंत्राणि षोक्तानि क्रमतः शिवे ५१ वैनि

खेत् तद्बहिश्चाष्टपत्राब्जं तद्बहिस्तु त्रयं तथा कृत्वा तत्पार्श्वे द्विधा कूटानुक्रमेण तु तौ तेषां
मध्यतः साध्यसमेतं विलिखेद्बहिः पत्रेषु कोणेषु चत्वारि चत्वारि विलिखेद्बहिः २८ अष्टदलेषु २
स्वैकं पंच पंच समालिखेत् बहिर्वृत्तांतरस्थे मातृकामाययान्वितां २९ विलोमामनुलोमां च स्व
नसम्पर्कमालिखेत् अंतः षडंतरालेषु पर्यायदिनसंभवेत् ३० नित्ये लिखेद्यत्नस्तु पादक्षिप्ते
नसर्वतः एवं यंत्राणि जायंते तैः कूटैः कर्मयोगतः ३१ शतं चत्वारिंशच्च चत्वारिंश्च ततः क्रमात्।
एवमन्यानि कूटानि प्रोक्तानि विलिखेत् क्रमात् ३२ मध्ये नामसमेतानि तदन्यान्यपि तानि लि।
खेत् त्रयोदशमितैर्लक्षैः सप्तविंशतिसंख्यकैः ३३ सहस्रैश्च शतेनापि चतुर्विंशानि संख्यया

नाम्नयां ५० पूजां वक्ष्यामि ते देवि गुह्यां श्रीएकमनोदरां ॥ विशाख्याः कुलसुंदर्याः
करांगन्यास पूर्वकं ॥ अर्घ्यं तया विद्यया पवीवक्तुं विधायतत् ॥ चंदनागुरुक
पूर रोचनादरदादिषु ॥ एकेन तत्रतः सम्यगुक्तरूपमथार्चयेत् ॥ रत्नादिष्ठ स्वेष्टा लि
खप्रतिष्ठाप्यात्रपूजयेत् ॥ पूतस्यायामविस्तारद्वयेत्वेकतुरीयतः ॥ हत्वे विक्ष्यविका
नि तेषु सूत्राणि पातयेत् ॥ ६४ ॥ त्रयमंतरतो मुक्त्वा तेन द्वादशकोणकं ॥ तेषां मध्ये च वि
दध्याद्वृत्तयुग्मकं ॥ ६५ ॥ मध्यवृत्तसमध्ये तु योनिं कुर्यात्समात्रिकां ॥ प्राग्वत्तिस्रोर्चयेल्लि
ता स्वस्वकोणेषु प्रदक्षिणं ॥ ६६ ॥ अन्या अन्येषु कोणेषु पूजयेद्द्वादशक्रमात् ॥ अथात्मद
क्षिणं पश्चा ज्जलिं दद्याद्यथाविधि ॥ सप्तास्यार्के वलया केवलां ललितां यजेत् ॥ नित्यानां ल

193

मर्ध्य +

१२१

युग्मादन्नीहि षुक्तार्येषु रूक्रमेणवै परसंख्या समेतानि तिथिषु ते प्रपयं विधिः ५२ सर्वतः सौ-
ख्यकर्माणि सिद्ध्यं त्येवानयाध्रुवं वरपेषु ज्ञानसंज्ञाक्षौ सर्वजन्मरत्नशांतेषु ५३ लक्ष्मीजातीत
थारोग्य सिद्धौ रोगानिशांतिषु विजयाय समस्तापत्तारणाया नित्वहृद्ये ५४ पुत्रास्ते सर्वरक्षायै
पूजयेत्ते षुतत्क्रमात् गजाश्वगोष्ठाजमहीषीणां विवृद्धये तेषां रोगादिपीडासु तत्स्थास्वेव य-
थाक्रमं। निर्मायनवयानि तत्रतत्र्वयोचितेवां तेषु ते शुक्रकार्येषु तत्तत्संज्ञा ते देवनवषका
रचुक्तानि षीडशाद्यथमादिषु तिथिषु पीठरूपाणि तत्रतां सर्वमंगलां पूजयेत्कांक्षितावाप्तये
धर्मे सर्वदायजेत् एवमेषा महासिद्धि करी पूजाजपादिना लघुयंत्रक्रिया मासांपूजां २
जां सर्वार्थसिद्धिदां। पूर्णामनति विस्तारां मंगलां वृद्धिमेशिवदेवर्षि सिद्धगंधर्वयक्षदेवांग

षु यंत्रेष्वर्चनमीरितं ॥ एतन्मध्यप्रकारं ते यंत्रं सर्वार्थदायकं । तेन तत्रोक्तमखिलं साधयेद्वज्ररू
पिणी । तद्वज्रं द्विविधं प्रोक्तं कोष्ठकोणात्मभेदतः ॥७६॥ कोणात्मवज्रनिर्माणे प्रयोगाः परतः
शिवे ॥ तयोस्तु कोष्ठरूपं तु वज्रं वक्ष्ये यथाविधि ॥७७॥ यत्साधके सितावाप्तौ सुरांघ्रिपसमो नवे
त ॥ प्राक्प्रत्यग्दक्षिणोदक्क चतुर्विंशतिसूत्रतः ॥७८॥ नवविंशतिभिः पंच शतं कोष्ठानि ते भुवे ॥
कोणेषु मार्जयेत्पङ्क्तिः षष्टिकोष्ठानि पूर्ववत् ॥७९॥ शिष्टेषु वज्रकोष्ठानि पंचषष्ट्याशतद्वयं
॥ तेषु भागत्रिकोणानि चतुर्दिक्षु चतुष्टये ॥८०॥ कोष्ठे विंशतियाश्च मध्ये वासारेखात्ययदक्षिणे ॥ प्र
देशगत्वा विलिखेच्चित्रादिलिपितां तकं ॥८१॥ मध्येवशिष्टं यंत्रस्य तं चतुर्विंशतिमालिखेत् । लिलितं

लिताद्यानां षोडशानां च नामतः। नित्यासप्ताङ्करीतिसु विद्याऽजास्तु सर्वदा॥ तानि षो
डशविद्यानि नित्यास्ताः षोडशार्चयेत्॥ तद्विद्याङ्करसंख्यां तु शृणु वक्ष्ये यथाक्रमं। अथ
मायायाश्च सप्तम्या विद्यास्यात्षोडशाङ्करी॥ ७०॥ द्वितीयायाश्चतुर्थ्याश्च चतुर्दशाक्ष
रैः तृतीयायाश्च षष्ठ्याश्च दशम्या दशपंचकं॥ ७१॥ द्वादश्याः सप्तदश्याः पंचदश्याक्र
मेण वै॥ पंचम्याश्च नवम्याश्च त्रयोदश्यास्त्रयोदश॥ ७२॥ एकादश्यास्तु साष्टम्याः षोडश्या
द्वादशोदिताः॥ अस्मिन्नेवार्चयेच्चक्रे चतुर्विंशति नित्यस्तथा ७३ सविंशति शताविद्याज
पेत्तास्ताश्च सिद्धये॥ अन्याः सविंशत्सशतं तैर्यंत्रेष्वेव ऽजनं ७४। आसाऽजाजपाद्ये

तंत्रराजः

१२३

125

प्रयोगं सर्वपावनं दारिद्र्यवनदाग्निं पापाब्धिवडवानलं ॥ ८२ संकोचध्वांतमार्तंडं संतोषाब्धिविधूद-
यं ॥ गुरुरूपां सुरसंसिन्यां विद्यां नित्यं समाहितः ८२ मौनीजपेत्समस्तैश्च पूजयेत्सोरनाचितैः ॥
तर्पयेत्सलिलैः सिद्धा गामिनैर्युक्तवैः शिवैः सोरनाद्यैस्तिलैः शुद्धैः स्तंडुलैर्विधिवद्धुनेत संस्थाप्य
कुंभप्रोक्षांबु पूर्णं संजप्तमंत्रितः ॥ समस्तं तत्क्रमादेक वारं तैरभिषेकतः ॥ घोरातिचारकृत्यादि-
डः खेचरीमुच्यते क्षणात् ॥ भूतप्रेतपिशाचाद्य स्मारराक्षसयक्षकाः ॥ कुमारागुह्यकावीरा डाकि-
न्याद्यातिदारुणाः विमुच्यंते क्षणाज्जाताः प्रयात्येवान्यतः क्षणात् ॥ समुद्रगासरितोयेताः समाव-
र्तयेत्स्थिताः ॥ कंचमात्रे मंडलात्तु प्राग्जन्माद्यैर्विमुच्यते ॥ तथैव घृतहोमेन तर्पणाच्छ्राब्धिवारिभिः ॥

१२३

साध्यगर्भं तु विलिखेन्मध्यकोणतः। एवं यंत्रं समालिख्य शिलालो दक्षिणा दिशु।। संस्थाप्य कुत्रचित्स्था
ने पूजये द्वांछितासये।। यस्मिन्देशे वज्रयंत्र स्थापितं योजनावधि।। मंगलान्येव जायंते नामंगलकथा
न्भवेत।। पूजाचक्रेचतासांतु नामानि प्रतिकोणकं।। विलिख्य मध्ये ललितां साध्यगर्भां समालिखेत।। व
हिर्वृत्ते मातृकां च तच्चक्रं स्थापयेद्भुवि।। तेनापि पूर्ववत्प्रोक्तं देशेनस्यादनर्थकं।। तस्मिन्सर्वत्रसंति
ष्ठतां विद्यां सर्वमंगलां।। मध्ये साध्याक्षरो वेतां स्थापयेत्तत्फलाप्तये।। प्रागुक्ते वज्रयंत्रे वा वादशारे पि
वा शिवे ८८ संस्थाप्यकं नंतत्पूर्णं त्रकूटकाथपूरितं।। विद्यया विधिवत्कार्ये रत्निभिर्वेकालेः शुभैः।। ८९
जन्मर्क्षेषु विशेषेण समस्तापत्सशांतये।। पूर्वसंवत्सरे पृष्ठे च ग्रहरोगादि शांतये ९० तथान्यदपि देवेशि

तः षट्करांगगाः ।। व ज्वलज्ज्वलनसंकाशां माणिक्यमुकुटोज्ज्वलां षड्वक्त्रां द्वादशभुजां सर्वाभर
णभूषितां । पाशांकुशौ खड्गखेटौ चापबाणौ गदाधरौ ।। शूलवज्रौ वराभीती दधानां करपंकजैः स्व
समानाभिरन्विताः ।। शक्तिभिः परिवारितां ।। चारुस्मितलसद्वक्त्र सरोजांनीरुणोन्वितां ।। ध्यात्वैवमुपचा
रैस्ते स्वर्चयेत्तांतु निस्वराः ।। चतुरस्रद्वयं कृत्वा चतुर्द्वारसमन्वितं । सशास्त्रमष्टपत्राब्ज मंतरष्टास्रकं त
तः षट्कोणं मध्यतस्तस्मिंस्त्वं विधयात्राशिवां यजेत् ।। इच्छाज्ञानक्रियाशक्ती स्वर्चयेत्त्र्यस्रगाः क्रमात् ।।
डाकिन्याद्याश्च षट्कोणे षट्सु स्युर्घस्मरादिकाः ।। घस्मरा विश्वकवला लोलाक्षी लोलजिह्विका ।। सर्वभ
क्षा सहस्राक्षी निःसंगा संगतिप्रिया ।। २० ।। बहिरष्टच्छदे ह्येताः पूजयेच्च वदक्षिणं । आदित्यानवमेयां

126

एवंसकलकंल्याणं संप्रोक्तासर्वमंगला ॥९५॥ नामानुरूपान्नजतांकृपयाफलमी प्सिताः अस्मिन्नेवा
र्चयेच्चक्रे चतुर्विंशतिनित्यया ॥९७॥ सविंशतिशताविद्या जपेत्तास्ताश्चसिद्धये। अन्याः सविंशत्स्तश
शतंतेयंत्रैश्चैवपूजनं ॥९८॥ आसांपूजाजपाद्येषु यंत्रेष्वर्चनमीरितं॥ एतन्मध्यप्रकारंते यंत्रंसर्वार्थ
दायकं ९९
क्लिश्यप्रसादतोनित्य दर्शीसादनतोपिवं ॥१॥
रसतत्व०२०२ इतिएकोनविंशः पटलः॥
अथषोडशनित्यासु पंचदश्युदितातुया॥ तद्विधाने
श्र्लेक्ष्णाड्डे ज्वालामालिन्युदाहृता॥१॥न्यासंध्यानंतथाशास्त्रीः पूजामपिवसाधनं॥यंत्राणिविनियो
गांश्च फलानिचश्र्लेक्ष्णक्रमात्‌ २॥एकहृय चक्रः पंच चतुष्टयदशाक्षरैः॥कुर्यादंगानिमूलार्णैस्तादि

227

तस्यान्तो लिखेत्॥ शिष्टमेकं लिखेन्मध्ये साध्याक्षरसमन्वितं। एवं यंत्राणि जायंते दश तेषां मतुक्र
मात्॥२०॥ विनियोगात्फलावाप्ति उवक्ष्यामिस्फुटंप्रिये॥ येरिष्टमखिलंज्ञात्वा सयत्नात्साधकोथवं।
द्वितीयादीनियंत्राणि मातृकार्णयुतानिवै॥ क्रमान्नवग्रहाणांस्तु स्वस्वद्वारेषुतद्दिशि॥ तेषुदेवर्च
नात्प्रीताः स्वनिष्टंतेनकुर्वते॥ राहुकेतू स्थितौयत्र तद्वारपधिपवारकौ। षडष्टास्मांतरालेषु ग्रह
द्वितीयया। विनक्षत्रान्नजनेसम्यक् ज्ञीणयामीतिसंलिखेत्॥ आद्येतुयंत्रेसंलिख्य पीठक्रमम
ध्यावयेत्॥ सर्वेष्वपिचवारेषु सर्वेषांप्रीतिसिद्धये।२५॥ अनिष्टशांत्यैनियतं मर्चयेत्तान्ग्रहान्प्रिये। एवं
यंत्रेषुदशसु पूजितानिसमयासदा॥२६॥ प्रीताः क्रूरा अपितथा क्रूरस्या अपिसर्वदा॥ सौम्याः सौम्य

व् स्वर्णरूपां ज्ञरासदां। सर्वासंसिद्धिरूपांच पावनामेकरूपिणीं॥ बहिर्द्वारिषु कोणेषु पूजयेत्पाण्डुरीरि
ता:।।१२।। जागवल्कपर्णं श्रूकेता मुल्काजीक्लक्रमाद्यजेत॥ बलिहोमावसानां तमिति सम्यक्समीरिता॥१२
अष्टलक्षं हविष्याशी जपेद्धियांजितेंद्रियः ततो दशांशं तर्पणंच होमं कुर्याद्‌गोघृतैः॥एवं संसिद्धमंत्रं
स्तु कुर्याद्यंत्राण्यनुक्रमात॥ पूजाचक्रे बहिर्वृत्त चतुरस्त्रे त्वखंडिते॥ विधायतत्र विलिखे दक्षराणि
यथाविधि।सर्वमध्ये तारगर्भे शक्तिमारमासमन्वितं त्र्यंचत्रिषु कोणेषु षट्सु षट्सु यथाष्टसु।।अ
ष्टकं बहिरप्येवं वासे दिक्षु नवक्रमात।।एवं मूलाक्षरैः कृत्वा: यंत्रं तेनैव साधयेत।समस्तं वांछितं
पूजा धारणा स्थापनैः शिवे॥अकारादि क्षकारांत वर्णेषु स्वरयोगिषु चतुष्टयं प्रोक्तयंत्रं वर्णैस्त

मन्त्रपर्योदीरितक्रमात् ॥ आवेशपरीगिणां रोगं श्वेतत्कारणं सत्व ॥ डीत्कालतत्सकलं तस्य निदेशा
दप्ययान्तिच ॥ अथ मंत्रीकपालस्य मध्यस्थं तापतेऽग्निशि ॥ जपन्विद्यां स्मरन्साध्यां सद्य आकृष्य
ते ध्यसा नीतिलज्जाभिमानादि रहिता वेपितांगिका । निरस्तेतरसद्भावा मन्मथार्तानियातिसा ।
तद्वच्चतुष्कपालस्थं तापयेत्सुजपेत्तथा ॥ राजानं राजपात्रं वा तथान्यं वापि कंचन । विवेकविधुरा
मूढा स्वस्वजातिकुलक्रमाः ॥ वशगा दासवद्भूत्वा तिष्ठंत्यामरणाद्ध्रुवं ५० सर्वासामपि नित्यानामु
पदेशोऽयं तं गुरुः तत्सचक्रस्य मध्यस्थं वीक्ष्य विद्यां जपान्वितं ५१ वह्निज्वालपरीतांगं नाशयन्तिं द्वि
षाण्येपि ॥ ततः षष्ठा नित्याकर्षे मनसा वाग्वदात्मनि ५२ एवं कृते क्षणादेव विसंज्ञो निपतेद्भुवि ।

गतानां च फलान्येव वितन्वते॥ दशास्वपि च यन्त्रेषु दरदैर्गैरिकैस्तथा॥ लिखिते चर्चिते चैवं कुमारं कन्य

कां तथा। सुश्वेतावयवां मुग्धां स्नातां धौताम्बरां शुभां॥ तथाविधं कुमारं वा संस्थाप्यात्मकर्मविद्यया स्पृष्ट

शीर्षो जपेद्विद्यां शतवारं तथार्चयेत्।। अस्त्रैरेरसलैः शुभ्रैः सौरभ्याढ्यैरथापि वा। २०॥ दद्यात्तु गुग्गुलुधू

पं च यावत्कार्यावसानकं॥ ततो देव्यां समाविष्टे तस्मिन्संभ्रमनर्त्तितः॥२१॥ ततस्तामुपचारैस्तैः प्रागु

क्तैर्विधिवच्छ्री प्रजपेत्तां ततः पृच्छेद् दत्तीष्टं कथयेच्च सा। २२। भूतं भवं भविष्यं च यदन्यन्मनसि स्थितं

॥जन्मान्तराण्यपेतानि सर्वं साक्षज्जितावदेत्॥ ततस्तां प्राग्वदभ्यर्च्य स्वात्मन्युद्वास्य तां जपेत्। सहस्र

वारं स्थिरधीः पूर्णात्मा विहरेत्सुखी। तथा षट्कोणकोणेषु मध्ये चालिख्य दारकं तत्र संस्थाप्य गदिन

प्रथमं त्रिशिवे ॥ श्रीदेवि रचिते पट्टे फलकायां शिलातले । ५१ ताम्रतले वा समे शुद्धे श्रीखण्डागरुविवर्जिता दे
वीमावाह्य तत्रैव पूजयेद्भक्तिनिर्वृता । ५२ ॥ दिने दिने त्रयं सप्त वासरं पक्षमेव वा । मासं मण्डलमि
त्येवं क्रमादिष्टमवाप्नुयात् । ५३ वैरूप्यमाकर्णनस्तंभं नियमं लब्धमीप्सितं ॥ अत्यन्तं सकलं लिङ्गमवा
प्नोति स्पर्शनाद् ध्रुवं । ५४ ॥ तदाद्योङ्कारगदान्सर्वान् जेदन्यानि चाखिलान् । साधयेत्स्वयमेनैव यन्त्रेणाय
ततः शिवे । ५५ द्वितीयं दशदैः कृत्वा द्योक्ते स्वङ्गते रवौ ॥ पूजयेत्प्रोक्तकालेन फलान्युक्तान्यवाप्नु
यात् । ५६ त्रिलिखराजते पट्टे जपित्वा दिनशः स्मरन् । सहस्रवारं तां नित्यां विधान्तरासितां बुधिः ॥ ५७
स्नानं पानं पाककजातं कुर्यात्तिक्तदिनं ततः । प्रमेहे त्रिविधे घोरे मूत्रकृच्छ्रे सुदारुणे ॥ ५८ अश्मरी

ततस्तमुत्थाप्य मुखे क्षिप्त्वाग्रौं चुम्बदेत्ततः एष वेधस्त्रियाप्रोक्तः सद्यः प्रत्ययकारकः शाक्तशा
म्भववेधाख्यं द्वयोरात्मैक्ययामलात् ॥ शिष्यस्य मूलाधारादि स्थानेषु ब्रह्मरंध्रके स्मरन्दाहार्णका
न्स्मृते मुक्त्वा प्रावडदीक्षणात् विदधुः शाक्तवेधं तु देशिकाः सिद्धविद्यया । शाम्भवं तु महेशानि
वेधमकुलविग्रहं । तूष्णीं संस्थापितं शिष्यं तत्सचक्रे तदात्मना । स्वयं प्रविश्य तद्देह मेकीकृत्य पुनः स्व
के ॥ समागत्यात्मरूपेण तदात्मानं विभावये ॥ कृतन्यासजपार्चस्तु तत्तनुं वह्निनादहेत् ॥ सादेव ।
शाम्भवो वेधः । प्रोक्तः प्रागेव यामले । इति वेधत्रयं प्रोक्तं भावनासिद्धिसूचकं । यामलेतु विशेषो
यं विद्धि पञ्चाङ्गुरीक्षितं ॥ ज्ञानमन्त्रसकलं संक्रमेतेन तत्सम ५० रक्तचंदनपंकेन लिखित्वा

लिखे

लंबान्य दतिष्ठांस्थ्यंतयेद्ध्रुवं॥६६॥सप्तमंचंदनैरिंड मिलितैराद्रि॒स्तथा।तत्रार्चयेनित्यशस्तां सं
ध्यासुनवनेतिजे।६७। तद्दिनैरिंदिरातस्य सर्वलोकातिशायिनी॥नवत्येव मदेशगानि विविशा
येवशस्त्रय:।६८॥अष्टमं त्वगुरुक्षोदै रालिखेत्फलकापुटे पीवेवातत्तांदेवीं गुरावुच्चगते दिने
।६९।तच्चकालेस्फुरन्ति प्रसूनैस्त्र्यैस्तथा।वासांसिविविधानि भूषणान्युथवानुयात् ७० मृ
गस्वेदैस्तुनवम मालिख्यास्पर्शतत्वेतां।तत्रलिशीब्रजेद्यत्र कुत्रापिजनसुंदरि।७१।सर्वेतंगु
गुरुवकुहा वशेस्युर्वनितायदि॥तदिष्टसाधिकाया वज्जीवमस्यानुनावतः।७२॥विलिखेद्दश मं
श्रीखंडम: सर्वैस्तथैकशः यद्यतैरीरितंसर्वकार्यमेत्सु साधयेत्॥श्रीखंडेपुदशसुश्रीखंड द्रवैर

भूतपाल्यादि रोगैर्मुक्तः सुखी भवेत्। जीवेच्च सुचिरं स्वस्थमनो नीरोगः स्वस्थमानसः।[५९] तृतीयं गौरि
कैः कृत्वा वैरीनक्षत्रं कुजे॥ तल्लेन्दुमौ ततः स्वात्मा तत्राग्निं ज्वालयेत्तदा॥६०॥ भौमस्कैस्तेवा
सरे वैरी दाहज्वरगदादिभिः। नतग्रस्तस्य सलिल प्रक्षिपेच्चेद्धि नरपालि॥६१॥ चतुर्थं रोचना पंके रा
त्रिस्थ भौमस्य भूजनात्। प्राप्नोति विजयं भौमे थ खिलेषु सुनिश्चितं।६२। वादे बुद्धिविशेषभूते सदे
भन्नेषु सर्वतः सर्वपूजायितः सर्वे नवंसेतस्यवैनवात्।[६३] पंचमं कुंकुमेः कृत्वा तत्र तत्पूजनादि
नैः। वशेन वंतिमनुजा ददति नौ वाजिन स्त्रियः।[६४] षष्ठं हरिद्रया त्रिस्थ। कर्पटे नामसंयुतं॥ मंदोच्चं स्था
पयेत्क्वापि सुवहत्यिषि काउटे।६५। शत्रोर्जिह्वां गतिं रोधं दिव्यं राज्ञां समुद्यमं। बोधिज्ञां सक

शुद्धशायंत्रेषु प्रत्येकं त्रित्रिवासरं [८२] पूजयेद्देवमर्थेन धनधान्यसुवर्णादिभिः। सम्पूज्यो जीवति चिरं मरोगः
सुमनाः भुवि। ८३॥ षड्शीर्षोऽयं दलेशस्त्वेकोऽत्रैव दलेऽथवा। तद्दिनेषु तच्चक्रेषु कालेष्वेतस्त्वनात् ८४
तत्तत्फलदाः सुसंप्रीताः कलायंत्रस्थितंश्चैवतं तथा तर्पणाद्यैर्मात्स्यं जपदानादिना प्रिया ८५ नवस्वपि
चक्रयंत्रेषु नवग्रहमयत्वतः। तत्र क्षौमं विलिख्यांतः पूजयेद्वैरिमर्दने। [८६] रिपुनामयुतान्युक्त्वा न्यालि
खरविचंद्रयोः उपरागे समेत्य सौ दिनशीलयमादृशुः॥ विद्याक्षरौघरोवधीतांतु प्रत्येकं कर्षम
र्पितं। तांडेन वेष्टंगवे खारिमाने क्षिपेत्ततः॥८७॥ विद्ययासंस्कृतेवक्रो ततस्तज्जदरे स्थिते। घृ
तेन विद्यया कृत्वा तत्कुस्मादाय तत्र वै॥८८। यंत्राणि दशनिष्पाद्य तत्र देवीं यजेत तथा। ततस्त

लिखतेथवा। संस्थाप्य कुंभं विधिना जपित्वोच्चेष्टदेवता॥ अग्निबिंबेत्तुद्रस्य दोषस्थानस्थितेः फलं
तन्नवेक्ष्य तमेवस्मा देवं यंत्रे यशोषतः। तथा तद्वद्वैतस्रजां होममन्नाज्यपायसैः। निवेद्यंवप्रणामार्घ्य युतं
दद्यात् क्षिवात्मवान् तत्तद्ग्रहार्तिशुद्धिप्रं तेग्रहास्तत्प्रनावतः। एकादशास्थफलदा निस्पृशीयजनादपि
७७ सुवर्णै रजतैर्वा तद्यंत्रेषन्यतमं शिवे॥ विलिख्यान्सर्व्यतां द्दृष्ट्वा विदद्यात्सुहृज्जितं॥ षोडशाब्द।
शतवषट्त्रिनिष्कप्रकल्पितं। नित्यावकस्य नित्या नामेकां प्रजपितुस्तुवा। दद्यात्त गंधादिनार्च्येतां
प्रणम्यग्रहविग्रहं॥ पश्चिमाभुस्वमासीनं तस्मै प्रोक्तविधानतः ८० विद्याजसांबुपानेन वर्धते बुद्धि
गोऽनलः। तुल्यैव जवरे स्पर्शा जपादपि सुनिश्चितं। मेषादिराशिगेभानौ मासे शुद्धदशास्वपि। प्रोक्ते

तान्येतानि विलिख्य वै । स्पृशन्त्वियां जपेल्लक्षं तद्वर्णैःकृतसंपुटां ॥ तत्तोयस्नांडे दिनशो निक्षेपक्रमपू
जनं ॥ तत्तोयैःपानपाकाभिषेकतोऽनवतिक्रमं ॥ अदीर्घजवरागेस्त्र ऽपजन्माछकृयेनवै ॥ जायते
परमेशानि नित्यानां वै नवादिति ॥१००॥ श्लोकतत्व· ८०१ इति त्रिंशतितमः पटलः । अथषोडशानित्या
सुया विद्याषोडशी शिवे ॥ प्रोक्ता तत्कल्पमधुना श्रृणु सर्वार्थसिद्धिदं ॥१॥ विद्या प्रागेव कथिता तदं
गन्यासंसंयुतं ॥ ध्यानं शक्तीः पूजनं च साधनं तत्फलानि च ॥२॥ होमतर्पणयंत्राणि भावनै कथया
मिते ॥ उपायैः पंचभिस्तैस्तैः साधयेदखिलेप्सितं ॥ विद्याघवायुनाकुर्या दीर्घस्वरयुजाक्रमात ॥ षडं
गानि यथा पूर्वं मातृकां विन्यसेत ॥ उद्यदादित्यबिंबाभां नवरत्नविभूषणां । नवरत्नकिरीटां

न्नस्मसंगृह्य निदध्याद्दिनशोधयेत् ५० तन्नस्मसर्वरक्षार्थं त्सर्वाभिरपिसाधयेत् ॥ गदवीरयद्वानिष्ठ
केशानस्मुच्छ्रतन्द्रौ नित्य शीघ्रमरणं देह श्रीखंडाद्यैर्विलेपनं नकुर्णंसर्वकुत्सादिज्वरितानि वितेज
कं । वेष्टाक्षरेषु दशसु व्यंजनैः सप्तभिः पृथक् ॥ स्वरत्रयं क्रमाच्छंज्मा तेन तान्येकविंशतिः । ५३
त्रिकोणद्वयमालिख्य वा ह्यन्यांतरयोगतः ॥ तदंतर्वृत्तमध्यस्थं षडस्त्रं च विध्यस्य तु ॥ नाम्नाद्यं विलिखे
न्मध्ये षट्कोणेषु षट्क्रमात् । विलिखेदग्रमारभ्य प्रादक्षिण्येन पार्वति ॥ ५५ ॥ त्रिकोणांतर
तो लिखेच्चतुर्दशा तथा क्रमात् ॥ शिष्टे साध्याक्षरं तद्वद् लिखेत्सप्तदशास्वपि । ५६ ॥ क्रमेणमध्येत्व
न्येषां निवशादेकविंशतिः ॥ नवं तियंत्राणि तथान्यैः कुर्वन्ति प्रवर्तते ।५७। त्रिकोणाकारकेपदे

ग्गोपि श्रीमान्सौख्यासुखी भवेत् ॥ मधुरत्रयसंसिक्तै रक्तैरंबुजैः श्रियं आप्नोति मंडलं होमात्सिते
स्तोत्रमहद्यशाः ॥ क्रीडाक्षेत्रस्थलैरक्तैर्हवनात्सौख्यकालतः । सुवर्णं समवाप्नोति निधिं वा वसुधां तु वा
ह्रीरक्तैः कैरवैर्होमात् सौख्यं कामसमवाप्नुयात् ॥ धान्यानि विविधान्यास्तु स्त्रुतगः स्तनवेन्नरः आज्य
क्तैरुत्पलैर्होमात् सौभाग्यं समवाप्नुयात् । तद्वत्क्तैरपि कल्हारैर्हवनाद्राजवल्लभः ॥ पलाशपुष्पैः स्विन्नाढ
घृतैः स्तत्कालहोमतः ॥ चतुर्विधं तु पांडित्यं लभते नात्र संशयः । लाजैस्त्रिमधुरोपेतैस्तत्कालहवनेन
वै कन्यकां लभते यत्नात् सर्वसद्गुणसंयुतां ॥ १९ ॥ नारिकेलफलक्षोदं ससितं सगुडं तु वा क्रीडा
क्तं जुहुयात्तद्दयितां लभते नवम् ॥ २० ॥ तथैवान्नाज्यहोमेन सतंडुलतिलैरपि । प्रसूनै रक्तैस्तद

व विद्रुमहारांशुकोज्वलां।५ चतुर्भुजां त्रिनयनां स्मेरविस्मितलसन्मुखीं। सर्वानंदमयीं नित्यां समस्तेप्सितदा
यिनीं।६। चतुर्भुजां भुजैः पाश मंकुशं वरदाभये॥ दक्षिणां मंगलापद्म कर्णिकायोनिमध्यगां॥७॥ तत्र क्रि
निश्चतत्त्वके तथैवार्चनमीरितं। नवयोनावष्टवर्ग युक्ताद्यास्मादिकायजेत्॥८॥ इच्छाज्ञानक्रिया श
क्ती स्वर्द्ययेत्मध्यकोणतः हेतीश्च परितो देव्याः पूजयेत् कुजांतिकौ॥९॥ सर्वासामपि नित्यानां ना ना
न्देमास्तु पश्चिमे। पूजयेत्तु तदाकारा स्तत्तन्मंत्रैर्यथा विधि।१०॥ गुरुमंडल पूजादि साधारणमुदीरि
तं। सर्वासामपि नित्यानां यदास्यास्पंदजा इमाः।११॥ सायनं वेद तथा प्रोक्तं तदंगद्वनं तथा। एवं सं
चिंतिता विद्या विनियोगाय कल्पते॥१२॥ काम्य होम विधिं वक्ष्ये श्रफल सर्वार्थदायकं येनाति मंदता

स्तवराजः

१३२

134

ल्लतेनुपमांलक्ष्मीमपिवापिष्टचेतनः सौवीरस्तैस्तुकार्पास बीजेस्तत्कालहोमतः अर्द्धेंडुकुंडे

नियतं विहिताप्पवोवैकें॥ अरिष्टपत्रैस्तद्दीहीजै स्तैलाक्तैस्तैस्तथाकृतैः॥ म्हस्कबीजैर्बिंबतैलसि

क्तै र्होमाल्लिहंतिताम्॥३१॥ रोगार्त्तास्तुरगास्तद्वत्सं बगमैजनैध्रुवं॥ अर्कबीजैस्तुतैलाक्तैर्होमःस

र्वविनाशनः करंजबीजैःसंसिक्तै र्होमाद्वैरीपिशाचवान्॥ तथैवाकृतरक्तता पंचागद्धवनादपि॥ नि

बतैलाप्लुतैस्तद्वज्जुमबीजस्तुहोमतः तद्दिनैःस्यादपस्मारी वैरीभवतिनिश्चितं॥३४॥ अरातेर्जन्मन

क्षत्र वृक्षंधनगतेनले॥ तद्योनिपिशितैस्तैश्च हवनस्तुकडिपी॥३५॥ भल्लातकबीजैःसर्षपा॥ तैलाक्तैर्हवनात् १२२

र्मम्मरात्रके दाहज्वरेणग्रस्तः स्यादरातिस्तद्दिनैर्ध्रुवं॥ एवंनिग्रहहोमेषु स्वरस्कायेतथान्यहं स्निग्धैः

तथा॥जायंतवैरिणःकष्टरोगादिह्वविलोपकाः॥मरिचिसर्षपैर्होमा तैलाक्तैः ३८

तथाबंधूकसंभवैः।२१।सितैःप्रसूनैर्वाकिंशुकैर्हवनात्समवाप्नुयात्॥ सितरक्तैस्तु मिलितैः रा
सुरोगमवाप्नुयात्।२३।ह्रवीजिकैस्त्रिमध्वक्तैर्हवनात्तु जयेत्प्रदान् तथागुडाज्यमाहोमेन पायसेनाति
लैनच॥२२।श्रीखंडपंकर्पूरं मिलितैः शतपत्रकैः। हवनाच्छ्रियमाप्नोति यावत्तदन्वयगान्नवेत्। कुंकुं
मंहिमतोयेन पिष्टा कर्पूरसंयुतं तत्पंकमर्दितैर्होमात्कल्हारैर्विकस्वैः शुभैः २५ राजकल्पः श्रि
यान्नरा। जीवेद्वर्षशतं भुवि॥ निःसपत्नो निरातंको निर्द्वंद्वो निर्मलाशयः। इक्षुकांडस्य सकले द
वनाद्धनमाप्नुयात् तथैव करवीरोत्थैः प्रसूनैर्रक्तैः सितैः॥२७॥कौशाक्तैः पाटलीपुष्पैर्हवना
द्दर्शयेद्धुवः तथैवपंकजैर्होमाद्रूपाजीपावसंनयेत्॥२८॥सरूपवत्सासितगोक्षीराक्तसितहोमतः

ईशांतरद्वंद्वे च तालेशक्तियो दिलान् ॥४६॥ ससाध्यकर्मवर्णौ च बहिरीशांतरद्वये । मातृकां विलि
खेन्मायाबिंदुयुक्तां क्रमोत्क्रमात् ॥४७॥ एवं वह्निंशति विधं यंत्रं कुर्याद्विचक्षणः पुरस्तात्तु शते
नापि बद्धाकूटैर्लिखेत्सुधीः ॥४८॥ प्राग्भ्रस्यग्दक्षिणोदक्ष सूत्राण्यष्टादशक्षिपेत् ॥ तेस्तु कोष्ठानि जायंते
नवाशीतिशतद्वयं ॥४९॥ तत्र कोणेषु कोष्ठानि द्वात्रिंशन्मार्जयेत्तथा ॥ ततो वज्रं तवेन्मध्ये त्वेकपंचाश
दात्मकं ॥५०॥ अस्यदिक्षु त्रिकोणानि विदध्यादेककोष्ठतः । मध्ये कोष्ठे लिखेद्धियां साध्याख्याकर्मसंयु
तां ॥५१॥ त्रिकोणेषु तु तत्कूटान्यालिखेत्सायकं वैतथा ॥ प्राग्वदास्य विलिखेत्सादक्षिणप्रवेशतः ॥५२॥ एतद्य
द्धंमद्धयं तं समस्तापन्निवारणं समस्तानीष्टदं सर्वविजयश्रीप्रदं शुभं ॥५३ सप्तविंशतिकूटानि यंत्रा

१२२

संग्रामस्सिद्धये जपहोमादि कारयेत्। मृत्युंजयेनवातत्तत्प्रयोगस्थांनिरेववा। विद्यानिरन्यथासिद्ध मंत्र
मप्याशुनाशयेत्॥ अणुक्त्वानांतुकुर्वीत निग्रहं स्वस्वरोधतः। वितानयावानकदाआचरेच्छूतिकामुकः ४०
नित्यात्क्लिन्नाविद्यौ प्रोक्तैस्तर्पणैस्तानि साधयेत्॥ अनयाविद्ययाकर्मण्पिद्रोषेण महेश्वरि ४१। अथयं
त्राणिवक्ष्यामि नानातिष्टप्रदानिवै यैः सर्वैस्सर्वदासर्व सन्निहितमवाप्नुयुः ४२ स्वरपुक्तलिपिज्ञात ग
र्भांविद्यांसमालिखेत् सर्वेप्रोक्तेषु विधिवत्स्थानेषुपरमेश्वरि ४३ त्रिकोणंवृत्तयुग्मंच षड्दलंतद्वयं
तथा॥ तद्बहिः षट्दलंपद्मं तत्रयंचसमालिखेत् ४४ आद्यकूटंलिखेत्साध्य गर्भमध्येविशनतः त्रि
कोणेषुचषट्कोणे षट्पत्रेषुसमालिखेत्। ४५ कूटान्यन्यानिवीक्ष्यानि तत्रपंचदशास्वपि॥ अंत

अर्कः शमीकदंबश्च द्रुतो निंबस्तथांतिमो। मधुकश्चेति संप्रोक्ता वृक्षा नानां क्रमादमी। अ
श्वंगजमजं सर्पं सर्पिणी श्वविडालिका। अजामार्जारमूषाश्च मूषिकी द्विमादिषी॥७८॥
व्याघ्रश्च महिषमाघ्री मृगी मृगश्शुनीकपिः। गोबंदवानरानारी तुरगीनग्गोगजाः॥७९॥
यदा रोगादिङः स्वार्त्तिर्त्तवेत्तत्सर्वगेर्दिनैः॥ मुजत्रैसंरम्यया होमैः शांतिस्याद्गुणेनवाः
८० आधारे पंचयंत्राणि स्वाधिष्ठाने चतुष्टयं॥ पीत्केकुन्नावयेतानि तावंतिमणिपूरके। दना
हते ततः पंचयंत्राणि परिस्नावयेत् विशुद्धारव्ये च चत्वारि पंचन्नज्ञयामितिक्रमात्। तत्तति
थिदिने चैवं नावये स्वोडशींशिवां। तत्तच्चक्रगताः सर्वान्नावये त्सर्वसंपदे आधारादिषु

स्तिथिनक्षत्रदेवताः। शृण्व वृक्षास्तथायोनि र्वदमेपरमेश्वर॥ वह्निर्दस्राउमाविघ्नो भुजंगाः षण्मु
खोरविः॥ मातरश्चतथाऽदुर्गा दिशोधनदकेशवौ ७०। यमोहरः शशीचेति तिथीशाः परिकीर्तिताः
नक्षत्रदेवताश्चापि शृणु वक्ष्येयथाविधि। ७१। अश्विनौवयमोवह्निः र्धाताचंद्रः शिवोदितिः गुरुः
सर्पाश्चपितरो ऽर्यमाभगएवच। ७२॥ दिनकृच्चतथात्वष्टा मरुतेंद्राग्निमित्रकाः। इंद्रोनिर्ऋतीतो
यास्यौ विश्वेदेवाहरिस्तथा। ७३। वसवोवरुणश्चैव अजएकपदस्तथा॥ अहिर्बुध्न्यस्ततः पूषा
प्रोक्तानक्षत्रदेवताः॥७४॥ कारस्करश्चामलको उंबरोजंबुकस्तथा। खदिरः कृष्णवंशोऽथ पिप्पलो ना
नरोहिणी ७५। पलाशप्लक्षकांबष्ठ बिल्वार्जुनविकंकताः। ककुभः सरलः सर्जो वंजुलपनसस्तथा

नानां तथापि वा। दद्याद्दशपपनसमोचाघृतगुडान्वितं कुल्माषपायसानेकव्यंजनं छागमांसयु
क्त इत्थं कार्यस्य गुरुता लाघवो वेक्ष्यादिनैः। साधयेत्सततं निःपक्षा मासान्मंडलतो पि वा मिथु
नानां बलिं दद्यात्स्वतिमासं गृहेर्चयेत्। उत्सृष्टं वा गृहे मंत्री जीवेदाब्दो महोदयः॥९४ एवं काला
त्समिथुनवलिदानेन पूजनात्॥ सम्पूर्णात्कीर्तनात्सर्व वांछितानाप्नुयुर्नराः॥९५॥ मिथुनानां न
लिङ्माणेषा कर्णयमहेश्वरि। येस्तुष्टिं प्राप्य तान्माष्ठ प्रयच्छंत्यभिवांछितं॥९६॥ दशानां पायसं
दद्याद्दशानां तु गुडोदनं पंचानां तु कृशरान्नं पंचानां दधितक्रकं ९७। दद्याद्दशपंचपंचानां पंचानां क्षी
रशर्करे। पंचानां नारिकेलस्य फलक्षोदं गुडान्वितं। पंचानां सितनक्तान्नं मोचाफलमुदीरितं मि

वक्राणिभावयेडुक्तयोगतः नतुसर्वत्रसर्वाणि भावयेन्नकदाचन भावनायामहाशक्तानां।तत्रदेवा
मुदिश्यथा ओल्कान्याक्षरपञ्चानि कृत्वालग्नार्चयेच्छिवां।८५॥ एवंदिनेषुवारेषु तिथिषुत्रिषुवक्र
मात संपूज्यदेवीमिष्टानि आप्नुयाच्छीघ्रवासरैः।८६॥ बलिंचदद्यात्तेष्वेव वासरेषुयथाविधि। पंचा
शन्मिथुनानांवशीकृत्यवक्रेदैराचके मध्याह्नेसंध्ययोश्चापि वक्रस्थानामपीश्वरे। मिथुनोक्तक्र
मेणांक्ति मेवंवक्रगामिनां। कूटानां मंत्ररूपाणि नवंतिस्फुटमीश्वरि तैस्तैषांतेषुकालेषु।
बलिंदद्यात्तथैरितैः ८७ देवास्तनुयश्चपोक्त निवेद्यैः तिलकंमदत्। विश्वयैतस्यमध्येतुक्र
त्वादीपंघृतात्पुतैः ८८ विधायतत्तन्मंत्रैस्तु निदध्यात्तान्यनुक्रमात् प्रत्येकंदेवतानांच मिथु

पत्रं सकर्णिकं ॥ कर्णिकायां वा रक्तकृत्वा तन्मयो निःसमर्चयेत् ॥ षडंगं वा न्यासकृत्वा ततो मूलम
पि साधयेत् । त्रिखंडमुद्रया मूलमंत्रेणावाहयेत् । ध्यायेत्स्वयं परिवारैस्तां देवीं गंधादिभिः क
मात् । विकीर्णकिंतजालमां रत्नामानंदविग्रहां दधानां वितमीक्षणं चापपाशास्त्रलीकरैः १० तस्य
मानायुधास्त्रका रवणादिमत्तुवाहगाः । कृतस्नाताः स्फुरत्क्रोधाः सदानंदारुणेक्षणाः ११ इत्थं
ध्यात्वास्याः पत्रादौ तुपचारान् समाचरेत् ततस्तद्वारयोर्देहे नाभिरणाद्यावर्णायजेत् पश्चिमद्वारस्य
मारभ्य दक्षिणावामा दिशं जयेत् ॥ सर्वेषामपि तिथिवारं योगर्क्षकरणान्यपि यक्षिणीस्तथा तारां सर्व
द्वारस्य वामदक्षयोः ॥ सोमवाग्निभौतोयस्मा रूपिणीशक्तिसंयुतं १४ ज्ञानं स्पर्शं च रूपं च रसगंधं च

धुनार्चीरतोनित्यो षोषोस्पान्मात्रिकाग्रणीः १०० अहंकारमयी । १०१ इति एकाविंशः पटलः।
अथ षोडशनित्यानां याषोक्ताबलिदेवता साविद्याकुरुकुल्लायाः पंचविंशाक्षरोदिता १ सैव
त्रिखंडा तेनैव षोडशाविद्यानुसंरमया।। सप्तनिः प्रथमा षोडशा त्रयोदशायुतापरा। तृतीयासा
पंचविंशा दशाक्षरा सकलेष्टदा। एवं सा त्रिभिरप्येतै विद्यारूपैस्तीष्टदा।२।। इक्षिराघृतदुग्धाब्धि
मध्यगे नवरत्नके द्वीपे तां जलितां नित्य विनोदानंदितां यजेत् तत्तीरे हजयेद्देवीं पंचमीतीरपालि
कां तत्सागरेषु परितो रत्नपोतस्वरां यजेत्।।पातदाज्ञया रत्नपोतं तन्नाम्नैव समर्चयेत् बलिचक्रं
च तेनैव तन्मध्ये तु समर्चयेत् पूर्वपश्चिमदिग्द्वार संयुतं चतुरस्रकं।।कृत्वा तदंतः पद्मं च साष्ट

तंत्रराजः

१२९

२३९

क्षौद्र गुडक्षीराज्यतन्तुभिः । अष्टकालतो वित्त निचयं समवाप्नुयात् ४० कदलीफलहोमेन स्यादाद्यो

बुजहोमतः कल्हारहोमतो नीरं लभते कुमुदद्वये ४१ ।। उत्पलैः पूजयेद्देवीं समस्तापद्विमुक्तये ।। पद्मैः

सितैर्लोहितैश्च पूजयेदिंदिरात्तये । ४२ । कुमुदाम्भोंयजेद्धितः लाजायवशालितथा जपा बंधूककु

सुमैस्तथा दाडिमजैरपि । ४३ । सौगंधिकैर्बिल्वकिलैः कुटजैः शतपत्रकैः पुन्नागजैः पाटलजैश्चंपको

त्थैर्यजेच्छ्रियै ४४ । सप्तभिः सप्तवारेषु भास्करादिषु पूजयेत् प्रोक्तकालेन वित्ताढ्यो धराकान्तांशुकादि

मान् ४५ । चंदनैः सर्वयज्ञिस्तैः समस्तमपि वांछितं लभते प्रोक्तकालेन तथा कालागुरुद्रवैः । ४६ कुंकुमैर्निस

शं पूजां कुर्यात्सौभाग्यसिद्धये कर्पूरै रायपः सिद्धैः वश्यभाषनसिद्धये । मृगस्वेदमदाभ्यां च पूजयेन्मास

१२९

ज्याज्यां घृतेनवा २१ आमध्रुतस्तु तो विद्यां पंचविंशतिलस्तकं जपित्वा हुजयेत्संध्या स्वपितर्पणहेमतः

२२ कयान्निलो दितेध्वन्यतमेन हवनक्रियां। एवंसंसिद्धविद्यस्तु नित्यार्थानिरतस्तथा प्रयोगानाचरेत्क

त्वा काम्यान्यो स्वक्रमेणवै होमेन हृजयायंत्रे नवितेन्स्वतांपूर्णा। घृताक्तैः सर्षपैर्होमा द्वशायेद्वनिता

जनं सर्षपस्नेहसंसिक्तैर्मरिचैरानयेत्स्वता:॥ तैलाक्तैस्तु तिलैर्होमान्मध्यरात्रेयथाविधि नारीनरन्नु

पानत्मान्वशायेद्यावदायुषं। अजाक्षजात्कवेष्ट कक्कुसुमै मध्यरात्रके हवना द्वनिताः सर्वाः मोहयेत्से

मदेन्नुकैः २७। करक्तैर्मल्लिकाकुसुमैर्हवना ब्रह्मणोन्त्यपान्। वशायेच्चतपत्रैश्च तथाकिंचकिलैः शुभैः

सवत्ससितगोऽदुग्ध समेतैर्नारिकेलजैः फलखण्डैर्घृतयुक्तैर्हवनात्स्वर्णमाप्नुयात्॥ नारिकेलफल

तंत्र. राज०:
१५०
140

दरे तत्र देवीं समावाह्य प्रजयेत्तैर्दिनैर्न्नवेत्। वशीत्रिभुवनं सर्वं नरनारीनृपादिकं गजवाजितरक्षादि तिर्यग्जातिरपि ध्रुवं तद्यंत्रे सिकतीरे वानदी तीरे थवा लिखेत गैरिकेण समावाह्य देवींतत्रैव प्रजयेत ॥५८ समस्तरोगदुःखार्त्तिशांतिः स्यात्तदितैर्दिनैः। तत्तत्प्रजनात तत्र पशुदासीधनादिकाः तद्यंत्रं वेदनैः कृत्वा पीठे तद्दिनप्रजनात पुत्रपौत्रकलत्राद्या धनधान्यर्द्धिमान्नवेत ६० तद्यंत्रं हेम्निरूप्ये वा नर्येवालिख्य धारणात समस्तरोगदुःखार्त्ति रहितो दृढतो सुखी। प्राक्प्रत्यक्दक्षिणोदक्कु सूत्र षट्कनिपातनात कोष्ठे पंचविंशत्सुत्रीणि कोणेषु मार्जयेत कोष्ठे वज्रं ततः शिष्टे त्रयोदश निरीरितं तन्मध्ये शक्तिमायास्थ मातिरमारमंतलोनितः लिखेद्दिद्यां ततस्तस्मिन्प्रजयेद्दर्द

१५०

मक्षकं॥ कंदर्पसमसौभाग्य वनितासु नरो भवेत् एला लवंग कंकोल जातिनिर्मिश्र योजयेत् अष्टमा

त्रं ततो लोके विश्रुतः स्यात्सुवेशवैः। कर्पूर शाकककलैः पूजा। सर्वाश्चीष्टप्रदा भवेत् पूजितैस्तैस्सज

लैः स्याल्लरोयास्सखिलश्रियः ५० तत्र यंत्रयाष्टार मब्जं तन्मध्ये तस्तथा नवयोनिं विभायात्र मध्ये

मायां संसाधकं ५१ आलिरव्लाष्टसु कोणेषु मंत्रार्णेष्टकमालिखेत्। बहिर्दलेषु पितयालिखेद्विदि

क्रमेणवै ५२ वहिर्मातृकयामाया स्वगयाप्रतिलोमया क्रमयावाति संवृत्तः तेनयंत्रेण साधयेत्। ५३

समस्तं वांछितं पूजा धारणस्थापनादिना। यंत्र रोच्य नालिख्य ऋर्जेवाक्षौमखंडके। ५४ गुलिकीकृतसि

क्थस्य मध्यगं तद्धि धामनु तापयेज्ज्वित्रिषु दिनैः प्रातुर्कस्त्रियमानयेत् ५५ दरदेनविलिख्मैतत्तटेवाफलको

तंत्र. राज: १४१

141

मूत्रस्थगर्तगतं नाम विलिख्याभिपुषट्स्वपि। षडक्षरालि विलिखेत्सम्यक्कुर्यात्क्रमेण वै यंत्रमेतत्सा
लपत्रे भूर्जे क्षोमे कर्पटके। अलक्तविद्यामद्भुतं वल्मीके निक्षिपेच्च तत् तत्रास्थितेर्तये। भुजगापला
यं तेषु तद्दिने। तद्भूमिकादौ संलिख्य संजप्यात्मशं कृतवित्। निधाय निलशः रुजा समेतेरक्त
तो ग्रहे ७५ भूतप्रेतपिशाचापस्मारवेतालराक्षसाः। यक्षगंधर्वभुजगवृश्चिकाद्यानतत्र वै ७६
तल्लिख्याकुंभसलिले जपित्वा विद्ययानया। सहस्रवारं सलिलै रासेकः क्ष्वेडनाशकः ७७
तस्मीतमुदरगाक्षस्य मशोषनाशायेद्दिवं॥ देहगं परमेशानि त्रिविधं जीवणात्मकं ७८ तद्दिलि
खनखाग्रेण नारिकेलदले स्मरन् तद्भूवंफणिनं विद्या जपहवं नखादिना पीडनात्साटनाद्भोगी

१४१

रात्रकि वांछितां वनितामान कुललज्जातिलंघनीं ६४ त्वलराजदलेकृत्वा यंत्रंसर्व१दिंगुलिः ५ङुक्तं
वीमागधिका मरीच्यार्कपयोयुतं ६५ निशासुसिक्थगंदी१ वक्रौ संतापयेज्ज्व१र विद्यां त्वयोदत्ता
णंतु तदिग्वक्त्रौदिनैस्त्रियं ६६ आकर्षयेत्सुवागच्छे तत्रकामज्वरान्वितैः। अवस्थानिश्चदशान्ति
र्द्दतिमेतिस्तुतिश्चितं। त्वर्जेताल दलेवाल दालिब्बस्यस्थविग्रहं। मधूच्छिष्टप्रतिकृते त्वगतेतापयेत
था नरंनारीं रुपंचान्तं जालिनंस्नेहविह्वलं करोतीयावदिद्दंते नवतीनान्नवेत्तिव। कज्जलैयंत्रमा
लिख्य त्वर्जेहोमेसितेथवा जपित्वाधारयेत्सर्व रोगडः स्वालिनाशनं गैरिकेश्चंदनोपेते तालिख्य
विमलेवरे तदास्तीर्णशायानस्य वैरिणोदासमालिन्या इत्यद्वयांतराकृत्वा षट्कोणंतस्य मध्यतः

शिवे ८७ तथावरिष्ठुतेष्वस्मान्यालिरवान्सर्वयेच्छिवां बांछितेषु समस्तेषु तैर्दिनैस्तान्यवाप्नुया
त्। ८८ रोगशांतिस्त्रियंलाभं नानाभिष्टार्थविग्रहं शत्रुजंगंवशंनारी न्रपमत्सादिजन्मिनां। आ
क्युत्थगदक्षिणोदस्य स्त्वाणेस्फालयेत्क्रमात द्वाविंशतिंततः सैकचत्वारिंशंचतुः शतं। ८९
तेषुकोणेषुपरितो मार्जयेत्सर्वतक्रमात पंचपंचाशदन्यानि कोष्ठवज्ज्रेमहेश्वरि। शतद्वये
कविंशं तेष्वदिक्क्रमेणतं कुर्याद्भागचतुः कोष्ठे स्थाप्यत्र्यधतः शिवे। आदक्षिणेतानिलि
खेत्सवेशान्क्रमयोगतः मध्येवशिष्टनवक मध्येनामोदरांलिखेत। मायांतदन्तिनोमंत्र वर्णा
स्त्रिक्रमेणवै। त्रिकोणेषुच साध्यानि लिखेद्वज्रमितीरितं तद्भयंत्रंतुपटो कोमेवात्तुसितेषुने

पीडितं पाटितं भवेत् एवं सर्वविषकारं गरलं नाशयेदिदं ८० वालुकां सुस्तुसंलिख्य येत्र मस्पर्श
देवतां तत्र तैर्वेष्टयेत्सुस्तं जोगिनां न भजेत्ततः ८१ अनाहतानि विद्याया मक्षराणि त्रयोदश। तैः
षोडशस्वरोपेतैः संख्याशेषशतद्वयं तानि स्वर्णाद्यपत्रेतु विलिखेन्मध्यतोद्वयं। वहिः प्राग्वत्त
तैः साध्यं त्राण्येशोमहेश्वरि तेषाद्यंसर्ववारेषु विनियुंज्यादरी रितै। द्वितीयानियंत्राणि सप्त
नान्यादिवारके विनियुंज्या त्योक्तकर्म स्वारभ्याभिरख नक्षर्वकं। वारारम्भासप्तमीयुक्ता मालि
खेत्साधयेतितत् ८५ वश्याकर्षणशांत्याद्यं विद्ध्यादाधयेवतः प्रोक्तक्रमेणविधिना शांति
मर्वनतस्तथा ८६ समस्तकं श्रजितं काापि स्थापितं पीतगर्न्नके ननाशयंतितत्पोत मंबुधौसर्वथा

ने १ साधनं सिद्धमंत्रस्य प्रयोगध्यानपूजनैः होमैर्यंत्रैश्च वक्ष्यामि समस्तार्थेष्टसिद्धये २ अंगानि
कृत्वा मंत्रार्णैः सप्तभिः षड्भिर्नवा दशभिः सप्तभिः सप्त संख्यैर्जातिभिरन्वितं । ३ त्रिकोणवृत्तष
ट्कोणवृत्तद्वयसमन्वितं विधाय चक्रं तत्रैव स्वनाम्ना वा सपूजये ४ दशोत्तरशतावृत्या वाराही
विद्ययाभिये सर्वमध्ये समभ्यर्च्य वामदक्षाग्रकोणगः ५ क्रोधिनीस्तंभिनी चंडी चंडं च स्वस्वनामभिः
आद्यबीजांतसद्यार्णैः कल्पितमथ पूजयेत् ६ षट्सु कोणेषु तथा ब्राह्म्याद्या वामतोऽर्चयेत् । वृत्ते च
वमहालक्ष्मीं पंचमीं मध्यतस्तथा ७ वहित्रषोडशार्णेन कृत्वाभ्यर्चोपचारकैः । तदग्रे तां जपेद्विद्यां
सहस्रमयावशतं । ८ होमं च कुर्याद्दिनशः कुसुमैस्तिलतंडुलैः घृतेन वा ततो विद्या सिद्धा स्याद्भक्त

विलिरमान्मर्थतद्यंत्रं पीतं रक्तं तिवारिधी आकृष्टानि समस्तानि साधयेद्वज्ररूपिणा यंत्रेणानेन ।
कालेन दीक्षेन नियतं शिवे ९६ तां देवीं पाशसंबद्धं साध्यमंकुशताडनात् । आकर्षंती स्वपार्श्वं ते
सांजलिं प्रणतं मुक्तः ९७ रक्तरक्तेति न्नायंतं स्मरन्विद्यां जपेल्लिशि । साध्यीन रीथ नारीवा वशमे
ति सुनिश्चितं ९८ अथवा सांजलिं साध्यं आग्वद्वादिनमंकुर्वी दीतकेशासमाविष्टं जपेत्साग्वद्वां
नयेत् ९९ मंत्राक्षराणां तेजोभिः परीतं वा तथाविधं स्वयमेवानयंस्तत्र स्मरन्जायेर्वशं नये
त् १०० एवं सा करस्था स्याते दीक्षा सर्वार्थसाधिका ललिताविग्रहायेन वशिन्यादिकृतातत: १०१
इति द्वाविंशः पटलः अथ षोडशानित्या नामंतरतानुपंचमी तद्विद्याकथिता सर्वं तदंगान्यि रज

त्तत्दवाप्नुये १७ अरुणामरुणाकल्पामरुणाभिर्निजशक्तिभिः आवृतांश्चेन्मोध्यायन् जपेद्
रूपाप्नुयेन्निश्री १८ पीतांपीताम्बरांपीतभूषणस्रग्विलेपनां पीतशक्त्यावृतांध्याये त्स्तंभनेच्छुःसर्व
दा १९ श्यामांदुर्गमेमार्गे सिंहस्थांभीमविग्रहां। शक्तिभिः स्वसमानाभि रन्ताभिः समावृतां:२०
चिंतयन्प्रजपन्विद्यां व्रजेत्तद्भक्तिमध्वगं स्वात्मानंभावयन्मंत्री भयासक्तिर्दैन्वः २१ सिंहर्क्ष
द्विपिशास्त्रखड्गसैरिन्नस्त्रकरैः।। गवयैर्गजगैर्नीमै र्दंतिभिर्मदमंथरैः २२ चौरैः कुंतप्रहरणैः क्रूरै
रस्त्रैर्नयांवहैः। न्नतप्रेतपिशाचाद्यै राकुलेरणसंकटे २२ अलब्धमार्गेविपिने गिरिशृंगेतथाविधे
स्मरन्देवीमस्त्ररूपां निरातंकोव्रजेत्सुखी २४ समरेघपिनीभेषु १त्सस्वरथदंतिभिः संकटेषु ऽ

स्थिति जितेंद्रियो दक्षो मौनी संध्यासु प्रजपन् विद्यां जपेल्लक्षसंख्यं तद्दशांशेन तर्पणं।१०॥ अ
र्चनं च वर्जं कृत्वा सिद्धमंत्रो दयान्वितः गुरुभक्तः सुसंतुष्टः शांतचित्तः क्षमान्वितः ११ प्रयोगानाचरे।
त्कृत्वा यैरिष्टमखिलं कृणोत् सिद्धमयतं तो देव्याः प्रसादाद्धेनवादपि १२ ओं येन्द्रदेवीं कोलास्यां त
प्तकांचनसंनिभां आकंठं वनितारूपां ज्वलत्पिंगशिरोरुहां ।१३ त्रिनेत्रां महदंष्ट्रां स्तांबच कंशांखमध्यां
कुशां पाशांकुशालंसीर मन्त्यं वरदं तथा १४ दक्षनागरुडस्कंधे सुखासीनां विचिंतयेत् निस्पृहजास्तु
तत्रक्षी स्तत्समानाः स्मरेद्भिवे ।१५ प्रयोगेषु स्मरेद्देवी सिंहस्थां कामगामपि ।गजारूढादयारूढां
तार्क्ष्यारूढां च शक्तिभिः १६ श्यामामरुणां पीतामसितां धूम्रविग्रहां। तत्तत्प्रयोगेषु तथा ध्याये

रिद्भ्यकृत्वासमुत्तरेत् द्विभुजां शुक्लवर्णां विसाध्यजिह्वां दंष्ट्रां भुजे त्रासाटयंतीं संचिंत्य जपन् सत्रू
न्मानयेत् तथाविधां पीतवर्णां स्मृत्वा संजपेद्वैरिणः । क्रोधं संशमयेद्वादे विवादे समरे क्षि
ताञ्चर्यासु द्दां च तां तार्क्ष्य गणस्थानिश्च शक्तिभिः द्द तां तार्क्ष्यगणैर्दाम पद्ममारुतमूर्छितां । स्म
ताजयेद्रियोः सेनां हरतीज्ञवयेत्क्षणात् । तथैवाष्टभुजे खड्गान् दूष्यानां शक्तिभिर्वृतां ॥ तथै
व शत्रुकृततनां समरे नाशयेत्क्षणात् विकीर्णकेशान् तरुणवारणवारध्वरीदये ॥ २८ । तरक्षकेयूरि
रूपिकोलर्कगरुडस्थिते ॥ शक्तिहंदौ स्विच्छलाय जीतपत्रप्रस्ववारणैः क्रीडाविनोदान्मालिका
मेडपेसिंहविष्टरी ध्यायन्नरातः ष्टतनां नाशयेत्स्वैर्बलैर्द्विपः ४० पीतद्रुस्रुनैः पीतान्नाम्नर्चयेत्त्वं

रंसेषु स्मृतेस्यं विजयी भवेत् । नखरं छुरिकां खड्गं बाणं शूलं गदां सृणिं । चक्रं च दक्षिणैर्बिभ्रद्वाक्
मिर्नीमविग्रहां २६ तर्जनीं खेटकं चर्म चापं डमरुकं स्त्रजं पाशं शंखं च दधती मन्यैर्नीलां स्वशक्तिभिः २७
गजाधिरूढां हिरदैः शक्त्यारूढैः समावृतां वैरिसेनां समस्तां च निपात्य परिधैर्भुवि २८ तदुपर्यन्तितः
षेस्वत्कदलीकेतुसंकुलं चरेति शक्तिहृद्दैक्ष्य नीमारावैर्मदोद्धतैः २९ भानुमंडलमध्यस्थां स्मरे
च्चीतारिविग्रहां तद्देहनिर्यद्रक्तौघ न्कष्फलां देवीं विचिंतयन् ३० कंठमात्रजले स्थित्वा जपेद्विद्यामनन्य
धीः समरात्रप्रयोगेण वैरिणं मारयेज्वरात् ॥३१ देव्याः सपरिवाराया हेतिभिः सकलीकृतं । रिपुदेहं
स्मरन्नकैः कंककव्यादकुक्कुरैः ३२ न्नकुमाणं जपेद्विद्यां त्रिदिनं सलिले स्थितः भागवता वदिनैर्

संमूल स्नेहाक्तैर्हवनाद्दिनैः ५० मारयेद्वैरिणं रोग ग्रस्तं शृंगफलीजलैः दहनैर्वारणैरन्यैः प्रमादैः
कंटकादिभिः ५१ निर्घाततरुकुड्यादि पातनाद्विषनक्षणात ॥ शत्रुनिर्वाडयोगाः मी नक्तं वेत्सेवनेगु
राः धत्तूराकंकसमारूढां नरवराद्यायुधैर्युतां ध्यायत्रिपोरष्टमेतु राशौ व्याग्रघृताहुतैः मरिचैः स
र्षपैर्होमा तद्दिनैर्मारयेद्रिपुं । तीव्रदाहज्वरग्रस्तं विसंज्ञं विकृतांगकं बालाकर्णीस्मरल्लाद्याहितिभिः
संयुतां शिवां । सरूपवत्सासित गोघृताक्तैररुणैश्शुभैः प्रसूनैः । किंशुकोत्थैः स्तथा बंधुकसंभवैः ज
पाप्रसूनैः पालाशैः करवीरसमुद्भवैः कल्हारैरुत्पलैरक्तैः कमलैः पाटलोद्भवैः । अशोकजैः कुसुं
भोत्थै रन्यैः पुष्पैश्च लोहितैः हवनाल्लपऽत्स्यादै श्वर्यं णज्ञयाधनैः । अन्यैरपि चतत्साम्य करैरंगैः ।

ननायवै। इष्ट मन्त्रञ्च सकलं स्तंनयेत्साधकः कृणोत्। अरुणा मरुणैः पुष्पे स्थापयेन्मध्यरात्रतः। नि
दं तु काममव्या ऊर्ध्वादि शोकवं। विषनाड्यां दग्धयोगे हतियोगे सनाशके। यमकंटककाव्येवा कृष्णे
पुष्पैस्तथाविधं पूजयेत दिनैः शत्रुं जीविते शाश्वरं नयेत्। श्यामांब सोरजठ्ठैस्तैः पुष्पैरम्यर्च्यवासरैः त्रिदि
तैरिं दिरादृः स्मा दरीगः सुमनावशी सुखी जीवतिन्नमोस शतंवर्षाणिविश्रुतः। होमं कुर्यात्तथा रात्रौ
चतुरस्त्रे च कुंडके हरिद्रामलितैरत्ने स्तिलैर्माषैः सतंडुलैः पीतैः पुष्पैस्तथा पीतैः फलैस्तालदलैर
पि। शाकलीकल्पलिखितैः साध्यवर्णसमन्वितैः निशा घृतसमोपेतैः समोपेस्तंनयेत्सापुदारितार
निशाह्वलैर्घृताक्तैस्तु होमात्स्तंस्तंनयेत्तथा ४८९ अर्द्धरात्रेरिवृद्देह वकौतद्योनिदेहजैः मांसैस्तदेह

वृत्तद्वयं बहिः चतुरस्रं च समालिख्य मंत्रार्णान् षट् षडा लिखेत्। अष्टांतराले श्रीबीजैकैकं वा सहदले तु
मातृकां चतुरस्रे च विलिखेत् प्रतिलोमानुलोमकं। साधारणं सर्वतो लिख्य आयेदष्टु जांशि वा
स्तंभनं स्यात् सर्वकृत्यानां विधानात् परमेश्वरि। रक्तं अस्य तु तत्र तं षडस्रं रत्नयुग्मकं॥ अष्टास्रं तद्बहि
ईरे मितिं कृत्वा च विन्यसेत्॥ एकं मध्ये बहिः कोणे अष्टांतराले भुवक्रमात्। त्रयं त्रयं समालिख्य ब
हिरिष्टं तु पार्थिवैः विलिख्य मध्ये नामापि जपित्वा सर्वसाधकः। स्थापयेत् कृत्वा वितत्यैव निःस्पृशा
श्रवलिं क्षिपेत् ७० कृत्वा षडष्टकोणानि षट्कोणानि पृथक् पृथक्। क्रमात्त्रिकोणवृत्तांतराला
न षट्कोणसंयुतान् ७१ वाह्यात् क्रमेण मध्यांतं नक्षत्र तिथिवारयुक्। विलिखेत् लिपिराः सर्वा मा

सुनिश्चितं। अरुणां नखराद्येश्च युतैर्ध्यायेत् समाहितः। मध्यरात्रेजनेत्साध्य दिङ्मुखो मरिचैस्तथा
५९ श्रीखण्डे हिन्तपीनारी नरो लोके विवाक्ये नवेत्कालिंदिरायुष्क श्चिरंजीवति स्फूर्तले ६० विलि
ख्य न्यूरं मध्ये तिजसाध्यं समालिखेत् गौमान् राणितद्गाहे दशाग्रादन्तितो लिखेत् ६१ वहिर्
श्व दंप्त्रं कृत्वा तत्र लिखेत्क्रमात्। मंत्राक्षराणि कृत्तु शास्त्रद्वदिर्हत युग्मकं। ६२ तत्रापि कार्णि
वानर्णान् बहिर्भद्वृत्तमालिखेत्। तत्कोणेषु न्तरालेषु मंत्रार्णान् न्यूदशान्वितान् ६३ विलिखेद्भू
गृहदन्तितो वहिर्हतद्वयं लिखेत् विलोमां मातृकां तत्र न्यस्यन्नृमिथुरं वहिः ६४ कृत्वानुलोमां मालि
ख्य मातृकामूलविद्यया हृजयन्नारिवं लेलीकं स्तंतयेदरिवाहिनी ६५ नवास्ये च त युग्मं च वस्य

248

शतः ६० तेषु कोणेषु परितो भाजयेत्साग्वदाश्वरी। अष्टाविंशतिकोष्ठानि ततः शिष्टेषु दिक्षु वि
दिक्षु साग्वदेकैकतः कुर्यात्त्रिकोणानि यथाविधि मध्ये त्रिषु तु कोष्ठेषु साध्यसाधककर्म च दिक्षूर्ध्व
धो मध्यतश्च शेषेषु साग्वदां लिखेत् मंत्रार्णान्क्रमाद्रम्य विलिखेदग्नितः शिवे एतद्यन्त्रं महायंत्रं स
मस्तानीष्टसाधकं यत्रैतत्स्थापितं लोह शिलादिलिखितं शिवे तत्र चौराग्रहाव्याधि रिपुसर्पसमुद्भ
वाः भूतप्रेतपिशाचादि कोपजाश्चाप्युपद्रवाः न भवन्ति कदाप्यत्र सा न भवन्ति च संपदः वास्तुमर्म
दिक्षु खातानि शमयेदीहरं यथा। यस्मिन्गृहे स्थापितं तद्यंत्रं तद्गृहवर्तिनां कुत्रापि वा रुग्ज्वरादिपी
डा न भवति ध्रुवं॥ वाय्वग्निनैरृतीशांश्च कुर्यात् द्वादशास्त्रकं तैर्वज्ररूपकोष्ठानि एकविंशतं त

त्रशक्तिसंयुतां॥ ७२ साध्यं समस्तुमध्येतु विलिखेत्स्वरदक्षिणं मायामध्यगतं देवि धारयेत्सर्वसिद्धये
भूतप्रेतपिशाचादि ग्रहांस्तैरोगान्निशांतये। गजवाजिखरोष्ट्रादि रोगशांत्यैव धारयेत्। अथ चतुरस्रदक्षि
णोदक्क रेखा द्वादश संलिखेत्॥ रेखाग्राः सर्वतः कृत्वा त्वन्त्यभागे च वामयोः स्वं त्यजेति समालिख
मध्यकोष्टे रिनाम च। परितो विलिखेन्मंत्र वर्णांस्तौ मसमान्वितान् भूर्जे वा कर्पटे लोहे शिलायां वा स
मालिखेत् गरुडपत्रयोर्लोहे दृषतोरिष्टसिद्धिदं। गैरिकेण यथा निशाया तालेन विलिखेत्तु तं। स्थाप
येक्षितिमध्ये च कुम्भे वक्रं मतः शिवे निस्पृहाः पूजयेत्पुष्पैः सुगंधैः पूजयेत्तथा। यावत्फलाप्तिकुर्वीत
नियतं संध्ययोर्द्वयोः प्राक्चतुरस्रदक्षिणोदक्क कुर्यात्सूत्राणि षोडश॥ तैस्तु कोष्ठानि जायंते पंचविंशः

लपरिस्मांस्या हस्तं कृत्वा ततो बाह्यैः अंगुले अंगुले कुर्यादेकादश ततः क्रमात् तेष्वंगुलमानेषु
तिर्यक्सूत्राणि पातयेत्। एकादश ततस्तेषु प्राङ्मध्यात्तु पदक्रमं न्दशालैस्तु तां विद्या मालिखे-
न्निर्गमक्रमात् रेखाग्राणि वज्रलानि कृत्वा साध्यं च मध्यतः तद्यंत्रं जपदरिवल विनियोगेषु योजितं
नासाध्यमस्ति भुवने विद्ययास्तिद्ध्यानया॥१०० ॥मनस्तव १०१ इति त्रयोविंशः पटलः। ।अथ षोडश
वि: नित्यानां ध्यानानि विधिवदिति कथयामि स्फुटं प्राज्ञे वांछितार्थसुरद्रुमान् १ एकैकमंगागित्वेन तासां तद्
क्रिनिस्तथा प्रयोगेषु समस्तेषु वाह्यमंतरतः क्रमात् २ श्रियै कीर्त्यै जयायां वासे वरपाकपणसिद्ध-
ये। ध्यायेद्देवीः समस्तांश्च लोहिताकारमंडना ३ विद्यासैशांतिकेमृत्यु मिंडकर्पूरसल्लिनाः विद्वेषे

वेत् तेषु मध्ये समालिख्य साध्यनामततो बहिः अथाद्यक्षितस्वान्या नाक्षराणि समालिखेत् त्रि
गुणेन महीवर्णं पूर्वाणि क्रमतः शिव वज्रवज्रान्तिधंयंत्रं समस्तेष्टप्रदं नृणां ९० यद्वैतत्स्या वि
तं लोह शिलादिलिखितं शिवे। रोगभूतग्रहोन्माद विशाचापस्मृतिर्भिद्धिवि: ९१ अन्यानि क्लेशका
रीणि यानि कानि विनाशयेत् गोरोचनास्वार्लिखपितथा तद्यन्त्रं गैरिकैस्तु वि। ९२ विलिख्य मध्ये कुंभं क्षीर
कुक्काथपूरितं निक्षिप्य देवि सलिले समावा सान्तिहज्जव ९३ स्पृशन्नजलं जपेद्विद्यां सहस्रत्रयमा
त्मवान् तैर्जलै रत्निविंचेत्तं गदिने प्राङ्मुखं ततः ९४ तैः क्लेशैर्मुक्तदेहस्तु सुखी जीवेत्तिन्नतत्ले वि
द्या प्राप्तातिषेकं तु वज्रे स्मिन्कोष्टवज्रके ९५ सैक विंशशतेवापि कुंभं संस्थाप्य सेचयेत् वेदाग

तेत्रराज:
१५०
250

नववक्त्रास्तथापरा: षोडशास्याः पंचविंशदास्या अपि वक्तास्थन। षड्विंशद्दनाः क्वापि चत्वारिंश
न्नवानना: । चतुःषष्टिमुखास्तद्वदेकाशीतिशताननाः १२ बहुना किंतु स्वतनुजसंख्याः साधका।
वांछया तथापि दर्शितं किंचि द्वक्त्रे वक्त्रे तु जहयं १४ नामरूपातिगायेन तेन सा नैतविग्रहा आसां
तु नामरूपाश्च नवे तुर्न रूपवांछया १५ आद्याया ललितायाः सु रम्याः पंचदशांगगाः ललितांगि
स्वरूपेण सर्वासामात्मविग्रहा १६ तेन तासां तु सर्वासां स्वांतान्याः परिवारकाः तत्तद्वर्णविशेषका
र वाहनैश्च स्वसंयुता: १७ तथाविधैस्वस्वशक्तिवृंदैश्चावेष्टिता अपि। इति तासां ध्यानभेदाः प्रोक्ताः
स्थूला महेश्वरि १८ सूक्ष्मरूपाणि च तथा कथयामि तवानघ। येन ते साधकाः सर्वे वांछितं तनुयु

१५०

ज्ञाटनिधननिग्रहेष सिताः स्मरेत ॥४॥ धूम्रा वा चिंतयेत्सर्वाः प्रीत्यर्थं इष्टादिसिद्धये। सर्वत्रस्वसमाकार
वर्णशक्तिनिराहृताः ५ क्रियादिरहितैः सत्वादिगुणैरेकैकसंहतैः एकद्व्यादिसमारब्धैर्वर्णाकारैश्चश
क्त्यः ६ असंख्यातानवंतासां कात्स्न्याख्यानंतु कोवदेत। कोवाशृणोति साकल्यात्ततः। किंचिददामि
ते ७ सौम्याकाराः पीतवर्णाः सर्वास्तंभनकारकाः अप्यासत्वगुणाः सर्वाः सिताकाराः समीरिताः ताः
सर्वाद्धानशांति श्रीकीर्तिसौभाग्यमुक्तिदाः आग्नेयाराजसाः सर्वालोहिताकारसंयुताः वश्याकर्ष
णशांतिश्रीसौभाग्यविजयप्रदाः वायुरूपाधूम्रवर्णाः सर्वाद्वेषादिकारिकाः १० तामसानीलव
र्णास्ता मारणोच्चाटयोः स्मृताः आसांमुखतुजादेह विक्षनंश्चलपार्वति ११ एकवक्त्राश्चतुर्वक्त्रा

ते मुखपाण्णासुखानां तु रूपसंस्थादिवांछया यस्मिन कर्मणियादेवि यथा स्मरति साधकः त
थातस्यतुतान्दत्वा पालयंतितमादरात सर्वत्रस्मेरवदन नयनाः शुभकर्मसु॥ दृष्टोग्रा नीमनयत
वदनाः क्रूरकर्मसु ३० छन्नेषु कर्मस्वासीनाः स्थिता वाहनगाअपि शुक्लेतरेषुताः सर्वाः। प्रयोगे
षुतुसर्वदा हारग्रैवेयरत्नादि मुद्रिकान्दपुरान्विताः नवरत्नमयैः सर्वा स्तबकैश्चोपशोभिताः वल
येरंगदैरत्न मयैरप्यंगुलीयकैः विरजमानास्ताः सर्वादिव्यांशुकधराअपि। एवंसामान्यमुदितं
ध्यानंतासांमहेश्वरि। विशेषं च प्रवक्ष्यामि तत्कर्मसु सिद्धिदं गजवाजिरथारूढा विमानस्थाश्च
सिंहगाः भाषुताश्चसमारूढा ध्येयास्तास्तु सर्वदा ३५ समरेषुजयावाप्त्ये दर्पराद्युदिरक्तोपि

कृणोत् श्रीखेचराचक्रपद्मेपुत्रोदितात्मैक्यविग्रहं विनाज्ञतेजोनिचयं तत्र सिद्धिं विचिंतयेत् तेनसर्वम
निष्टं तु समवाप्नोत्यलतः इज्जातर्पणहोमादि रहितेनापि देवनेनवे १२ं तु ध्यानमुदितं मरखेडात्मविमर्शतः
निवातदीपसंकाशं मात्मनात्मसमीकृणोत्। स्थूलेनसाध्यते तत्तदिष्टं सर्वं सूक्ष्मं श्रीरूक्रमेणदेवे
शि सततं साध्यसाधकौ २२ सिद्धस्थूलसूक्ष्मरूपेण ध्यानेनसकलोमितं। साध्यते स्वरूपं तु प्राप्यंसाध
कसिद्धये २४ ब्रूहि देवमहेशान स्थूलसूक्ष्मस्वरूपयोः ध्यानयोः कर्मणासिद्धिं विविक्षां फलयोग
तः २५ तासां तत्त्वकरे श्रीखेचराचक्रमध्यस्थपरीवृतः स्थलवद्देवमहेशानि कर्मणेतवसांप्रतं वामदक्षिणयोः
स्थातां द्विभुजे त्वं वराभये पाशांकुशौ चचतुर्भुजे षड्भुजे चापसायकौ चर्मखड्गौ वष्टभुजे गदाशूलौ दरौ दि

तंत्रराजः

१५२

152

प्टनंस्योमदंतीवद्धं (४४) वित्ताव्यवाजपंक्तुद्दे प्राग्नोत्युत्क्रमेणवै नवाननास्तद्विगुणा गुणावाञ्चीमविग्र
हाः ४५ वाणैः कोदंडनिर्वद् मन्येवाणोघ्नविन्नती ४६ ध्यात्वारिसैनां सकलां शरैर्भिन्नकलेवरां। वम
रक्तधिरस्थराञ्च विजयं शीघ्रमाप्नुयात् ४७ अथवा नवशौरैवेटा। मन्येत्वङ्गं च विन्नतीः चतुरंगा
रिपोः सेना छिंदंती स्वरवारिभिः ४८ चिंतयन्विजयं युद्धे नीमाकारे सुदुर्जये पत्त्यश्वेनरथाटोप
पाद्य। निःस्वाणसंकुले ४९ प्राग्नोत्ययलतः क्षिप्रं प्रगुत्क्रमयोगतः अथवा नवभिर्ईस्तीः गदा
वाणैस्तथेतरैः ५० नरवरान्पाणिभिर्भीमा दक्षनासमरे स्मरन्। तक्षिन्नं चतुरंगां च सेनां विजयमा
प्नुयात्। ५१ तथाष्टजक्कगैरीद्धैः पातयंतीर्द्विषां बलं। विजयी नवती शीघ्र क्रमाक्षीरोरणांगणे

रतु

१५२

शाववौरमालादि दुर्गमिरण्यवर्त्मनि २६ ध्यायेत्तादेवताः सर्वाः सर्वशक्तिनिरावृताः। एकैकशः
समस्तावासुखीभवतिनिश्चितं २७ कुक्कुवानरस्तनच्छूक खरसैरिभवाहनाः उच्चाटनेषुसर्वास्ताश्च
ध्येयाः सुदारुणाः। कंकश्येनबककौंचशालजीदरिणोष्ट्रगाः चिंतयेत्तकलाः सर्व क्षुद्रकर्म
सुसाधकः २९ पिशाचवेतालगता ध्येयाः सर्वत्रमारणे इतिवाहनभेदेन फलभेदांसमीरिताः
४० सर्वास्ताश्चतुर्गताश्चक्रि वायुदस्तद्वयान्विताः द्विनेत्रास्त्वेकवदना दष्ट्रोग्राभीमविग्रहाः ४२ दहं
सोवैरिनिवहं ध्येयाः स्वाकारशक्तिभिः भीमरावाभिरभितो वेष्टितारणमूर्द्धनि। ४३ विजयीभवति
ह्येवं वैरिसेनाविनाशनः।। पलायनात्संग्रहणो स्यादयोः पतनेनवा ४४ चतुर्मुखास्त्वष्टभुजा

तेत्रराजः

१५२

253

विधिसजयमाप्नोति समरे सर्वदानृप॥ तथ्याद्युस्मरणसंयुक्तैः पूजयेत्तास्तदागृहे॥ षड्विंशाद
दन्तादेवी द्विसप्ततिकराः स्मरेत् तथैकादश रूपैस्तैर्घोरैः प्रहरणैर्युताः ६२ एकोनपंचाशद्वक्त्राः
हस्तैस्तद्द्विगुणैर्युताः प्रहरंतीस्तथारातीन् स्मृत्वा विजयमाप्नुयात् ६३ चतुर्थाष्टिमुखा देवीः करैस्त
द्विगुणैर्युताः प्रहरंतीः स्मरन्युद्धे जयी भवति निश्चितं ६४ एकाशीतिमुखा देवी स्तद्द्वैगुण्यभुजैर्यु
ताः॥ तथाविधैः प्रहरणैः स्मरन्युद्धे जयी भवेत् ॥६५ शतवक्त्रास्तद्द्विगुणकरां स्तद्धेतिभिर्युताः स्मृत्वा
विजयमाप्नोति समरेताश्च षोडश ॥६६ एवं वक्त्रकरैरिष्टा स्वनेकैरिष्टरूपतः॥ तथा तैर्हेतिभिर्वृंदे निव १५३
मंकुलक्रमहस्तकैः ६७ असंख्याता भवेयुस्ताः साधकानीष्टसिद्धिदाः॥ एवं युद्धमसमरे संकटादि

तथैव खर्मक्षुरिका निबद्धे र्निघ्नती बलं ध्यात्वा वा विजयी स्यात् समरे रोमहर्षणे निघ्नति सिंहहस्ता
वा मोदयंती हि द्विषां बलं ॥ ध्यात्वा विजयमाप्नोति नियतः समरे ५४: पिशाचसर्पहस्ता वा तेसेनां मृजती
स्मरन्। विजयं समरे शश्व दश्नुते रोदरोपमः ५५ शाकम्भरिकाभिर्वा निघ्नती: वृत्त नारले स्मृत्वा विज
यमाप्नोति ५६: डीस्कुकमाजवं ॥ अंकुशाककवान्यां वा वारयंतीश्च मृकुणोत ॥ चिंतयन् समरे नीचे
विजयी स्यात्सुनिश्चितं ५७ हलेश्चमुशलैर्नित्यं प्रहरंती द्विषां वलं स्मरन्न विजयं युद्धे प्राप्नोति ध्यान
वैनवात् ५८ तथा षोडशवक्त्रा स्या द्वाविंशद्बाहु निर्युता: । आगवत्समथिता राति ५ततना ष्टिं लय
नजपेत् ५९ पंचविंशतिवक्त्रा वा पंचाशत्कुज संयुता: ॥ तथैकादशशिर्नेदे शतधैनि घ्नती बलं ६०

तंत्रराजः
१५४
154

भुवनेशा मायासांमहेश्वरि अलंकृतद्द्यारूढाः शक्तिभिश्चतथावृताः ।।स्मेराननाश्चगायंतीः स्मृ
ताविश्वंवशंनयेत् तथाविधगजारूढा तथाशक्तिभिरावृताः संगीतावाद्यकमहिला वृंदसंकुलमध्यगाः
स्मृतालक्ष्मीमवाप्नोति राजमान्यामतिस्थिरां नानाभोगसमोपेतां प्रख्यातनिजवैभवां ७९ तथा
विधरथारूढा स्तथाशक्तिभिरावृताः तथासंगीतसंसक्त सक्तिवृंदसमन्विताः ८० स्मरन्स्तुवमवा
प्नोति राजावेश्मैरिमंडलं एवंतत्त्रिविधध्याना त्सौभाग्यं वा तुल्यं यशः ८१ कदलीकाननेरम्ये निर्जने
तास्तथास्मरन् पङ्कजाक्षीचरणा आगच्छंतीश्वराः शक्तिभिः ८२ मंडलंमासमर्चैवा जपन्विद्यांततोव
सेत निधिसंज्ञाप्नुवते योगीस्याद्यावदायुषं । ८३ इगारमेतथास्मृता निधिमाप्नोत्ययत्नतः एवंदे

१५४

भुचिंतयन् देवीस्तास्तरति द्विजसमापदो मनुजोऽथवा देवो वा राक्षसोऽथवः । किंनरो वा भुजंगमः पि
शाचो वा गुह्यको वा सिद्धो वा दानवोऽथवा नकदापि स्मरन्नित्यं भंगमाप्नोति निश्चितं ।७०। चौरादि
संकटे रण्ये गिरिदुर्गमवर्त्मनि ।। द्विविधैर्वैरिनिर्जातैः कृच्छ्रे राजन्नयेत्तथा ।७१। कुष्ठपीडासु संताप
स्मार राक्षससंकटे पिशाचडाकिनीवृंद खलराक्षसपीडने ७२ अन्येष्वपि च कृच्छ्रेषु विस्तरेषु
महत्स्वपि । स्मरन्नित्यं जपेत्सर्वा विपदो ध्यानवेतनवात्त । ७३ एकवक्त्राः द्विनया द्विभुजा नीलधारिकाः स
पादकाः समागत्य सर्वाभरणभूषिताः ७४ स्वसमानाभिरन्विताः शक्तिभिः परिवारिताः । गायत्री
निश्चरंतेषु वनमालाभिरन्विताः ७५ ध्यायन्तिमं ते सर्वे मानुषात्पीडशापिताः नास्त्यमस्ति

खिलाता: पटेषुनवस्तुस्फुटं परांस्तान्मध्यपर्यंते ध्येसंस्थापयेत्तथा रथदंतिद्यानांतु तिर
स्करिणीकायुतान् प्रतिसैन्यानि मुखेतु तांस्तु सम्यक्प्रदर्शयेत्। वज्राणि लिखितानि ततः साएनेरी
पणवमर्दलान्॥ आहतश्चमयन्नृत्यंग शंखकाहलकादिकं व्रजेदनिमुखं वैरी भवत्याशु पराजितः
तत्सेनासंमुखा पश्चान्न जातु नवति ध्रुवं। इति ध्यानान्यशेषाणि कथितानि तवानघे सद्यःप्र
तीतिसिद्धानां साधकानां फलोदयः अतस्त्वं तु कथयामि सर्वाजीवनिकारकं। दाडिमीकेसरस्र
ख ...ते पीतरूपाः स्मरन् धिया। तन्मध्ये साध्यरूपं च निजवांछितरूपकं। समस्तमिष्टमाप्नोति भुक्त्वा
न भुक्तानपि। तथा सुषुम्नां तस्यास्तु चिंतयेद्गमनागमं तेनाखिलं निजेष्टं तु प्राप्नोति ध्यानवै

प

कपुंनाग नमेरुवकुलेषु वा ॥ तथा पर्वतकुंजेषु स्मरं सांवित्तमाप्नुयात् राजतो धनिनोन्यस्माद्वे
नासौ स्यात्सुखं चिरं समुद्रतीरेरल्पेषु तथा नित्यं स्मरं धिया प्राप्नोत्यनर्घरत्नानि बंजति ध्यानवैभवात्
समुद्गा सरिन्मध्य सरुवाटीषु तास्तथा स्मरन् कनकमाप्नोति वर्णोत्कृष्टमसंख्यकं ॥ निर्जने विपिने
स्मृत्वा प्राप्नोति महिलाः शुभाः रूपयौवनशीलाढ्याः प्रेमनिघ्नास्त्वनन्यगाः ॥ वृक्षेषु तेषु स्थानेषु हया-
रूढा स्मरन्नरः ॥ नृपतिं कुरुते वश्यं मनोवाक्कायकर्मभिः ८९ तेषु वृक्षेषु गजारूढाः स्मृत्वा नारीन्नृ-
पान् वशीकरोति भुवने प्राणिनश्चाविशेषतः ९० तथा तेषु रथारूढाः स्मृत्वा देवीस्त्वयोदिताः
वांछितं समवाप्नोति मुक्तः स्यान्निगडादितः ९१ शान्तवक्रादिगुणयुजास्ते साधुश्चान्यापि वांछितानि ति

युगावधिः तस्य तुर्यांशा त्रयोंशा ह्रांस्याद्रेत्रादि संभवः मायाधराग्निवातस्थैः कृताद्यंर्णा समीरि
ताः तान्दिनाक्षरसंयुक्तान्मध्ययोनौ समालिखेत् दिनार्णेषु स्वरान्न्यासे बिंदुरूपान् अनुक्रमात् वा
मोर्ध्वदक्षपार्श्वेषु पंच पंच समीरिताः तत्र युगार्णास्तत्स्थाने स्वरूपेणावस्थिताः व्यंजनेषु
सर्वत्र संश्लिष्टाः स्वेन संयुताः १० सर्वत्र यंत्रविन्यासः प्रतिष्ठार्थानुग्रहे निग्रहे वास्तु विन्यासे
गर्भन्यासे सिद्धिकृत ११ आरभ्य मानो हृदयमेक स्थो घटिकाक्रमात् एकैकं मात्रकावर्णाः पंच
शत्परिवर्तिताः १२ दिवसे पंचविंशस्तस्याः षडावृत्तिरुदीरिता एवं युगादिमारभ्य कालीवर्णस्तु प्र
वर्तते १३ योनौ त्रिकोणमालिख्य तस्मिन्योनिं समालिखेत् । तेषु पर्यायनिःसाक्ष वर्णानालिख

नवात् साधकश्च तथा सिद्धस्तयोरेवाशु सिद्धिकृत् १०० अष्टकस्यात्ममयी १०१ इति चतुर्विंशति

पटलः ॥ अथ षोडशनित्यानां षट्त्रिंशत्तत्त्वविग्रहैः । वर्णैस्तत्कानि ते मंत्रैर्यंत्रैः कालात्मनां क्रमा

त् १ कथयामि प्रयोगांश्च नानासिद्धिविकारकान् यज्ज्ञानोपासितेनेदात्म्यं मंत्रासिद्ध्यंति वर्णिनः स्व

राः षोडश नित्यास्तु कादिक्षांताः स्वरान्विताः तेषु तत्त्वानि षट्त्रिंश वर्णनाथानवात्मका ॥२॥

अष्टावष्टौ स्वरैर्वर्गाः परतः पंच पंच वै । मात्स्वलांत्स्वरैरेको वर्गः षट्वडक्षरं नित्यानां तत्त्वसंयोगे

वर्णसंख्या समीरिता षट्सहस्रा पंचशतं तत्संख्या द्वैस्तु कथ्यता । तत्संख्या नां च यंत्राणां ता

वदद्वैस्तु कथ्यता पूर्णकालसमावृत्ति युगकल्पादिनामनाक त्रिसहस्रसमावृत्त्या षोडशः कृत

तंत्रराज

१५७

157

जापेन मंत्राः सिध्यंति वर्णिनः २२ नाड्यावृत्तिर्मैग्राशोदि सहस्रशतत्रयं चत्वारिंशेति विज्ञेयास्त
त्वावृत्तिरुदीरिता २२ पूर्णमंडलसंख्यैव नित्यावृत्तिः सहस्रशः ।। द्विशतं षट् वस्वग्निः शेषं स
मुदीरिताः ।२४ कृतादीनां युगानां तु दिनैश्चैकैकशः क्रमात् ताविद्यास्तु स्वरूपिण्यः शेषास्त्वं
ते द्विशाः स्मृताः प्रयोगेषु तु सर्वत्र तत्तद्दिनैः प्रपूजनं विशेषतो विधातव्यं जयारोग्यादिसिद्धये
धात्र्यैचैशयोः पूजां कुर्यात्तत्तदवाप्तये । तत्प्रकारः प्रयोगाणां पटले साधुवक्ष्यते तेतु पंचा
शदर्णानां पंचाशन्मिथुनानि वै घटिकाक्रमयोगेन भजंते परिवर्तनं अथ यंत्राणि वक्ष्यंते
पीठसंस्थान्यनुक्रमात् वृत्तं षट्त्रिंशद्दिदलं च तत् तदष्टादशास्रकं द्वादशास्रं नवास्रं च स्वरे

१५७

वाह्यतः । चतुर्णघटिकायेन मध्येविन्यस्यतत्त्ववें । निःस्वाबीडशादेवेशि पूजयेन्नित्यमर्चकः उत्त
मानित्यनित्यंदि मध्यमापर्वपर्वणि अधमामासमात्रेण मासार्द्धं मयोग्यताः पूर्णमंडलवर्णाःस्तुः
प्रथमेत्यादितःक्रमात् षट्त्रिंशत्तत्ववर्णास्तु द्वितीयेमरुत्ताक्रमात् तृतीयासर्वतोवक्ति रेवंविद्या
सर्व— स्तुत्र्यक्षराः त्रैपुराः सिद्धिनामाकाराः कथिताःक्रमात् एताः पुस्तकमारोप्य पीठेसंस्थाप्य पू
जयेत् यत्रतत्रगदालक्ष्मी यदर्जितकराम्बवाः ॥ स्वतापमृत्युहृत्साध्या ननवंत्रिपुरादिके च अ
नीप्सितानिसिद्ध्यंति तस्ययोच्चतिनित्यशः २० सषट्त्रिंशत्तत्सहस्रांतंसहस्राण्येवविंशति तासां
संख्यासमाख्याताततदाद्धनिस्तदाशिकृत् २१ स्तंननाद्येषुतह्यणोस्तद्रूपादेतिवाहनैः एतैर्यथित

स्युः षट्त्रिंशाचतमन्यवत् एतस्याद्देसमालिख्य बहिरष्टच्छदांबुजं। कृत्वा दले शुक्रमशो वाग्देव
ष्टकमालिखेत् श्रीकाररूपं ततस्तस्य प्रतिष्ठां सम्यगीरितां विधायश्जयेन्नित्यं पुस्तश्जोत्कलि
हृये तन्नयंयः प्रकुरुते तस्य वंशो स्थिरा रमा नकदाचिद्विह्वियोश्यानि नविघ्नतिवतत्कुले ६० वर्णो
षधिका घजले राष्ट्र्यकलशंमदत् तत्रदेवीसमावाह्य संश्रज्य विधिवन्निशि ष्टनिसानां तत्वविद्या
श्च जपित्वा मेधुरासने। सेष्ट्ज्य शिष्यं संस्थाप्य शास्त्र्यातमनिषेवयत् एवंजन्मानुजन्मादि पौर्णमा
सीषु साधकः कुर्यात्कर्षसुवर्णस्यमुद्रिकां गोश्चदक्षिणा एवं निरंतरं वर्षं योन्निषिक्तः ससाधकः
पार्थिवस्तस्य वंशो वा नविघ्नति न संशयः। वर्षद्वयाभिषेकेण तस्य वंशो स्थिरा रमा वर्षत्रयाभिषेके

ष्टास्रं षडस्रकं चतुरस्रमथ त्र्यस्रमिति भेदानवक्रमात् २० एतानि वर्णविन्यासभेदास्त्वसेक
मष्टधा। तेन ह्यांसशतैर्भेदैस्तेषु नित्यायन्निदतः २१ असेकमष्टधेसेव मुक्त संख्या समीरिता।
एतेष्वाद्यस्य वृत्तस्य विन्यासेनान्यमण्डलयेत् २२ षडंगुलपरिक्रान्तं वृत्तमेकं तु वर्त्तयेत् एवं
पुनः पुनः कुर्यादेकैकांगुलितो वृद्धि २३ यदा सप्तदशांगुलं स्यात्तदा तद्भिन्नभेदैः षट्त्रिंशाक्रि।
स्त तस्तेषु न्यसेद्वर्णानथादितः २४ अनुलोमविलोमौ वा बाह्यान्तरसंपुटौ वा बाह्यान्तरपरा
स्तौ तथाव्याकीर्णइत्यपि।२५ कर्णिकायां मरुच्छक्ती नाम्नां संलिख्य सर्वतः वीजपेद्वास्कोष्ठ
स्थैः प्रागुक्तविधिना क्रमात् २६ अन्येषामरविन्यासः षट्त्रिंशत्समुदीरितः अष्टास्रेषोडशारः

प्रदायतः कालप्राप्तक्रमं दृष्ट्वा मावस्यान्त्यक्रमं तं जपेत् । कृष्णपक्षेषु शुक्लेषु केवलोत्क्रमं तं जपेत्
जपतर्पणहोमार्चास्नपनेष्वप्ययं क्रमः अमुं ज्ञात्वा विधातव्य मन्यथानर्थमाद्भवेत् कृतोस्य स्तो
शत्रुभंगे निग्रहे प्रतिलोमकं कालेन प्राप्तमन्यत्र सर्वत्र समुदीरितं ५६ वशीकरणरक्षासु संपु
टद्वितयं क्रमात् रोगशत्रुजये प्रोक्तौ परा हस्तोक्रमेण वै ५७ गोमहिरण्यवाहादि लाभेषु वस
मीरितः उच्चाटनेषु व्याकीर्णं तेषु शांत्यै क्रमं तं जपेत् ५८ एतद्विधाननिष्णातं प्रणमंति सुरासुराः
तस्मिन्नरिकृताः पीडाः कृत्याद्या नैव संमुखाः ५९ प्रसुतैव पराकृत्या कर्तारं नाशयंति वै यत्रासौ

निवसत्येष तत्क्षेत्रं तत्तपोवनं ६० स्मशाने पर्वते म्लाने विपिने क्षुद्रपीडने प्रतिष्ठिते यंत्रराजे त

ण सिद्धिर्वैद्याधरी भवेत् ४५ चतुर्वर्षाभिषेकेण खेचरीमेलनं भवेत् पंचवर्षाभिषेकेण पंचत्वं नाधिग
च्छति [४६] षड्वर्षाभिषेकेण लोकपालसमो भवेत्। सप्तवर्षाभिषेकेण दिवाकरसमो भवेत् [४७] अष्टवर्षा
भिषेकेण चंद्रमः सदृशो भवेत् नववर्षाभिषेकेण देवीसारूप्यमाप्नुयात् ४८ जयाय विद्याः षट्त्रिं
दैकपंचाशद्देवता आवृत्तिर्जपहोमार्च्चा तर्पणैः साधुसाधयेत् ४९ तेन जित्वा रिपून्सर्वान्नेवतेत१
नो यथा तथोत्पातेषु सर्वेषु तथा रोगाद्युपद्रवे ५० तथा वांछितसिद्ध्यर्थं तथा कृत्या निवारणे तथा
कृत्यासमुत्पत्तौ विद्ध्यं सर्वार्थसिद्धिदं ५१ एतच्चक्रमास्थाय यद् कुर्यादि प्रवर्त्तते एतच्चक्रविन्या
स रूपाच्च मिश्रदृश्यते। ५२ तस्मादेतन्मयं सर्वमेतस्मज्जजते नच। सर्वैमनोरथाः सिद्धा जजनेसं

[५९]

तर्पणैर्होमार्च्चा सेकैः संसाधयेत्स्थिरः नैनाभिः सदृशी कापि विद्या लोकेषु विद्यते ॥ तस्मादा
भिरुपायैस्तैः साधयेत्सर्वमीप्सितं ७० पंचाशत्समावर्त्त विद्या शक्तिसमन्वितः मुच्यते निगडैः
दृढैर्वैरिरोधैः सुदारुणैः ७१ शतवारं समावर्त्त विद्यां विविधवेतनाः लभंते तनया वंध्याऽ
पि सर्वगुणान्वितान् ७२ अष्टाधिकशतवारं तु विद्यामावर्त्य शक्तितः गुणरूपादिसंपन्नां भा
र्यां विंदत्स्वयत्नतः ७३ तावदावर्त्य कन्या च पतिं सर्वगुणान्वितं लभंते पुत्रपौत्राद्यैरेधंते सं
पदन्विताः ७४ द्विशतं तां समावर्त्य दारिद्र्यान्मुच्यते ध्रुवं । त्रिशतैर्भूमिसस्याद्यैश्चतुर्भिस्तु श
तैर्धनी ७५ पंचभिस्तु शतैर्भूपो भवेत्षड्भिः शतैर्नृपः सप्तभिस्तु शतैरस्य नमुंचत्यंरमा च

तस्माज्जनपदं महत् सर्वस्याकीर्णचक्रे केण स्थापितेनामरावती कृता दिला पुनर्देवी मयापि चनर
स्यते शिलायां ता मूपदेवा राजते हेमनिर्मिते विलिख्य चक्रमौ निखने ग्रामराष्ट्रपुरादिषु कुला
देवालयं तत्र चक्रं संस्थाप्य तस्यैव कर्णिकामध्यगे बेरं कुर्यात् सान्निध्यसिद्धये ग्रामादिरक्षणे
तत्र मध्ये वा पश्चाद्दिक्ष्वपि खातावटं पुनस्तेषु पाषाणैर्घटिते दृढं। समा वा स्यान्निरुज्यां तः स्थाप
येन्मूलविद्यया पाषाणेन तदाच्छाद्य पीठं कृत्वोपरि स्थितं निस्मरा: पूजयेद्गंधपुष्पधूपादि
भि: समं त्रिसंध्यमेवं कुर्वीत नान्यथा सिद्धिदायकं। तत्कालोत्क्रान्तिकुंडानि नव होमेषु सर्वत:
। होत्तृणां दक्षिणा वस्त्रभूषणादाम्रगोधनै: ।६८ यद्यलिजे लिखितं तत्राङ्क: करं स्तु करं तु वा जप

ब्राह्म्यादिशक्तिसहिते चतुरस्रे तथा यजेत् आसां बलिप्रदानं च करोतु कुसुकुङ्कुया
सहाकृत्यकेवलया श्रीरूपांस्मरन् धिया विलिखन्नाम्ना विद्यात्तु मध्ये वा ज्येष्ठयुग्म
के तन्मध्यार्णस्वरैर्निलं लिखित्वाग्निपुमायया वेष्टनेलाग्रासमालिख्य निकृत्यादिविलो
मतः। वाताद्यर्णैर्हृदं तेस्या षोडशद्वादशाक्रमात् साधयेदिप्सितं सर्वं बद्ध्मर्त्यकमीश्वरि
स्तुत्वा द्वादशभिः श्लोकैः स्तैः स्वांतेताः समुद्वसेत् एतासां चक्रमध्यस्थो जपहि ध्यायदा वशी
लेदेवदेवताश्चक्र सामीमस्मन्नविभाति महाभवसमध्यस्थं कृत्वाश्रीचक्रमुज्वलं। तत्रैव देवी
मावाह्य पूजयेत्सर्वसिद्धये।८०। एवं कृत्वा प्रतिष्ठाप्य विधाने नार्च्ययेयतः तताज्ञा सिद्धयो

इतिस्तुशतैरासां नृपाः सर्वस्य किंकराः नवतिस्तुशतैरेषकं दर्वीविनिताजने एवंनवशतेज
प्त्वा सर्वान्कामानवाप्नुयात् आसातांनिसाविद्याना मेगानिम्नष्टपञ्चे सुंदरि । द्विरुक्त्यातैः षडंगा
निकुर्याद्दौः करांगयोः विन्यस्य मातृकामुक्तांजपेद्विद्यास्तथैकवाः ७७ रक्तारक्तांवरालेप
न्भूषणास्रग्विलेपनाः पाशांकुशेक्षुकोदंडपंचसूनविशिखाः स्मरेत् ८० तदावृत्तीनांपंचानां श
क्तीस्तत्सहस्रशास्मरेत् चतुरस्रत्रयंकृत्वा द्वारद्वयविभूषितं ८१ अष्टपत्रांबुजंमध्ये नवयोनी
चतायजेत् अंगावृत्तिमध्ययोनावंतरे त्वायुधावृत्ति ८२ इष्टतोगुरुपंक्तिंश्च कीलेवाइस्तु
चक्रमात् बहिर्दलेषपितथा यजेद्दलौर्विलोमतः रूपिणीशक्तिसहितैर्मायासहस्राक्षरीयुतैः

तंत्रराज

२६२

262

क संप्रदायायकल्पते जपतर्पणहोमार्चा क्रमैर्विघ्नान्जेदिमाः तेनाङ्कुराणांसिद्ध्यत्वा मंत्राः
सिद्ध्यंत्यशेषतः आसामुपासितुर्लोके नास्त्यसाध्यंनदुष्करं न्हपाणां मंगनानांचवश्यतांजा
यतेशिवः १०० पुरुषात्ममयी १०१ इतिपंचविंशः पटलः। ।अथषोडश नित्यानां विद्या
नामिस्वरूपतः मंत्रणांचैनवंवक्ष्ये शृणु देवियथाविधि १ नादोत्पत्तिंचतद्रूपं स्थानान्यस्या
तस्यवर्णतां ततः पदानिवाक्यानि मंत्ररूपाणिकानिचित २ तत्त्वंरत्वंविद्ययास्वात्म संस्का
रस्यकृंतथा। अमृतेश्वरिदेवास्तु वर्णैस्तैर्मिथुनैरपि ३ नाभिंत्रयीगांस्तैः सम्यग्नीश्च प्राप्ति
हेतवे सुद्दिष्टक्रमेणैव सर्वमेतदशेषतः। ४ स्वात्मेच्छाशक्तिया तेन प्राणवायुस्वरूपतः

२६२

लोके प्रकाशंतेमहाद्भुताः ९१ तथाभ्यर्कृत्वा तन्मध्ये लोहितांलोहितांबरा सुंदरीयुवतीं
तत्र संस्थाप्यात्मसमर्चयेत्क्रमे ९२ प्रत्यब्दमेवंकुर्वीत मीनस्थेभास्करे विधौ पूर्णेतुदिवसे
तेन देवीतुष्टिप्रदाभवेत् ९३ नखरंछुरिकांखड्गं चापंमुसलंगदाशरान् अन्यशस्त्रास्त्रमखि
लं महाभ्यर्कस्यमर्थगं ९४ कृत्वाभिरक्ष्यविद्याभिः साध्ययोनिंबलिंपुरः दत्वातैः समरेशत्रू
न् हत्वाविजयमाप्नुयात् ९५ दिनशोवारतः पक्षान्मासात्षड्विंशत्यादिनैः जपतोवारमेकं
तु विद्याभिस्त्रात्मिकाभ्युतां ९६ आयुरारोग्यमैश्वर्यं विजयंवांछितंक्रमात् लभतेललिताया
तिः संप्रदायवतीभवेत् ९७ अन्यथासंप्रदायत्वा जपहोमार्चनादिकं कृतंजन्मांतरेसम्प

वैदन्नाषान्यशेषतः १२ वाचका विश्वरूपस्य अपंचस्यात्मनस्तथा शाब्द्याकर्णादीनां निय
मादिषु तास्तथा १३ तेषामन्योन्यसंभेद जानानामेकयुग्मतः त्रिभिरित्यादिरूपाणां सं
ख्या कर्त्तुं न शक्यते १४ अनंतत्वाद्विंसत्वा तद्रूपाणां न कीर्त्तनं एवं शब्दस्य माहात्म्यं वक्तुं
कस्यापि नास्ति हि १५ शक्तिस्तथापि ते किंचि द्वदामि श्रृणु तद्दिशा ललितावक्रनवके प्रत्ये
कं शब्दत्रयः प्रिये। १६ चतुर्षष्टिमिताः कोष्ठाः स्ता संतत्य पुरोदिताः कोष्ठाः सुस्त तत्क्रमात्।
सां विद्यावर्णामिता क्रमात् १७ षट्सप्तत्या पंचशतं प्रथमान्यक्षराणि वैः द्वितीयानि वतान्ये
व क्रमेण सुंस्थादितः १८ तृतीयानि वतान्येव योजयेदादितः क्रमात्॥ क्रातैः षट्भिंशदर्णैः

मूलाधारे समुत्पन्नः पराख्यो नादसंभवः स एवोर्द्ध्वतयानीतः स्वाधिष्ठाने विजृंभितः
पश्यंत्याख्यामवाप्नोति तथैवोर्द्ध्वं शनैः शनैः अनाहते बुद्धितत्व समेतो मध्यमाभिधः तथा त
योर्द्ध्वं तुन्नः सन् विशुद्धौ कंठदेशतः वैखर्याख्यस्ततः शीर्षकंठताल्वोष्टदंतगः जिह्वामूला
ग्र पृष्टस्थ स्थानात्तस्मात् क्रमात् कंठताल्वोष्ठकंठोष्ठ दंतोष्ठद्वयतस्तथा । समुत्पन्नान्य
क्षराणि क्रमादादिक्षकारावधिः आदिक्षांतरतेस्तेषां मक्षरत्वमुदीरितं तेषु स्वराः स्वतंत्रास्यु
स्तैर्मज्याव्यंजनं भवेत् १० षोडशानां स्वराणां च षट्त्रिंशद्व्यंजनैः क्रमात् । संयोगेनैव जाय
ते तद्रूपाणि तु संख्यया ११ षट्सप्ततियुतं पंच शतं ते स्युः पदानि वैः तैर्वाक्यानि व मंत्राश्च

खिन्नचित्तानां क्षीणपापमना सेकिकृणोपदेशैस्तु गुरुणा क्रियते तु यत् तदङ्गं तु स्फुटं स
म्यक् वक्ष्ये शृणु सत्तरं १२ यदवाप्यस्य सम्राप्य संशयास्थमहामलं देहेंद्रियमनःप्राण साक्षि
णस्त्वात्मनः प्रिये। संस्कारः क्रियते सम्यग्गुरुणा तत्त्ववेदिना। सेकेन देहयात्किंचिद्दष्टुमंत्र
लिरस्यते वीक्षणादात्मनो बुद्धेस्यथार्थनिकृतनं २० उपदेशेन यातस्य चिरारूढानुवासना
ऽस्तरांता धियास्वात्म विमर्शेन विनाशयेत २१ एवं कृते बुद्धिरते संसाराज्ञानरूपिता विनाशे
नित्यशुद्धात्म स्वरूपालेंनङ्गतुने २२ नवतत्त्वग्रहशांतं प्रत्ययं नश्यपाविति। सस्यानां बीजरू
पस्य वह्निसंस्पर्शात्स्थिरीहिता। २२ ततवसेवतत्रास्य शक्तिरेवतुदृश्यते। तथासाज्ञानजन्मादि

१९

समायैस्तस्संख्यका: विद्यानवंतिशिष्टा: स्तु रेकाकारास्तुतैर्विना। तानित्यत्कोटि संख्याका
विद्यास्त्विचतुर्दशिका: २० तासामपितुसर्वासां ध्यानार्चायंत्रपूजनै: पुरुषार्थास्तुसिध्यंति तद
ऋंमात्मकांबुधौ २१ संस्कारान्तरमूलं देवेशि गुरुणाशिष्यरक्षणे समानत्वेपिदेहादे आपारे
गुरुशिष्ययो: २२ पूज्यपूज्यकतावत्व कारणै: प्रत्ययंतथा। प्रत्यक्षांयैस्तुहष्टांतै राज्ञतेदर्शय
म्यहं २३ संस्कारोमंत्रयंत्रार्चा निषेकाद्येस्तनोर्यदि साजरारोगमरणक्लेशैर्नस्पृश्यतेन्यथा
२४ प्राणस्यैतदारम्य नित्यतास्मात्तुदेहिनां। आत्मनश्छेदरूपस्य संस्कारोनैवयुज्यते २५ इंद्रिया
णांयदिनवे तदाप्राणसमानता बुद्धेश्चेदात्मनासाम्यात्कस्यस्याद्गुरुवीक्षणं २६ इत्यादिसंशयै:

१ त्म स्वे ४२ स्वं कं रदो त्तो त्मस्कुसे। तुंपांवं श्रीजिंबोधिमे। त्वरू मोको त्म रा पेड्रे रं
नातें स्के १ तेंत्र सेवे। केवंतो तैलो ऐ मये। रंत्रें दें स्से रू मयेनो। तैतिमें हि न्वी ये हिये। दास
तौं वें सथों वेंसे॥ ४३ ४४ षडष्टद्वादशार्णानां वैसवानामशेषतः॥ मंत्राणां परतत्त्वार्थवाचकत्वाद
भेद। ता ललिताविद्यया तद्व्यासादस्य त्र्यात्मनः तथैवत्वपरायाश्च गायत्र्याश्चोक्तरू
पतः ४५ व्याहृतीनां महावाक्य परमात्मा जवात्मनां। अणवस्यवताद्रूपयोगात्स्यात्त
त्तदात्मता ४६ विंड मात्रां तथामायामुत्तयोरैक्यविग्रहां। हंसरूपां प्राणशक्तिं तद्वैलोक्य
समुद्भवं ४७ एवंच विजानाति यो सौ नित्याविदीरितः। इतरे नाक्तिमेतश्चेत्कालान्तज्ञा

कारणं च तथैव तत् २४ किंचकार्पास बीजानि लाक्षयारंजितानितु । निर्वपेत्तत्त्वरोद्ध्र उष्मादिवत्तथा नवैः २५ रहस्यं परमं सर्वसिद्धिचिंतामणिस्थिरं कुसाध्यं सकुरुज्ञानमधा
नां संगवर्जितं २६ उस्थरणदीमार्वा तर्पणस्फ्लतियंत्रकैः रहितं तत्तैवदाम्पद्य मंत्रविद्यास्त्व
नेतकाः २७ ताः श्रृणुष्व त्वं महेशानि सर्वान्नीशाशये निरं साधकानां च सिद्धानां तेन रेखांक
थेवन २८ वेदनाखेतरात्मत्व त्रिनेदानां विशीघ्रतः । शाष्ठानां साध्यसाधुत्व विंताविरहितं स
दा २९ यं कं मुदो दस्मे सत्वे ॥ कं वं दो श्रों त्मतिं मविं त्मत्मं मेते प्फां यों कं उ यं त तै नो रुवं
पेश्च स्वे ॥ ३० लिंम्पं ड ः ले रवानो त्वे को वं नों तों सेडं नो शा वो वं तां यें रो सं दं मे प हं स्वां विरू

तंत्रराजः

१६६

166

बुस्वैर्नवेदाद्या त्वन्याह्रस्वं समायया ज्याकंदाद्दवनस्वैः स्यात्तृतीयासा मृतेश्वरी। वासनोक्त
प्रकारेण वह्निप्रासासमीरिता अंगानितासा माद्यायादीर्घस्वरनियोजनात् ५७ क्लाकरां
गयोः पश्चात्तत्रयं षोडशस्वरैः संयोज्याद्यमृतसंस्थानां न्यसेदंसंतुतज्जतं ५८ अंगुष्टद्वष्ट
तत्त्वं शिलिंगनानिगुह्त्तने। गलनासाक्षिकर्णान्तरांखमूर्ध्नसुविक्रमात् ५९ दक्षवामस्व
मारंन्नात्सु स्त्रियोरप्ययंक्रमः। श्रुत्क्षिश्रूर्णांतमितरेमूर्द्धादिप्रतिलोमतः ६० नागहृयस्पन्य
त्यासा दशांतिगुह्यगाक्रमात् नित्यशोमृतगस्थान समारंन्नावसानकं ६१ नागहृयस्पन्य
सासा दशांतिगुह्यगाक्रमात् नित्यशोमृतगस्थान समारंन्नावसानकं ६१ अथपुनरुक्तिनातिः

१६५

नमाकुषुः । अनक्तिनजनं लोके निस्पानां क्लेशदायकं नक्तिं मे देव कथय यया नीस्य खि
लं ध्रुवं । देवता मंत्रयंत्राणां ध्यानादीनामशेषतः । यदन्वया स्फला यान्ति यां वियोगे श्रमो वृ
था ५० तां नक्तिं तव वक्ष्यामि रहस्यामद्भुताद्भुतां सम्यक्फलमयीं सिद्धिमनन्यामल्पमु
प्पतः ५१ उत्पलन्कुलसंपन्ने गुरौ तच्छिष्यकयोस्तथा । विद्यानुष्ठानयोः स्थैर्यं धियः संशय
नाशतः ५२ तारकत्वात्प्रमत्वे नक्तिरुक्ता दिव्यार्थदा ॥ यया विहीना नियतमिहामुत्रचकडः
खिनः ५३ सर्वक्लेशापदं नौधिपोतरूपां महाद्युतिं आधिव्याधिमहादुःख प्रारवं वाहते श्वरी
५४ अत एव स्मे समस्तानां जीवानां प्राणविग्रहां । षड्विधां जपहोमार्च्चातर्पणध्यानयंत्रकैः दावां

तंत्रराज: ६८ सितैःप्रसूनैः श्रीखंडकर्पूरद्रवलोलितैः पूजयेद्धरिरामां तु विदध्याद्बलियुग्मकं

१६९ ६९ निवेद्य पायसं दुग्धं कदलीफलशर्कराः होमं च तर्पणं तु जलैः कर्पूरवासितैः ७० दश

लक्षं जपेद्दिव्यां पयोन्नरससमाहितः एवं जपादिसंसिद्धविद्यो मंत्री यदा जपेत् ७१ समुद्र

267 जं स्त्रशान्हस्त तलेनऽजपेद्व्रतः एकैकशः शतादेवं ततोयं गंधसंनिभं नैवेद्यं तत्तद्दिया

र्लसमेतान् वह्निसंयुक्तान् शतार्लीनूलिखेन्मध्ये तदाद्यं मध्यतो लिखेत् साध्याक्षरसमी

पेत। यंत्रस्यादिष्टसिद्धिकृत। तेषामन्यीन्यसंभेदा लेखना स्युरनंतकाः। आकृष्य १६७

द्दक्षिणीदकं कृत्वा विंशतिस्तबकं कोष्ठान्तुलाद्यष्टसमान्येक षष्ट्याशतत्रयं तत्कोण

न्यसेत्ताबुद्धिमा: दीक्षा कर्मैतानतु नित्यशः न्यासेनानेन तद्रूपी स्यात्साधकः क्षीणकल्मषः
ध्यानं तासां प्रवक्ष्यामि सम्प्रदायोक्तक्रमेण वै यासां स्मरणमात्रेण क्षेत्राननरपतिस्सर्वशो ब
तः शुद्धस्फटिकसंकाशां मौलिबद्धेन्दुनिर्गतैः अमृतैरार्द्रदेहाः स्त्रगमालानरणान्वि
ताः कुमुदं पुंडरीकं च राकेंदुमस्तकं करैः दधानाः स्मेरवदना मुक्ताभरणभूषिताः षो
डशस्वरदयुक्तानां पद्मानां दशमध्यगाः ताभिः बाह्येरातारणोत्स्मराक्तिभिः परिवारिताः
तत्त्वद्विद्यास्वशरीरवेतं तद्वर्णस्पष्टिलीपदं। शक्तीतिध्यदीरंध्रोक्त सप्ताद्वयविसंयुतं च
तुर्दशाक्षराविद्याः कृत्वैवं तान्निरर्चयेत्॥ बाह्या स्ववेश्मगस्यैव प्रादक्षिण्यात्सुगंधिभिः

मार्जयेत्क्रमात्। दशपंचसमोपेतं शिष्टे वज्रैकषष्टिके। मध्येतद्दिनजां विद्यां मालिख्यारभ्यासम
न्वितां। तद्दिक्ष्वेकैकतः कृत्वा त्रिकोणानि यथाविधि। प्राग्वदात्रिकोणात्तु विलिखेदुदयाक्रमात्।
षष्ठ्यक्षराणि क्रमतो मिथुनान्यत्र पूजयेत्। घटिकाक्रमयोगेन गंधपुष्पादिभिस्तथा। तिथ्यादिषु
रणेष्वासु गदोत्थास्वन्यजासु च। श्रीभ्रंशमंडयांसैव क्लैः शास्त्रत्रयपूजनात् संपदेवार्चयेदेव
मरुणैर्गंधपुष्पकैः सितैर्वाससोरत्नोपेतैर्मंडलाद्धियमाप्नुयात् पूर्णास्वेवं समाराध्य मिथुनानि
यथाविधि समस्तं वांछितं सर्वा दवाप्नोत्येव निश्चितं। एवं विजन्मस्वर्वातो जीवेद्वर्षशतं सुखी नी
रोगी निर्गताधिश्च निर्हृत्तो नीतिसंयुतः ९० क्रूरेषु वान्यवारेषु पूजयेन्मिथुनानि वै मध्ये साध्य

268

तो मार्जयीत चत्वारिंशत् तत्पंचकं शेषवर्ज्जं नवेत्कोष्ठे एकाशीतिशतेन वै तत्र दिक्षु यथा पूर्वं च
त्रुटिभिः स्यात्त्रिकोणकं तेषु तास्तानि लिखेद्दिशः षट् साध्यारभ्य समायुतं प्रागवस्थाऽङ्कमारभ्य तात् प्रा
दक्षिणपश्चिमेशानतः विलिखेदङ्कताण्यस्तु क्रमात् षष्टिशतं प्रिये। शेषेषु कोणमध्यस्थ पंचकेषु निदि
तक्रमात्। वा द्वादि मध्यमां तंतु लिखेदन्यासु पंचवै। ७९ साध्यादारभ्य तानेवं पङ्क्तिः षड्यन्त्रका
णि तु। यंत्राणि तेषां सर्वत्र गदादि परिरक्षणं ८० उत्पातशान्तिमन्यानि मंगलानि च कारयेत्। यस्मि
न्देशे त्विदं यंत्रं षट्कं लोकं सुपूजितं ८१ तत्र वीरस्य हरमाधि मारीऽनिःक्रशात्रवः। सदा न संभवं त्येव
नवं त्येव वसंपदः॥ ८२ प्राक्प्रागदक्षिणोदक्च कृत्वा द्वादशसूत्रकं। लोकविंशशतं कोष्ठान्यपि तो

तिसदितंसाक्षात्कुर्यंतमर्चयेत्। प्रत्येकंषोडशार्णानि विद्यानित्यानिरंबिके एवंतेगदितंसर्वंवि
द्यायामास्तिवैनवं। यन्मयंविश्वमखिलं दृश्यतेसचराचरं नियत्यात्ममयी० १०१ इतिषड्विंशः
पटलः॥ अथषोडशनित्यानां कालेनप्राणमुच्यते॥ मातृकान्तनाथाद्यैः श्रीचक्रेणचक्रा
श्किभिः १ लवादीनांतुकालस्य उक्तत्वाल्लक्षितं तेनैकस्यासमारभ्य तत्संख्याभिः क्र
मेणवैः २ अहोरात्रस्यतत्प्राप्ति मुक्तातेनान्यद्गुणयेत् विशेषांस्त्वांतरांवासा स्ततत्सिद्युप
पादकान् ३ मूलाक्षरोन्कवोवायुः प्राणाख्यारम्भाः समश्नुते सतुपंचविधैस्तत्तेदाङ्कवदेशि
तः। धनाशायांतुत्ययोः पार्श्वे तुंगमध्याधरंध्रुगाः प्राणाग्नीलांतुखात्मानः पवनाः सुर्यथाक्र

समीपेतं वर्जयंत्वे दिवानिशं । मातृकैर्यमितोवार कालितैः स्वराद्ये ह्रपः नित्याशक्तिः समाख्यातैः स्ति
थैः संप्राप्त दक्षिणैः ९२ मुद्राद्विर्दिनैः कोणश्रित्रयीकारेनिहंतिसः तथाविलोमाद्भमतलेस्तत्त्वावज्रं ।
सुविस्तृतं ९३ सर्वतोविलिखेच्छक्तिं तत्पुटेतानि संलिखेत ॥ मध्येसाध्यं समालिख्य ततवर्णेश्च वना
दि ९४ तन्नानित्यांसंपदः सुरीस्मिताश्चनिराकुलाः निःसंपल्लानिरूपमानातियुक्तानिरंतरा
९५ वर्णानितिबैकेयाश्चक्रे श्रन्याः शक्ता स्तुशाक्तयः ॥ तासां विद्याः शृणु प्राज्ञेयाभिः सा त्रिद
विग्रहः स्वरीत्याभिः सदोत्याभिः नित्याविद्याभिरेवतु समीरिताविवेदाभिः स्वरावर्जमशेष
तः सहस्रेण समायुक्तं चत्वारिंशच्चतुःशतं ललिताशक्तिश्रजोरू बीजद्वयसमन्वितं रूपशक्ती

तंत्रराजः
१७०
170

च नाशायत्नवतिक्रुणात् १२ स्वर्येणुरास्त्तः सर्वत्र भक्षभोजनमैथुनैः संयद्दश्यान्यदखिलं वंदेसिद्ध
स्यलतः॥ जीवेगुरुकथितं तथ्य मेष्वदर्थश्च सिध्यति निश्चिस्त्नवतास्फक्रमन्यथा चेतदन्यथा न्सति
श्वयेविशेकन्यागर्त्तवश्नेन्यतः उमान् श्वस्येगर्त्तविपत्तिः स्या दिस्याद्गुस्वदेहदं श्वनेनत्त सिराहो
च श्रुतान्येवाश्रुतान्यपि। श्रुतानि तत्र सर्वाणि नश्यंति परमेश्वरि। वामे वहति वायौ तु गुटे देशि-
कशिष्ययो तत्स्थाने स्थापयित्वा तं तत्कर्णे कथयेत्सुतं। अथवा जीवगस्थाने तत्कर्णे मंत्रमा
दिशेत्। अन्यथाश्नुत्पराद्दोस्तु नाशाय गुरुशिष्ययोः षट्शतायुतैस्तु त्रिंशतै निश्वासैर्नाडिका मता १७०
ता सांवछ्यादिनं पूर्णं तद्दिनं स्यात्पुनः पुनः २० एकस्मिंस्तु दिने श्वासाः सहस्राण्येकविंशतिः।१४

मं गुरुकेतू न्युकुजौ बुधशुक्रौ विंद्‌सूर्यजौ क्रमाच्चतुर्षु भूतेषु व्योम सर्वात्मकं भवेत् ६ अनयस्योन्न
वेशाङ्‌ श्वंद्‌सूर्यौ पुटौ क्रमात् वामदक्षौ तयोस्तस्य प्रवेशो निर्गमस्तथा ७ जीवःश्वंद्रोरविःसूनोम
गस्त्वीपुरुषौ तथा प्रथवीसलिलत्वंद्रोरविरस्तत्रयं भवेत् ८ प्रदेशुवंद्रोन्नग्विंद्‌गुरुज्ञाभास्करः
परे: मातृकां च तथा विद्यात् स्वरव्यंजनभेदतः ९ अधः शःसंज्ञवंद्र: स्यादूर्ध्वे दिनकृद्भवेत् श
रीरे विकटे स्तूर्ध्वं चंद्रो धोराविरीरतः १० अस्तीति वा कार्यंवंद्र: स्यान्नास्तीत्युक्तो रविः स्मृतः शुक्ल
कृष्णौ तथा पक्षाविति चंद्रादशांतरा ११ एवं सूर्यादशाप्यत्र वासान्यां भयशास्विनी एकादशावि
धेवंद्र भास्करौ सम्पगीरितौ १२ तयोश्चंद्र: प्रीतिकरा भास्करा क्लेशकारिणः राजश्चन्द्वं च सर्व

विदितयामंत्री सदानन्दनवान्भवेत् [२९] नित्या तत्वाशिविद्यानां संख्यासु पूर्वमेकशः ततो दिनानां
संध्यासु ततश्च घटिकार्णिकाः ३० रात्र्यो द्वादश ततो ग्रहानृतानि पंचवै मातृकाचापि पंचाश
च्छ्रीवक्रस्याक्षराक्षय ३१ शैकानवतयः प्रोक्ता देवी सर्वात्मनास्थिता। एवंविधंवासनायो ज्ञा
वये त्स्वमहेश्वरः ३२ नाडीचक्रं च मर्माणि देहांतर्भूतां क्रियाः योगाभ्यासं तदंगैश्च स्वेच्छोत्क्रांतिवि
धानकं [३३] परकायप्रवेशं च योगसिद्धस्य लक्षणं आसन्नमृत्युचिह्नानि कथयामि यथाक्रमं प्रा
क्प्रोक्तमूलाधारस्य मध्यस्थ [illegible] मध्यतः सुषुम्ना पृष्ठवंशाख्यवीणादंडस्य मध्यतः ३४ मूर्धनि
ब्रह्मरंध्रांतानां सार्धाद्वादशांगुले। तदग्रात्सा युगा प्रोक्ता लंबुषाख्या तु नाडिका [३५] अस्याग्राडष्टितान्ता

दशांतं वततस्तेषां स्वरूपं शृणु सुंदरी। आरम्भोदियं प्रातः सप्तत्याद्विशतं क्रमात् प्राणाग्नीनां कुर्वां
निसृत्य वसान्यत्र संक्रमः। तत्राप्येवमतीन्यत्राप्येवं पंचदशाक्रमात् दिनमेकं व्रजेदादौ दशावितिप
द्येति २३ एवं क्रमेण सर्वेषां प्राणोदयमुदीरितः एतत्क्रमविपर्यासाद्दृष्ट्वा निवर्तेति २४ बलाधि
काश्वरावामे बलिनो दक्षिणे स्थिराः चरनयत्रीनयात्मानः शुभाशुभपरीक्षणे २५ सार्द्धद्विविंशतिस्त्वा
सक्रमा द्वादशराशयः। तत्र सार्द्धचतुष्केण नृत्वा निसृतिरिति क्रमात् २६ घटिकार्णेषु सर्वत्र वायुर्वैकांत
रोदये। तत्र वर्णत्वाः स्वासाः षष्ठ्याद्विंशतमीमीरितं २७। विषूतनूतवर्णानां दशानामादितो दशः
सप्तारत्ना ततः शेषाः प्राणोत्तीर्णानांवु सारेः २८ संख्यान्निर्वाणनाभ्यासि स्वासानां श्रृणु सुंदरियया।

कूसीवनिमुष्क मेढ्रनाभिषुपार्श्वयोः ४४ हृदयस्तनकंठांसकक्षकटीकर्णदृक्ष्विह शंखयोर्नलिनासा
दिमध्यांतास्यकपोलतः ४६ अष्टत्रिंशदिति प्रोक्तान्येषु वायोस्तु धारणात् परकायप्रवेशश्च खे
गत्वा तिष्ठसिध्यति ४७ दशानामपि वायूनां देहस्थानां क्रियां शृणु उच्छ्वासीगमना सक्तौ प्राणापा
नौ सदा तनौ ४८ नागउद्गारकृत्प्रोक्तः क्षुतकृत्कृकरस्तथा। देवदत्तो जृंभणकृदुद्ववकृद्धनंजयः
४९ कूर्मउन्मेषकृत्प्रोक्त उदानो पित्तयाहिकृत् समानवायुः कायाग्निं संधुक्षयति पावितु ५०
व्यानाख्योरसमादाय व्यापयेदखिलां तनुं एषां दशानामंशास्तु मारुताः स्मारतंतकाः ५१ तेषांशा
सारादेहस्य समीचीना स्थितिर्भवेत्। वैलोम्ये विकृतां गत्वा लोकेह्यसाध्यकल्पते ५२ जीवात्मानं

डी। कुहूनामतु जांतिका तत्रामदक्षपार्श्वास्मां सविश्वोदरस्यारणा। जवरां तासर्वगाम्ब पोक्तेत्वदने
तरे हस्ति जिह्वायशास्विन्यो तत्रदंगुष्टगेपदोः। तथैवेडापिंगलेचनासारंध्रद्वयांतगे गांधारीवतथा
दृष्टा नेत्रद्वयगतेक्रमात्। तथाकर्णगतेशंखपयस्विन्यौ क्रमेणवै। सरस्वतीतुयानाडी सातुजिह्वाग्र
गामिनी ॥१०॥ एवंचतुर्दशाप्रोक्तानाड्यो देहेप्रधानकाः तासांसंधिषु तत्संधिषुचनाड्यःस्थिताततो।
तासांप्रधाननाडीनां संख्यासार्द्धत्रिलक्षकं आपादशिरादेहे त्वसंख्यायानिरेववे चेष्टतेगैनरःस
र्वैः स्वकीयैरिंद्रियानिशं नाडयः सुषिरास्सूक्ष्ममहत्स्वर्णाभ्रसवर्णाः सुषुम्नामध्यगावज्रनाडीतन्मध्य
गापरा चित्रात्रिधानातन्मध्ये स्थितासाकुंडलीपरा॥ मर्माण्यंगुष्टगुल्फांघ्रिपृष्टजंघाख्यजानुषु ऊ

तंत्रराज
१७२
173

तथा तयोरध्रे नागेन दंतः पार्श्वसंगमात् । स्वस्तिकाकारतः प्रोक्तं तदासनमितीश्वरि अत्यन्त
तयोरूर्ध्वसंस्पर्शाज्जंघयोः । पादयोर्जानुदेशे वै वीरासनं योगपद्दतः तलांतः पार्श्वगं कुर्याद् एकम
न्यं तु वासगं कवोरिधस्तथोर्ध्व दिक्षाननं पद्मासनं स्मृतं प्राणायामस्त्रिधा प्रोक्त उत्तमाधम मध्यतः ला
घवोत्तमस्तत्र उत्तमे चित्तनिर्वृतिः सर्वांगे स्वेदसंहादि रधमे मध्यमे तथा सर्वांगकंपनं प्रोक्तं मात्रा
मात्राकालसंयुतात् तेषूत्तम गुणोद्भूत रत्नांसात्काल योगतः ॥ तस्मात्समभ्यसेत्प्रातः सायंवा नित्य
मेन वै वामेन नासारंध्रेण पूरयेद् धृतात्मना स्मरतं कुम्भस्तम्भ्य दक्षिणेनापसारयेत् एवं कुर्याद्वि
तेपश्चा दृविंशान्मात्रया हरेत् धारयेत्तच्चतुः पश्चाद्रेचयेत्तत्तुरीयतः ॥ ६८ कं पश्चपुलकानंदो

१७३

दरूपेण मनसा परमात्मनः योगो योगस्तु विज्ञेयस्तस्यांगान्यष्टवै क्रमात् । यमोथ नियमः पश्चादास
नं तदनंतरं प्राणायामस्तथा प्रत्याहारस्तदनुधारणं ॥ ध्यानं समाधिरित्युक्तान्यष्टांगानि यथाक्रमं क
थयामि स्वरूपं च ज्ञेये मर्त्यो मत्समो भवेत् ॥ तत्र शत्रवः षडाख्याताः कामक्रोधौ ततस्तथा लोभमोहौ
मानमदौ वर्जिवस्सर्वनाशकाः ५६ आत्मा परोक्षवस्तूह कर्मणस्तु यमो यमः तथैकादशरूपस्था नि
यमः परिकीर्तितः ५७ अहिंसा सत्यमास्तिक्यमार्जवं समता धृतिः क्षमा दया तितिक्षा शौचं संतोषो
गुरुसेवनं ५८ पद्मस्वस्तिकवीरास्यभद्राद्युक्तानि वै क्रमात् आसनानि मनः स्थैर्यकरणे साधिका
नि वै ५९ ऊर्वोरुपरि विन्यस्य हस्ताभ्यां पादयोस्तले वामपार्श्वद्वय स्पर्शात् पद्मासनमीरितं ६०

श्री विरक्तचित्तः स्वदेहं तेनोपायेन संत्यजेत् स्वेच्छोत्क्रान्तिरिति प्रोक्ता योगयुक्तात्मनां प्रिये
परकायप्रवेशं तु वक्ष्ये देवि महाद्भुतं। कलोत्तु ङः शाकं प्रायो मर्त्यैः सर्वैरपीश्वरि ७८ अर्केशान्तः पू
रितं रक्तं प्राणं श्रावयेत्तनुं तथा परिश्रुल्लिंगसंयुक्ता मन्त्रतो वीर्ययोगतः ७९ प्रविशेत्तत्तनुं प्राणं
प्रतिष्ठोक्तविधानतः स्वां तनुं गोपयेत्स्त्रीये स्वतस्तां च तथा व्रजेत् ८० सिद्धस्य लक्षणान्यष्टौ यो
गाभ्यासेन सर्वदा। अष्टैतानि महादेवि येरन्यैर्जायते गुणैः ८१ द्वंद्वहानिः सुखावाप्तिरारोग्यं च
रूपविक्लता जितेन्द्रियत्वमक्रोधः कृपा च जनगोपिता ८२ आसन्नमृत्युचिह्नानि कथयामि शृ
णु प्रिये। ये साध्यसाधकौ ज्ञात्वा देहत्यागमतन्द्रितौ ८३ देवतास्वात्मनजन परौस्या तांत तत्स्तुतौ

वैमल्यस्थैर्यलाघवाः॥ तद्दत्कांतिप्रकाशौच योगसिद्धस्य लक्षणं ॥ मूलाधारे मनः कृत्वा वायुमा
कृष्य मूलतः नाडीचक्रांतरं नीत्वा सर्वान्नाडीन्विचारयेत् ७० एवं संसाधिते वायावष्ट त्रिंशत्सु मर्म
सु॥ धारयन्धारयेद्दिव्यां चरीनांगानि सर्वतः ७१ तथा चक्षुरगतं कृत्वा मनः पवनसंयुतं रसांबु
दाह व्याप्तश्च सह सैर्व्यापयेत्तनुं ७२ एवं तैरक्षरै देहं वायुनातन्मयीकृते॥ त्रिकालज्ञो विशु
द्धात्मा सुखी जीवेच्चिरं भुवि। स्वेच्छाचारी व्योमगश्च भजेद्देवैश्च संगमं। स्वेच्छया देहमध्यस्थः क्रीड
नग्रहगतो यथा। एवं संसिद्धयोगस्तु स्वच्छया देहमात्मनः॥ प्राणानाकृष्य मध्यस्थ सुषुम्नारं
ध्रतस्तथा ब्रह्मरंध्राद्विनिर्गत्य न्यस्यात्सर्वात्मना स्ववान्॥ अथ वोत्तरसंयोक्त चूर्णस्यादनतो व

ग्नानिजलेयदा तस्मिन्पक्षिप्रयात्येव यमं संत्यक्तजीवितः तारकप्रतिमां पश्यन् ध्रुवं याति यमालयं
भास्करं नगरीः पश्यन्नपि याति यमालयं जलादिषु तनुच्छायां विकृतां वीक्ष्य मासतः प्रयाति निधनं
छिद्रं पश्यन्स्नानेऽश्वमंडले स्नानानुलिप्तगात्रस्य पूर्वं शुष्यति वै उरः। सपक्षाद्याति निधनं सर्वैरपि
सुरक्षितः गुरुं मातृगणान्विप्रं श्वंडस्यैर्विदेवताः। आस्तिकान्सततं निंदन्नकारणतएव स्वार्थ
वैरस्य दलनेवरिस्तागेस्वरोषतः। गुरुमंत्रद्विजत्यागे पविराज्ञायतेमृतिः गुरुं विद्यां च जनकं जननीं
सर्वदेवताः सदाधिक्षेपरूपापान्सांत्वकुर्वन्नाशुनरपति पुस्तकं निजगेहे वा विष्टरं शयनं तु वा निः
कारणं निरस्य कुर्वन्नाशुलनरपति मानवः। हृद्देहवक्त्रवाणीनां वैवर्ण्यैर्मासतो मृतिः। आनेस्वदेव वै

सुगतिं प्राप्य सिद्धैस्तु नवतो जातमात्रतः अकारणं निजांश्वं विमुच्य प्रकृतिं नरः समाश्रयेत्तत
स्त्वशु म्हतिस्तस्य सुनिश्चिता अरुंधतिं ध्रुवं सोम्य नेक्षते चेत्तदर्ईतः ॥ हशोर्नसांतिकाकांसाचं
डके पांगयोर्न चेत्तं विलोकयति तस्यार्द्धं मृतिमेतिसुनिश्चितं । गुल्फाधः स्फुरणं नाज्ञा पादयोश्चेत्तं न
जायते ॥ तस्याशु नाशो गदितो ज्ञानोसंडेवपरपतः निरुद्ध कर्णरंध्रस्य न चेत्कुंडलिनी ध्वनिः श्रूयो
वा हृदयपते मूर्द्धि गृहक्षेत्रादितोपिवा मूर्द्धि वा विद्युज्जीनास्तं परासुं नकावदेत् ॥ पश्चात्कृत्वा कर्णे गंडू
षेन परपेक्ष्य रुकरुचापकं । सद्यः परासुमात्मानं जानीयात्सर्वथा नरः । ८९ मस्तकस्य करः परप
न्दकोष्ठं स्थूलमात्मनः अंगुल्योरंतराहम्यां परपेद्यस्तो विनश्यतः ९० स्रेष्मशुक्रमलानिस्तु निम

र्दधिक्षीरजलात्मभिः सिंधुभिः सप्तभिः द्वीपैस्तत्संख्यैर्द्विगुणोत्तरैः ८ आवृता राक्षसलिलै जल
धेर्वाह्यपार्श्वयोः मध्यविस्तारमानात्तु वहिरष्टगुणस्तु सः ९ स्कालचक्रं परा शक्ति मारुतेनसदैवतु
तुल्यं परिभ्रमत्येव पश्चिमाभीपसमतः १० तस्मिंस्तानवीथीनिर्वृत महनिरस्कृतैः तेजोमयैर्द्वाद
शारैर्युक्तं मेषादिभिर्गृहैः ११ तेषु वीथीषु द्वादशा सुखाः सप्तग्रहाः स्थिताः राशिचक्रेण कालेन
स्वीचक्रेण परितस्तथा १२ प्रयांति तेषां चारेण लोकानां जवतिस्थितिः मध्यस्थमेरोर्ज्वलिता सदे
वास्ते महाद्युतिः १३ तस्मान्निर्तीजलास्वंताः शेषाः स्थाः सुधश्चतुर्दश । तद्वदिः परमेष्ठो मन्यंता वि
चालुसंस्थिता । १४ कृतादिवर्षादास्य प्रतिवर्षमितिस्थिताः द्वितीयादिषु वर्षेषु क्रमात्ताः परिवर्त्त

रुध्ये नासतो निधनं भवेत् १०० कालतत्व. १०१ इति सप्तविंशः पटलः २७ अथ षोडशनित्यानां लो

कात्मत्वं वदामि ते यन्मयं विश्वमखिलं वर्त्तते सचराचरं १ कालमातृकयोर्व्याप्तिः प्रागेवोक्ता मयात

व वाच्यवाचकयोगेन मातृकालोकयोरपि २ व्याप्तिमद्य प्रवक्ष्यामि सम्यक्के काललोकयोः यदायत्त

मिदं विश्वं नित्यास्तत्कालविग्रहाः ३ कालस्य षोडशाकारो रूपं दर्शप्रतिपद्वृद्धि ह्रासक्रियात्मा चेन्द्रस्य आ

द्यर्धकलया तथा ४ लोकरूपं तत्प्रमाणं कालचक्रं च तादृशं तयोरन्योन्यनित्यत्वव्याप्तिं तद्वत्स्थि

तिं तयोः ५ नित्यालोकस्थिं मानं तासां कथं च विग्रहं ब्रह्माणं मातृकां रूपं श्रीकण्ठोक्तक्रमेण वै हे

मरूपो भुवो मध्ये मेरुस्तिष्ठति पर्वतः तस्मान्नितो महीपार्श्वे पंचाशत्तयोजना लवणोदस्तुरास

स्थानं यजेत्स्वाङ्गजन्मवासरके तु तां। देशाधीशां तु तन्मासपूर्णायां पूजयेच्छिवे। प्रत्यब्दमेवं कुर्वाणं
न स्पृशंति रमा यशः कदाचिदपि दीर्घायुररोगी ज्ञानवान्सुखी। राजभिर्मनुजैः स्त्रीभिः रत्नैः प्राणिर
प्यसौ मान्यते सर्वमंत्राश्च सिद्धाः स्युस्तत्पूजनात्। जंबुप्लक्षः शाल्मलीच। कुशक्रौंचौ यथाक्रमं शाक
श्च पुष्करश्चेति सप्तद्वीपेषु रूढः तेषां नामनित्येव स्युस्तत्तन्नामानितन्मुखात् तत्तन्नामनित्यस्य तद्दी
पे तत्र पूजयेत्। तां तां नित्यां तत्तत्तत्काले काले तु साधकः। एवं पूजयितुर्लोके न समोस्ति न चाधिकः ३०
३० मध्येन्दुनित्तामनितः कालचक्रां ततो बहिः महाव्योमध्वनिः सीमंत। तैत्तद्वयसंस्थितिः ३१ स्युः स्थिराया
तुर्वो मध्ये चक्रस्पन्त्रमतो निशां। ग्रहाणामत्र संचारः प्रचार नियतात्मनां ३२ कारणं परमेशानि त

नं एवं युगेषु चान्येषु वर्तते षोडशस्वतः कालेषु पश्चिमध्यादि पूर्वमोमांतमीश्वरि। परिवर्तिनं जं तेता
मध्यस्याश्चांशातश्चरेत्। अन्याः सर्वास्तत्र तत्र वरंति स्वयमेव वै॥ तथा कालक्रमात्तासु नजं तेष
रिवर्त्तनं कालतो देशतश्चका दैक्यं संजायते यदा तदा नवं तिच्छपाला धार्मिकाः कालवर्षतः प्रजा
श्च सुखिनोन्त्यु रुरोगाः कालमूर्त्तयः २० कालचक्रस्य चाद्यस्य वीथ्यां तिष्ठंति तारकाः तद्वद्दिपरमे
शीम्निः स्थितिस्तत्र तदंतिको २१ तासामपि वनित्यानां षोडशानां च तत्क्रमात्। एवं देशं च कालं च तन्म
यं समुदीरितं २२ देशाच्च षति थिनां च संपाताद् ऐक्यमागतां॥ पूजयेत्तु विशेषेण तां पूजयेच्चाखिलास्तये २३
तेषु विद्योपदेशानु तास्यास्तत्सांनिध्यं निर्वित महाशक्तिश्च जायेत तत्रयाणाम् ऐक्यवैभवात् २४ कालश्चा

तंत्रराज:
१७९
178

लितापातुसर्वांगं कामेशीपुरतःपातु भगमालात्वनंतरां दिशंपातुतथादक्षपार्श्वेमेपातु
सर्वदा नित्यक्लिन्नाथभेरुंडा दिशंपातुसदामम तथैवपश्चिमंनागं रक्षेत्सावह्निवासिनी
महावज्रेश्वरीरक्षे दनंतरदिशंसदा ५९ वामपार्श्वंसदापातु दूतीमेत्वरितातत: पालये
त्तुदिशंवान्यां रक्षेन्मांकुलसुंदरी ६० नित्यामामूर्द्ध्वतंपातु साधोमेपातुसर्वदा। नित्यानीलप
ताकाख्या विजयासर्वतश्चमां ६१ करोतुमेमंगलानि सर्वदासर्वमंगला देहेंद्रियमनःप्राण
न् ज्वालामालिनिविग्रहा ६२ पालयेदनिशंचित्रा चित्तंमेपातुसर्वदा कामात्क्रोधात्तथालोभा
न् मोहान्मानान्मदादपि ६३ पापान्मांसर्वतः शोकात् संशयात्सर्वतःसदा रक्षेन्नित्याक्षस

१७९

लोकनसंलासंस्पर्शादिरहितांरूणां पापकर्मक्षयात्मेन रक्षिताः सुरक्षतस्समाः कालचक्रस्यनिसाया
लोकस्यबहिःस्थितं व्योमरूपमनाद्यंतं यत्रचिन्मयभावयोः ५० योवेत्स्येवमशेषं तु नित्यावेनवमी
रितं। सजीवन्मुक्त एवेति प्रोक्तंतल्लक्षणंचते ५१ समस्तापद्विमुक्त्यर्थं सर्वसंपद्वाप्तये भूतवेतालपि
शाचादि पीडाशांत्यैसुखाप्तये। ५२ समस्तरोगनाशाय समरेविजयायच। चौरसिंहद्वीपगज गव
लादिभयानके। ५३ अरण्येशैलगहने मार्गेडिंडिके तथा सलिलाग्निमरुत्पीडा स्वव्योपोतादिसं
कटे ५४ भजन्नित्याकवचं सक्त्वसर्वतरस्यसौ सुखीजीवतिनंदी निःसपत्नोजितेंद्रियः ५५ श्रु
एतत्कवचंदेवि वश्येत्नवतवात्मकं येनाहमपिशुद्धेषु देवासुरजयीसदा ५६ सर्वतः सर्वदस्मान्नेत्

वां स्वसमानाभिरन्वितां नित्याभिः सेवितां तथा। ध्यात्वा तां पूजयित्वा तत्समाकारतां ज्ञानैः
लब्धिनोदस्तत्समीप निवासी स्यात्सुनिश्चितं। कोटियोजनविस्तीर्णं समायामं महाद्भुतं नवरत्न
मयद्वीपं तन्मानाब्धिनिरावृतं। तत्रत्यां समानस्य सहस्रादित्यतेजसः रत्नद्वीपस्य मध्यस्य तत्री
यांशे तु मंडपे कोट्यादित्यविभिर्भांते ध्वनितो संख्यशक्तिभिः तथा समन्वितां भाय न्तरीनवतिमस्त
मः एवं ध्यात्वार्चयेद्देवीं नित्यां परमयो श्रद्धया नरो निरस्तसंसार दुःखा ज्ञानो जितेंद्रियः ७६
निग्रहानुग्रहकलादक्षः सुखी निःसंगविज्ञवान् अपापः शुभशीलश्च सत्वार्जवसमन्वितः ७७
देशिकः स्वकुले स्तुंग सर्वसंभाविताल्मवान् जायते तस्य परितो यो जनं पावनं भवेत ७८ तदा

वेष्ठैवं तु केवलं न त्वन्यदवलंबाय तयोः कुत्रापि विद्यते। [33] तयोर्बहिः परिसीम्नि क्वचिद्द्विचतुष्टयं जा
गुरुस्वरूपां तत्तीरे कोलवक्त्रां तु पंचमीं [34] सलिले कुरुकुल्लां च पीतांबरां भ्रु विस्मितां। तन्मध्ये नवरत्नात्म
महाद्वीपं च तत्रैव २५ कल्पकोद्यानमृतुभिः षड्भिः सेवितविग्रहं। तन्मध्ये संरम्भरूपाभिर्वृतां संगी
तशक्तिभिः २६ गीतवादित्रनृत्यादि संसक्ताभिरनारतं। विनोद्यमानां विलसन्मदमंथरवीक्षणां [37] रत्न
मंडपमध्यस्थ रत्नसिंहासनोपरि। स्मितविस्मितां शक्तिवृंद गीताकर्णनिनंदितां [38] सहजासनसंयोगैः
संजातानंदविग्रहां दयामदारुणापांग विलोकितसुसाधकां २८ परितोन्रूपलोभिश्चित्रैः कर्णचामर
कादिभिः विराजमानान् द्विरदानश्वानपि तथा विक्षन् ४० शक्तिभिर्दर्शितानये पश्यंतीमभितोऽस्म

गुह्यानां मातृका विद्या विश्वं हं विश्वं यतः तेन तेषां तु पूजार्थं वक्ष्यते ह्याद्यमंडलं सूक्ष्मस्वरैर्नवि
दिंदो मंडलं भास्करस्य तु । सुधांशोर्जनरूपं स्यादितरैस्तन्मया यतः तेन तेषां मंडलानि तैस्तै
र्वर्णैर्वदामि ते तेषां नवानां पूजासु तन्मयेन च मंडलं ७४ चंद्रार्कयोः पृथक् पूजा स्वस्वर्णैर्मं
डलं तयोः कर्मलक्ष्मदे देवेशि सर्वश्रेयस्करात्मकं ७५ प्राक्प्रत्यक्दक्षिणोदक् चतुःसूत्रनि
पातनात् त्रिदशत्रिमात्रिजनये नवकोष्ठानि तेषु वै ७६ मध्ये प्राक्कोष्ठयोर्वृत्ता वृत्तत्रयमतिस्फु
टं । तन्मध्ये तिर्यगूर्ध्वं सूत्रद्वयनिपातनात् ॥ ७७ विधाय नवधा मध्यमीशादि विलिखेत्क्रमात्
तां ह्याद्यस्वरान्मध्ये ७८ वेन सा युतं । ७९ वृत्तवीथ्योः स्वरोपेतान्नवस्तां मातृकां लिखेत्

मुद्योगा दस्युनेपुत्तुकर्मसु। अस्मत्पाङ्कुरविंतातो द्विसतञ्जीरतस्तथा रक्षंतुमांसर्वदाता: कु
र्वंत्विञ्जांस्तुनेपुव निसा:षोडशमांपांतु गजारूढा: स्वशक्तिभि: तथाहयसमारूढा: पांतु
मांसर्वत:सदा सिंहारूढास्तथापांतु व्याघ्रारूढा रथारूढाश्चमांपातु सर्वत:सर्वदारुणे।ता
र्क्ष्यारूढाश्चमांपांतु तथाव्योमगतास्तथा।भूतगा:सर्वगा:पातु मांसर्वत्रचसर्वदा भूतप्रेतपि
शाचास्मारकृत्यादिकान्गदान् द्रावयंतुस्वशक्तीनां भूषणैरायुधैर्मम इत्थ गजारूढापि
पेचास्स तार्क्ष्यारूढाखिलायुधा: असंख्या:शक्तयोदेव्या: पातुमांसर्वत:सदा ७० सायंप्रात
र्जपेन्नित्या कवचंसर्वरक्षकं। कदाचिन्नाशुनंपश्येत् न कष्टं लभतेतिवमत्सम: ७१ [illegible]

तंत्रराज: १८१

181

ऽक्षराणि वर्तुर्थेता न्यर्चयेत्तेष्वतानिति । नौ मं बुधं तथा सौरिं गुरुं राहुं च शुक्रकं केतुमेतेस्तु सर्व
त्र मंत्रास्तु लोकेच पूजनं । एवं नव ग्रहाणां तु मंडलान्युदितानि वै तेष्वेव तेषामर्चा तस्ते कुर्युस्तदनुग्रहं
भास्करे हीस्कलतद्वार द्वयेदर्शेविदूर्लिके स्वोच्चयोः स्थितयोः पूजा मंडलं स्मृतं पार्वति ए०विलिख्य
वृत्तयुगलं तन्मध्ये तिर्यगुर्ध्वतः रेखास्तिरष्ट तिर्मध्ये त्वेकाशीति पदेति लिखेत् ए १ ईशाकोष्ठादिप
रितः प्रवेशेनामृतार्णवान् । मायांताशीतिसंख्यातान् मध्ये देवगतेवतत ए २ वृत्तयोरंतरा कृत्वा
मातृकां पूर्षितां च तैः पंचत्रिंशा लिखेत्तत्र बिंबेसौ मंसमर्चयेत् । ए ३ कर्पूरस्वंदनाम्भोत दा लिखे
दिंडबिंबकं रक्तचंदनसिंदूर गैरिकै षीकतोरवे । एवं कृत्वा बिंबतंत्रतं च पूजयेत्सौरूपतः

१८१

तत्रार्कमर्चयेत्तस्य नामभिर्हृदिशोदितैः प्रणवाद्यैर्नमोन्तैश्च नानोः सर्वत्रसर्वदा सोमस्याद्यांस्वसंयु
क्तं कृत्वा तेनतथार्चयेत् ८० तन्नाम्नातत्रविलिखेद्धि न्याद्यंवस्वराष्टकं कंपीडत्रास्वरयुतंना
त्तकोणवस्ययोगतः ८१ विलिखे छत्रयोर्मध्ये मध्यकोष्टपितं लिखेत दादवकिस्वसहित मर्चयेत
त्रमंडले ८२ सोमस्तुल्कक्रमेणैव डोल्कालेषुसर्वदा निवेद्यशर्करादुग्धपायसैश्चोपचारकैः सप्तस
नेषुकोष्टेषु कृत्वा रत्नत्रयंतथा। तत्रहृगादि वर्णैश्च स्वरैस्तां मातृकामपि विलिख्य मध्यंच तथाकृत्वा
तेषुवत्क्रमात् स्वस्वहृगांकिताण्णारमा अक्षरैरालिखेदपि। मध्येऽणवगान्तस्थं वर्गाद्यक्षरमालि
खेत् एवंकृतेषु नवसु पूजयेद्ब्रह्मनवग्रहान्॥ अस्मादिशांतमन्त्रितोलिखेत्तामान्मनुक्रमात्

तंत्रराजः
१८२

मंडपादेस्तुलक्षणं १ कुंडानां स्थाननिर्माणे न्तिर्योन्यादिलक्षणं। नामानि तेषां मन्त्रैस्तु आनंजि
क्याल्लक्षणं २ होमद्रव्याणि सामान्यविशेषाणि कृतक्रियां उपक्रमोपसंहारौ फलानि च यथा
क्रमं ३ कथयामि प्रवृत्तये साधकेभ्ये मंत्रीसिद्धिमवाप्नुयात यदि कुर्याद्यथा दृष्टं विपन्नो निरयं व्रजेत
४ नानोर्गस्यादिशो नानोर्गस्यादिशो ज्ञात्वा कुर्यात्कर्माणि देशिकः तत्प्रसादिक्यरिज्ञानं प्रत्के
वक्ष्ये यथाविधि सुसमे भूतले कृत्वा वृत्तं च मण्डलं ततः तन्मध्यविन्दुमध्यंतु शंकुसंस्थापनं तस्य
वै। अग्रच्छायान्वयवशात् कृतेश्वर्वापरद्वये पूर्वापरावुद्वयीकृत्वा चिह्नितं दक्षितस्तथा। समसान्य
परिमाणं कृत्वा वृत्तद्वयं पुनः तयोः संश्लेषसंजात मत्स्यदक्षोत्तरस्थिते। स्वेदि द्वये व साक्ष

282

१८२

।द्विहस्तांतस्तिर्यगूर्ध्वः चत्वारेखाः समांतराः एकोनविंशतन्मध्ये प्रालिखेत्प्राग्वदीरितान् प्राणादि
कान्तजीतांतास्तु स्वैरूपैतान्स्वरैर्युतान् इतयोरंतरातैश्च पंचविंशतिवर्णकैः। स्वरैर्नेत्रेषु तैर्वक्ति
दशार्णैर्अधितां लिपिं॥ विलिख्य विंशदाकारं त्रिहस्तायामविस्तरं तन्मध्येनानुमावाह्य पूजये
त्प्राग्वदीश्वरि पीठे वा सुधयाक्तसेन्दुतले वा शिलातले। कुसुमेनावृते कृत्वा बिंबान्युक्तानि पू।
जयेत्[२८] एवं सर्वत्र तंत्रेस्मिन् ग्रहपूजा समीरिता विशीर्णादेशरहिते तत्तत्क्रमतोर्चयेत १००
एवं ते देवि विख्यायाः कालदेशात्मतोदिता सर्वात्मना सर्वदा च सेवार्थसर्वविग्रहां शोरागतत्व
१०२ इति अष्टाविंशः पटलः। अथ पीठशक्तिन्यासानां होमाय विधिवच्छिवे। सान्ध्यादि दिग्विभागं च

तंत्रराजः
१८२
283

वेमीनेक्रमेणैव अनयात्मसु कुर्वीत योनिकुंडानि मंगले अमंगलेषु कुर्वीत वरेष्वर्द्धशशांक
कं। स्थिरेष्वपि त्रिकोणानि परेषु तु चतुरस्रे पंचास्रं च षडस्रं च सप्तास्रं चाष्टकोणकं एवं नवानां
कुंडानां लक्ष्ममानादिलक्षणं मध्यमांगुलिमध्यस्य पर्वणः परिणाहतः तृतीयांशोन्नवेदत्र तत्त्वैस
र्वत्रांगुलिः २० तैश्चतुर्विंशतिर्वै कुष्टि वितस्तिस्तत्त्रिंशिरगुलौ। अरत्निस्तद्द्वयेन स्याद्धस्तस्तद्द्वयतः
शिवे २१ तद्द्वयं तु नवेद्याम स्वन्मानास्याल्परोन्नतिः॥ ह्रस्वसंगुला सा स्यात्तन्मानैः कुंडकल्पनं
२२ कृत्वा ततः सर्वतः पश्चाद्द्वादशांगुलमानतः। परं वप्रत्रयं तत्रापि विदध्याच्चिह्नयुग्मकं प्राक्पुर
कर्णिकमात्रेण तयोरेखावलंबतः २४ दक्षिणोत्तरतो हंस पदे कृत्वा ततस्तयोः प्रसार्यसूत्रं तत्रा

१८२

स्यक् सूत्रमध्ये तु विन्यसेत् सूत्रे दक्षोत्तरं तेषां मध्ये प्रागादि कल्पयेत्। राज्ञां होमाग्निवेकादिव
योगार्थं तु मंडपं। विदध्यान्नवहस्तेन विस्तारायामसंयुतं १० षोडशस्तंभसंयुक्तं चतुर्द्वारं सुतो
रणं ग्रदेबरवटाश्वत्थ प्लक्षैर्वंदनमालया ११ पिहितां शेषकोणे च तैस्त्रिनागैकनागतः विदध्यान्म
भतीवेदिं करमात्रसमुन्नतां १२ दर्पणोदरसंकाश मध्यां तदग्नितस्तथा। प्रागादिदिक्षुकोणेषु वन्ह्या
दिष्वेव कल्पयेत् १३ कुंडान्यष्टौ चतुष्कं च तेषां रूपं च नामकं निर्मलं सकलं च वक्ष्ये यथाविधि तथा
नघे १४ तुलाकुलीरमेषाणां मकरस्य च देशतः। विदध्याद्वृत्तकुंडानि चरराशिचतुष्टये। वृषे सिंहे
वृश्चिके च कुंभे च स्थिरराशिषु विदध्याच्चतुरस्राणि कुर्यात् कुंडान्यनुक्रमात्। मिथुने कन्यकायां च वा

देवराजः

१८४

णांस्या दारीनांक्रमतः शिवे तस्यैवषष्ठमंशं तु पार्श्वयोस्तु विकाशयेत् उत्सेकं पश्चिमे सूत्रं तन्मा
नेनाथ सूत्रयोः विन्यासाद्बहुलसूत्रांता तद्द्वयाग्राबलंबनात् कुंडं त्रिकोणमुदितं चतुर्षु स्थिरराशिषु
तन्मध्यपंचमांशेन विकास्य बहुलसूत्रकं पूर्वतः पश्चिमं द्वंद्व कोणयोर्मध्यदेशतः २६ तत्कोणमाने
नतथा त्वामये त्पश्चिमायकान् उत्तरायावधि तथा दक्षिणायावधि प्रिये २७ तन्मध्यतिर्यक्सूत्राग्रद
यावच्छंतस्तथा विकासितबहुलसूत्रावधि सूत्रद्वयं नवत् २८ योनिकुंडमिदं स्नदे स्यावतुर्ष्वन्यात्मसु।
राशिषु प्रोक्तकल्याण कर्मसूत्रार्थसिद्धिकृत् २९ योनिकुंडमिदं स्नदे तन्मध्यसप्तमांशेन बहुलसूत्रं

784

१८४

विकास्य तत् मानेन परितोन्नतां कृत्वा वृत्तं तथा ततः ३० तत्कोणमानात् वृत्ते कृत्वाद्वि कोणित

विमार्जयित्वोक्तमानतः २५ ततस्तद्याम्यालेख्य मध्यचिन्हस्यमानतः कुर्याद्धंसपदं कोष्ठान्यनित
स्तेषु पातयेत् २६ चतुष्टयं तु सूत्राणां चतुरस्त्रं नवेत्समं तस्मिन्नन्यानि कुंडानि वदामि तत्रमानतः
२७ तेषां प्रोक्तक्रमेणैव चरादिशु तु राशिषु मानतिर्मालयोर्वक्ष्ये विधानं तु स्फुटं शिवे तन्मध्यात्
दशांशेन प्राक्सूत्रार्धं विकाशयेत् तिर्यक्सूत्राद्द्विस्तेन मानेनात्र नयेत्तथा मध्यचिन्हावलंबेन
नवेत्तत्कुंडकं। चतुरस्त्राणि तीयात्तु त्र्यस्त्रान्तः सान्यतस्तथा ३० जन्यते सर्वकुंडेषु तेन सर्वा
णि सर्वतः। तत्समान्येव जायंते बलवत्संगुलात्मत्मना ३१ तन्मध्य दशमाशं तु परित्यज्याध्वजद्
तः शेषाशांशक मानेन तन्मध्यान्नामयेत्तथा ३२ अर्धचंद्राकृतिर्येन नवेत्कुंडं तदिरितं एतद्यंचरा

मिश्रकुण्डे प्राङ्गे समुद्दिष्टक्रमेणवै हस्तमध्यस्तु वोमानं त्रिगुणंविनजेत्क्रमात् स्ववांछितेनमानेन तद
स्यालिनवंतिहि ५० एवंयंत्रादिष्टस्मेषु षट्त्रिंशेषुविधिर्नवेत कुंडेषुचतथा कोटि होमादिषुस
मीरितं ५२ जोत्केषुन्यतमेकुंडे नवहस्तप्रमाणके कारयेत्कोटिहोमंतु पुरषैरष्टभिस्तथा दिग्विदि

क्स्थैः क्रमात्सेव वासरैः सर्वसिद्ध्यै तेषांचदक्षिणांदद्या स्वजा प्रणतिपूर्वकं गोचर्मद्वयमात्रांतु
भुवंगांजस्तुतस्तनी महिषीमप्यजामश्वंदासदासीविभूषणं वासांसिहेमनिष्काणां शतंतेषांम
ध्येकशः ततोगुरोश्चतान्येवतैः समानमुदीरितं दिव्योत्पातेषु रोगाद्यैर्घोरेस्वरिपुनिग्रहे तथादि

ग्विजयेन्पस्य परकृत्यादिसंभवे कारयेत्कोटिहोमंतु विद्यानिसयाद्यया स्वरूपवेषशीलेश्च

त्रवै पातयेत्संवस्त्राणि तत्पार्श्वे चास्त्रकुंडकं तन्मध्ये षोडशांशेन विकासयुक्तस्त्रकं तेनमाने
न्यवतथा कृत्वाऽवृतमतिस्फुटं तद्वृतेऽवृतमध्यस्य कुर्याद्दिक्षुन्नवांकनं तत्रषट्सूत्रपातेन नवत्र्कुं
डषडस्त्रकं तन्मध्यदशमांशेन विकासयुक्तस्त्रकं तेनमानेनसंत्यांस्य कृत्वाऽवृत्तं तथा ततः तत्र
तुःषष्टिनागेषु त्रयस्त्रिंशांशमानतः वृत्तेविधाय चिह्नानि सप्तसूत्राणि पातयेत् तत्पार्श्वे संज्ञ
वत्कुंडं चापगं वायुदिग्गतं समस्तवैरिनाशाय प्रोक्तं कुंडमिदं शिवे तन्मध्यस्य चतुर्विंश मानेवा
सेपिपूर्ववत्त विधायचतुरस्रं तु पूर्वकोणाद्यमानतः ७७ कोणादन्नितएवास्य कृत्वाचिन्हानिचाष्टवे
तेषुचिन्हेषु कृत्वाष्ट सूत्राणि परितः शिवे ७८ कुर्याद्दशास्त्रकंकुंड मेतेषामेस्वलादिकं प्रवक्ष्या

तंत्रराज
१८६

186

विरादयलाछितरास्रो महाकुंडस्यचैवंतु कुर्यान्मात्रंसमाहतः नान्निंकुर्यात्तुसर्वत्रकुंडमध्येवि
धानतः अष्टच्छदंसरोजंतु विदध्याच्चारुविग्रहं।चतुर्भिरंगुलैःकुर्यात्कर्णिकांदलमेवच विस्तारादपि
चोत्सेधं षड्भिः षड्भिः रुदीरितं ञाग्वन्महतिकुंडेच कुर्याद्देहेनतत्तथा।ध्यानमग्नेश्छिद्रसंज्ञीरतं सो
म्यक्रोधविभागतः सौम्यंनित्यासमाकारं ध्यानमन्यत्कृष्णकेशिये छिद्रोर्ध्वसमदस्तंच त्रिपादंसप्तजि
ह्वकं॥ त्रिधारूपमतिक्रूरैररुणैः षड्भिरीरुणै षड्भिः सप्तै श्चतुर्भिर्हस्तैस्तुशक्त्यग्नी स्रुवस्रुवौ
तथा इतरैस्तोमरंतालहस्तंसर्पिः कुम्भाजतं ७१ नदंतमतिवांयात्तु वक्रध्यायेद्धविर्जगर क्रूरेषु
सर्वहोमेषु ध्यानमेनवमीतं ७२ वाक्भिःशिरसिदेहेवा श्रीत्रैश्चक्षिकिषुवातथा जुजुयाच्चैतदाकि

१८६

निसान्तकैस्तथास्तिकैः ओल्कानां सर्वकुंडानामारत्निः खातमात्रकां कोटिहीनस्य कुंडस्य खात
मर्धं तु तस्यैव सर्वेषां मेखलामानं वितस्त्यष्टम्हकैः विस्तारोत्सेधयोः कुर्याद्योनिं दोर्वासनायतः म
हाकुंडस्य तु पुनर्मेखला हस्तमानतः तिसृणामपि विस्तारः प्रत्येकं षोडशांगुलाः ६० तेषामुत्से
धसंख्या च षोडशासु क्रमेणैव योनिनिर्माणमधुना वासनां च स्फुटं क्रिये ६१ वहिर्मेखलामध्या
दारभ्य निजनालकां वितस्तिमात्रकारभ्य मध्यस्थदलसंनिभा ६२ वितस्त्यायामसंयुक्तां तद
र्धेन तु विस्तृतां एकांगुलोत्सेधयुतां मखलोपरि सर्वतः कृत्वा लिंगत्रयकां स्तोकं कुर्याद्योनिं च सर्वतः
योनिः कारणं तु तस्य तत्वस्यास्य पदं महत् तेन तत्रैव व्याख्यानां निधाना तन्मयत्वतः कृत्वा निश्शल्यस्य

तंत्रराज

१८६

२८७

न्मांसैस्तवतवीक्षेडूभिः क्रूरेषु कर्मसु ॥ २७ ॥ स्नात्वैकमेकांतु फलान्वितथाक्रुनीत अन्नाज्यादिस
मस्तं तु निष्क्रमातं कनैतत्कमात् पर स्नातीविशुद्धवसनो धूपसुगंधवासितः प्रसन्नचित्तवदनः
कुर्याद्धोमं तत्साधकः । प्राक्तुखो विष्टरासीनः प्राणायाममुत्तरः सरं न्यस्तगात्रो धृतायेन प्रोक्षये त्कुंड
मध्यकं । द्रव्याण्येन्यानि तत्रस्थान्यशेषेण विशुद्धये दर्भेणविलिखेत्कुंड मध्ये रेखाचतुष्टयं प्राक्त
स्यदक्षिणे दक्ष तत्रजिह्वाः समर्चयेत प्रागादिषु तु सप्तापि मध्ये वह्निं तथास्मरन् । पूजयेत्तसर्षिषा

ज्ञार्णे

होमं कुर्यात्सक्रमेणवै जिह्वानामभिरेकैकं वह्नेश्च घड्राजादिकं । स्वाहांतमंत्रमुदित महानां क्र

१८६

मतः । शिवे वह्निं समाजनं हस्ते गृहीत्वांगारकं च तत् क्रव्यादेभ्य इति प्रोक्त्या स्वस्थानं तु समाजनं । नि

थं तदंगैस्तंविनाशयेत् ततस्तद्वक्रयोर्जिह्वाः सप्तकंसम्पगर्चयेत्। जुह्वयावसमाप्नोति वांछि
तंसकलंस्फुरणात् हिरण्याकनकारक्ताकृष्णाजिह्वायर्यर्थकाः दक्षवक्रगताः सर्वसिद्धिदाज्ञातु
रखनात् सुप्रभाभातिरक्ताच वक्ररूपाचवामगाः वक्ररूपारव्यजिह्वायां होमः सर्वार्थसाधकः इ
तरासुजुहुनेत्क्रूरकर्मस्वग्निमतेष्वत्तुः यस्यांजुहोतितामाद्यां सप्तस्वप्यर्चिषस्तसः ततोजुह्वेद्बजि
ह्वायासुरक्तायांतत्रकर्मणि सामान्यतोनित्यहोमद्रव्याणि शृणु सुंदरि आज्यमन्नंपायसंच ति
लतंदुलमप्यथ तथयंवेतिसंप्रोक्ता सुरक्तास्येतानिनित्यके कुशैर्दर्भैः परिस्तीर्य सर्वत्रैवतुकर्म
सु अभिचारेषुवाणैः स्यात् क्रूरेष्वन्येष्वपिप्रिये ८० नक्षत्रवृक्षैस्तद्वो निरस्तोस्यस्फुरणात्तथा त

तंत्रराज:

२९

होमं तु त्रिविधं प्रोक्तं स्थूलसूक्ष्मपरत्वतः। स्थूलं पञ्चोत्तरस्मिन्पटले सम्यगीरितं। इतरत्सविशेषं तु यानि
ज्ञेयानि तानि तु ओक्तानि सकलानीत्थं होमात्सर्वमवाप्नुयात्। विनाशयेदरं तीव्रं होमैः पापानि
चात्मनः नासाध्यमस्ति होमेन नानवाप्यमपीश्वरि॥ तस्माद्धोमेन सकलं साधयेत्सर्वदाञ्छितं

288

२०० विद्यातत्त्व।२०१ इति एकोनत्रिंशः पटलः। ।अथ षोडश नित्यानां सामान्यावास्तु देवताः ता
सां वक्ष्ये तत्र पूजाक्रमं सम्यग्वदामि ते।१ तत्फलानि च तद्धोमविधानानि तथा बलिं। सूक्ष्महोमविधा
नानि तत्फलानि परे तथा।२॥ क्रमेणाष्टप्रभेदे देवेशि ओक्तानि फलसिद्धये यैर्विना तु वने मंत्राः सर्वे स्यु

२८८

र्निःफलाद्भुतं चतुरस्राकृतिकाश्चिद स्युः सर्वतोद्भूत पुरा तस्य वर्णैः सैव सर्वे देवाः समुद्भवं

क्ष

परिस्नाप्य कुंडं तु तन्मध्ये विन्यसेत्ततः प्रज्वाल्य ललिताध्यानि विधानिः परिषेचनं कृत्वा दर्भैः परि
स्तीर्य पात्रासाद्य तत्पत्रकैः ८० तथाघृताहुतीः कृत्वा नित्याषोडश मूलतः जुहुयादेकमेकं तु ना
थनित्या स्वमूलतज्ञैः ८१ ततश्च परिधिं चाग्नि देव्या स्नानं विनामतं स्वाङ्गास्थानगतां कुर्यात् परिस्त
रणपूर्वकं ८२ दद्यात्पूर्णाहुतिं तस्मिन्नाकृत्वा तिलकं न्यस्तगात्रकः पूजां समाप्य विचरेत्सुखी तद्रूपता
नरः ८३ क्रूरकर्मासु होमेषु विधिरेष उदीरितः । तेषु तद्धोमकरणसमाप्तौ नित्यशास्त्रया ८४ सान्नं
गं विधिना स्नानं कुर्यात्तं पूजयेत्तथा । नित्यकर्म ततो नित्यं तत्तद्दिवसनित्यया ८५ । मिथुनानि च पंचाशत्स
जयेत्सम्पन्मेदवि । मंडले पूर्ववत्प्रदिते पादिमामित्युदीरयेत् ८६ एवं तेकाध्यते सर्वं कुंडादिषु समीरितं

द्वा

तंत्रराज
१८९
189

तथाहिहि तत्रोश्यां दिक्षु मध्यतः एकमेकं त्वेक्लिष्टं बहिर्विविंशादीरितं सर्वमध्येयजेत्समकब्
ह्माणंकमलासनं हेमाभंचचतुर्वक्रं वेदाध्ययनशालिनं प्रागादित इदिस्थादियजेदेतान् प्रदक्षिणंक्रा
र्यकंवविकस्वंतं भिन्नमन्म महीधरं काणोर्दकोष्टयोरेक मेकमष्टौवत तद्ययेत वन्यादीशांतमनि
तः पूजये त्सर्वविस्तिये १७ सावित्रः सवितारुक इदजिडुदतक्ताया। आपापवत्सकोवेति प्रोक्ता
स्तेष्टौतुनामतः १८ कोणोर्द्धकोणपार्श्वस्थे ध्वस्मादीशांतमर्चयेत अष्टोक्रमेणतारार्च्चे नमोंतै।
नमनिस्तथा १९ अन्यान पिञ्चकोस्मिन् प्रोस्कान सर्वास्य पार्श्वयेत् शार्वगुहंचार्यमणं जंभकंपिलि
पिच्छकं २० चरकोंचविदारींच पूतनांच महेश्वरि बहिरीशांदि परितोयजेदष्टौ दिशंप्रति। इशा

१८९

त्वा निहंतु मुद्युक्ता सैरेवधोनवेद्रात् आवयोस्तन्निरासाय मामेत्याकथयंस्तदा ५ कथयास्मा
कमधुना तदास्तु उरुषस्तु ॥ दर्पशांतिं चैतेन विश्वमाता ६१ह्युतं ६ इत्युक्तैर्मयाचोक्तं निधनं तस्य छः
शोकं खात्वात मवनीतस्य शरीरे स्यावयेत्तथा तिसर्वांश्चैवपंचाशत् तिसंदाक्रमणायवै । दिवीन्द्रस्ते
षां येष्ठ विमुखास्तै ः कृतानितु । सुकृतानि समादद्यु र्दुःकृतानि च कुर्वते तस्मात्तेषामर्चनं तु ५
सर्वं कुर्वतां सदा भु नान्येवातु जायंते नैवाभ्युनकथापिव नवचक्रादि विधातं तु स्थापनसम्यक् वी
मिते १० प्राक्प्रत्यग्दक्षिणोदक कृत्वा वेदक स्वचकं तैरीकाशीतिकोष्ठानि दिक्षुभागादि शुक मा
त ११ ततश्चतुर्षु कोणेषु तिर्यक्ष्व चतुष्कतः । द्विधा कुर्यात्कोणकोष्ठान्यष्टौ तत्सर्वर्द्धयोः पुनः कुर्या
एकौ

स्वनात् प्रत्येकं तैजने कुंडे चतुरस्रे दिङ्मुखैः व्रीहियुग्मयवैः क्रोडे घृतदुग्धप्लुतैः क्रमात् त्र्याष्टोत्तर
शतं वाष्टोत्तरं विंशति मेव वा। प्रत्येकं तैजने द्रव्ये मंत्रैस्तद्वत्पायसैः। बलिं च तेषां कुर्वीत पायसैर्भोजनादि
तैः सर्पिस्तैर्दधि कदली फलापूपादि संयुतं एवं सिंहगते भानौ दुर्लभायां प्रतिवत्सरं स्वगेहे वा स्वलक्ष्यायो मेड
लैशाज तत्कर्मं कुर्याद्दिवसे विप्रा नित्यामकान्यथावलां त्रयादशीनां विविधै र्मधुराद्यैश्च भोजयेत् तुक्तेभ्यो
दक्षिणां दद्यात् यथाशक्ति समच्चलान् एवं विदतो गेहे नाकस्मात् कदाचन न बालमरणं व्याधिर्भूतवेता
दिकानि च न सर्पपीडा नान्योन्यकलहादयस्तत्र नित्य पुत्रपौत्रधनारोग्यपशुदासीसमृद्धिनाक् अ
रोगी विजयी स्यात् तं चिरंजीवति तद्गृहे राजवेश्मसु सर्वत्र तथा च मदिषी गृहे सचिवामात्यसेनानी

नक्षाथ पर्जन्यो जयंतः शक्रभास्करौ सत्यो भृषांतरिक्षं च शर्वरीकोष्ठगाः क्रमात् । अग्निः पूषा
च वितथो यमो गृहक्षत रक्षकः गंधर्वो भृंगराजश्च मृगो दक्षिणकोष्ठकः निरृतिश्च तथा दौवारिकः
सुग्रीवकः स्तथा । वरुणः पुष्पदंतश्च असुरः शोषरक्तरोगकाः पश्चिमाशास्थाकोष्ठेषु ह्रज्ञारस्ते यथा
क्रमं । वायुर्नागस्तथा मुख्यः सोमो भल्लाटकस्तथा २५ अर्गलादितिरप्येव मदितिश्च यथाक्रमं । कोष्ठे
ष्वंतरसंस्थेषु देवतास्ताः समीरिताः द्वितीयवीथ्यां मध्यस्य चतुष्कं कोणस्थ तः रुद्रांश्च तुर्यतोऽथैव
भागादिषु तथा क्रमात् आग्नेयमार्गे पर्याय निरयाणि तानि लिखेत्क्रमात् भागादिषु तथादक्षे निसार्पै
रुद्रयार्तकं २८ पश्चिमे रूप्तिनो याम्ये वायुनकर्मांतिकं लिखेत् । उत्तरे रुजया माति विलिखेन्नैव यजे

त्रविधेति यत्त्रय्यां भूयते परं यज्ज्ञात्वा वनिता गर्भे न प्रयाति नरो ध्रुवं यद्ध्यायामास रहितं मनन्याविद्ध
निर्वहं यन्मनः क्लेशाविश्रांतेः स्थानं निःशेषकल्मषं सुखास्पदं स्वान्विश्वमयं विद्येयवेदनात्तु। अत्रो
स्कशेषमखिलं षड्विंशोपटले स्फुटं। प्रदर्शितं ततस्तत्र वर्णयामि च किंचन ५० नित्यानित्योदिते मूला
धारमध्येस्ति पावकः सर्वेषां प्राणिनां तद्वद्धृदये वज्राकरः ५१ प्रकृतिं ब्रह्मरंध्रं च ब्रह्मंद्रमाश्च ह्यवस्थि
तः तत्त्रयात्मकमेवस्मा दाद्या नित्या त्रिखंडकं ५२ तेषां त्रयाणामैक्यं तु मनसा भावयेत्तथा गमाग
मात्मांते जो अस्ति तेषां मन्योन्यजैः शिवे ५३ तथा समष्टिं तत्तेजस्त्रयं ब्रह्माथ तन्मयं विश्वं विकल्पविधु
रं भावयेदद्भुतं कृतं ५४ त्रयाणां वर्णानां प्रागुक्तानां क्रमेणवै वाग्भवमन्मथमंकृत्वा पुटितं प्रजया।

नवनेत्रुत्तरे तथा विदध्यात्स्वस्तिवर्णं तु श्रीरूपसिद्धे तु देशकः नवेत्रस्मान्यथारूपः फलैर्क्लेशोनिशांतवेत् वि
लाहाश्मतले यस्य तमेदस्तप्रमाणके। तत्र देवतनामानि मायागर्भेस मालिखेत् तवतान्पूजयेत्सम्यक् वेदि
मैकवासरं स्थापयेद्देशमस्तकापिनित्यांश श्वाथतवदे ४१ स्मरंस्तादेवतायुग्मा कुर्यात्पुष्पांजलिस्त्विसः
तद्देशमंडलग्राम उर खर्वटदादिषु विदध्याद्खिलक्लेशशांतैः समृद्धये ततः सूक्ष्मैपराख्येऽस्मिन् होमैः
सिद्धिं स्फटिकरिये ४२ स्वमूलाधारकैवकौ कुंडलिन्यग्रगामिनी वाच्यवाचकरूपेतु प्रपंचं तु जयात तथा ४४ येन।
वयोः समीदे विजायतेह वनेन वै तद्विधानं वदप्राज्ञशांतो सम्यक्ज्ञमाधुना ४५ आधारे वह्निसंस्थानं कुंडलिन्याः
स्थितिं तथा[illegible]तः तद्रूपं तत्क्रियां सर्वं वदस्वेविशदं प्रभो ४६ स्फटिकवद्ध्येविधानं ते सम्यग्विस्तरेणाधुना ज्ञानाग्निहो

तंत्रराजः
१०२
292

मूलाधारस्य वह्न्यात्मतेजोमध्ये व्यवस्थिता जीवशक्तिः कुंडलाख्या प्राणाकाराथ तैजसी ६४
प्रसुप्तभुजगाकारा त्रिरावर्ता महाद्युतिः मायाशीर्षा निदंती तामुखरंध्रं निशां स्वगे ६५ सुषुम्नाम
ध्यदेशे सा यदाकर्णद्वयस्य तु पिधायनश्यते लोसेतां ध्वनिं तस्य तदा मृतिः ६६ एवं सा जीवशक्तिस्तु
यदा कुंडलिनी स्थितिं विधाय ऋजुतां याति स्वेच्छादंडाहता सती ६७ तदा विश्वप्रतीतिः स्यात्साक्षालि
नामन्यदा पुनः निशांधकारे तु वनस्थितिवत्स्वात्मनः स्थितिः ६८ एवं तां वेत्ति यो देहे देशिकादेश
दर्शितं। स वेत्ति ब्रह्म परमं मोक्षमपि स साधकः ६९ जीवन्मुक्तः स विज्ञेयः शुद्धात्मा सक्तमानसः अ
स्पृष्टपुण्यपापश्च शोकहर्षादिनिर्मितः ७० रागद्वेषविनिर्मुक्तः स्मरत्न सर्वक्रियाफलः निरुपा

१०२

चतैः ष्टुटितात्मानुदहर्यैः स्वरांस्तारेणाङ्कंकतैः कुंडलीमुखमार्गाग्नौ जुहुयान्निश्चलात्मवः
वह्निनानुष्ठुटस्थेभ्यः नाडै स्तम्भ्य हुनेत्क्रमात् चंद्रनानुष्ठुटांतस्थैर्वक्त्रगैर्जुहुयात्तथा नानुचंद्रष्टु
टांतस्थैर्वक्त्रगैर्जुहुयात्तथा । चंद्रवह्निष्टुटांतस्थैर्नान्यगैर्जुहुयादपि वह्निचंद्रष्टुटांतस्थै रपि तद्व
हुनेद्धुतैः तथा तेषां प्रतिलोम्या षोडशानां क्रमेणापि एवं द्वादशाधारेषु मंत्रैः षाडदीरितैः कृत्वा
तद्धाम्नि मखिलमर्थरूपं वतैः समं ६० तेजस्वयात्मरूपं स्यादावयोर्दपितवत्तुः अन्यान्विवावयोरि
च्छागृहीतानिवरूं प्रिये ६१ तावत्स्वदेवतादेहसमानीच्छावशानि च मुक्तिश्च तन्मयी तावस्थैर्यमेव
समीरितं ६२ तत्र कुंडलिनी भूरि स्फुटं मे परमेश्वर तावदाभिष्टक्षेयाइं रहस्यं परमाकुतं ६२ ९८

प्रदाश्चतवदर्शिताः विधिविष्णुशिवात्मत्वं तासांमेव निजेच्छया अन्याश्च देवतायाया स्ताश्चात्मन्मयवि
ग्रहाः ८० परस्वरूपं तु वक्ष्यामि हो मंते महरक्तुतं । यत्सिद्धिः सिद्धरूपाणां प्रणतानां नवेत्सदा अन्येषां त
न्नवेज्ञाव्यस्तथा सर्वाश्रयो महान् प्रक्षीणाशेषपापानां भक्तिस्याच्च तत्सेविनां नित्याविद्याकुलज्ञानां
लक्षणं श्रृणु सुंदरि । आनुकूल्यकासंशयत्वं संतोषो नित्यपूर्णता सुखिता नित्याज्ञानं कृतज्ञत्वम
लुब्धता ॥ अकार्पण्यमदीनत्वं परचिंतानिरुद्यमः दयालुता मनस्वित्वमद्वैधम्यं मनः स्थितौ लज्ज
हीनो भीतिरोषाभावः कल्याणशीलता कल्याणोक्तिनिवेशित्वं सदाकल्याणकीर्तनं ॥ अकल्याण
कथालापवैमुख्यं त्वेकया स्थितिः सदैश्वर्यं विनोक्तुत्वं नैष्ठिकत्वमजिह्मता । सर्वानुकूल्यं संगीत

षिक संतुष्टः स्वेच्छाधीनेच्छयासुतः स्वदेहमात्रयात्रश्च समस्तुतिनिंदयोः समारिमित्रकल्याण

गुणशीलदयान्वितः एवंशाकधीतो जीवन्मुक्तो लोकेषु साधकः। इतरः सुजनेदेशा नजन्नेवस

कौतुकः कालेन सिद्धिनाम्नया दितरोऽः स्वनाजनं जन्मनिर्वर्ज्जितिः क्लिष्टो मूर्खो विद्याधनोज्झवेः

१४ मदेसन्मत्तविलसल्लक्ष्योध्येयाति योनिषु नित्यासुतन्नकिन्तुवने शक्रोऽपापकर्मणि १५ जायतेय

ह्वलाह्लोकेर्नवेश्यागुरुकलत्रणः नरीनवतितांन्तक्षिं शाप्यलोकेषु देवताः १६ हस्पंतेनानुवंशार बुधजी

वसितासिताः अन्येवलोकपालाद्या स्तन्तक्लिशास्त्रसंपदः ११ वज्जनाकिंपरंदेवि नित्यानिः सहशानघे नस्तं

तिदेवतानित्या स्तन्माताएवसर्वदा १८ नावयाम्यदमद्यापि त्रिकालेष्वियहान्वितः तद्वर्णना स्वकस्या

तंत्रराज १९४

194

निर्ऋतौ स्तम्भनं ततः आप्युदक् शिवदिग्वक्त्रः कुर्याद्धोमं तु मंगलं । दक्षिणास्यो निवारं तु गदेवह्निमुखो द्विषां
उच्चाटने वायुमुखो विद्वेषे रक्षसोन्मुखः विदध्यात्पश्चिमास्यस्तु क्रूराण्यन्यानि कृत्स्नशः स्वदेशाग्रा
मदाद्यादौ तानि कर्माणि तद्दिशि विदध्यादुपविश्य मन्यथानर्थमावहेत् ९८ कुंडादिकरणाशक्तो स्थं
डिले होममाचरेत् गोमयैः परिसृष्टे तु सुसमे न्यूतले शुभे ९९ वालुकाहस्तविस्तारायाममास्तीर्याम
मास्तीर्य तत्र वै मध्ये विदध्याद्धोमं तु प्रोक्तमेवमशेषतः १०० कालतत्व १०१ इति त्रिंशः पटलः स्व
दुर्मपरं च होमं ते कथितं परमेश्वरि । इदानीं स्थूलहोमं तु कथयाम्यरिमर्दनं १ तत्कर्मोदिते कुंडे कुर्या
द्धोममुदीरितैः विधाने द्वेषनिधनरोगानिग्रहोच्चाटने २ आयुर्दायं रिपोर्ज्ञात्वा लग्नो कृत्याद्रिपुणेपतः

१९४

विपक्षं वा ब्रितासयः ८७ राजयोगिस्तु आज्ञा बक्रमानममत्सरः सर्वेतिरत्ववांछाम्ब जङ्गलानीरि
तानिते। ८८ यद्विकल्पस्वरूपं तु मनस्थं निर्विकल्पके निक्षिप्तं परहोमं तु स्थूलसूक्ष्मं च मन्मयं
८९ ज्ञानवत्वै विकल्पाना वस्तूनामग्निदाहतः। तन्मयत्वादेकरूपं स्थूलहोममुदीरितं ९१ सूक्ष्म
होमं तथाचाध्ये नानारूपैस्तु वाचकैः। वाचार्थानामशेषेण वेद्यवेत्तृविदात्मनां। ९२ स्थितिः परोक्षवेद्यो
मः सर्वभेदविलापनात्। स्वात्मरूपमहावह्निज्वालारूपेषु सर्वदा। ९३ निरंधनेद्धरूपेषु परमार्थात्मा
निस्थिरे। निर्भुत्यानविलापस्तु परहोमः समीरितः ९४ तेष्वन्येषु च कुंडेषु चतुरस्रेष्व समाचरेत् होमकर्मसम
स्तं तु स्थूलात्मकमुदीरितं ९५ सूक्ष्मात्मकमुक्तं तु कुर्यात् स्वेसमीरिते। अन्येषामानि कार्याणि ज्ञेयाः

तंत्रराजः यद्दमंडलैः देहीकुण्डलिनां तद्दशांगुलविनिर्दतः मद्ग्धिस्विरणं तु तान्दशदशास्तनदयेत् तयाणांम

१९५ तुगुल्येन कुर्यात्कर्माणि नान्यथा स्तनाग्रस्तानि सर्वाणि फलंति चक्रतेभुवं। तथा हनिर्विस्थानानस्य म ९+

त स्थानकानि च। ज्ञात्वा विदध्यात्सुतत्वाः प्रयोगं सर्वैस्तथा। स्थिते हृदिस्तनगलेना साङ्किणि तथा स्फुतौ।

295 शूद्रांखमहृदमध्येषु तत्र शंखस्तु मध्यतः १५ कलेनिद्रे नासिकाया वर्त्ततेकुरुपस्यतु सकर्कन्दैस्तनतटे स्

दिनास्तौचतुष्के। १६ जानुसंध्यंघ्रिपार्श्वेषु तथांगुष्ठेच दक्षिणे। अंघ्रौसंध्यौजानुगुह्ये नाभौचेतिसितेतरे। १७

तिष्ठेद्विषकलागुंसि स्त्रीयोवामादिवर्त्तते विषं नाड्यां विषस्थाने वेधयेत्कंटकेनतु। १८ संकोचकारणेनत्त १९५

था तीव्रेणास्थिमयेनवै। वकुलादिसत्त्वस्थैर्वा तत्स्थायः सारस्तुविधिः १९ उत्तमायकतलादिद् तदंगश्च।

तात्कालिकग्रहाणां च स्थितिमष्टकवर्गकं। त्रयाणामानुगुण्येन कुर्यात्तदनिवारकं अन्यथा क्रूरकर्मा-
णि कुर्वाणं नाशयंति हि ४ तान्येव कर्माणि ततस्तु त्रयस्यातिकूलतः कुर्यात्तद्देवतान्नत्क्ति मात्रिकं च
र्तितं गुरुः तेनाथर्ववित्रिमं च ज्ञानालोच्य रिपुनिग्रहं विदध्यादन्यथा शस्त्रा नैः फलं वात्मनाशनं। रिपोरष्ट
मलग्नेव कालेत्वष्टमराशिगे। स्थाने कुर्याद निष्टानि तद्विनाशाय साधकः प्राच्यां मेषवृषौ च स्तौ मिथु
नं दक्षिणे तथा कुलीरसिंहौ च यत्तान्नैर्ऋत्यां कन्यका स्थिता ८ तुलाकीटौ पश्चिमतो धनुर्वायौ तु संस्थि
तं। नक्रकुंभावुत्तरतो मीनमीशे तु संस्थितं ९ एवं राशिक्रमं ज्ञात्वा कुर्यात्कर्माणि देशतः कालेतु पंच
पंचसु घटिकाक्रमयोगतः १० चैत्रादिषु तु मासेषु द्वादशस्वपि नात्क्रमात् मेषादिराशिगो याति तथान्ये

तंत्रराज: १०६

क्ष्यके: वैरिदेहजरोमाद्ये रूपैतैः पुत्तलीकियाम् १८ पुत्तलीं देयमानं तु कृत्वाष्टांशा मयैकतः शीर्षत्रयात्क
टे रूर्ध्वं त्रयात्स्यात्तद्द्वयं तथा २० कटिप्रपदयोरेक मंशमेवं तु पुत्तलिं विधाय तत्र सर्वत्र प्रयोगानाचरेत्ततः
२१ पातालयोगे नीचारम्भे विषयोगे च मृत्युजे नाशयोगे च दिनज्वरस्पौकक वयोगके वडी रुचंडा युधके। कु
र्यात्स्वयोगान् प्रसर्पिन्तं गायनिधनाय वा। निग्रहाय निरीक्षैवं कुर्यात्सिद्धिमवाप्नुयात्। वश्याकर्षण विद्वेष

१९६

स्तंभनतीच्चाटमारणे विदध्यात्पुत्तलीसम्यक् तस्याः प्रीत्यर्थयोगतः पिष्टेत सिक्थेन तथा चाकि हस्तप्रदापि
च साध्यनक्षत्रवृक्षेण पुत्तल लक्षणसंयुता: २६ आसने पादयोः स्थाने कुंडमध्ये च साधकः। पिष्ट
मृतरुजाः खालाः स्थापयन्ति सिक्थमंबरे २७ कुंडमध्याउपर्यूर्ध्व पदांत्यक शीर्षिकामपि। एवं साधारणं

१०६

त्रुदेहजं व्याधिना पीडितं कालात् दर्वियेयन्न वेधुवं २० तत्र जेनार्तिनास्ति हो जीवितेन्द्रा पुरं व्रजेत् पुत्तलीकर
णं वक्ष्ये शत्रुणां निग्रहसिद्धये २१ सौम्यास्त्रकुबुधाश्चंडी भास्करः सौम्यनागवी मंगलो गुरुमंदर्केतु स्वोंशाकरा
पाः २२
शिकाः नक्षत्रा लिवतुष्पाद अन्येव मष्टोतरं शतं एतावत्सख्य पुत्तल्य स्वं शाकक्रमयोगतः प्रथमेन वर्केचंद्रभा
स्कराशांकयोः क्रमात् षोडशाद्वादशात्या मानमंगुलि संख्यया। अन्यांशकेषु सर्वाष्ठ चतुर्दशसमीरिताः द्वि
तीयेतव वर्केन्येषां मध्यर्द्धसुत्रयोदश तृतीयेनवर्केन्येषां त्रयोदशसमीरितं चंद्रार्कयोरेकविधः प्रोक्तसंख्या
क्रमस्तथा पुत्तलीकरसोद्भवं वक्रियद्रस्तद्दानितं चिताहरकस्मलवलोक्षुंवी पिप्पलिकायुतं मरीचहह २९
धूमं च लशुनं हिंगुसैंधवं सौरिकं चेति कथितं पुत्तलीजन्म मीन्द्यरि साध्यर्क्षहृदेः विष्टेष्ठुमाषरै क्षसि

कैर्जनेत् तत्सत्वांबुहुतैर्मासादरातिर्नीतिमाप्नुयात् आरग्वधसमीद्भिर्नौ तत्समिकिश्वैस्तूकलैः वित
सिमात्रैस्तैलाक्तैर्हवनाद्वैरिणोभृतिः आरुष्करसमिद्भिर्नौ तद्बीजेस्तहुतैः। हीमादरातेस्ती
व्रार्ति ज्वरेणस्यान्मृतिर्ध्रुवं। सौवीराक्तैस्तुकार्पासबीजैर्हुतैर्मातृमंडलात् अरातीनामथान्योन्यं
कलहान्निधनंभवेत्। सर्षपाज्यहुतैः शृंगी माणध्रीमस्त्वैर्जनेत् वैरिजन्मर्क्षरक्षाग्नौ मंडलात्तन्मृ
तिर्ज्वरात् ५० आतुल्यैः उत्तविःकला डमैरुक्तविधानतः सर्षपारुष्करघृतसंसिक्तैर्जुहुयान्निशि
५१ आग्वधिसिवातदंगैस्त कुन्दविन्नीकरणोंबरः रक्तस्रगांधपुष्पादियुतः शत्रून्विनाशयेत्। अरुष्क
रघृताभ्यक्तैस्तद्बीजैः सर्पशीर्षकैः हवनाद्वैरिणोदाह ज्वरजाशिस्विलिद्दिनैः वैरीनक्तवयोतु

कृत्वा कुर्यात्कर्मसमीरितं सर्वशीर्षस्तु वा होमं कुर्यादशुभकर्मसु वैरियो न्मस्त्रजा कृत्वा-वरं तु जु
हुयात्तथा त्रिकीलकं नैयमादिजनुन्हत्वा ईरात्रकि श्मशाने निर्जने देशे विदध्याद भिचारकं ४० यत्रा
भिचारहोमं तु करोतु तु विसाधकेः तत्रा मितो नृपो रक्षां कारयेदात्मसिद्धये ४१ नवेदराज्ञि नृपतिश्चा
रैरज्ञातानि हत्स तु स्व राष्ट्र संक्षोभे कुर्वीत न कुर्वीत स्वमंडले ४२ यदि कुर्यात्स्वमादेन मांत्रिको ज्ञानमोहतः
~~संक्षोभे कुर्वीत न कुर्वीत स्वमंडले ४२ यदि कुर्यात्स्वमा~~ तदा राष्ट्रं पीडयंत्येव ज्ञानकैर्वैरिनृन्हतः अहदु
मसमिद्भिर्मो तस्कलैश्च करंजजै हैमीदल रसाक्तैस्तु मोहाम्लवृन्तिर्वीज्यायेत ।। नक्तमालसमिद्भिर्मो
तस्कलैर्वा तथा कुनेत रिपुरुग्ली पिरोगार्त्तः प्रयाति यमसादनं । उन्मत्तकाष्ठैः पञ्चात्मवकालतः बीज

तंत्रराज
१९८

केशार्बि अद्दरेखशनैः शनैः ६२ व्यरातेस्तत्तदंगैः स्या लिधनं अद्दरादिना यंथिन्निर्वाकंटकादिकृतदृढवि
दारणैः तत्कृतौ लक्षवृक्षौ त्य उत्तलिंस्या पितेरकं गर्दनीमदे सलिले संस्थाप्य स्थापयेच्छनैः रिपुर्दाहज्व
रग्रस्तः शनैर्याति ममालयं मध्यच्छिष्टेन तां कृत्वा तापयेल्लिखितां शनैः तेनोन्मादज्वरग्रस्तः मयाति नि
धनं शनैः तां तत्कंटकविद्धांगीं खनेत्सित त्वग्दहे निशि ब्रणो सिराव्याविष्टस्य रिपुर्याति ममालयं अथुत्के
रेवतद्भे रजोवैः उत्तलितया निर्मायकुंडमध्ये तां ख्वालारातिमहीरुहेः समिद्धेग्नौ तत्सामिद्धिस्ते ला
क्षैर्जुऊयाल्लिखिः सन्निपातज्वरग्रस्तो वक्रजिह्वोतिमूढधीः अलपंस्तन कैर्देहं स जन्याति यमाल
यं तथा विधं तां एतिमानि खनेत्कृलवृक्षके नवमं गारदिवसे मात्रगेहे पीठके ७० सप्ताहात्निध

१९८

198

त्य मांसैस्तद्रक्तसंयुतैः हवनात्तत्क्षणात् समिधां हवनादपि दिनैकेनैव रिपुः क्लिष्टो नाशमेति सुनि
श्चितं । द्रुमकुड्यनिपातेन निर्घातेनापि खड्गतः सलिलेपावके सर्प दंष्ट्रान्मत्तद्विपाज्ज्वरात् यक्षराक्ष
सगांधर्व पिशाचब्रह्मराक्षसैः अन्यैर्वा कारणैः क्लिष्टो नाशमेति रिपुर्ध्रुवं निंबपत्रैश्च कार्पास बीजैस्त
थैव करंजजैः हवनात्सर्षपस्नेहसिक्तैर्विद्वेषणं भवेत् नीचयोगेन जनेद्यो रिपुर्हन्तुं समेधते तद्वद्रवं
डेस्थैलाक्षे निशामध्ये रिपुर्दिनैः उच्चाटितः प्रयात्येव मंत्रशास्त्रानिता इतः प्रसूपत्रैश्च तत्कांडे स्वीबी
जैस्तथा चूर्णीकृत्य नेत्र अरातेर्दृष्टिनीवारः रोगैर्नश्यति निश्चितं ६० गैरिकैर्गुग्गुलीकृत्वा रिपोर्दश मरा
त्रिकैः प्रांशुकंटकाद्यैस्तु यदंगे वेधयेच्छनैः ६१ विषनाड्यां विषस्थाने । तथाश्वयमकंटके अर्द्धप्रहर

तंत्रराज

१९९

299

कलंबयेत् तुजया तत्समिद्भिस्तु तत्क्षीराक्तैर्निशांतरं ७९ ज्वरार्तः स्यादरातिस्तु त्रिभिरेवादिनैस्त
तः ५७ पश्यति तस्य रक्तेन तां तटाकोदरे खनेत् ८० जंबालमध्ये तेनास्मात्सौख्यं तस्य शनैः शनैः त
थायदिनं कुर्वीत चिरं रोगात्प्रमोचयेत् ८१ तथा तामामकांडे तु निवेश्यांगारवासरे चंडिकायतने खा
त्वा तद्योनिं तस्य रोबलिं ८२ निहत्य दत्वा रातिं तु निद्रया ऽपसर्गकैः स्वगेहे तु स्थाः खात्वा तदुपर्यग्नि
ज्वालनात् ८३ अविलंबमरातेः स्याज्ज्वरादिगदसंभवः तां तथाकृतरूपां तु रुरुजंघादस्तिसंयुतां

रा. ८४ निबध्य पूर्वसूत्रेण द्विषद्गेहे खनेन्निशि रात्रौ तदष्टमे मासात्स्वयात् सुच्चाटितोन्यतः ८५ तथा विधि १९९
उत्तलिका युगं रुत्वोस्रमार्गतः विडालमूषिकाचर्म नद्धं सा आरुद्याप्युतं । ८६ विखनेत्तीरयोर्नद्याः

नं वैरि प्रयाति निशि ताडितः कृताङ्घ्रिः शिरसि स्वीये निर्यान्ति वदन्ति कृतं ७१ सर्षपं माषचूर्णं च तिलं शालि
जतण्डुलं पिष्ट्वा साध्यकं हरिद्रसम्भाकल्केरपि संयुतं ७२ एरण्डबीजे मिलितं कृत्वा पुत्तलिकां ततः तद्गो
तनिर्गतया [illegible] नामतालस्य पत्रगं ७३ संजप्य तां स्थराग्निद्यां तार्तीयप्रतिलोमजां सहस्रवारं साध्यस्य
वधर्द्दे ष्टमराशिगे ७४ निवध्य तां पादयोस्तु नातु हृदुजतन्तुना गृहीत्वा जीवहस्तेन तां जपेत्स्य यजेत्सुधी
७५ कृत्वाम्नौ तैः सहस्रं तु ताम्रध्वं च भ्रिमवाज्जुखी तद्दिने तापतप्तार्त्ति विकलेन ज्वरेण सः ७६ अहदे
हो लुठन्नूनो विसंज्ञः प्रलपन्मुहुः प्रयाति निधनं शर्ल प्रयोगबलतः शिवे ७७ साध्यकं हरूसंहृतां
पुत्तलीमर्कडग्धतः वल्मीकौ रेणुचालिप्तां वद्धांजाग्व दक्षोमुखी ७८ साध्यनामादि संयुक्तां कुंडाद्ध्वं

तैर्मार्त्यकैस्तस्य सर्वं विद्वेषं कारयेत्ततः ९५ तैर्द्विष्टे निधनं तस्य सुरा कंसादनाश्नयात् । नाग्पादिकं महार
ण्या करस्मांत्रिकसंगतं ९६ राजानं राजपात्रं वा कथं हन्यात्प्रयोगतः तन्मे कथय देवेश यदुपायं तु वि
ते द्यते वदामि ते श्टणु प्राज्ञे त्वमोघं घोरविग्रहं अभिचारमरातीनां मान्तुनाशकरं परं सिद्धमंत्रानति
स्निग्धान् षोडशाति स्थिरासयान् तैरविच्छिन्नरूपेण होमयेद्याममण्डिक्रमात् । तेन ते निधनं कुर्यादु
क्तितस्माद्यत्नतः अरातिनिग्रहं कुर्याद् देवमुख्यविधानतः १०० मायातत्व १०१ इति एकत्रिंशः
पटलः अथ होमं प्रवक्ष्यामि ललिताविद्यया शिवे १ येन मर्त्यो त्रिभुवने भवतो देवतासमः १
तद्विधानं श्टणु प्राज्ञे ज्वमकालादि नेदतः प्रोक्तेषु नवकुण्डेषु तत्र तत्कर्म सुचोदितैः २ कुण्डयादुक्रमार्गे

पितृगेहे यदा ततः मातृगेहे नदीस्त्र्यां विदेशः स्याद्द्वयोस्तदा तानवशाग्वउसाद्य साध्यारव्यादिसमन्विताः
तद्विद्याजापसिद्धास्ताः खनेदरिगृहे उत्तः मध्ये दिक्षु तु तथा तत्कुलोत्सादनं भवेत् एवं निकटवर्त्तीनां
मन्त्रिवारणदीरितः ८९ दूरस्थितानां द्विषतां कथं स्याद्दन्निवारकं वदामि तेऽष्टक्ले श्रृणु दूरस्थस्य वैरि
णः ९० विनाशने प्रयोगं तु द्विजमर्थन्निवारकं येनारिर्निकटस्थात्तु प्रागेव निधनं व्रजेत् तत्साध्यरूपैः
पुत्तलिका विधाय प्रोक्ततं क्रमात् ताः प्रागुदीरितस्फीर द्व्यसिक्तास्संज्ञकाः ९२ तत्तद्देशकमाना
१ घनास्ता मध्यरात्रतः एकान्ते कोऽज्ञते द्वैरि विद्धुरवस्ताच्छोषतः ९३ तत्तद्देशककालेवा सुदूरस्थो
पिनाशनाय कथं वामांत्रिकबलि निहन्तुशक्यतां व्रजेत् ९४ तं प्रश्रष्टके त्वां शिवे वाक्ति प्रकारं तस्य निग्रहे

तंत्रराज
२०१
201

ज्यास्तिते: घृताक्तैरब्दमात्रेण निःसपत्नां लक्ष्मीं श्रियं। तथैव दिवसे घृतो गुडैः हुतैर्जनेत् कीर्ति
लक्ष्मीजयारोग्य हुतो जीवति स्तले द्राक्षाभिर्गुर्धसि क्षाति स्त द्दिनैर्हवनात्ततः क्षीराहारी चिरंजीवो
जीवत्यकलुषाशयः खर्जूरीफलहोमेन त्रिमध्वक्तैश्च तद्दिनैः आयुरारोग्यविजयसंपल्लाश्रियम
श्नुते कदलीफलहोमेन तथा तद्दिवसेषु उत्पकीर्तिनृपैर्मान्यो जीवेद्वर्षशतं सुखी नारिकेलफ
लक्लोदैः सितक्षौद्रसमन्वितैः हवनात्तद्दिने इष्टमखिलं समवाप्नुयात् १६ तैरिक्षुवारिसंसिक्तैर्हु
वनात्तद्दिनेष्वेवं वासांसि नानावर्णानि महार्हाणि लभेत्तथा १७ षड्भिश्चतेस्त्रिमध्वक्तैर्हवनाच्छ्रियमाप्नुया
त् तैः सवत्ससितागमपयोक्तैर्हवनादपि १८ महिषीक्षीरसंसिक्तैर्होमादिष्टमवाप्नुयात् अजाक्षीरप्लुते

२०१

ए तत्राभिधानपूर्वकं शुक्लप्रतिपदारंभात्सूर्णतं पैंकजैर्जनेत्र मधुरत्रयसंसिक्तैः पुष्पैरप्यसू
णैः शुभ्रैः अखंडितैरब्द मात्रान्नरो नृपतिसंनिभः तेष्वेव दिवसेषु प्रज्ञैः सितैस्तद्ववनाहुतैः कल्हारै
र्हवनात्तेषु दिनेषु धनधान्यवान् ५ तेष्वेवोत्सलहोमेन श्रियमाप्नोति पुष्कलं अरुणैरुत्पलैर्होमात्क
न्यकां सुमवाप्नुयात् ६ कैरवैर्हवनात्तेषु दिनेषु श्रियमाप्नुयात् सौभाग्यं कीर्त्तिमारोग्यं वाम्नो सर्व
नादपि तैः पङ्कैः कुंकुमक्षोदसुरैस्तद्दिनहोमतः। अचलां च श्रियं प्राप्य सुखी जीवति भूतले।
तैश्चंदनाक्तैर्हवनात् दिनेषु यथाविधि पुत्रदासीदासयुतश्चिरंजीवति मानवः। तैरेवोद्ववाक्तैस्तु
होमात्कंदर्पसंनिभः वनिताजनैः सह नरो दीर्घायुर्वै जीवति १० कृष्णप्रतिपदारंभादर्शांतं तु

लेत्रराप

२०२

२०२

वारे तैलसिक्ते । तिलैः शुद्धैस्तथेतरैः हवनात्तनतैलक्ष्मी मक्षादतिमनोहरां २८ तैः समस्तैः
समस्ता स्कैजुजयास्तनस्तुक्रमात । तद्दिने रिंदिराद्युः स्नाद्दियाद्ववनवैनवात २९ तत्तादिनेष्वत
द्विद्या नस्कांस्तीनवौसुजोजयेत घृतक्षीरसितक्षीद्रगुडाद्युपसमन्वितं ३० अश्विन्यादिषु कृत्तेषु
नवस्वपि कुनेत्क्रमात शालीनि स्तंडुलैर्भुंजे सर्षपैगौरेतरैस्तिलैः ३१ तथाविधैः सर्षपैश्च कोद्रवै
रिंदिराप्तये । कोद्रसर्पिस्तैलदुग्धदधिक्षीरसाप्लुतैः महिष्यजाविकाक्षीर प्लुतैस्तैर्नवसुक्रमात
मयादिषु तथा होमं नवभिः सालवस्त्वपि । वणकैश्चचणकान्नैश्च मुद्गान्नैः कुलारैस्तथा माषान्नै
श्च हरिद्रान्नैः पायसैरपि २४ मुद्गान्नैश्च त्रिमध्वक्तैः कीर्तिलक्ष्मीजयाप्तये तथाम्लादिनवके नव
गुडान्नैः

२०२

स्तैश्च तथा विद्धीरसंयुतैः नारिकेलफलक्षोदक्षीराज्यैरपि तैर्जुतैः तथा द्वादशभिर्दर्भैरेकैकैः सहितैस्तु
वा २० नित्यशो हवनाद्दुग्धक्षौद्रसर्पिः समन्वितैः गोत्रीहिरण्यवासोभिः समृद्धो जीवति स्थितो २१ रविवा
रे सिताब्जैस्तु क्षीराज्यैर्जुहुयात्तथा अब्जादलसहस्रैः स्याद्धृताज्यैर्वा मधुयुतैः सोमवारे सितेवेतै। ना
रिकेलफलैर्जुतैः सपत्नसस्यां पृथिवीमवाप्नोति स्तु निश्चितं अंगारवारे क्षौद्राज्यै रक्तैर्होमाच्छ्रियं ल
भेत। तैरिक्षुखण्डमिलितैर्हवनात्तां महीं लभेत् बुधवारे घृताज्यैस्तु होमेन तिलतण्डुलैः श्रियं सकलक
ल्याणं नित्यं लभते ध्रुवं गुरुवारे दुग्धसिक्तपनसास्थिपरागकैः जुहुयादब्दमात्रेण लभते गेहस्तु
त्तमं॥ सितवारे नारिकेलक्षोदैः सितसमन्वितैः॥ गुडान्वितैर्वा जुहुयाच्छ्रियास्तु चिरमेधते २७ शनि

ऊ=

कुले मासेषु जन्मवितयी होमं कुर्याद्यथाविधि दूर्वाघृताक्तैस्तिलैर्नित्यं यावज्जीवं सुखी भवेत् तद्दि
नेषु जपेद्विद्यां सहस्रं दिननित्यया न तस्य कुत्रचित्कश्चित् कश्चित्कदाचित्क्लेशसंभवः तर्पणं कार
येच्चंद्र वासितैर्मधुरैर्जलैः सौरजाद्यैः प्रसूनैश्च पूजयेद्वा घृतादिने अवंध्यजन्मवितयः स्यात्कदाच
न मांत्रिकः यदि स्यात्तस्य रोगादि पीडा भवति निश्चितं जन्मस्थे वा स्वराशौ वा स्थिते चंद्रे दिवाकरे विद्यां
जपेत्सहस्रं वा शतं वा पूजयेच्छिवां यस्तस्य रोगलीबाधा कदापि न भवेद्ध्रुवं तस्माडक्तेषु कालेषु त
था कुर्वन्सुखी भवेत् यद्रोगादि दारिद्र्य क्लेशायुक्तस्य मंत्रिणः मांत्रिकत्वं भवेल्लोके सो कदाऽस्य

दं भवेत ५० पलाशपुष्पैश्च फलैः पत्रैः कांडैश्च मूलकैः हवनाद्वत्सरमात्रेण वाग्मी स्यात्कुंडवागपि ५१

निजुक्यातथा ३८ शुक्रे सक्तुतिलाजै रिक्षुकांडैः पयः घृतैः शालीयवणकङ्गोत्थै मधुविहृतिलाज्य
वैः अपूपैर्मधुरान्नैश्च विजयं कीर्तिमिंदिरां। आरोग्यमायुः सौभाग्यं मान्यतां वल्लभेषु वं सिद्धयोगेषु
यज्ञैर्जुह्वया सत्सम्पद्दिमान्। तथामृतारव्ययोगेषु जुह्वयाद्रोगशांतये। गुडूचीतिलदूर्वाभि क्षीर
धात्र्यादिदलात् अश्वयोगेषु जुह्वया दस्तकौलस्थलैः घृतैः ३९ अक्षो भवति सर्वेषां सकुलानां सुनिश्चि
तं पर्वतारव्ये जन्मयोगे यज्ञैस्तद्विपर्वतं ४० नवेदस्मात्सिरेणैव कालेन परमेश्वरि अथान्यमद्भुतं
होम माकर्णयवदामिते ४१ स्वदेवर्गस्थे स्वर्गे वाजुह्वया न्रुपतत्तये। पायसैर्घृतसंसिक्तैः सित
मिश्रैस्तु विधया ४२ सर्वदायोक्तविधि मेनं कुर्याद्यथाविधि तत्स्योरकेषु कालेषु षट्हात्रिंसालस्

तंत्रराज

२०४

204

ह्रीमाल्लक्ष्मीमवाप्नुयात् कसरैश्च कदंबैश्च कुंदैर्विवकिलैरपि ६० मल्लिकामालतीजाति वुलागैश्च न मेरुभिः जुजयात्सप्रमारंभं पंचमं तंमधुप्लुतैः ६१ एकैकशः समस्तैश्च महालक्ष्मीमवाप्नुयात् तैरेव क्षीरमिलितै र्ह्रीमात्सर्वमवाप्नुयात् ६२ तथाज्याक्तैस्तु हवनाज्जनतेन्द्रवशेः श्रियं। अरुणैः कर्णिका रास्थैः क्षौद्राक्तैर्हवनाद्दिनै ६३ त्वदितैस्वलांलक्ष्मी मवाप्नोतिसुनिश्चितं। कल्हारैस्तु कुमुदैरुत्पलैः कमलद्वयैः ६४ प्राग्वत्तंदादिश्वर्त्तितं मेकैकेर्वापि पंचभिः हवनार्जनतेलक्ष्मीं सन्नद्भवलवाहनं ६५ त्रिमध्वक्तै स्तथैकैकैः सर्वैर्वासाधकोत्तमः केतकीकुसुमैः क्षौद्रप्लुतैर्ह्रीमात्तु तद्दिनै ६६ वासांसिल नतेविवाण्पनर्याविजन्मपिः सितैररुणैः क्षीराक्तै र्ह्रीमादाप्नोतितद्दिनैः ६७ सितानिवासांसितथा

२०४

अर्कपुष्पैस्त्रिमध्वक्तैर्होमादिष्टमवाप्नुयात् मंडजालस्य पत्रैश्च समिद्भिरपि मूलतः ५२ बिल्वप्रसूनै
स्तुफलैः पत्रैः कांडैस्तथा हुनेत् मूलैश्च लक्ष्मीसंसिद्धै यात्तदव्ययमानवेत् ५२ पद्माक्षैर्मधुरान्यक्तै
र्होमात्तावद्दिनैर्नरः इंदिरां लभतेरम्यां सर्वलोकवशंकृतां ५४ चंपकैर्मधुसंमिश्रैर्जुहुयात्तद्दिनाव
धि। आढ्यः स्याद्वजःपुत्रान्नवाप्नोति गुणाधिकान् ५५ तैरेवाज्यप्लुतैर्होमान्मंगलेत्वस्य संस्थिते लभते
सर्वसम्पादां तु वंतो स्नान्वजायते तैर्क्षीराक्तैर्हुतैश्चंडे स्वोध्वगे तद्दिनेर्न्भवेत् शातगुः साधकस्तद्वत् त्रिमध्व
क्तैर्लभेद्वयं पाटलैः क्षौद्रसंसिक्तैः होमात्कन्यामवाप्नुयात्। तगरोत्थैरपि तथा लाजैश्च कुटजैरपि
तैः क्षीरमिमिश्रैर्द्दवनाश्च तुर्लिलभते धनं अंबराणि विविधानि महार्हाणि च तद्दिनैः शातपत्रैस्त्रिमध्वक्तै

तंत्रसूज
२०५
205

[illegible]वश्या गा नृपाः आज्यैस्तु केवलैर्होमादिनैरुक्तैर्धनी भवेत् नित्यश्रीघृतहोमेन श्रीमान्योगी
वजायते। स्नातो नुलिप्तः स्रग्वी च सितगंधस्रगंबरः ७८ संपूज्य देवीं हृष्टात्मा संस्कृते हव्यवाहने सव
त्साया: सितायागोः पयसि हि गुणोपेते ७९ अर्घ्यमत्र तंडुलं तु शालिजं सितमेव वा। सितदुग्धघृतोपेतं
कृत्वा वै सिक्थकं महत् ८० गृहीत्वा पाणिना विद्यां जपित्वा शतवारकं सितदुग्धघृतो पितं कृत्वा वै सि
क्थकं महत् ८१ गृहीत्वा पाणिना विद्यां जपित्वा शतवारकं श्रियं मे देहि देवीति प्रोक्त्वा काष्ठेज्वलेन
नले ८२ कृत्वा समाप्य हुत्वा जांतु तथा हुत्वा तु तद्दिनं मौनी तु गमयेद् बुद्धौ श्रियं प्राप्नोति पुष्कलां निरंतरं २०५
नित्यराज्ञ जुहुयाच्चेत्सदन्वयं। न कदापि रमा मुंचेत्सदन्वयं न कदापि रमा मुंचेत्सकृत्ता मंत्रराजयः

मुक्तादामानि रूपकं जातीन्मरुबकैः होमेद्भुतैर्वांछितसिद्धये तथा दमनकैः पत्रैर्दवनाद्यैश्च सं
भूते यद्वर्णानि वस्त्राणि कुर्याद्वियाप्रिये तद्वर्णान्येव वासांसि लभते साधकोत्तम । मरिचैः
सर्ववैस्तोल्लभुतैर्होमान्निराप्नुवे ७० लज्जामानकुलत्यागलीलामिष्टां समानयेत् । पाटलाकुंदमं
दारशेफालिकसमुद्भवे ७१ चंपकाशोकपुन्नाग नमेरुकुसुमैः शुभैः दवनाद्वशये सर्ववनिताः को
दसंभुतैः ७२ तैरेवाज्यसंभुतैर्होमाद्वशयेत्सुरूपानपि तैराज्यलक्ष्मीं लभते घृताक्तैर्दवनालिभिः ७३ तथै
व कुर्याल्लिख्य माषुवेतिलतंडुलैः मधुरात्रैतुलवलैः सुश्लिष्टपत्रस्थूलितैः ७४ त्रिमध्वक्तैर्कृतैः स
र्वान्वशयेदंगनाजनात् तथा तदन्वितैर्लिलि होमाद्धिरण्यवशां नयेत् ७५ तथा कुंडेकुतोयाक्तैः कृतैः सु

सोपैतेन दीमतः ८२ कीर्त्तिलक्ष्मीधनरोग्य विजयैरायुरन्वयात बंधुकैः किंशुकैस्तैर्वा त्रिमध्वक्तैर्ज्जु
ताक्रिया ८२ सौभाग्यलक्ष्मीविजय कांतिप्रज्ञावहान्वेत दध्यन्नहोमादन्नाद्यः साधकः स्यात्त्रिमा
सतः ८४ आर्द्रेषु तालपत्रस्य खंडेषु निजवांछितं तथापलाशपर्णेषु विलिख्य दरदेक्षनेत कुंकुमे
श्चतपत्रेषु लिखित्वा वाक्षनेत्रिशि चंदनैः पानसेपत्रे विलिख्य जुहुयात्तथा यक्षकर्दमैर्विलिख्येष्टं
नागवल्लीदलेस्तुतैः जुहुतेरवाप्नोति निजं वांछितं श्रीरमाकालतः कस्तूरि लिखितं त्विष्टं पत्रे चंपकस्य रु
द्रः लैर्जुतैस्तदवाप्नोति तद्दिनेस्त हिध्यनतः एलालवंगकंकोल जातीफलसमन्वितैः सितेराजिख्य
वस्वेष्टं पत्रे पद्मस्य हुनवे १०० जुहुयात्तस्य संसिद्धौ वजन्निः किमिहोदितैः नासाध्यमस्तिभुवने विद्या

ध्य

पायसैर्जुहुयात्स्वर्णैस्त्र्यर्कवारेषु साधकः निवेदयेच्च पूजाया मध्याह्नात्तमोऽन्वेत सवत्सारुणवर्णाया
गोक्षीराल्लवनीतकं तद्दिनात्तंतु कह्लार प्रसूने निक्षिपेत्ततः तदुह्यकजनेदग्नौ होमवारेतत्र्यंगे का
लेतावद्दिनैर्लक्ष्मीः प्रसन्नायां जायते ध्रुवं तथाधवलरूपाया नवनीतं सितांबुजे निधायाद्यमौनेन क्रन्द
नीलं गोर्दिने सस्त्वारप्रयोगेण महतीमाप्नुयाच्छ्रियं रूपमान्यां सर्वरूह्यां नानागोगान्वितां शुभां तथारु
णसमुद्भूतं नवनीतेरवेर्द्दिने विधाय विकचे पद्मे कर्णिकायां ततस्तु तत्र जुहुयाद्दशनिवारेराद्यः स्यात
साधकः शिवे कर्णिकारस्य पुष्पाणि तथा वं पकजाति वै ए० जुहुयान्नवनीताक्ता न्मुखेतच्च गते पुरो ति
रात्रेका महार्यां च राजचौरापहारकैः ए०ज्ञा ज्ञाति महतीं लक्ष्मीं या तत्कुलव्ययगामिनी केवलं नवनीतेन लि

सुसमे चतुरस्रके तत्र प्राग्जन्ममध्यस्थं सूत्रं तिर्यङ्‌ पातयेत् सूत्राणि नव तेषु द्वे त्यक्त्वा स्पष्टीनयाद्यके
विधाय तद्द्वयो रंतान्मध्यसूत्रांततः क्रमात्। कृते सूत्रचतुष्के तु षड्गोणे स्याद्विसप्तगं अष्टाग्रतः स
मारभ्यान्नवमप्रथमांतगं १० कुर्यात्सूत्रचतुष्कं तु चतुर्मर्माणुगुल्पतः नवमप्रथमाग्रान्तं तुर्यसप्त
मकावधि ११ कुर्यात्सूत्रचतुष्कं तु मर्माष्टकविभेदनात् ततश्चतुर्थषष्ठांतद्वयारंभात्तथाष्टमं गं १२ द्वि
तीयगं च सूत्राणां चतुष्कं पातयेत्तथा चतुर्मर्माणुगुल्पेन ततः पंचमकांतयोः १३ तृतीयगं सूत्रयु
गं कुर्यान्मर्मद्वयाश्रयं मार्जयेन्मध्यगं त्वन्यत्सूत्रं स्याच्चक्रमुत्तमं १४ बहिरष्टच्छदांभोजं तथा तद्द्वि
गुणच्छदं। विधाय षड्वृत्तैश्च चतुरस्रं तथाष्टभिः १५ सूत्रैर्विधाय तस्यैव प्राक्प्रत्यग्द्वारसंयुतं

दोमैस दीरितेः १०१ शुद्धविद्यामयी १०२ इति० द्वात्रिंशः पटलः अथषोडशनित्यानामाज्ञाया
ललितोदिता तस्यायंत्राणिकथ्यंते तद्विद्याभेदसंभवैः १ रूपैःषष्टिसमोपेत नवसत्यायथाविधि;
समस्तबांछितावाप्ति कारणानिकृतात्मनां २ ललितानित्यपूजायां यंत्रंविश्वात्मविग्रहं षोडशा
नोंच तस्याश्च पूजाकमलचक्रकं ३ अमृतारसंघटंयंत्रं सिद्धवज्रमतःपरं कोष्टवज्रंवज्रलिंगं
मेरुलिंगयथाविधि महालिंगंयोनियंत्रं तथातद्वज्र वज्रकं तदेकद्वमाहाकारं कोष्टयंत्राणिचक्र
त मात् नवहस्तंत्रिहस्तंवा श्रीचक्रमभिषेचने कुर्यात्स्थंडिलपूजायां हस्तमात्रेतिसुंदरं रत्नादिषु
निर्मितेमानमिश्चावशात्भवेत् यदासुविदितेपूजाश्चक्रान्यस्मिंस्तथान्यथा न्यूनेरुक्तं त्रिभाद्य

रिंशात्सहाष्टकैः आग्नादितिर्यक्सूत्राणि षट्सु षट्सु च पंचसु २४ पश्चिमात्सह्यपेयेवं तन्मध्ये मर्म
गुल्फितः विदध्याद्वीणि सूत्राणि कुर्यात्तेनातिसुंदरं अस्त्रहस्तं पंचदशाष्टदान्विततो बहिः अष्टपत्रां
भुजंवाद्ये दशाष्टदा [illegible] सरोरुहं २६ पुनर्दशाष्टदं पद्मं चतुर्दशदलं ततः अष्टादशाब्जं तद्बहि
ण्ड्यदमष्टादशाष्टदं २७ विध्यायतस्य मध्ये तां समावाह्य यजेत्तथा पश्चान्नाथाम्नाश्चयो ह्येतीरन्यांश्च
थार्चयेत् २८ एतस्मिन्यन्त्र चक्रस्य मध्ये तां संप्रपूजनात् महतीं श्रीयमाप्नोति ज्ञानात्मांभवसमानुया
त् २९ पूर्वस्मिन्पूजयेद्देवीं पुष्पक्रमसमन्वितं श्रियां ज्ञानात्तथा बंध्य स याति परमेश्वरि ३० घटद्वयं
समालिख्य वाद्ये मध्ये त स्नेदतः तन्मध्ये नवधा कृत्वा कोणेषु मंत्रमालिखेत् द्वितीयं दिक्षु संलिख्य म

दक्षिणोत्तरतो रेखा त्रयात्त्र्यानद्वयं तथा कोणेषु तिर्यक्लक्ष्यैश्च चतुर्भिस्तान्यनुक्रमात् । द्विप
क्षमेषु चत्वारि पदानि परमेश्वरि ललिताख्यं चक्रमिदं लक्ष्यं सकुरुतः क्रमात् सुंदरसुसमेस
र्व लक्षणैश्च समन्वितं त्र्यष्टेषु रेखैः पंचभिश्च चतुर्भिश्च तथोर्ध्वगैः नवभिस्त्वेकसूत्रस्थैः स्यादेत
दतिसुंदरं वृत्तस्यस्यष्टषडस्रं च तदास्यष्टाष्टकं तथा मर्मभिश्चाष्टदशाभिर्युतं चक्रं सुलक्षणं २०
षड्रेखासंधिमर्माख्य संख्याख्यं द्वयसंगमात् । चतुर्विंशतियुतं चक्रं सर्वार्थसिद्धिदं २१ अन्यथा
नित्यमर्यादि युतचक्रसमर्चनात् रोगस्त्वद्वंद्वं महाव्याधि दारिद्र्यमयशोहतिं २२ तस्माल्लक्षणसं
युक्तं युक्तरूपं विधायवै चक्रं तत्रैव तां नित्यमर्चयन्मत्समो नवेत् २३ विधाय वृत्तयोर्मध्ये वत्ता

संपदेतिष्टशांतये ४० कृत्वास्मिनितथायंत्रं तटाकादिषुमध्यतः स्थापयेतत्रयेस्नाता नराःसुःसु
खिनोनिशं ४१ आकअत्यग्दक्षिणोदक्स्त्रेरष्टनिराहतैः कोष्टान्येकोनपंचाशतेषु कोणेषुमार्जयेत् ४२
चतुर्विंशतिकोष्टानि शेषेषुविलिखेत्क्रमात् । द्विस्वेकतस्त्रिकोणानि आगारेन्नात्स्ववेशतः ४३ तृतीयस्य
वनेदीस्य चतुर्विंशतिमालिखेत् विलोमेनाथमध्यस्थे तत्साध्यंसमालिखेत ४४ सिद्धवज्रान्निधंयंत्रम
शेषंस्तुनदायकं विनाशनमनिष्टानां जयसौभाग्यदायकं ४५ समये विजयआसैकिन्द्रयाताद्विवाद
जे समस्तविजयेक्लेशे विजयंसुखमाप्नुयात् ४६ प्रतिमासंवष्टर्णाधा मनिविषेक्षतत्रवै स्थापयित्वाघटं
आग्वत समस्तान्दुद्यायवौँ पुत्रासेकन्यकावाप्ति वरासैकन्यकातथा धराधनपशुआसै नरनारीरूपा
सै

मध्येतातीयमालिखेत् पद्मयोरंतराकृता तिर्यग्रेखाः समंततः तेषुप्रदक्षिणेविद्या तातीयाक्षरसत्तकं
लिखेद्दिंडविसर्गाभ्यां लिखेत्तंद्मत्ताबुजं। आद्यनालमथद्वंद्वपत्रेकेसरकर्णिकं विधाययव घटाधस्ता
दथ्यादिनियोगकं मध्येसाध्याकरोपेतं कृत्वातेनघृतंघटं विन्यस्याद्दिनवित्ते जन्मर्क्षे वा गुरावथ कु
रुपरागसंक्रांति दोषेअखिलशांतये। अस्मिन्बिंबेदरीभार्ति शांतौसिद्धौचसंपदां अपमृत्युमहारोग
कृत्यापस्मारशांतये त्रिवर्षमत्तिबेकंतु कुर्यात्जन्मत्रयेतथा सर्वक्लेशाविनिर्मुक्तः सुखीवर्षशतंभुवि
अरोगोविजयीविश्ववंद्योभवतिमानवः सुवर्णेराजतेताम्रे कृत्वैतत्तिलक्यलिंगकं विधायस्यापये
त्कोऽपि यजेत्सर्वापमृत्युजित् २९ तातीयविद्यापुटितं नामालिख्यतुसाधकः कर्णिकादेवदेत्सर्व

तंत्रराज:

२१०

ये तंत्रेस्मिन्नत्रतेतेषु यस्ययंत्रस्ययत्फलं बीजं तदेषामेकैकं योजयेत्सर्वमेव। तेनात्रयंत्रनिर्मा
णमात्रयेवीप्सतेमया फलानिवांछयावानो सयत्नान्नामबीजतैः अतंफलानियंत्राणे मिहनीका
निकृत्स्नशः सर्वंचसर्वदासर्व समीहितफलानिकृत। आकृसंदकिंणीदक्क चडुंशत्सासमाहि
तैः स्वैकोष्ठानिजायंते षट्शतंपंचविंशति ६१ तेषुकोणेषु१रितीमार्जयेदष्टसप्ततिं शिष्टंचतुर्भिरं

ने विदध्यादिक्षुसर्ववत् ६१ तेषुतातीयविद्यांतु ससाध्यांयागशालिखेत् शिष्टेषुसप्तनवति द्विशतेम

ध्यतस्तथा ६२ सर्वमध्यस्यकोष्ठस्य पार्श्वयोरुभयोरपि कोष्ठानित्रीणि तिर्यक्कसमीकुर्यात्तयोस्त

था ६३ नयर्यधस्थैदेतु समीकुर्यात्ततस्तथा तयोरधीर्ध्वं तथाहैदेकुर्यादथैकधा। उदधस्थो

२१०

दिनां वश्या(या+)विघ्नसंसिद्ध्यै वाक्सिद्ध्यै गेहसिद्धये धारयेत्सिद्धवज्रं तु समस्तेष्टप्रसिद्धये। ४९ ललिताविद्यया
विद्या मंत्रां यंत्रेणचामुना यंत्रमन्मत्समं वेत्ति योसौ साक्षाच्छिवस्ततः ५० प्राक्प्रत्यग्दक्षिणोदक् सूत्रा
ण्यष्टादश क्षिपेत तैस्तैत्रकोष्ठानि तथा नवाशीतिशतद्वयं ५१ तेषु कोणेषु कोष्ठानि मार्जयेत्सर्ववास्त्वि
ये। षड्विंशच्छिद्रवज्रेतु चतुर्भिः कोणकं ५२ विक्षयप्राग्वद्धिर्मध्यात्स्यादक्षिणप्रवेशतः विलितद्वि
तीयोत्सीत्य नेदांस्तु विलिखेत्ततः ५३ त्रिकोणे पूर्वतातीयं ससाध्यं मध्यतस्तथा नवस्थपलिलिखेद्वि
घा कूटत्रयमथाविशः ५४ दक्षत्रये त्वाद्यकूटं मध्ये तार्तीयकं तथा वामत्रये द्वितीयं च लिखेत्सा
ध्येस्तु तीयकं ५५ एतत्तु कोष्ठवज्राख्यं यंत्रं निःशेषार्थदायकं फलानि सर्वयंत्राणां ५६ तस्मिन्नुत्कृष्टि

गं तथोपरि । कुर्यादाल्याग्वन्मध्यतश्च चत्वारिंशत्करिवद्वे । तेषु मूलादिपरिपरितो मध्यांतं विन्यसेत्तथा
७४ विद्यां द्वितीयजन्मेदीरित्या विद्या विंशच्छतं श्रिये लिंगस्य मध्यकोष्ठांतं शिष्टंकोणेषु संलिखेत् ७५
विधाय चतुरस्रं तु सूत्रद्वयनिपातनात् सर्ववाहीत तद्वाचद्रं तस्योपरि समालिखेत् ७६ पंक्तिशः सप्तको
ष्ठेषु पर्यायादीत्यथालंकान् नित्यपर्यायजानि ते पार्श्वयोर्द्वक्षुवामयोः ७७ मध्ये त्रिषु गौं दयालौं तु लिखे
त्यो ऋक्रमेणैवं लिंगाग्रमध्यादन्तितः पिंडिकायां च संलिखेत् विद्याप्रथमजन्मेदीरित्या सप्तविंशतिकास्त
या । कृत्वैवं मेरुलिंगं तु यंत्रं तत्रैव तां यजेत् ७८ समस्तवांछितप्राप्त्यै जयारोग्यसुरासये फटादौ तत्समालि
ख्य पूजयेन्नित्यशाश्वतां ८० शाक्तत्पगदक्षिणोदक्षु शैकविंशतिसूत्रतः चतुरस्रानि कोष्ठानि भवंति षु

१रितथा त्रिकैकं च श्वयंद्वयं एकीकृत्य पुनर्भ्योर्द्धं देवेत मार्जयेत्तथा। ततो मालावृत्परि पार्श्वयोश्च प्रमार्जये
त। दशखंडानि शिष्टैस्तु मध्ये लिंगोन्नवेत्तथा। एवं लिंगं समारव्यातः श्चत्वारिंशाक्षि रेव वै। शिष्टानि वज्रकी।
ष्टानि द्विशतं दश पंचच। लिंगस्य पार्श्वयोर्दृष्टा स्येकविंशतिकुम्भकं। तस्य लिंगस्य मध्यस्य पंक्त्यां तातीयमा
लिखेत् उर्द्ध्वादि मायामध्यस्थं सर्वमध्ये समायकं। सर्वत्र तातीयविद्या लेखनं समुदीरितं लिंगरूपेषु नव
सु पार्श्वपद्केतु सर्ववत् विद्याशेषं समालिख्य प्राग्वदारं नतत्तथा ३० विद्याद्वितीयन्नेदीत्यं तद्द्विशंशत मा
लिखेत् द्विशास्त्रत्रयजेदेवी मावाह्यपरिवारकै ३१ स्थापयेद्धि नियोगेषु श्रीकंठपरमेश्वरि नासाध्य म
त्रिभुवने यं वैरैस्तैर्मयोदितैः ३२ एकादिद्वयसंख्या पार्श्वयोः कोष्ठवर्द्धनं एकोनविंशकोष्ठात्वं कृत्वालिं

डुः स्त्र पातनादन्यतस्तथा ९० तिर्यक्सूत्रं मार्जयित्वा शर्वस्त्र्यंगातथाश्रितः प्रवेशगत्सा विलिखेता श्चतुर्वि
शतिः क्रमात् ९१ विलिख्य शिष्टवर्ज्जस्थं विलिखेन्निजवांछितं तत्रतां प्रजयेद्देवीं सर्वाभिष्टार्थसिद्धये त
थाविधाय दशान्ति दशान्तिः सूत्रपातनैः द्वितीयं नेदं विलिखे तथालाभसमन्वितं तत्रापि प्रजनाद्येस्तुः सिद्
यो निजवांछिताः एवमुस तृतीयोस्य विद्यानिरपिकल्पयेत् तेपि वांछितसंसिद्धिं कुर्युरेवस्तुतिश्चितं कोष्ठयं
त्रविभेदानि श्लोकवत्स्रेयथाविधि नवषोडशकोष्ठादि संवर्ध्यविसमंसमं तेष्वंकानिसमं कृत्वा पंक्तौ ते
शुसमालिखेत् विद्यात्तृतीयभेदेस्यां तदंकानुगुल्पतः मनीषितं च संलिख्य तेषां मध्यस्थकोष्ठतः विदध्या
द्वांछितं सर्वं तैर्यंत्रैः कल्पितैस्तथा। वश्याकर्षणविद्वेषस्तंभनोच्चाटनादिकं आयुरारोग्यविजय किन्तस

समानिवे तस्यैकपापार्श्वयोर्भागे पंचकोष्ठानि मार्जयेत् ततश्चोपरिष्टात्तस्य त्वेवमेकादशावधि मार्ज
येऽपरिष्टाच्च तस्यैवम् तिलीमकं तथा कुर्यात्पार्श्वमन्य तेनाधिष्ठानपिंडिके नवतश्चोपरिष्टात्तु पंचविंश
तिकोष्ठकैः लिंगमन्मानिपार्श्वस्य मार्जनाद्भवति श्रिये अधिष्ठाने पिंडिकायां तद्वियविन्नेदजाः लिंगेऽप्यम
नैदीत्या स्तम्भमध्यस्येऽवांछितं मध्येतद्दिनजांविद्यां मितिप्रोक्तं तवानघे महालिंगानिधंयेवं तत्र द्रजालि
लेखदा समत्रिरेखांनिधाय योनिं तस्यास्तु मध्यतः तत्र तत्त्ववशात्कुर्याद्दशाविंशतथा समे ८७ एवंकृते त्वप
रितो लिखित्वा विंशतिशतं शिष्टमध्यत्रिकोणेतु लिखेद्ब्रह्मात्मनः ८८ तत्र तामर्चयेत्सम्यक् स्थापयेच्च त
था तथा सर्वसिद्धमवाप्नोति योत्विक्त्वेतावतः ८९ समत्रिरेखंनिधाय अस्त्रं योनिंच संगतं तत्रतिर्यक्

जविद्यया मायया वादिदल्पाद्ध्या नेवाद्यानुदिरिते १यीऽवत: पंचदशं जपित्वा कुलसुंदरी श्यालासिद्ध
मंत्र: १श्चादिदयादिदश्चादिविनियोगकं अनया मंत्रितैरद्भि: शोधयित्वातु कन्यकां पाययित्वाव तांबूया
श्लोकयेति समादित: गंगा प्रवाहवत्तस्या भारतीनि: सरेत्सुखात। आद्यहीनं त्रिकाल स्याप्त यर्धानि दशाम
ताकृतं १० नृ: खेनसाद्धरास्येन ज्याहल्लमासमान्वितं। पालयेतिद्धिरुक्ता तत्र्वतिलोमसुदीरयेत् विद्या
मृत्युंजया रव्यासौ दीर्घस्वरयुजाहृदा विधायांगानि नियतं स्वात्मानं चिंतयेदिति १२ आद्यमध्यतृतीया
नि त्रिपत्रसुकर्णिके। समासीनं सुधाङ्गं मौलाविंदुकलाधृतं १२ सुसितं हरिणाकृत्सक विंताषा
शाकरं हरं स्वेकेनत्रावयलिसं जप१न्दीर्घायुरेधते १४ तृतीयममृताख्याया। द्वितीयं तदनंतरं रसा

धंवसिध्यति स्थापनाधारणाद्यान्यै रुपायैः साधको निशं इतिदेआयंत्रनेदा स्तवोक्ताः सर्वसिद्धिदः अरो
घेदेवितेशोक्तं यत्रसिध्यन्निश्चागमे १०० ईश्वरलमयी १०१ इतित्रयस्त्रिंशः पटलः ३३ अथषोडशनि
त्यानां विद्याकौतुकिनामिह चमत्कारकरीर्विद्या वदामि तव सुंदरि १ सिद्धसारस्वतं हस्तुं जयंत्रिपुरगा
रुडे अश्वारूढामलष्टर्णां नवात्मानं नवात्मिकां ततश्च देवीहृदयं गौरीविद्यां वलस्कदं निष्कत्रियप्रदानि
ष्ट वाद्दिनीं चमतंगिनीं राज्यलक्ष्मीं महालक्ष्मीं सिद्धलक्ष्मीं मनंतरं गोपालनंदानौषधानि वदामुत्तम क्र
मेणवै। श्रवि: स्वेनततो माया वियद्वाहस्व वक्तिपुक्त हंसस्तेजसां योगा त्सुतिदाङ्चरस्वकेः पुन
श्चहंसहहंस द्वयदा हवनैरपि समायैकदिता विद्या पंचार्णा हृतविग्रह पटलेस्मिलन्नुक्तानां मेया निति

॥ अयोविंशार्णको मंत्र उपरागेषु साधितः फलिदक्षाग्निशम्बाद्यैः क्लिष्टान्स्तांश्च रोगिणः २३
विषार्त्तांश्च विधेस्तस्य मूर्छितांश्च गतासुकान् पायसेक्षुरसजसेन तोयेनाम्बुकलात्क्षणात् २४
कुर्वतस्ताण्डवं शंभो रथ्येमेरुसमं चितं अद्रितानिवस्वादेतं स्मरंस्तान्हर्यमनुं जपेत् २५ यकाक्ष
बीजतैलेनाप्यास्तु तस्येन नाशयेत् गरलं भुजगानां च समस्तानामयत्नतः २६ प्रणवं वरहं
सामि जवीदाहीननक्षरी श्रम्यां भुवसदादोग्नि ईदं भुमसदन्वितं हुँ हंसक्षमस्तलाघुक्त जोक्काचि
द्यादशाक्षरी। षडंगमायया कृत्वा जपेद्रुरलक्षकं २८ तत्तोयमुद्धि रपजपं निशि कुर्यादया।
लतः समानयेत्स्वगेहे तमानाशात्तजोक्ककारिणं २९ वश्यमाकर्षणं लक्ष्मीं सुवर्णं वांछितानि

वह्निस्वसहितः प्राणस्तैस्त्रिपुटोदिता १५ विलिख्य हृदि स्वैरंगानि कृत्वा नित्यां तु तिस्वरः जपेदक्षोसु
मेरवैक्यं त्वा वर्यं त्रिसहस्रकं १६ तेनादिसांनिध्यं कांतिं कवितां गानकौशलं नरनारीनृपालोव
वाल्लम्पलभ्नतेनरः १७ अरुणामरुणाब्जस्थां प्रसन्नवदनांबुजां पुष्पेक्षंकुशापाशानि पद्मपा
णीकुर्वाणां पृकान् १८ दक्षिणांबाजनिः पद्मि मौलिकमुकुटोज्वलां हंगारस्तूर्षा पिटकचामरादर्श
पादुकाः १९ दक्षिणावरिस्तस्या गायंसक्षापिशक्ष्यः परिवार्य स्थितास्तानि ईतां तां स्वैस्मतः
स्मरेत २० न्दः स्वेनहंसदाद्राम्यां मरुदवह्निस्मयायुतौ वैरिमोहान्यक्षराणां वचुक्षंगरुड
तिव २१ जवीसवह्नियास्मक्ष हंसद्दिसहृयंतथा स्वदांतोगदितोमंत्र स्तादयस्याक्लिनरक्षितः २२

नवानीसर्वदाविद्या जपवान्नकदाचन वुभुक्षितोनवीदेतां नकदाक्विचकुत्रवित। तथान्हतस्थि
तांमांत्वा तदालोकनकौतुकां आसांनजल्पिस्त्रीयो मंत्रान्यांयाभवेत्ववरे तस्मावयो: प्रसा
देन सिद्धस्येवाप्नुर्विंतितं तिष्टेद्यौपरिसर्वेषां सर्वथासर्वत: सदा ६० द्वं सद्द्गुप्सुननसांसं
वुभ्याप्रदादकै: स्मास्वयोगात्नामतश्च नवात्मानवनिश्चते: ६२ तस्यैवस्ताङ्कुरंदित्वा व
क्तिंतत्रप्रयीजयेत् नवात्मिकात्तुतेविद्या ह्यावेश्नौसर्वसिद्धिदौ ६२ प्रणवंत्रिपुरांत्सार्लं न
मसाभ्वतुरक्षरी देवीहृदयसंज्ञासौ विद्यासर्वथासिद्धिदा ६३ भ्रानुकुलमनुष्यास्तु सततं
सर्वमंगलां सितकुंपस्वर्णउष्मी म्लनंतत्त्रवारिणा ६४ पिष्टाक्षुद्र:पायसाशीविद्या

व प्राप्नोत्ययत्नादनयाविद्ययासिद्ध्यानिशं २० लोहितां लोहिताम्बुस्थां लोहितां बरभूषणां च
तुर्भुजां त्रिनयनां प्रसन्नवदनाम्बुजां २१ नलंदक्षिणेवामेन चर्मयष्टिं समुज्ज्वलां अन्याभ्यां हेम
पाशेन कण्ठेवध्वास्वसाधकं २२ हेमवेत्राहतं बद्धकरयुग्मकृताञ्जलिं दासीदमितिनाथंतं प
तितं निजपादयोः २३ स्मरन्विद्यां जपेन्मर्त्यो वशीकुर्याद्द्विजलतः समस्तं जीवभुवनं मम्बाह्य
दास्यविद्यया २४ प्रणवं नमसायुक्तं तथा भगवतीत्यपि माहेश्वरीति प्रोक्तान्न ह्रीं स्वाहेति
तन्मनुः २५ विश्वस्य माययांगानि जपेद्विद्यामहर्मुखे सहस्रवारं नियतं नतस्य स्याद्दरिद्रता
२६ भुजंगत्रासकरणं त्रासस्फावलोकिनीं स्मितवक्त्रां हेमपात्रां सायसं दधतीं स्मरेत् २७

इशीविद्या विद्यतेवनितावशे राजवश्ये तथालोक वश्येस्त्रीवश्यकर्मणि: नविद्या:संतिभु
वनेइयंगौरीमनुह्यात् ५२ अग्निर्नदहत्यतद्युक्त स्नावेवाथजलोधरे एतद्द्वितीयंतोस्मातांका
कटेतिततःपदं ५४ ॐहुंह्रींस्वाहेतिविधेय मुक्त्वापंचदशाक्षरा कृतांगोमाययाध्यात्वा तांदेवींस
र्वमंगला ५५ जपेद्विद्यांमौनयुतः कदलीवनमध्यतः त्रिसंध्यावसमोपितं साधीतालकदा
दिनैः ५६ अणवंनवकोशिश्च कनकंवतिसंयुतं स्वाहांतंद्वादशार्णेयं विद्यानिष्कत्रयप्रदा ५७
निस्वशोगिरिशृंगस्थ वटमूले त्रिलक्षकं जपित्वावर्णशोविद्यां फलमुक्तमवाप्नुयात् ५८ व
रःप्राणोमरुफक्लो ध्याणंसप्राणोधराम्वितः सोमद्वयं मरुद्युक्तं रयक्ष्यधरयायुतः ५९ वरः

जापीजितेंद्रियः ॥ रूपोशायी ततां रात्रिं विजने सुप्तुने शुद्धे तच्चिताङ्गाकंठहृत्कस्तत्रालिखित
मायकः स्वयन्निरोधिनीं विद्यां जपन्नाज्ञास्थितांतथा ॥ अतिलोहितरूपां तां विद्यां तां देवता
मपि स्वप्ने सा तं समासाद्य वदेदस्यानिवांछितं देवीहृदयविद्येयं स्त्रीणां सद्यः फलप्रदा सो
नाग्यलक्ष्मीकीर्त्यायुरारोग्यविजयावहा ४८ एवं रुद्रदयिते तथा योगेश्वरीति च स्मृदांति
कात्रु विद्येयं कथिता रुद्रशंकरी ४९ गौरी विद्येत्वसौ श्रीरुद्रा लक्ष जप्यात्तु साधिता भाता
पायुद्धया रुद्रा देवी साधयती सितं ५० निशामध्ये तु निरायां निजवामोरुदेशतः सप्तनाम
समीपे तां । मालिखे तां तु तन्मनाः ५१ आयं स्तथा जपेद्धियं तदैवाकर्षयेत्स्त्रियां नान्यास्मा

तान्नीतदनंतरं राज्यदे राज्यलक्ष्मीति हृत्सायायुक्तमात्रयं विद्यासौराज्यलक्ष्मास्तु षोड
शार्णासमीरिता ध्यात्वातांविजयांविद्यां जपेल्लिक्षंचषट्जयेत्। राज्यं प्राप्य च्युतिश्चीतां साधका
याविलंवितं। श्रीवंश्रीत्वरांमायां कमलेतदनंतरं। कमलालयेपश्चात्तुसीदद्वितयंपुनः ७०
आद्यत्रयंमहालक्ष्म्यै नमः श्रीकामहेश्वरि विद्यातेसप्तविंशार्णा समस्तापत्तीप्रदानिशा ७१ बीज
त्रयैःषडंगानि द्विरुक्तैर्विहितानिवै ध्यात्वविजयारूपं यजपादिनराज्तथा ७२ कीर्तिलक्ष्मी
धनारोग्य विजयाद्यखिलेष्टदा तुलास्थे भास्करे पूजा पूर्णायांसकलेष्टदा ७३ ज्याश्वकंदादव
। क्लिश्यालतोदंसोमसफ्फतः चेड तेजश्चसंकर्ष वर्णाः स्युस्तदनंतरं ७४ श्रीमाग्नाकालिमंथानेव

शाणाइतिश्रीरुद्रा ठिद्यान्तीक्षंवदेन्मियः जातीपुष्पैर्निशामध्ये हुजितामंगलाकृतिः ६० सिद्धसार
स्वतस्यादौ अक्षराणिततःपरं मातंगिन्यैतथास्वाहा पुनस्त्रीणितितन्मनुः ६१ द्वादशार्णेयमवि
रा त्वौन्नागपंक्वविंतांश्रियं गानान्नियोगविश्वैणां मान्यतांवशयच्छति ६२ मायाकृतांगोनित्यशास्तां
प्रजपेदयुतेरवे सदस्त्रवारंतेनासौ सिद्धसर्वंप्रयच्छति ६३ इंद्रनीलनिभांरक्तवसनाभरणोज्व
लां प्रलंबवेणीसंलग्न सौगंधिकसमुज्वलां ६४ तत्कुसमुंडमालांच मुक्तास्तवकशोभितां उर्मि
काचीरकटिक नूपुरैर्मंडितांघ्रिकां ६५ वादयंतीमहावीणां स्वसमानांगनाजनैः स्तूयमानांचे
परितो ध्यायेद्देवींप्रविलसितां ६६ मातंगिन्याः द्वितीयंच तृतीयंतदनंतरं निशाचरसौरेभुसा वा

७३ तदंतरं पिकीलेषु त्रयमेकीकृते ततः मध्यादिविरचलेन्मंत्र वर्णान्षोडशनामष्ट पदक्रियरुया
नाम्नी पूजयेतत्रतांसदा समस्तानीष्टसंसिद्धौ सिद्धलक्ष्मीतु नित्यशः ७४ कदाचिदायाल्ललिता
स्वरूपाकृष्णविग्रहा सर्वसंवादनारंता दकरोद्विश्वं जगत्त्रय ७५ ततः सगोपीसंज्ञानि राष्टी
न्मत्स्वशक्तिभिः तदातेनविनोदाय संघोटाकल्पयद्द्वु ७६ तेषांबलांचपम्मेत्राः समस्ता
नीष्टदायका तैर्यत्रपूजाहवन जपतर्पणसेवनैः ७७ नवंतिलक्ष्मीकांतियशो विजयारोग्य
संयुताः । श्रृणुतान्यद्भुमान्मंत्रान् ध्यानावीविनियोगकैः ७८ स्थिरारसामातवनस्वस्को
न्मत्वामनुः प्रणवद्वयमध्यस्थः सिद्धगोपालकान्विधः ७९ श्रीक्लींस्तैः पंचभिः काम मंत्रैरेकै

णीदं सप्तमायया सिद्धलक्ष्म्याश्च विधेयं प्रोक्ता सप्तदशाक्षरी आद्येन कृत्वा षडंगानि जपे
द्विशंकुनित्यशः प्रातः सहस्रवारं तु तर्पयेत् दशांशकं प्रसन्ना वर्धतो नित्यं पूजायां साध
कस्य सा प्रयच्छति जयं युद्धे श्रियं सर्वातिशायिनीं कृतप्रेतपिशाचापस्मारकृत्यादिवारणं
करोति मार्गे कांतार गिरिकृच्छ्रे निरस्यति ध्याने तु तस्या देवेशि मंगले मंगला समा शुद्ध मार्गादि
रक्षासु श्यामे च वक्ष्ये यथाविधि शातशीर्षां त्रिनयनां प्रतिवक्त्र नयानकां दक्षादिशात संयुक्तां
स्वसमाकार शक्तिभिः । इत्यामतैर्दुस्त्येषु साधकानीष्टदेतिकां आत्मैव मर्चयन्निष्टं मयानीत
खिलं ध्रुवं प्राक् प्रत्यग्दक्षिणोदक् कृत्वा स्वाष्टकं ततः मार्जयेद्वा सर्वाथीषु पंच पंच तथैव

तंत्रराज

झालेपवती देवतादर्शनंभवेत् ९७ उग्रगंधांच नीलांच धातकीफलसंयुतां आरग्वधं
कुडिनींच शार्करीटंजंबुमूलकं ९८ कर्णिकारं दसपदीं वाराहीं नगराजकं कीरंटं पर्पटं
मूल त्रिफलांचूर्णयेत्समं ९९ सितेनाज्येन मधुना जगध्वातद्दीप्ततत्रयं: नावयंस्तन्मयो
भूत्वा दिवसैः कैश्चित्कालवान् १०० सदाशिवमयः इतिचतुस्त्रिंशः पटलः अथ पीठशक्ति
स्तानं स्थानत्वेवासनाष्टकं यथातन्मयता सिद्धिः अत्यक्तानवतिक्ष्वं १ गुरुराज्ञानवे
शक्तिः सा विमर्शमयी मता नवत्वं तस्पदेहस्य रंध्रत्वेनावभासते २ बालिदेव्यः स्वमाया
स्तुः पंचमीजनकात्मिका। कुरुकुल्लानवेत्माता। वरुणाधीस्तुसागराः रत्नद्वीपेनवेदे

२१९

२१९

कृतः क्रमात् पुटनाम्नामतस्तस्मा द्गणैस्तैः पुटनाम्भवेत् ९० संमोहनाख्यस्त्वेनस्तु सप्तधा
वृत्तमहामनुः आद्यपंचांगकोमंत्र स्त्वितरैस्तुः षडंगका ९१ तत्तद्बीजादिकेनस्यात्षडंगा
नि यथाविधि अष्टपत्राब्जमध्यस्थं पूजयेत्सप्ततान् क्रमात् । ९२ यंत्राणितानितन्मंत्रपुत
मध्यमन्यस्तु क्रमात् वारेषु भास्कराद्येषु तेषांपूजाक्रमेणवै ९३ सकलेष्टप्रदानित्सं जयस्को
घृतान्नकैः । पायसैर्नालिकेरैश्च ससितैः कदलीफलैः ९४ क्रमाद्वारेषु नैवेद्यं दद्यादिष्टार्थ
सिद्धये इतीरितैः सप्तभिस्तैः सर्वसिद्धमवाप्नुयात् ९५ अरुणांषड्भुजंवंशा वादिनंपाशमंकु
शं पुंड्रेक्षुचापंपुष्पेषु दधानांशक्तिभिः स्मरेत् ९६ स्वर्णपुष्पामूलेन पुष्टेन निजवारिणा ह्लकंग

220

मेणैवै। १० वशिन्याद्याः समरूपाः स्युस्तन्मात्राः पुष्पसायकाः मनो भवेदिक्षुधनुः पाशो रागउदीरि
तः ११ द्वेषः स्यादंकुशः प्रोक्तः क्रमेण वरवर्णिनि अव्यक्ताद्‌हंकृतिमहदाकाराः प्रतिलोमतः १२
कामेश्वर्यादिदेव्यः स्युः संवित्कामेश्वरः स्मृतः स्वात्मैव देवता प्रोक्ता ललिता विश्वविग्रहा १३ लौहि
त्यं तद्विमर्शः स्यादुपास्तिरिति भावना सिद्धिस्त्वनन्यचित्तत्वं मुद्रावैनवभावनं १४ उपचाराश्च ले
पि तन्मयत्वात्ममतता। प्रयोगास्तु विकल्पानां हेतोः स्वात्मनि नाशने १५ यंत्राणि मंत्राः सर्वत्र।
स्वात्मत्वे स्थैर्यसाधनं संध्यास्तु भजनं देव्या आदिमध्यांतवर्जनं १६ अन्यास्तु शक्तयश्चक्रगामि
नीयाः समंततः तास्तु विश्वविकल्पानां हेतवः समुदीरिताः १७ न्यासस्तु देवतात्वेन स्वात्मनो

द्वौ नवत्वं धातुरोमत्विः संकल्पाकल्पतरवः स्वाधाराहेतवः [कु] स्मृताः यद्वद्राशिचक्रेण का
लात्मा पश्चिमास्तु खः तेन स्वात्मिनस्त्वमंस्या दस्यते कथितं मिथः ज्ञातास्वात्मानवेज्ज्ञान मर्थं
ज्ञेयं बहिः स्थितं श्रीचक्रं पूजनं तेषां मेकीकरणमीरितं । श्रीचक्रो सिद्धयः प्रोक्ता रसा निय
तिसंयुताः ऊर्मयः पुण्यपापे च ब्राह्म्याद्या मातरः स्मृताः ७ ज्ञतेंद्रिय मनोस्येवं कमान्नित्वा
कलाः पुनः कर्मेंद्रियार्थदोषाश्च ज्ञेयास्तुः शक्तयोष्ट वै ८ नाड्यश्चतुर्दश प्रोक्ताः क्षोभिण्या
द्यास्तु शक्तयः श्रीतोमस्तु रवडः रेखा गुणा प्रोक्ता कमेणवै ९ वायवो दश संप्रोक्ताः सर्वसिद्धा
दिशक्तयः १० वह्नयो दश संप्रोक्ता सर्वज्ञाद्यास्तु शक्तय श्रीतोमस्तु रवडः रेखा गुणा प्रोक्ता क

त्रैगोर्दैवितंभुसे तंकांमोम्लोनङ्गेशोम्मो नांनमंसग्निमोल्वगूं रीमंईयोकांविशौतो नेतंफंडेलंनाम्नि
बिं अथमंत्रविनिर्माणविधानमत्रोभिधीयते। मंत्रवीर्यस्तु सिद्धानां मितरेषां विनाशकृत्। मंत्रा एका
क्षरा: पिंडा: कर्त्तर्यो ऽक्षरा: स्मृता: वर्णत्रयं समारभ्य नवार्णावधिबीजका: ततोदशार्णमार
भ्य यावद्विंशति मंत्रका: तत ऊर्ध्वंगता माला स्तासु भेदो न विद्यते। तथैव पिंडकर्त्तर्यो र्भेदो बीजे
षु वर्णित: पदै र्मंत्रे भेद: स्यात् तेषां संख्या प्रपंचक मात्र ३० षट्चतुर्विंशति तथा शतं विंशति सं
युतं सविंशति: सप्तशतं चत्वारिंशद्भिरन्वितं ३१ सहस्रपंचकं पश्चा चत्वारिंशत्सहस्रयुक्ता वि
शतं विंशति ततस्त्रीं जद्दीण समन्वितं द्विषष्टिस्सहस्राणां साशीत्सप्तशतं लिति इत्यं संख्या

देहकल्पनं जपस्तन्मयतारूपं भावनं सम्यगीरितं । ह्रीमाविश्वविकल्पा नानात्मनस्तन्मयो मतः
एषामन्योन्यसंभेद भावनं तर्पणं स्मृतं ॥१९॥ मोहो ज्ञानादिङः खाना मात्मन्यस्तमयो हदं अग्निवे
कस्तु विद्यास्या दात्मा सर्वाश्रयो महान् २० उपाधीनां तु राहित्य मुपदेश इतीरितः दक्षिणाभेदस्व
त्वं शुश्रूषा स्थैर्य मुच्यते २१ तिथिरूपेण कालेन परिमावलोकनं नित्याः षोडशात्माः सु रि
ति योक्ता स्तु वासनाः २२ पृथिव्यादीनि भूतानि कृनिष्टाद्युः क्रमान्मताः तेषामन्योन्य संभेदप्र
कारैस्तु त्रयपंचता २३ लैः यात्तिनिर्वता स्विलं तेर्थीधीकेयलोन्निसे णदैस्हूबेवैणवौशो० । तंदि
मीनरिस्पादते २४ तस्त्तंतोगशोत्हूबजेञ्झे० रित्मंमीलेश्वस्वोकेहू । तंः थंक्केस्पोघिश्वास्कंते । तंः

वीरवंदितो सर्वधिस्त्वाद्दिलीमासा मध्यस्थामाकुलक्रमाः ४१ तानिः सर्वाणि रूपाणि सिद्धसेवानि
वांछितं। ललितानेदजातानि तद्यंत्रोक्तान्यशेषतः ४२ नित्यानित्यानि धिष्ण्याण्यपि तद्यंत्रपटलो
दिताः अन्यास्तु तत्रतत्रैव दृष्टमायंत्रवोदिताः ४३ एषां पंचप्रकाराणामर्थाः कीदृग्विधा मताः
सम्पत्करमेषां केन स्यात्तदेषामप्ययनतः ४४ असम्पत्कं च केन स्यात्तत्सम्पत्करणं कथं कानि
सिद्धस्य चिह्नानि का वा सिद्धिरुदाहृता ४५ रेखाः षडा लिखेत्तिर्यक्ते षडोर्ध्वं लिखेत्क्रमा
त् एकादशात्ततश्चक्रं पंचाशत्कोष्ठकं भवेत्। ४६ तत्र सम्यादिदक्षांतं लिखेद्वर्णाननुक्रमात्
[illegible]शाणाम्नी लांबुखात्मानः पंचक्रयः पंचकीर्तिताः ४७ मायाशक्त्यनिधः सर्गः सर्वव्याप्तात्मकः

स्तु सप्तानां तानिरूपाः सफुल्लयेत् प्रस्तारक्रममेतेषां भृत्क्रेदे विपर्ययाक्रमं एतैरेवानयेत्संत्र पदन्ने
दानन्तुक्रमात् तिर्यग्रेखाद्वयं कृत्वा तत्राधोर्ध्वा लिखेत्क्रमात् रेखाश्चतस्रः पंक्तैवष्टज्याकारादश्या
वधि। तदधोवर्धयेद्रेखा स्तास्तास्तंख्यांगुलावधि तिर्यग्रेखास्तावतीश्च कृत्वा तेष्वंकमालिखेत् सव
दक्षस्थिते ष्वेषु कोष्ठपंक्तिषु त्रनुक्रमात् आद्यौ द्विद्विक्रमादंका न्पूरयेत्तत्रचोदितान् एतेनान्यत्रस
र्वत्र नयेदंकाननुक्रमात् द्वितीयपंक्तौ प्रथमे खंडे शेषां स्तु पूरयेत् द्वितीयादिषु पि तथा शेषा
न् खंडेषु पूरयेत्। ततस्तृतीयपंक्तौ तु खंडान् द्वौ शेषैस्तु पूरयेत् चतुर्थादिषु पि तथा नवमां
तं समालिखेत् तिर्यक्पंक्तिषु नन्यत्क्रमक्रम मंकास्तु सर्वतः ४० एवं कृते तन्न वेद्धिया सर्वोर्ध्व

ब्मस्रीरीकरूपिणः ५५ कैः ग्लौं ... खेचंदंजाल्हिरेतः ॠयोसेगस्तमंबार्यीत
योनेनैकुंदजतैतः ग्लोरोदंष्ठेमैसे ५६ श्लोकेनानेनजनये दनेतात्संप्रदायतः नानाहत्ता
नत्नीष्टार्थान्निक्वायत्तुदेशिकः ५७ अनुष्ठशीतेविजने सुसमेरम्यविग्रहे गृहेवामंडपेस्थि
त्वा पीवंध्ववलितोदरं ५८ विन्यस्यतस्मिन्पूर्णायां श्रुतस्वेवाम्रतोदये। कुर्वंदनैः कुंकुमेर्वादरदे
वोपदेशतः।५९ एकस्वीरूक्मंडलंसालं तत्रावासयजेच्छिवां नित्यसोमात्मकां जप्या त्संप्रदाया
नुसारतः ६० एवमष्टेतुसंपूर्णे नीष्टदेवायमंत्रवित् कुर्यान्मित्रमनीष्टार्थगमकंदीक्षयोगतः

६१ नत्नोग्निवायुछायार्णाः कूराक्षोनकेरामताः तृतीयप्रवुराःसौम्याः सेव्याः सिद्धिकरा

नुः तस्मात्तस्यात्रविन्यासो नैकदेसः शिवात्मनः ४९ लोरुरंः तौजामेचैवो । विदोयोखुजेनोरेवो

निर्शैनाशंमौस्येश्चैमो मांतृमेलोलोक्रैंनोंरुवेस्जंक्लिंः विन्नि स्तैवेश्चैश्चे तिवैः खीनोक्रदाशिम्ये

निसनांहीमांयाश्चैदो पितैंसोलोमेनोंजैवे ५० कुंः न्हैंरोरोज्यौ स्नौस्यैधेः लांमीसोत्रोइन्दूरे

गो नोंतांवे मोलोंन्यैतिनो वैस्तुंः मैमालेनोंक्रैमौ कंरिनेतें वौः वोवेजेः हतयंसोथवुस्तोरपोनों

त्रौः तावेंभोलोंन्यैनिनो मंस्तुथोप्योक्रैनोंयंमो ।५२। वंस्वंरतुः त्रंरवंफ्रविं यंतन्नंनोमेविश्वेनमो निंनों

न्येंसेतोश्चैमोहंलोंवौरुमेपिलेमेक्रे ।५२ एतैर्नामभिरेवात्र मंत्रोद्धारः कृतः शिवे । तस्मादतीव

गोप्यानि नामान्येतानि सर्वदा ५४ उक्तं निकवयोगेन लिखेत्संत्रंतुउस्तके ५ प्र्यमेकं वदेत्कलौशि

सदाश्रयी गान्ध जनाद काले संशयात्क्वचित् ७० गुरोरवज्ञया पापा निषिद्धाचारयोगतः देवताद्रो
हतः सर्व परिवादानवस्थया ७१ असंप्रदायादज्ञानादनेकत्तजनादपि तत्संप्रत्ययं चेत्क
वे दीर्घतत्स्वर्गमीरिता ७२ नातिद्वेषी नातिरागी नातिनीगेषु संगतिः नातिशोको नातिहर्षो ना
तिस्निहो नमत्सरः ७३ नातिव्यसनवर्त्तित्वं । सुखितां क्लिष्टकारिता स्वदेहमात्रयात्रेष्टा पर
चिंताविवर्जनं ७४ ऐकरूप्यं लाभदास्योः सदासंतुष्टचित्तता नोत्कलंशक्तितोदान मितिसि
द्धस्य लक्षणं ७५ मनोरथानामखिलैरासंसिद्धिः सिद्धिरीरिता । राज्ञः प्रसादः सर्वेषां मन्यत्वं

वुत्पसिद्धयः ७६ रमातिर्वाहूनन्नवादिलाभः सुचिरजीवनं आरोग्यमविसंवादः सद्धिश्च

मता: एषामन्योन्यसंभेद बाकांन्याद्दवीणव: तेतथाभजनात्सिद्धा फलंतिस्वेकयोगत: ६३
मंत्रार्थास्त्रिविधाज्ञेया ज्ञातव्या: ज्ञातमांसिद्धिकांक्षिभि: पूजापटलसंप्रोक्ता स्त्रिविधा:स्वरूपा
त्मका: ६४ वर्णस्योदयविश्रांति पदेबुद्धिनिवेशनं। एकोन्य: सर्वत:सिद्ध गुरुसत्संप्रोऽभिवीक्षणं ६५
वाच्यवाचकसंभेद भावनादिभिरीरित: एवांपंचप्रकाराणां मंत्रार्थेनाष्टसिद्धिदा: ६६ मंत्रवीर्यम्प्र
त्कशब्दी कथयामिसुखास्पदं। येनज्ञातानुभूतेन जीवन्मुक्तोभवेन्नर: ६७ तेजसांशक्तिमूर्तीनां
प्रपंचस्यापिकारणं। गुणत्रयममीषां चमत्कारणमुदाहृतं। ६८ तत्स्वरूपानुसंधान सिद्धि:सम्य
क्समीरितं तन्मंत्रवीर्यमुद्दिष्टं मंत्राणांजीवईरित: ६९ असंमत्कंतुमंत्राणा मयोग्यकथनेनवै

दासयाथवा तेनमंत्रादेवताश्च क्रुद्धाद्गुरुपासकं ८५ तस्मात्सर्वस्यलोकस्य मंत्रवीर्यं
द्विजीवितं यल्लिष्टानामनीदोषा नस्य शांतिकदावन ८६ गुरोः शुश्रूषयाकाले दीक्षयाल
प्रमादरात् तदाज्ञयाभजेदेक स्तंमंत्रंस्वसिद्धये ८७ अन्यथासाधकंहन्या च्छस्त्रेणारि
वृतोभयात् दारिद्र्यादीर्घरोगाद्यव्यसने प्रतिसर्जनात् ८८ योयोमंत्रस्तस्य तस्य वर्णोविधिवि
निर्मिताः तत्तः ह्लौंक्ष्मः संस्मानि गुलिकामंत्रसिद्धिदां ८९ तयालिपिक स्तस्मारणं ततखाद
स्तद्विलेपनं तस्यजावतद्यासिद्धि लाभायस्यात्तवानथा ९० सितरक्तेचंदनेच मांसीपिप्प

लकस्तथा । लज्जालुकाशिखिशिखा दूर्वापाटलभृंगको ९१ श्रीदेवीतिसमुद्दिष्टा वायुवर्णे

श्वेतचंदन १ रक्तचंदन २ बालछड ३ पिप्पली ४ लाजवंति ५ मोरकी चोटी ६ कुशा ७ पाटल ८ भृंगरा ९ दूर्वा १० इतिवायु
वर्णोपधानी॥ १० वायवः पंचप्राणादि पंचनागादि॥ नाग १ कूर्म २ ककल ३ देवदत्त ४ धनंजय ५
प्राण १ अपान २ समान ३ उदान ४ व्यान ५

त्वं कृतज्ञता विधानां दर्शनं ज्ञानं स्वस्थस्याविज्ञानं तथा अत्र्णसिद्ध्य: शीघ्रकामनी: सिद्धस
सर्वत: एता: स्तु: सिद्ध्य: शीघ्रा सिद्धमंत्रस्य स्वचका: सिद्धमंत्रेण कर्त्तव्या: प्रयोगा नान्यथा।
प्रिये। नराणां मित्र मंत्राणां देवतानां च पार्वती अन्योन्यं वैर मत्स्यैव गुणान्कृतस मन्वयात् ८०
आग्नेयानां च सौम्यानां मायामंत्रास्तु वैरिण: वायव्यानां जलानां च सौम्यानां स्यात्परस्परं ८१ स्त्री
देवस्या वैरिण: स्तु: तु देवस्य स्त्र्यस्य स्त्री देवस्य तु सौम्यानां क्रूराणां स्यात्परस्परं ८२ तथैव तु देव
तानां त्वरितानारासिंह्यो:।। शास्तानुयक्षिणीनां स्याद्घोरास्त्रस्य च क्रूत: ८३ मंत्राणां देवतानां
च वैरीकरणमीश्वरी कथयामि प्रत्यक्षाज्ञी येनलोको तिसीदति ८४ वैषम्यजनतं पुंसां मज्ञाना।

तंत्रराज
२२६

स्थानिखवर्णानि मोक्षस्थानिक्रमेणवै तैस्तेषां मर्चनं कुर्या त्तत्कार्यार्थसिद्धये १०० शक्तितत्व ४९
इति पंचत्रिंशः पटलः अथ श्रीउनित्यानां विज्ञातानि त्वयाधुना। कथितानि मया तानि श्रुत्वा
निश्चमहेश्वर तासां तेनेय दन्येषां देवतानां यथार्थतः स्वरूपं किं कथं विश्वं किं नाकास्व
दृश्यते प्राणिनाउत्पन्नपाणानि किंरूपाणिचकेस्तथा तेषां जन्मानि केनस्युः का मुक्तिः संसृति
श्चका २ कस्यमुक्तिः कथंबंधः केनत स्यचमोचनं किंमूलं संसृतेरस्याः कानि तत्वानि का

२२६

चधीः ३ कानींद्रियाणि के प्राणाः कोजीवकः परस्तथा कः कालः केयदृशां सर्वं यथावन्मेव
दप्रभो ४ येनवे देश्वराणांश्च पुराणेरागमेरपि कथ्यते तत्स्फुटं बुद्धि नातिसंकोचविस्तरं ६

२२६

कुंकुम अगर १ कपूर २ चंदन ३ बिल्व ४ गुलर ५ हाकद्धपिपल ७ शांखपुष्पी ८

उँमीर १९ गुर २ सर्व
कांजली ३ केसर ४
मीपत्र ५ बट ६ पत्र
७ दुग्धमलीं ७ व
१ तमाल ८ नारपुल
१ भूमीजलोमि
धानी

णक्षनिवै। क्रमाद्दशानां वर्णानां तैः कुर्यात्तत्सर्वनं लेयुश्चैश्रीमुरी बिल्वो उंबरः मेक्कर्कस्तथा कंला
शांखपस्मनं च विश्रांकांतेश्चति क्रमात्। वह्निवर्णौ वधातिसुः पत्रं सर्गस्य कीर्तितं तैस्तेषामर्चनं कु
र्याद् गुरुपादार्चनेरतः उशारकुंभीवो रंगुहिं काश्मरी वांगिमंथको रोहूतं तु सजीपीवी सदाम्रदे
तिंव क्रमात् स्नमेवर्णौ वदानुक्ता मेनिस्तेषा समर्चनं। तत्तत्कार्यार्थसंसिद्ध्ये कुर्यात्सगुरुदक्षि
णं ९६ सलिलं घुस्रणं यौथि पत्नी शोलेंन्दणं तथा ह्रदेतं जलतावैव ईर्वालिदलीरिति क्रमात्
९७ श्रीदेवीतिज लाणां नामौषधानि क्रमेणवे तेषां समर्चनं कुर्याद् विधेरेमिरादरात् कंकोलं
लंवतथा जोतिरोस्वैनाकलविविका स्थिरोकसिंदीकुंडूक युगपामामांजलिः सदा। ३ सु।

चिंता १९ जूंदनी
पुष्प १०
श्रीरकांताके
शरकाशोनामह
वेतोऔषधानी

केसर १ मोथर
कंटह लीमदूर ४ केंटहली ५ इन्द्र वेल ६ दूब ७ जोडी मन्त्र ८ कमलगुब्बा ९ जलार्णनामौषधानी॥

(भासाओषधानीमे) मिरचकाली १ जौ वेलीपत्र गोरेचन ३ भोजपत्र ४ आवेकेफूल ५ कटहली ६ सोनापाठा ७ कच
नारकेफूलं ८ डगार ९ लौजवंती १ कमल १०

स्वहृद्रूपते द्वैरूप्यमनयोस्तत्त्वं सत्यासत्यमयत्वतः तेनैव प्राणिनां पुण्यपापकर्मानुवर्त्तनं
याथात्म्यज्ञानतोऽर्थेषु आधारः पुण्यसंज्ञकः। अनर्थेष्वर्थसंकल्पः पापाख्यो मनसा तथा।
जन्मादिनानारूपाणि यैर्निसर्कैराम्नाजनं याथार्थ्यज्ञानमर्थानां शुक्तिस्तद्विपरीतता सं
सृतिर्मोचनंबुद्धिर्वासनाबंधइरितः कर्मक्षयात्सगुरो स्वकटाक्षोक्तिविमर्शतः मोचनं स

227

र्वजंतूनां नेतरैः स्यात्कदाचन संसृतेः कंदमुदितमविवेकः परो महान् यदायत्तमिदं जी
व भुवनं परिवर्त्तते १९ तत्त्वानि तत्त्वानुस्मृतानि सर्वैः सर्वत्र सर्वदा ज्ञातृज्ञानज्ञेयमयान्यना
न्यानि सर्वदा २० कासंधीरितियस्त्वहं तदेवंचमविस्फुटं कथयाम्यहं लेशाद्वै यदाय

यत्त्वया विंशतिविधः कृतः प्रश्नः त्रिवेधुना। तेषां मुख्यक्रमेणैव कथयामि तवोत्तरं ७ द्वैरुत्त
रैः स्वस्वरूपं लभ्यते सम्यगंजसा यदितोन्यत सर्वत्र प्रोक्तं निकृष्टकं कृतः ८ अज्ञांजसा प्रोच्य
ते तद्वर्चचं तु निदर्शनैः तैर्मयोक्तक्रमाज्जिला दुर्ज्ञेयानां वाशनानां शनैः ९ सत्प्रशुद्धस्फुटाशेष स्फु
रत्तात्मानवेक्षकं गुह्यं रहस्यं परमं गोपयेत्सर्वतः सदा १० यज्ज्ञानमिदमीज्ञानं यज्ज्ञानं मद्दम
स्तथा द्वयोरपि च यज्ज्ञानं तज्ज्ञानं विधिमेवतु ः ११ तासां तवतथान्येषां चैतन्यात्मा यथा
र्थतः लाभादेवं वासनायाः विनाशादन्यथा तथा १२ स्थिरश्चात्मा प्रकाराः स्मा लिप्सोपति
नतो महान् नित्या हृदयसंप्रोक्तस्फुटोपायेनवा भवेन्नवेत १३ शब्दस्पर्शरूपा रसपंचः

तोत्रराज
२२८

स्वासुखं क्रोधलोभमदद्रोह स्तब्धं वाक्कालवर्जितं असंस्पृष्टगुणो बद्धं वनिता उरुषस्तथा ३०
अप्रकृष्टं तथोत्कृष्टं स्वच्छाकारं तथाखिलं अगाधमतिगंभीर मुदारं करुणं तथा ३१ नागपु
१मन्नागपात्मा निर्वर्त्यं सत्यं तथा अनिच्छमिच्छारूपं च कातरं वीरवर्जितं ३२ निर्दोषसर्वदो
षात्मा सर्वविन्मूढविग्रहः संकोचरूपः सर्वेषां तथा सर्वविकाराराकः ३३ अस्तेयरूपं स्ते
यात्मा वरूपोवरूपः खरोमृडः सरसं विरसं क्रूरं सौम्यं तैर्वर्जितं स्तुकि ३४ तन्मयो धीः सम्मा
त्मा मन्मयो विद्वदीरिता उन्मयैक्या द्विवेकात्मा जीवोन्मस्ता द्विवेकवान् ३५ तस्मात्तु बुद्धि
यो वेत्ति यथा यथात्म्यं विकृतिस्वपि सामर्थ्यं स्याद्विनोदितं सिद्धिः स्याप्यं फलानि च ३६ सयोगी ब्रह्म

२२८

228

शाच विंशतिः मनोबुद्धिरहंकारः श्चित्तमित्यादिनामभिः वस्तुभेदादभेदाच्च षडङ्गं सर्वतः सदा त
देवमक्षयं स्थूलं सूक्ष्मं ज्ञानमिति स्फुटं विषमं च समं विश्वं विश्वातीतमनामयं अरूपं सर्वरूपं
च सर्वक्लेशाकरं हरं सर्वत्रक्षाकरं हरं सर्वेषां सर्वतः सदाः सत्वरूपं रजोरूपं तमोरूपम
तन्मयं संसाररूपमुत्तीर्णं विग्रहं सुस्थिरं स्वलं अपापं पापरूपं च जीवरूपं परात्परं अतीन्द्रि
यं चेन्द्रियात्मा निर्देवं सर्वदैवतं सर्वक्रोधात्मकं सर्वशांतिरूपं च निर्दयं सदयं चाविवेकात्मा
विवेकपरमार्थकं उत्तारकं पातनहेतुं गरूपं जयात्मकं शोकात्मकं च निःशोकं सकौतु
कमकौतुकं निरुद्यमं सदोद्युक्तं सावलेपमगर्वकं अमर्षरूपमक्रोधं सर्वक्रोधं तु

तंत्रराज
२२९

हीत्यादिशरीरवान् ४५ कालरूपमुदितं तस्य स्वरूपं किं कथं भवेत् इति शब्देन तदुक्तं शक्यते स्फुटं
मया ४६ स्वबुध्या ज्ञातुमात्रस्य भावनायत्नलभ्यते । तत्तस्य वपुरुद्दिष्टं नान्यास्तिगतिरत्र वै ॥ ४७
स्तुतिन्मया [illegible] कालिकापि च कृत्स्नमात्मनः भूतादीनि समस्तानि विकृतानि वितन्वते ४८ नाना
विधास्तद्विकाराः प्रपंचो दृश्यते सदा तैरेव तेषां नाशश्च प्रकृते वद विश्वजः ४९ अस्मानामुत्तरं
देव त्वयामेकथितं प्रभो तथापि मे प्रपंचात्म विवेकोऽभून्ममेऽधुना ५० जननं मरणं चेति द्वयं क
स्य कथं भवेत् । अरूपस्य विलीनस्तस्य जीवस्यैव कथं स्थितः ५१ कुतः स्थितिः कथं वास्य त्त
त्कालपरमात्मनोः मुक्तो वा जायते किं तु परे वा संभवंति किं ५२ कथं वा पंचभूतानां स्थिति

२२९

229

रितज्ञानी शिवयोगी तथात्मवित् तेनैव विदितं सर्वं प्रपंचात्मैकविग्रहं स्वात्मनस्तु मनोहृत श्रा
क्रियैतन्यजंगमः प्राणास्तत्साक्षिन्द्रता विजीवस्तस्य त्वतापरः कालस्तु शर्वं भुहेर्यज्जन्मं युग
समस्तवान् कालस्वरूपं ब्रूहि प्रसन्नं तद्गुर्मया ४० नराकृतेजसावक्तुं तथा दर्शयितुं तव
तथापि तवयात्किंचि प्राकरीमि समंजसं ४१ अहोरात्रादि भेदस्तु चंद्रार्कादि समन्वयात् तेनत
त्मयतारूप कथितं नीचितं ततः ४२ लवस्तु द्वादयो यत्र न्नाप्यं ते खंडकस्तु तत् कालस्वरूपं
तत्प्रोक्तं यदनाद्यंतविग्रहं ४३ लवस्त्रुट्यादिकं ब्रूयैः कालो ज्ञायते मया नलिन्याः पत्रनि
ये सूचिविद्धे यतस्यवै ४४ एकैक दलनिर्भेदोत्था वस्था लवनदाहृतः तद्विंशत्तुत्रितं प्रोक्तं त्रु
टु

स्फुटं तेषामवस्थानंतु पंचधा जीवानामागतिर्देहे मातापित्रोस्तु वीर्यतः सदात्मसंगतं तत्वज्ञे
ते साविदात्मना तत्रप्राप्य विरमात्मरणं निद्र्यासमं ६२ सिद्धानां सर्वदा देहत्यागेभेदोन विद्यते। ज्ञा
गे वतस्य देहात्म विवेकात्मतसिस्थगे ६३ तेनरेषां च साध्यानां साधकानां च कालतः षुण्मादिषु
षुमासेषु षट्सु राकोपकं गतः ६४ मरणं तु गतित्वस्य ज्ञापकं न वति स्फुटं सिद्धस्तु इव तो मुक्त
देहेंद्रियमनः स्थितः ६५ यतस्तेनास्पतिधनं सर्वदा सर्वतस्तथा तुगतित्वं विनस्यैव जीवस्तु
स्तोयतस्त्वयं ६६ देहवत्वे समानेपि प्राणिनां सर्वतः सदा। बुद्धैर्वै विधरूपस्य कारणं किंवद
प्रजो ६७ भूमित्वे समानेपि तोयानां रसभेदवत् जायते त्वाश्रयवशात् स्वचकर्मनिरेव वै ६८

देहेष्वात्मतः। देहेषुजीवसंज्ञाप्तिः कीदृशी स्यादिमेवद येनस्तुतेनवित्तेमे शुश्रूषात्मस्यनोत्नवेत्
तथामेसर्वसंदेहान् छिंधि शर्णोपदेशतः आगुरुर्बुद्धिवैविद्या स्वकर्मविपाकतः जननंमरणं
चेति द्वयं देहपरिग्रहं ५५ प्रतमलोहपिंडेग्निस्थितिवत्सरविस्फयोः अवस्थानंकालपरयो स्ता
दात्म्यादेववर्त्तनं ५६ मुक्तास्तुजीवानकदाप्या विर्द्यु:कुतश्चन नवाश्वसंनवंतिबुद्धेः कृत्स्न
मशौचतः ५७ गुडिकारूपमुद्धेव मधूच्छिष्टादिविग्रहं जीवादिरूपतोबुद्धिविशेषयतितत्परं ५८
त्वमेरेवस्फुटस्थानं कृतश्चित्तुस्थिरंसदा जलाग्नौस्तत्त्वात्मत्र यकाव्यक्तस्थितिः सदा ५९
वायोः सर्वत्र सततमवस्थानंत्वनेकधा। व्योमसर्वगमेवस्मा त्कालतांस्पतः सदा ६० देहेषु

दैरसंगतिः ७६ दुष्पार्थ्यकथनचिंताकरणकौतुकं अस्तेयशक्तिरास्तिक्यं परलोकानुचिंतनं ७७
देवताऽर्जनं स्तोत्र वैनवालापशीलता पापानां वर्जनं पुण्यकरणे कौतकं सदा ७८ परत्नवननिंदा
सु विरतिर्वीतरागता। निस्पृहत्वमलोलत्व मनार्द्रपीजडात्मता ७९ अगोपनं स्वनक्तानां म
न्त्राणां च गोपनं गुरुविद्यागमाचार स्तवनं तत्सवर्त्तनं ८० सिद्धचिह्नानि चैतानि नवं सात्मवतां
ध्रुवं न जवं तीतरेषां तु उद्दिवंसेव लोक्ष्यते ८१ तत्कृतं पश्यकवस्येदं योलब्धस्वात्मवैभवः नि
रस्ताशेषसंसार मोरर्माज्ञानाविवेकवान् ८२ देशकालकुलाचारान् गुरुराजादिकल्पितान्
पालयन्सुस्थितसुखः पूज्यपूजनकौतुकी ८३ देहास्थैर्यं तथाज्ञानं व्यापारान्कालतः कृ

यथाश्वत्थगतोवह्निरुपायैरितरैः क्वचित् । नोपलभ्यं नवेद्दृश्यं मथनमाहृतिं विना तथात्मज्ञान

संप्राप्तिः सद्गुरुप्राप्तितो विना न कस्यापि नवेदेषा प्रतिज्ञा विश्वतो निश्चं ७० खननाद्गतं तोयं य

थासमुपलभ्यते तथा सद्गुरुसंसेवा संप्राप्यं स्वस्वरूपकं ७१ सद्गुरोः पादसेवातः संप्राप्तात्मस्वरूपि

ण विशेषः को न वेदस्य दुर्लभः सत्यविग्रहः ७२ आस्तिक्यमसंदेहः संतोषः परिहर्षता । दयार्द्र

चित्तता राग द्वेषाविषयचित्तता ७३ कुलनत्वमगर्वित्वं सदा नियतशीलता कृतज्ञता सत्यता

च परिचिंतानिवर्तनं ७४ आर्जवं चाविलौल्यं विषयानतिसंगिता । अदेहधर्मसत्वमतौज्ज्वं नात्म

गाक्षश्रायात्मना ७५ वृथालापेषसंक्लिष्ट वृथाभाषापरवर्जनं वृथाविनोदराहित्यं जिह्वा

रात्रुधान्यष्टौ कौलेशुपरितः क्रमात् कामेश्वर्यादिकास्तिस्रस्तद्वद्दिर्ह्यदश स्वपि । ९२ द्वाद-
शाम्नायजेतत्र नित्या विद्यान्तिरेववा तन्नामविद्यानिर्वाता: ९३ जयेत्सार्धकल्पनं ९४ संख्या
त्रयं षष्टिसंख्यं जपेत द्विनविद्यया नान्यत्कुसंनवेत्तस्य नित्यनैमित्तिकादिकं तन्मध्ये नवयो-
निंवा विश्रयात्रस्यशक्तितः ९४ जयेत्स्वागवडनय उकारादेकयोगतः ९५ यावज्जीवं विधि-
स्त्वेषगदितः सिद्धयेसदा सिद्धानामपिसर्वेषां येनासौस्यात्सवानन्त ९६ समस्तमेतत्तं-
त्रेते कथितं परमेश्वरि यत्परामर्शतो नाव स्त्वावयोरैक्यमश्नुते ९७ न दद्यात्तेन चैतत्तु ना-
नन्यायकराय च न । नाशिष्याय नदं नाय न लुब्धाय नशालिने ९८ नायावत्तेनास्तिकाय न

णात्। पातितानृवधुवित्ताङ्गा ऽर्लेष्मास्यवयः। स्थितिं स्वेंद्रियाणांवसामर्थ्यंस्वकर्मणिकुलान्वि
मुक्तर्मुकश्चविग्रहो ह्रिमेदश्चनात्मनः स्थानकालंगमयेत द्यूतस्त्रीस्वापवादतः। गमयेद्व
ताश्च्जा जपयोगस्तवादिना। गुरोः कृपालापकथा स्तोत्रागमविलोकनैः गमयेदनिशंकालं
नवदेस्मरहृषणं प्रत्यक्षेवपरोक्षेव स्तुवितप्रणमेद्गुरुं तत्कुलैस्तत्कृपाधिकैः उपेः स्थैर्यैश्वस
त्पतः रागलोभमदक्रौर्यपापवैशुन्यवर्जनैः संतोषज्ञाननियमशांतिज्ञानादिभिस्तथा। मिता
हारी मितालापो विविक्तासर्ववर्जिता नित्याचिंतास्यात्मशुद्धिः कृत्यमात्मवतांसदा ९० इत्थं
कुहादशास्त्रस्य मर्थीकृत्वायथाविधि यो नित्यं मथतोदेवी ललितांश्च हेतीगुरूनू ९१ पार्श्वयो

॥ षोडशनित्या नामानी ॥ योगिन्योदिवरःप्रदाः

तंत्रराज २२२

ललिता ॥१॥ त्रिपुरा ॥२॥ कामेश्वरी ॥३॥ भगमालिनी ॥४॥ क्लिन्ना ॥५॥ भेरुंडा ॥६॥ वह्निवासिनी ॥७॥ महावज्रेश्वरी ॥८॥ त्वरिता ॥९॥ कुलसुन्दरी ॥१०॥ नीलपताका ॥११॥ विजया १२ ॥ ज्वालामालि ॥१३॥ वाराही ॥१४॥ कुरुकुल्ला १५ नीलामुखा १६

२२५

पत्र १०२ से ११० तक नीलपताका का विधान न्यास ध्यान पूजन है ॥ इसी ११० के अंदर सिद्ध विद्याओं का साधन विजयमंत्र मोहनमंत्र पादुकासिद्धि अंजनसिद्धि खड्गसिद्धि वेतालसिद्धि पिशाच सिद्धि ३६ पक्षलिपियों के मंत्र सिद्धिप्रकार और ६४ प्रकार के चेटकों के नाम मंत्र साधन सादात सिद्धि प्रकार है ॥ २२२

१०६ पृष्ठ से पत्रों का वर्णन

233

२३५

लुब्धायनमानिने नपापायनविलाय नादक्षायननीदिते ९९ यस्तंत्रमेतत्सकलं नित्याविद्या
म्लषोडशा शल्या संगृह्य विधिवद्यजते समदंशकः १०० शिवतत्वमयी व्याप्ति रितिसम्यक्समी
रिता अस्मानिष्कालना छित्ते तत्वत्वं स्वात्मसात्कृतं १०१ इति षोडशनित्यातंत्रेषु श्रीकादिमते ष
ड्विंशः पटलः ॥ ॥ अष्टमेकोनविंशाश्च षड्विंशो पि चतुष्टयं पंचविंशो नवश्लोका द्वाविंशाश्चा
कुलाक्षरा २ अष्टमं च चतुर्थं च षष्ठं चैवाष्टितीयकं त्रयस्त्रिंशत्तयं वा ण प्रथमं वा कुलाक्षरः
॥ इति तंत्रराजपटलषड्विंशासमाप्तः ॥ हरिश्चन्द्रेणे पिंडया शाकपस्यनिवासिना लेखितो
तंत्रराजोयं क्षाह्निकर्णपुरोधस्य ॥ ॥ सं १९३१ वैशाख शुद्दि २ रविवारे श्रीक्षिकमाकपुरे ॥